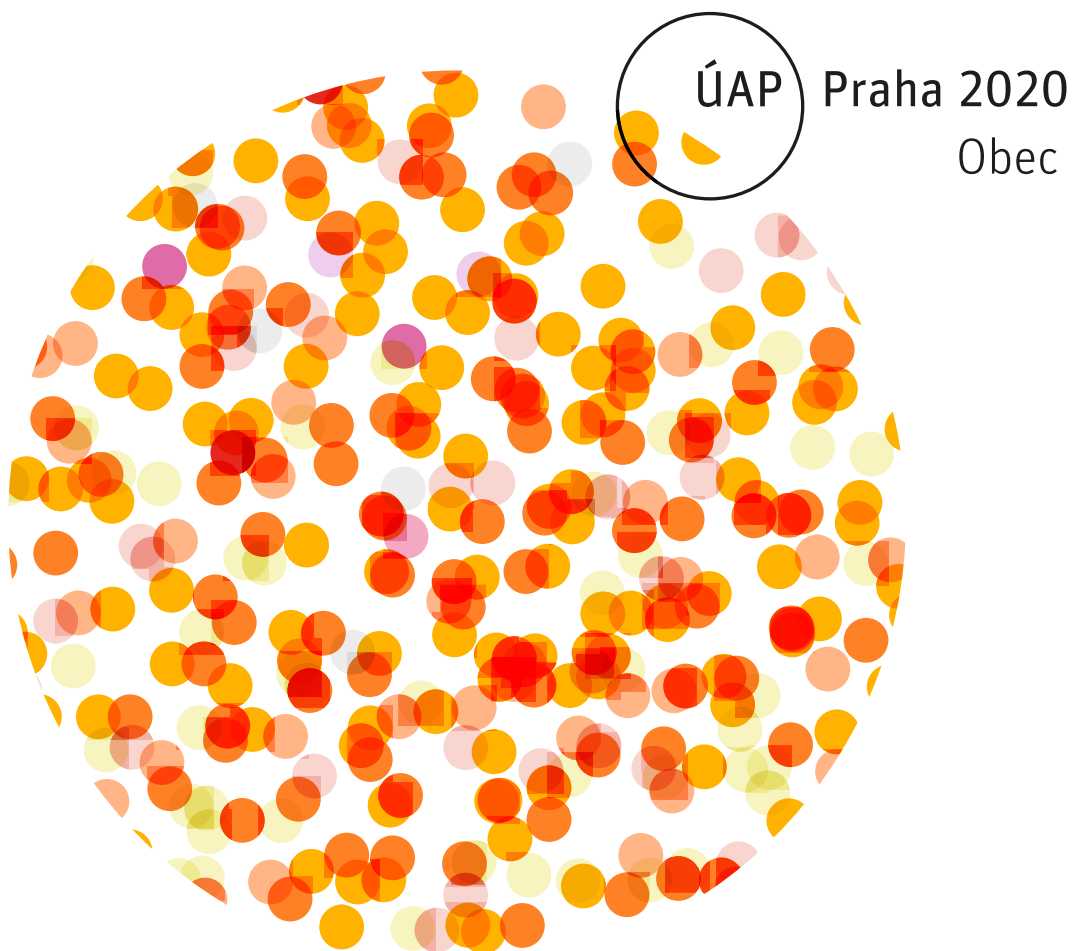

800 —

Veřejná vybavenost

800 ———

Veřejná vybavenost Služby obyvatelům města

Územně analytické podklady hl. m. Prahy pro obec
2020

Pořizovatel

Odbor územního rozvoje Magistrátu hl. m. Prahy
Jungmannova 29/35, 110 00 Praha 1
Ing. Martin Čemus (ředitel odboru)

Zpracovatel

Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy
Vyšehradská 57/2077, 128 00 Praha 2
Mgr. Ondřej Boháč (ředitel)

ISBN 978-80-88377-21-4
ISBN 978-80-88377-32-0 (online; pdf)

Veřejná vybavenost

1.	ÚVOD A KONTEXT	6			
1.1	Preambule	6			
	Jak číst tuto knihu	7			
	Pojmy	8			
	Zkratky	9			
1.2	Principy a cíle udržitelného rozvoje	10			
	Oblast 03 Vyvážené prostorové uspořádání města	10			
	Oblast 04 Vyvážený rozvoj kulturních a urbánních hodnot	10			
	Oblast 07 Bezpečné, odolné a připravené město	10			
	Oblast 08 Vzdělané a inovativní město	10			
	Oblast 09 Sociálně solidární a soudružné město	11			
	Oblast 10 Kvalitní a transparentní veřejná správa	11			
	Oblast 11 Spokojenost a angažovanost obyvatel	11			
1.3	Souvislosti	12			
1.3.1	Pojetí veřejné vybavenosti	12			
1.3.2	Výchozí podmínky a dostupnost veřejné vybavenosti	12			
2.	KOMERČNÍ VYBAVENOST	16			
2.1	Kanceláře	16			
2.1.1	Infrastruktura a nová výstavba kancelářských prostorů	16			
2.1.2	Hlavní ukazatele a vývojové tendence pražského kancelářského trhu	17			
2.1.3	Závěr podkapitoly	22			
2.2	Obchod	23			
2.2.1	Proměny maloobchodní sítě a spotřebitelského chování	23			
2.2.2	Infrastruktura a role nákupních center	24			
2.2.3	Dostupnost obchodní sítě v rámci území Prahy	25			
2.2.4	Závěr podkapitoly	28			
3.	OBČANSKÁ VYBAVENOST	31			
3.1	Regionální školství	31			
3.1.1	Charakteristika infrastruktury regionálního školství	31			
3.1.2	Mateřské a základní školy	32			
	Mateřské školy	32			
	Základní školy	33			
3.1.3	Střední školy a ostatní formy sekundárního vzdělávání	38			
3.1.4	Další formy vzdělávání	42			
3.2	Vysoké školy, věda a výzkum	44			
3.2.1	Charakteristika vysokoškolské a vědecko-výzkumné infrastruktury	44			
3.2.2	Vysoké školy	44			
3.2.3	Vědecko-výzkumná centra	46			
3.2.4	Závěr podkapitoly	47			
3.3	Zdravotní a sociální péče	50			
3.3.1	Charakteristika infrastruktury zdravotních a sociálních služeb	50			
3.3.2	Zdravotní služby	51			
3.3.3	Sociální služby	59			
3.3.4	Závěr podkapitoly	63			
3.4	Veřejná správa	66			
3.4.1	Charakteristika infrastruktury veřejné správy	66			
3.4.2	Nejvýznamnější lokality veřejné správy a připravovaná výstavba	67			
3.4.3	Závěr podkapitoly	70			
3.5	Ochrana obyvatelstva	72			
3.5.1	Charakteristika infrastruktury ochrany obyvatelstva	72			
3.5.2	Armáda a vězeňství	76			
3.5.3	Závěr podkapitoly	77			
3.6	Kultura	78			
3.6.1	Charakteristika infrastruktury	78			
3.6.2	Dostupnost kulturních zařízení	79			
3.6.3	Závěr podkapitoly	82			
3.7	Náboženská krajina	86			
3.7.1	Charakter náboženské společnosti a krajiny	86			
3.7.2	Náboženská kulturně-komunitní centra	87			
3.7.3	Závěr podkapitoly	91			
4.	REKREAČNÍ VYBAVENOST	92			
4.1	Rekreační vybavenost	92			
4.1.1	Pohybové aktivity	92			
4.1.2	Volně přístupné plochy	93			
4.1.3	Sportoviště za úplaty nebo s definovaným režimem	97			
4.1.4	Infrastruktura pro výkonnostní sport	100			
4.1.5	Závěr podkapitoly	101			
5.	SYNTÉZA	102			
5.1	Shrnutí	102			
5.2	Dílčí rozbor udržitelného rozvoje	106			
5.2.1	Pozitiva plynoucí z naplňování cílů udržitelného rozvoje	114			
	Oblast 03 Vyvážené prostorové uspořádání města	114			
	Oblast 04 Vyvážený rozvoj kulturních a urbánních hodnot	114			
	Oblast 07 Bezpečné, odolné a připravené město	114			
	Oblast 08 Vzdělané a inovativní město	114			
	Oblast 09 Sociálně solidární a soudružné město	114			
	Oblast 10 Kvalitní a transparentní veřejná správa	114			
	Oblast 11 Spokojenost a angažovanost obyvatelstva	114			
5.2.2	Negativa plynoucí z nenaplňování cílů udržitelného rozvoje	114			
	Oblast 03 Vyvážené prostorové uspořádání města	114			
	Oblast 04 Vyvážený rozvoj kulturních a urbánních hodnot	115			
	Oblast 07 Bezpečné, odolné a připravené město	115			
	Oblast 08 Vzdělané a inovativní město	115			
	Oblast 09 Sociálně solidární a soudružné město	115			
	Oblast 10 Kvalitní a transparentní veřejná správa	115			
	Oblast 11 Spokojenost a angažovanost obyvatelstva	115			

6.	REJSTŘÍKY A SEZNAMY	116
6.1	Sledované jevy	116
6.2	Související legislativa	117
	Zákony	117
	Nařízení	117
6.3	Referenční literatura	117
6.4	Citované zdroje	118
6.5	Zdroje dat	120
	Doplňkové zdroje dat obrazových příloh	120
	Zdroje dat základního mapového díla	120
AUTORSKÝ TÝM		122

1. ÚVOD A KONTEXT

1.1 Preambule

Cílem knihy 800 | Veřejná vybavenost | Služby obyvatelům města je představit infrastrukturu veřejné vybavenosti Prahy a ukázat, jaký má Praha z pohledu dostupnosti této infrastruktury předpoklad být preferovaným městem pro život a podnikání. Dobrá úroveň veřejné vybavenosti přispívá k atraktivnosti a konkurenceschopnosti města a vstupuje do hodnocení kvality života obyvatel.

Knih je členěna do tří kapitol, které jsou zaměřeny na vybavenost obdobného charakteru. Předmětem kapitoly 2 Komerční vybavenost je infrastruktura sloužící komerci a podnikání, kapitola 3 Občanská vybavenost sleduje občanskou vybavenost veřejné infrastruktury a kapitola 4 Rekreační vybavenost zahrnuje infrastrukturu pro relaxaci, rekreaci a sport. Závěrečné shrnutí přináší také vyhodnocení analýz, které sledují dostupnost vybrané veřejné vybavenosti.

• • •

JAK ČÍST TUTO KNIHU

Územně analytické podklady hl. m. Prahy pro obec (ÚAP obce) mají textovou a grafickou část. Textová část je členěna do 8 tematických (100–800), 4 komplexních (000 / 050 / 900 / 1000) a jedné syntetické knihy (1100). Grafická část ÚAP obce obsahuje čtyři výkresy: 0.1 Hodnoty území, 0.2 Limity využití území, 0. 3 Záměry na provedení změn v území, 0.4 Problémy k řešení. K orientaci slouží odkazový aparát.

Odborná terminologie a zkratky

Na začátku knihy jsou v podkapitole 1.1 Preambule v částech Pojmy a Zkratky uvedeny definice použitých odborných termínů a seznam zkratek. Definice všech pojmů jsou uvedeny v knize 000 v tématu 000.1.3.1 a zkratky užívané ve všech knihách v 000.1.3.2.

V textu jsou pojmy vyznačeny graficky: odborný termín.

Obrazové přílohy

Textová část ÚAP obce obsahuje obrazové přílohy, jako jsou mapová schémata, grafy, diagramy, fotografie, tabulky aj. Obrazové přílohy mají uveden název, autora, rok vytvoření, a případně použitá zdrojová data a jejich dataci či zdroj, ze kterého je materiál adaptován. Podrobné vysvětlení je v knize 000 v tématu 000.3.1.5.

Zdroje podkladových datových sad mapových schémat vyjmenovává část Zdroje tematických podkladových dat pro obrazové přílohy v podkapitole Zdroje dat v kapitole Rejstříky a seznamy. V části Doplnkové zdroje dat obrazových příloh jsou uvedeny ročenky, použité jako zdroj dat.

Obrazové přílohy jsou v textu číslovány v rámci příslušného celku. Tabulky jsou uvedeny v kapitole Přílohy a jsou číslovány průběžně v rámci knihy.

V textu knihy je odkaz vyznačen graficky: (→ Obr. 4.1.1.2) (→ Příloha P.01).

Je-li odkaz míněn na materiál v jiné knize, je uvedeno i číslo knihy: (→ Obr. 1100.3.2.1.5) (→ Příloha 100. P. 01).

Sledované jevy

Jevy uvedené v příloze A a B vyhlášky č. 500/2006 Sb. naplňované v knize jsou uvedeny v úvodu každé příslušné podkapitoly a souhrnně za celou knihu v kapitole Rejstříky a seznamy v podkapitole Sledované jevy. Celkový přehled řešených jevů ÚAP obce je uveden v podkapitole 000.5.1.

Související legislativa

Seznam zákonů, vyhlášek, nařízení, rozhodnutí a opatření obecné povahy souvisejících s knihou je uveden v jejím závěru v kapitole Rejstříky a seznamy v podkapitole Související legislativa.

V textu je související legislativa zpravidla označena zkrácenou verzí názvu: (zákon č. 256/2001 Sb.).

Odborné zdroje

Pro citované a odkazované odborné zdroje, jako jsou knihy, studie, odborné články, analýzy či závěrečné práce je použit číselný systém referencí dle citační normy ČSN ISO 690 Informace a dokumentace - Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů (vyd. 2011).

V rámci textové části jsou odkazované materiály označeny číslem, resp. číslem a rozsahem stran v hranaté závorce: [28] [15 str. 45] [40 stránky 201–226].

Seznam všech odkazovaných materiálů v knize je uveden v jejím závěru v kapitole Rejstříky a seznamy v podkapitole Citované zdroje. V téže kapitole je i podkapitola Referenční literatura, která uvádí seznam vybraných pramenů doporučených autorským týmem jako reference při četbě knihy.

Související textová část

Témata v rámci jedné knihy i napříč knihami spolu mohou souviset a navzájem se doplňovat.

Odkaz na část textu v rámci téže knihy je uveden s příslušným číslem: kapitola 2 / podkapitola 6.1 / téma 4.1.3 / 4.1.4.

Je-li odkaz míněn na text v jiné knize, je uveden s příslušným číslem včetně čísla knihy: kniha 600 / kapitola 400.3 / téma 1100.2.3.3 / 1100.2.3.4.

Související grafická část

V textu je odkaz na související výkres grafické části označen jeho číslem: (→ Výkres O.1).

Související limit

Seznam všech limitů ÚAP obce je uveden v knize 900 (→ Příloha 900.P.05).

V rámci textové i grafické části jsou související limity označeny jejich číslem: (L28).

Související indikátor a cíl udržitelného rozvoje

Seznam všech indikátorů a cílů udržitelného rozvoje ÚAP obce je uveden v knize 1100 v tématu 1100.3.2.1. Ty, které přísluší této knize, jsou vypsány v jejím závěru v kapitole Syntéza v podkapitole Dílčí rozbor udržitelného rozvoje.

Odkaz na indikátor je v textu uveden s jeho číslem: (i.02.1.04). Odkaz na cíl bez indikátoru je uveden analogicky: (c.10.3.06).

Portál ÚAP

ÚAP obce jsou k dispozici elektronicky na on-line Portálu Územně analytických podkladů hl. m. Prahy (Portál ÚAP). Témata jsou zde doplněna a rozšířena, zejména v aplikacích: Atlas ÚAP, Katalog městských částí, Katalog lokalit, Katalog indikátorů a metrik, Katalog dat a jevů.

Odkaz v textu je např.: Analýza je dostupná na Portálu ÚAP ↗.

1.2 Principy a cíle udržitelného rozvoje

Rozbor udržitelného rozvoje území (RURU) je v Územně analytických podkladech (ÚAP) 2020 uveden v knize 1100 | Rozbor udržitelného rozvoje | Posouzení stavu a vlivů v území. Rozbor je založen na adaptování cílů existujících komplexních a tematických strategických dokumentů do 11 oblastí udržitelného rozvoje (UR), které jsou dále členěny do principů udržitelného rozvoje. Každý princip UR obsahuje dostatečný počet cílů udržitelného rozvoje, které ho charakterizují. Pokud jsou k dispozici data a cíl UR je měřitelný, je naplňování sledováno pomocí indikátorů. V jednotlivých tematických (100–800) a komplexních (900 / 1000) knihách se vyhodnocují ty vytyčené cíle UR, které souvisejí s tématy řešenými v jednotlivých knihách. Formulace cílů UR a sledovaných indikátorů pro jednotlivé knihy vzniká **zpřesněním cílů komplexních strategických dokumentů** odborníky IPR a často **vychází z tematických strategických dokumentů** pro jednotlivé obory (1100.2.1.1). Zařídění cílů UR a k nim příslušných indikátorů do jednotlivých knih provedli odborníci IPR, kteří se tématy dané knihy dlouhodobě zabývají. Vzhledem k provázanosti témat napříč knahami (komplexními i tematickými) je žádoucí, že některé cíle UR jsou řešeny v několika knihách současně. V úvodu každé knihy jsou představeny příslušné oblasti a principy UR spolu se specifikací konkrétních cílů UR a sledovaných indikátorů. Vyhodnocení, které představuje klíčová pozitiva a negativa plynoucí z naplňování či nenaplňování cílů, je součástí podkapitoly Dílčí rozbor udržitelného rozvoje v kapitole Syntéza. Celková interpretace a syntéza rozboru jsou představeny v knize 1100, a to pro pozitiva (1100.4.3.1), negativa (1100.4.3.2), problémy k řešení (1100.5.2.1 / 1100.5.2.2) a hodnoty (1100.5.2.3).

Oblast 03 Vyvážené prostorové uspořádání města

Princip UR **03.3 Kvalitní využití území**, zaměřený na lidi, jejich činnost a rozmanitost využití území, kniha 800 naplňuje ve čtyřech cílech. Zvyšující se nároky na kvalitu života přinášá potřebu vyváženého rozvoje území také z pohledu veřejné vybavenosti. Cílem je zlepšování dostupnosti základní občanské vybavenosti v místě bydliště (i.03.3.06 / i.03.3.07 / i.03.3.08) a omezování přesunů v rámci města jen na vyšší vybavenost. Méně vybavená území dle jednotlivých tematických analýz zmiňuje podkapitola 5.1 Shrnutí. Dalším cílem je zlepšování dostupnosti **pnosortimentních potravinářských prodejen** (i.03.3.09) pro každodenní drobné nákupy, neboť i dostupnost komerční vybavenosti – místních obchodů a služeb – přispívá k dobré kvalitě života ve všech částech města (téma 2.2.3 Dostupnost obchodní sítě v rámci území Prahy). Ke zlepšení kvality využití území směřuje i sledování rozvoje velkých nákupních center

(téma 2.2.2 Infrastruktura a role nákupních center) (i.03.3.10), cílem je zlepšování fungování a podpora rozmanitosti funkcí a aktivit lokálních center, omezování vzniku monofunkčních ploch a nákupních zón. Cíl Efektivní využívání kapacity **moderních kanceláří** naplňuje téma 2.1.2 Hlavní ukazatele a vývojové tendence pražského kancelářského trhu a je důležitým předpokladem dalšího rozvoje (i.03.3.11). Moderní kancelářské komplexy již většinou nepředstavují monofunkční území, naopak přinášejí novou kvalitu do využití území umístěním občanského vybavení, které zvyšuje i bonitu kanceláří pro uživatele kanceláří.

Oblast 04 Vyvážený rozvoj kulturních a urbánních hodnot

Pro princip UR **04.3 Rozvíjet aktivní kulturní politiku města** kniha 800 sleduje celkem čtyři cíle. V podkapitole 3.6 Kultura sleduje téma 3.6.1 Charakteristika infrastruktury počet kulturních zařízení (i.04.3.01 / i.04.3.02 / i.04.3.03) a výdaje města na kulturu (i.04.3.04), cílem je zvyšování počtu kulturních zařízení a zvyšování podílu výdajů města na kulturu na obyvatele. Další cíle jako Zajišťování zázemí pro kulturní aktivity a Zajišťování základního a nízkobariérového přístupu ke kultuře řeší téma 3.6.2 Dostupnost kulturních zařízení.

Oblast 07 Bezpečné, odolné a připravené město

V principu UR **07.3 Posilovat ochranu obyvatel a snižovat bezpečnostní hrozby** je hlavním cílem rozvíjet bezpečnost a ochranu obyvatel. Pocit bezpečnosti ve městě je důležitým faktorem kvality života (i.07.3.01 / i.07.3.02 / i.07.3.03). Cíle Snižování kriminality, tím i zvyšování pocitu bezpečnosti ve městě. Snižování přestupků (zejména těch dopravních), tím i zvyšování pocitu bezpečnosti ve městě naplňuje podkapitola 3.5 Ochrana obyvatelstva. Téma 3.5.1 Charakteristika infrastruktury ochrany obyvatelstva sleduje kriminalitu na území Prahy, **index kriminality** podle oddělení.

Oblast 08 Vzdělané a inovativní město

Princip UR **08.1 Zvyšování kvality a dostupnosti vzdělávání**, kniha 800, naplňuje v podkapitole 3.1 Regionální školství celkem pět cílů zaměřených na dostupnost infrastruktury pro vzdělávání. Vzdělávání rozvíjí individuální potenciál jedinců již od nejtletějšího věku, proto je cílem zapojovat více dětí do předškolního vzdělávání. Podíl dětí, které se účastní předškolního vzdělávání, může vypovídat i o celkové kapacitě mateřských škol (i.08.1.01). Cílem je přizpůsobit demografickému vývoji kapacity mateřských (MŠ) a základních škol (ZŠ) zřizovaných městskými částmi, tzn. zajišťovat dostatečné kapacity MŠ a ZŠ odpovídající počtům dětí ve věkové skupině 3 až 5 let (i.08.1.05) a 6 až 14 let (i.08.1.06). Dostupnost infrastruktury z pohledu rejstříkové kapacity

ukazuje téma 3.1.2 Mateřské a základní školy, které sleduje také pěší dostupnost MŠ a ZŠ. Cílem je zajišťovat dostupnost MŠ a ZŠ v místě bydliště (i.08.1.03 / i.08.1.04) a jejich pěší dostupností podporovat pravidelný pohyb dětí. Související problematiku týkající se úrovně vzdělání obyvatel sleduje kniha 300, uplatnění na trhu práce v závislosti na vzdělání kniha 400.

Princip **08.3 Podpora spolupráce vzdělávacích a výzkumných institucí s podnikatelskou sférou** kniha 800 naplňuje v podkapitole 3.2 Vysoké školy, věda a výzkum, především v tématu 3.2.3 Vědecko-výzkumná centra. Sektor vědy a výzkumu je závislý na výši výdajů v podnikatelském sektoru. Pomocí indikátoru i.08.2.06 sledujeme podíl celkových výdajů na výzkum a vývoj utracených v podnikatelském sektoru na regionálním HDP, který je ukazatelem znalostní intenzity ekonomiky.

Oblast 09 Sociálně solidární a soudružné město

Princip UR **09.2 Kvalitní a dostupná péče o zdraví** se veřejné vybavenosti dotýká celkem šesti cíli, hlavním cílem je pečovat o občany ve chvíli nemoci a osoby se sníženou soběstačností. Podkapitola 3.3 Zdravotní a sociální péče, téma 3.3.2 Zdravotní služby řeší cíle Zachování stabilní péče o zdraví, Rozšiřování sítě ordinací praktických lékařů pro dospělé s ohledem na demografické stárnutí populace a rostoucí nároky starších věkových skupin, Zajišťování základní veřejné vybavenosti v místě bydliště a omezování přesunů v rámci města jen na vyšší vybavenost (i.09.2.03 / i.09.2.04 / i.09.2.05). Dostupností služeb umožňujících seniorům kvalitní a bezpečný život se zabývá téma 3.3.3 Sociální služby. Cílem je zvyšování kapacity lůžek v domovech pro seniory a domovech se zvláštním režimem s ohledem na demografické stárnutí populace, zajišťovat kapacitu minimálně pro 6 % obyvatel starších 80 let [1] (i.09.2.06). Další dva cíle spadají do kapitoly 4. Rekreční vybavenost, téma 4.1.2 Volně přístupné plochy. Cílem je vytváření vhodných podmínek pro fyzické aktivity obyvatel ve venkovním prostředí, a tím podpora zdravého životního stylu a prevence rizikového chování (i.09.2.07), zlepšování dostupnosti dětských hřišť v blízkosti domova pro každodenní pobyt a pohyb dětí ve venkovním prostředí (i.09.2.08).

Oblast 10 Kvalitní a transparentní veřejná správa

Princip UR **10.2 Inovativní přístup, efektivnost a otevřenost veřejné správy** se dotýká efektivity výkonu veřejné správy v rámci města v podkapitole 3.4. Cílem je zamezení tříštění veřejné správy a omezení negativních dopadů z toho plynoucích, jako je např. horší participace na společných projektech, problémy v případě krizových řízení apod. (c.10.2.07)

Oblast 11 Spokojenost a angažovanost obyvatel

Místní dostupností infrastruktury knihoven a kulturně-komunitních center, konkrétně pěší dostupností, se zabývá princip UR **11.2 Zapojení obyvatel do komunitního života**. Cílem jsou snižování deficitů vybavenosti kulturními zařízeními v lokalitách jako kulturně-komunitními centry (i.11.2.03) a knihovnamí (i.11.2.04). Pro zapojení obyvatel do komunitního života je důležité podporovat dostupnost zázemí pro kulturně-komunitní aktivity na celém území města. K tomu napomáhá i další cíl Vytváření transparentních mechanismů a nástrojů pro oživení kulturně komunitního života (i.11.2.02), který je však nad rámec této knihy, zaměřené na infrastrukturu veřejné vybavenosti.

-
-
-

1.3 Souvislosti

1.3.1 POJETÍ VEŘEJNÉ VYBAVENOSTI

Pojetí veřejné vybavenosti (VV) vychází z nařízení č. 10/2016 Sb. hl. m. Prahy – pražských stavebních předpisů, VV tedy zahrnuje stavby, zařízení a pozemky občanského vybavení a pro obchody a služby. Cílem tématu Pojetí veřejné vybavenosti je vysvětlit přístup k veřejné a občanské vybavenosti v rámci dokumentu ÚAP, uvést do kontextu obecní a krajskou úroveň a také spádové oblasti VV v rámci regionu, kterými se podrobněji zabývá kniha 050 | Metropole a region (v podkapitole 3.4 Veřejná vybavenost). V závěru tématu je uveden tematický přesah do ostatních knih ÚAP.

Územní plán Prahy

Pojetí veřejné vybavenosti v knize 800 vychází z nařízení č. 10/2016 Sb. hl. m. Prahy – pražských stavebních předpisů (PSP). Veřejná vybavenost (VV) zahrnuje stavby, zařízení a pozemky občanského vybavení (§ 2 odst. 1 písm. k), bod 3 zákona č. 183/2006 Sb.)³ a stavby, zařízení a pozemky pro obchody a služby (§ 8 PSP). V platném Územním plánu sídelního útvaru hl. m. Prahy⁴ se VV míní občanská vybavenost veřejné infrastruktury, tzn. převážně spravovaná obcí nebo státem, tj. školy, nemocnice, knihovny, divadla, muzea, městské úřady apod. PSP rozšiřují pojetí VV, protože i obchody, služby a pracovní příležitosti významně ovlivňují kvalitu místa. Stejně tak nakládá s pojetím VV Metropolitní plán Prahy⁵, kde koncepce VV je založena na pokrytí města službami tak, aby byly splněny současné nároky na zvyšování kvality života. Pro naplnění celkové koncepce je VV rozdělena na komerční, občanskou a rekreační jako paralela k čl. 34) závazné části připravovaného Metropolitního plánu Prahy [2] (→ Obr. 300. 4.1.2.1).

Územní plán Prahy

Výjimečné postavení v oblasti veřejné vybavenosti přináší hlavnímu městu status kraje. Vedle benefitů spojených s dostupností vyšší vybavenosti na svém území má ale i řadu povinností. Jako kraj nese zodpovědnost za vybavenost pro uskutečňování středního a vyššího odborného vzdělávání, vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, dále jazykového, základního uměleckého a zájmového vzdělávání a pro výkon ústavní výchovy, ale také

Územní plán Prahy

^[1] — § 2 odst. 1 písm. k), bod 3 zákona č. 183/2006 Sb. definuje občanské vybavení jako stavby, zařízení a pozemky sloužící například pro vzdělávání a výchovu, sociální služby a péči o rodinu, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu, ochranu obyvatelstva

^[2] — Územní plán sídelního útvaru hl. m. Prahy ve znění Opatření obecní povahy č. 55/2018, Příloha č. 1, oddíl 5, čl. (1)

^[3] — nový Územní plán hl. m. Prahy (Metropolitní plán Prahy), návrh k projednání

za krajskou síť sociálních služeb apod. (podkapitola K.800.3). Ve srovnání veřejné vybavenosti největších českých měst má Praha téměř ve všech oblastech dominantní postavení (podkapitola 5.1).

Územní plán Prahy

Významu hlavního města, největšího města ČR a šestého největšího města Evropy přirozeně odpovídá koncentrace významné veřejné vybavenosti na území Prahy. Je zde sídlo prezidenta a správních orgánů ČR, zastupitelských úřadů jiných států, řady organizací a firem i mezinárodního významu, institucí vědy a výzkumu, vysokoškolského vzdělání, specializované zdravotní péče, vrcholového sportu, kultury apod. Praha je navíc významným turistickým centrem a jedním z nejnavštěvovanějších měst, což také přináší další požadavky na infrastrukturu veřejné vybavenosti (vybraná témata podkapitoly 300.4.1). Pražská infrastruktura veřejné vybavenosti hojně slouží i potřebám regionu. Širší vztahy a spádové oblasti veřejné vybavenosti v rámci regionu sleduje kniha 050 | Metropole a region (v podkapitole 050.3.4 Veřejná vybavenost).

Územní plán Prahy

Kontext řady témat veřejné vybavenosti je potřeba hledat také v ostatních knihách dokumentu. Krajina ve městě i otevřená krajina dávají rámec relaxaci a rekreačnímu sportu obyvatel (100.2.1), areály veřejné vybavenosti mají významný územní průmět do struktury města (200.3.1). Lidé a činnosti ve městě vytvářejí poptávku na infrastrukturu veřejné vybavenosti, některé mnohem výrazněji jako např. cestovní ruch (300.4.3 Cestovní ruch). Určitá část veřejné vybavenosti, např. velké nemocnice, má specifické nároky na technickou infrastrukturu (700.3.9.3 Připravenost systému TI na krizové situace a události). Podkapitola 3.5 Ochrana obyvatelstva má vazbu na limity (900.3.1.1).

Územní plán Prahy

1.3.2 VÝCHOZÍ PODMÍNKY A DOSTUPNOST VEŘEJNÉ VYBAVENOSTI

Veřejná vybavenost přispívá ke kvalitě života lidí ve městě. Populace a socioekonomická struktura i činnosti ve městě ovlivňují infrastrukturu veřejné vybavenosti (VV), např. převažující ekonomická aktivita v Praze produkuje poptávku po infrastruktuře komerční vybavenosti. Výchozí podmínky jsou podrobněji pojednané v knize 300. Cílem úvodního tématu celé knihy je přiblížit společenské a hospodářské změny po revoluci a jejich zásadní vliv na infrastrukturu VV. Klíčovým tématem je dostupnost VV, a to fyzická dostupnost. IPR zpracoval analytické studie Demografie, bydlení a veřejná vybavenost v Praze (v roce 2015) a Analýzu infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (v roce 2019), které sledují a hodnotí dostupnost vybrané VV v jednotlivých částech města, ÚAP

2020 dílčí části analýz aktualizují. Závěr tématu přibližuje metodiku analýz.

Územní plán Prahy

Po sametové revoluci došlo k mnoha výrazným změnám, které měly zásadní vliv také na infrastrukturu veřejné vybavenosti. Jednak jde o demografické změny, kdy došlo k významnému propadu porodnosti a růstu naděje dožití. Tyto změny ovlivnily především regionální školství či zdravotní a sociální péči. Dále to pak byla privatizace a vznik tržního prostředí, kdy začalo vznikat množství nových subjektů, které začaly poskytovat soukromé služby veřejné vybavenosti. Veřejnou vybavenost silně ovlivňují také procesy globalizace a postindustriální transformace, které v Praze po pádu komunistického režimu začaly probíhat. Tedy např. internacionalizace kapitálu a pracovních sil, ekonomická restrukturalizace – přechod od města výroby k městu spotřeby, růst spotřeby a životní úrovně či proměny v životním stylu. Veřejnou vybavenost pochopitelně ovlivnily i procesy, jako je suburbanizace – především regionální školství (3.1) a maloobchodní síť (2.2.1), dále pak demokratizace (veřejná správa, kultura) či velké změny ve vnímání bezpečnostních rizik a ochrany obyvatel.

Územní plán Prahy

Pro analýzu veřejné vybavenosti je nutné znát demografickou situaci města. Demografickému vývoji Prahy je věnována primární pozornost v podkapitole 300.2.1, přičemž zde je nutné upozornit na několik probíhajících procesů, které ovlivňují dostupnost veřejné vybavenosti v hlavním městě. Prvním je dlouhodobý růst počtu obyvatel a předpoklad dalšího zvyšování. Dále jde o stárnutí obyvatel, které se projevuje růstem počtu obyvatel ve vyšších věkových kategoriích či zvyšováním průměrného věku. Především regionální školství pak ovlivňují nerovnoměrnosti ve věkové struktuře dětské populace, kdy po prudkém propadu v porodnosti po roce 1990 následoval prakticky setrvalý růst počtu narozených dětí po roce 2003. Reзиденční výstavbou v okrajových částech města a procesem suburbanizace dochází k nerovnováze mezi populačním vývojem města a veřejnou vybaveností (300.4.2.4). Veřejnou vybavenost ovlivňuje také růst počtu cizinců, průměrné snižování velikosti domácností, růst celkové vzdělanosti obyvatel či růst disponibilních příjmů domácností.

Územní plán Prahy

Dobrá dostupnost veřejné vybavenosti je vítaným bonusem života v metropoli. **Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury** [3] rozlišují **tři základní typy dostupnosti: fyzickou** vyjádřenou fyzickou vzdáleností mezi sledovaným výchozím a cílovým bodem; **časovou** vyjádřenou časem potřebným pro dosažení cílového bodu ze sledovaného výchozího bodu a **sídelně-strukturální** vztahenou k populační velikosti obce popřípadě sídla. Fyzická dostupnost se sleduje v rámci sídla nebo obce. Časová a sídelně strukturální dostupnost se sledují z pravidla v nadmístním měřítku a pro

vyšší kategorie občanského vybavení. Pro fyzickou a časovou dostupnost zařízení občanského vybavení jsou výchozími body dostupnosti vchody obytných domů a cílovými body dostupnosti vstupy do příslušného areálu či zařízení veřejného vybavení (→ Obr. 1.3.2.1). Fyzická dostupnost se zjišťuje měřením skutečné fyzické vzdálenosti po veřejně přístupných pozemních komunikacích a po dalších veřejně přístupných cestách určených pro pěší pohyb, zohledňují se bariéry v území. Časová dostupnost se sleduje buď jako čas potřebný k překonání předmětné vzdálenosti pěšky, anebo jako čas dojezdu veřejnou hromadnou dopravou nebo individuální automobilovou dopravou. Pro pěší chůzi se uvažuje rychlost 3,6–4 km/hod. Sídelně-strukturální dostupnost posuzuje přítomnost či nepřítomnost dané infrastruktury v obci vzhledem k zařazení obce v sídelní struktuře, také ve vztahu k počtu obyvatel obce.

Územní plán Prahy

Jaké je zastoupení v jednotlivých částech Prahy a kde jsou nedostatky v dostupnosti klíčových typů VV obchodu, regionálního školství, kultury, zdravotních a sociálních služeb, rekreace a sportu, IPR sleduje v analýzách⁶, které využívá při tvorbě důležitých celoměstských dokumentů⁷ v oblasti územního plánování a koncepce využití území. Analýzy různou metodikou podle typu vybavenosti mapují, jak jsou dílčí území Prahy VV obsloužena. Vybavenost potravinářskými prodejny sledujeme z pohledu jejich fyzické dostupnosti pro rezidenty, tj. jaký počet a podíl obyvatel bydlí uvnitř a vně pásem pěší dostupnosti 600 a 1 200 metrů, resp. 10 a 20 minut docházky. Pro dostupnost vzdělávání považujeme za klíčový soulad mezi poptávkou a nabídkou kapacit, tzn. počtem dětí a kapacitou škol, v ÚAP 2020 sledujeme i pěší dostupnost. Potřebu kulturně-komunitního centra vztahujeme k hustotě 20 tis. obyvatel bydlících v území. Dostupnost zdravotní péče hodnotíme podle počtu obyvatel na lékaře, počtu lůžek na tisíc obyvatel, počtu lůžek v domovech pro seniory a domovech se zvláštním režimem na počet obyvatel 80+, a také podle pěší dostupnosti poliklinik a praktických lékařů pro dospělé. Úroveň vybavenosti rekreace a sportu v analýzách hodnotíme podle m² ploch na obyvatele, počtu zařízení, pěší dostupnosti čtvrťových zařízení, veřejných sportovišť, dětských hřišť.

Územní plán Prahy

Vedle benefitů spojených s dostupností vyšší vybavenosti na svém území se ale Praha potýká s výjimečnými nároky na jejich dopravní obslužnost. U specifických areálů veřejné vybavenosti dochází k jiné časové poloze špiček a sedel intenzit dopravy, než je obvyklé na většině území města. V případě velkých areálů s méně častými událostmi (akcemi)

Územní plán Prahy

^[4] — Demografie, bydlení a veřejná vybavenost v Praze (2015), Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (2019)

^[5] — Strategický plán hl. m. Prahy, Metropolitní plán hl. m. Prahy, Územně analytické podklady hl. m. Prahy

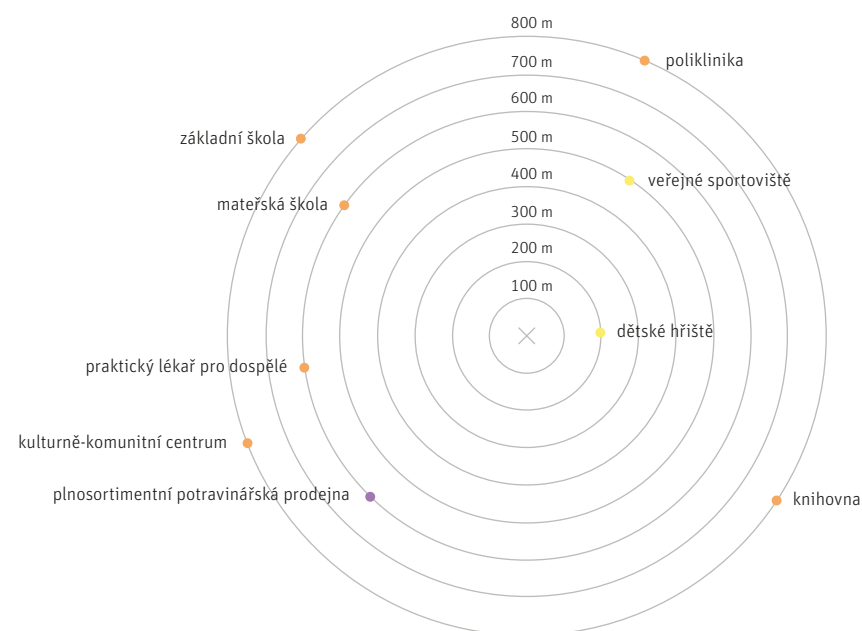
dochází k markantnímu přetížení dopravní infrastruktury především po konci akce, například sportovního utkání nebo koncertu. Dimenzovat dopravní infrastrukturu na tuto velmi krátkou špičku však není zpravidla z provozně-ekonomických důvodů možné především pro automobilovou dopravu. Uplatňují se principy navýšení nabídky spojů veřejné hromadné dopravy, kde s výhodou obstojí kolejová doprava, zejména metro. I zde však nastávají problémy v případě, že zastávka či stanice veřejné dopravy není vzdálena tak, že dojde k rozptýlení davu vlivem docházky. Nárazová špička automobilové dopravy se řeší především dopravně-organizačně díky tomu, že ke špičce dochází obvykle mimo hlavní dopravní špičky města. Specifická je z hlediska pravidelnosti výskytu kongescí koncentrace veřejné vybavenosti v oblasti Troji – ZOO, Botanická zahrada, Trojský zámek, areál vodních sportů, kde dochází ke kongescím ve dnech pracovního klidu prakticky vždy, když je slunečno a vyšší teploty. Jenom ZOO ročně navštíví kolem 1,4 milionu návštěvníků (viz Wikipedie), většina právě na jaře a v létě. Ke kongescím dochází i přesto, že parkování je zpoplatněno a je zde nabídka častých autobusových spojů na Nádraží Holešovice kloubovými

autobusy v intervalu do 10 minut, které však bývají za hezkého počasí také přetížené.

• • •

1.3.2.1 Dostupnost veřejné vybavenosti

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2014, TAČR Beta – TB050MMR001 Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury 2016

2. KOMERČNÍ VYBAVENOST

2.1 Kanceláře

Cílem podkapitoly je představit infrastrukturu kanceláří a základním způsobem nastínit vývoj pražského kancelářského trhu, a to včetně nové výstavby a jejího územního působení. Pozornost věnujeme rovněž analýze vybraných výkonových ukazatelů pražského kancelářského trhu (výše nájemného, míra neobsazenosti atd.), které reflektují míru poptávky po kancelářských plochách. V závěru se zaměřujeme na významné nové trendy v oblasti výstavby i užívání kancelářských ploch. Klíčovým použitým informačním a datovým zdrojem pro zpracování podkapitoly byla Analýza pražského trhu nemovitostí a jeho srovnání s vybranými evropskými městy, kterou v listopadu 2019 zpracovala pro IPR Praha společnost JLL. [4]

Kancelářské budovy v Praze

Pro úplnost je důležité doplnit, že v rámci podkapitoly se zabýváme pouze moderními kancelářskými objekty, které jsou určeny k pronájmu a zároveň splňují kvalitativní standardy kancelářských budov A nebo B, jež byly definovány Prague Research Forem (PRF). Základními podmínkami pro zahrnutí budovy do standardu A nebo B jsou: 1) dokončení nebo rekonstrukce po roce 1990, 2) velikost pronajímatelné plochy alespoň 1 000 m², 3) převládající kancelářská funkce budovy a 4) dostupné jednotky musí být inzerovány odpovídajícím způsobem. Z výše uvedených základních podmínek, na které dále navazuje celá řada hodnoticích kritérií, nepřímo vyplývá, že v rámci podkapitoly nebereme v potaz např. kancelářské budovy státních institucí. Rovněž se nevěnujeme příliš malým ani kvalitativně nevyhovujícím budovám (typicky postaveným před rokem 1990, které neprodělaly žádnou generální rekonstrukci), jejichž význam je ale na pražském trhu s kancelářskými plochami relativně malý a s výstavbou nových moderních objektů se dále snižuje.

2.1.1 INFRASTRUKTURA A NOVÁ VÝSTAVBA KANCELÁŘSKÝCH PROSTORŮ

Infrastruktura kancelářských prostorů má nezastupitelný význam pro pražskou ekonomiku a zaměstnanost, která je založena především na terciérních odvětvích, tj. službách. Od svého vzniku prošel pražský kancelářský trh několika vývojovými fázemi, které s odlišnou intenzitou postihovaly různé struktury a části města. Formovaly se nové kancelářské komplexy, které se významně propsaly do charakteru a fungování určitých oblastí hlavního města. Téma uvádí aktuální přehled nejvýznamnějších administrativních oblastí Prahy i největších kancelářských projektů. Větší pozornost

věnujeme rozboru nové výstavby v rámci posledního období i připravované výstavbě.

Kancelářské budovy v Praze

Na konci třetího čtvrtletí roku 2019 bylo **v Praze celkem 3 596 200 m² moderních kancelářských ploch**. Moderní kancelářské plochy jsou soustředěny v objektech kvalitativního standardu A nebo B. Lze tak konstatovat, že v současné době je již pražský kancelářský trh dostatečně rozvinutý a stabilizovaný a vytváří adekvátní prostorové podmínky pro realizaci aktivit, jež jsou spjaty s fungováním moderní ekonomiky. Přesto, jak vyplývá z níže uvedené analýzy, prostor pro jeho další rozvoj rozhodně stále existuje. Zatímco rozmístění moderních kancelářských objektů a komplexů respektuje jasné lokalizační faktory, přičemž patrně tím nejdůležitějším je blízkost stanice metra, pak lokalizace starších, tedy na trhu méně konkurenceschopných kancelářských objektů je v rámci území Prahy více nahodilá. Většina těchto starších kancelářských kapacit je nicméně soustředěna v centru a ve vnitřním městě (→ Obr. 2.1.1.1).

Kancelářské budovy v Praze

Do roku 1995 byla většina moderních kancelářských prostorů situována v centru města a blízkém okolí, v tradičních rezidenčních lokalitách. V roce 1995 se 80 % kanceláří nacházelo v Praze 1, Praze 2, Praze 7 a Praze 8. První moderní kancelářské projekty většinou vznikaly v rámci původní rezidenční zástavby, případně rekonstrukcemi starších kancelářských budov. To v současných podmínkách trhu již neplatí. V prvních dvou dekádách 21. století došlo na území Prahy k velmi výraznému nárůstu objemu výstavby moderních pronajímatelných kancelářských ploch, a to převážně v oblastech mimo historické centrum. Nová výstavba kancelářských objektů se tak soustředila jednak do jeho těsné blízkosti, do čtvrtí jakými jsou Karlín, Holešovice či Smíchov, a jednak do vzdálenějších míst od centra, zejména do okolí stanic metra Pankrác, Budějovická, Chodov, Nové Butovice, Stodůlky, Jinonice, Radlice, Palmovka a dalších. Dosavadní vývoj nové výstavby ukázal, že **blízká dostupnost stanice metra a kvalitní občanská vybavenost jsou naprosto klíčovými lokalizačními faktory pro vznik moderních kancelářských objektů a komplexů**.

Kancelářské budovy v Praze

Pokud vyjdeme z rozdělení Prahy na původních 10 městských obvodů⁸, pak můžeme konstatovat, že na konci třetího čtvrtletí roku 2019 bylo **nejvíce moderních kancelářských ploch v Praze 4 (954 tisíc m², resp. 26 % z celopražského objemu), Praze 5 (632 tisíc m², 18 %) a Praze 8 (539 tisíc m², 15 %)**, která z hlediska objemu celkové nabídky poprvé předstihla centrální městský obvod Prahu 1

Kancelářské budovy v Praze

⁸ ——— Rozdělení na 10 městských obvodů bývá v rámci analýz kancelářského trhu stále nejčastěji uplatňováno.

(535 tisíc m², 15 %). Z pohledu katastrálních území je díky vysoké hustotě kanceláří nejvýznamnějším územním celkem rychle se rozvíjející Karlín (453 tisíc m²), kde za posledních deset let vzrostl celkový objem kancelářských ploch o více než 210 tisíc m². Karlín tak odsunul na druhou pozici kdysi dominantní katastr Nového Města (426 tisíc m²). Značná celková nabídka moderních kancelářských ploch byla ve třetím čtvrtletí roku 2019 registrována rovněž v Nuslích (340 tisíc m²), v Michli (282 tisíc m²), v Holešovicích (231 tisíc m²) a ve Stodůlkách (221 tisíc m²) (→ Obr. 2.1.1.2).

Kancelářské budovy v Praze

Největší projekty v Praze se nacházejí z hlediska kancelářského trhu v etablovaných oblastech, konkrétně především v městských obvodech Praha 4 a Praha 5, kde větší množství volných pozemků, vysoký počet rezidentů a dobrá dopravní dostupnost umožnily vznik několika kancelářských parků a rozsáhlých kancelářských projektů. Zdaleka **největším pražským kancelářským projektem je areál BB Centra**, jenž je lokalizovaný v Praze 4 u centra Brumlovka a v těsné blízkosti dálnice D1, resp. ulice 5. května. Výstavba tohoto kancelářského parku začala již v roce 1995/96 a po dokončení celkové rekonstrukce jedné původní kancelářské budovy bude mít rozlohu přesahující 210 tisíc m² kancelářských ploch v celkem 12 budovách. Architektonicky nejucelenějším a v určitém slova smyslu největším homogenním kancelářským parkem je pak The Park u stanice metra Chodov, nabízí 101 tisíc m² kancelářských ploch. Dalšími velmi rozsáhlými projekty jsou City West ve Stodůlkách (90 tisíc m²), ECM City na Pankráci (75 tisíc m²), Waltrovka v Jinonicích (69 tisíc m²) a sídlo ČSOB v Radlicích (68 tisíc m²) (→ Obr. 2.1.1.3).

Kancelářské budovy v Praze

Za posledních 15 let se pražský kancelářský trh v důsledku nové výstavby rozrostl o více než 2,1 milionu m² moderních kancelářských ploch. Dynamika stavebního rozvoje byla v Praze nižší než například ve Varšavě, v Mnichově nebo ve Vídni (viz 050.3.4.2). V období 2005–2018 bylo v Praze dokončováno v průměru 144 tisíc m² ročně. Zdaleka nejintenzivnější byla výstavba v roce 2008, kdy bylo dokončeno rekordních 320 tisíc m² kancelářských ploch. Především mezi lety 2010 a 2013 byl v souvislosti s celosvětovou hospodářskou recesí patrný značný útlum výstavby, kdy bylo ročně dokončováno v průměru jen 82 tisíc m² kancelářských ploch. V následujícím období již došlo k oživení výstavby nových kanceláří, ale výjimku představoval rok 2016, kdy bylo na pražský kancelářský trh dodáno pouhých 36 tisíc m². V roce 2017 bylo ale již dokončeno 136 tisíc m², v roce 2018 pak 157 tisíc m² a v roce 2019 přes 200 tisíc m² nových kanceláří (→ Obr. 2.1.1.4). Je otázkou, zda bude **oživení výstavby nových kanceláří** pokračovat i v příštích letech. Na konci 3. čtvrtletí 2019 bylo nicméně rozestavěno 298 tisíc m². Lze očekávat, že v následující dekádě začnou vznikat nové kapacitní kancelářské komplexy i v rámci **velkých transformačních území**.

2.1.2 HLAVNÍ UKAZATELE A VÝVOJOVÉ TENDENCE PRAŽSKÉHO KANCELÁŘSKÉHO TRHU

Kancelářské budovy v Praze

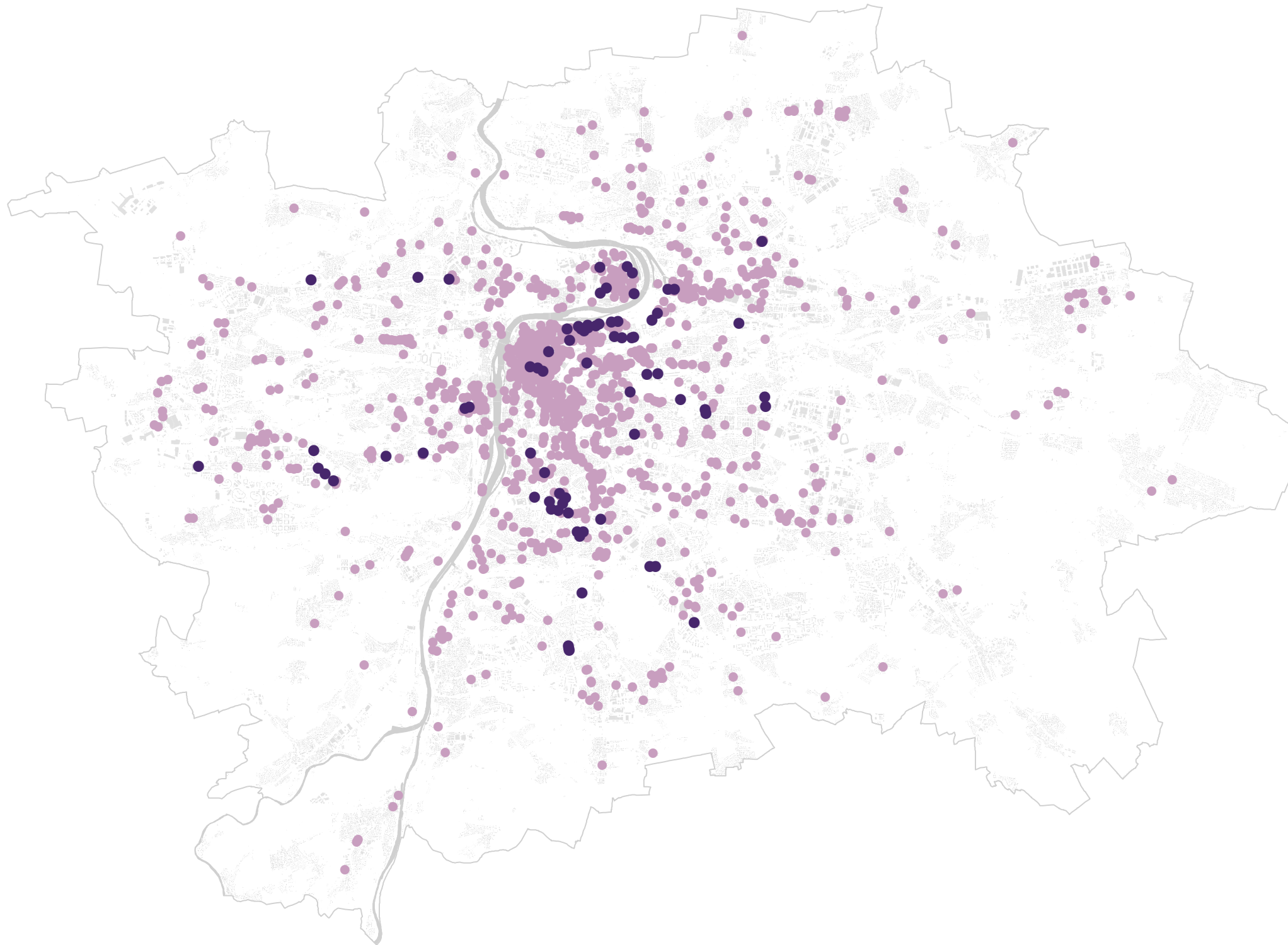
Oživení výstavby na pražském kancelářském trhu v posledních letech, kterému jsme věnovali pozornost v rámci předchozího tématu, přirozeně úzce souvisí s vývojem na straně poptávky. V posledních letech 2017 a 2018 jsme registrovali rekordně vysoký objem hrubých pronájmů na pražském kancelářském trhu, kdy bylo pronajato 538 a 516 tisíc m² kancelářských ploch. Pro srovnání: v období 2004–2018 činil objem hrubých pronájmů v průměru 314 tisíc m² za rok. Ve srovnání s rekordními roky 2017 a 2018 lze v roce 2019 očekávat určitý pokles poptávky (v prvních třech čtvrtletích tohoto roku bylo pronajato 300 tisíc m² kancelářských ploch). Podíváme-li se z dlouhodobého pohledu (od roku 2004 do současnosti) na strukturu poptávky, pak můžeme konstatovat, že nejvýznamnějšími nájemníky v rámci pražského kancelářského trhu jsou finanční společnosti, banky a pojišťovny, které v uplynulých více než 15 letech zaznamenaly zhruba 16 % z celkového objemu uzavřených transakcí. Na druhém místě z hlediska objemů pronájmů se umístil sektor informačních technologií, který zaznamenal přibližně 15 % celkové poptávky od roku 2004. Třetí v pořadí se umístil poradenský sektor s přibližně 13% podílem.

Kancelářské budovy v Praze

V důsledku výše uvedené silné poptávky je míra neobsazenosti pražských kanceláří (i.03.3.11) nízká, a to i přes poměrně intenzivní novou výstavbu, kterou ale dokáže současný trh bez větších obtíží absorbovat. Na konci 3. čtvrtletí 2019 dosahovala v rámci pražského kancelářského trhu **míra neobsazenosti 5,1 %** (i.03.3.11), což je stejně jako na konci roku 2018. Pro srovnání uvedme, že kupříkladu ještě na konci roku 2016 dosahovala v Praze míra neobsazenosti **moderních kancelářských ploch 10,5 %** a na konci let 2015 a 2014 dokonce 14,6 %, resp. 15,1 %. Nízká neobsazenost zvyšuje tlak na růst nájemného, které je ale nicméně v rámci pražského kancelářského trhu dlouhodobě relativně stabilní. Za posledních 10 let se pohybovalo **nejvyšší dosahované nájemné**, tzn. za nejlepší prostory v nežádanější lokalitě, v úzkém rozpětí **od 19,5 do 22 EUR/m²/měsíc**. Aktuálně se nejvyšší dosahované nájemné pohybuje na horní hranici

2.1.1.1 Kancelářské objekty a komplexy

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019, JLL 2019

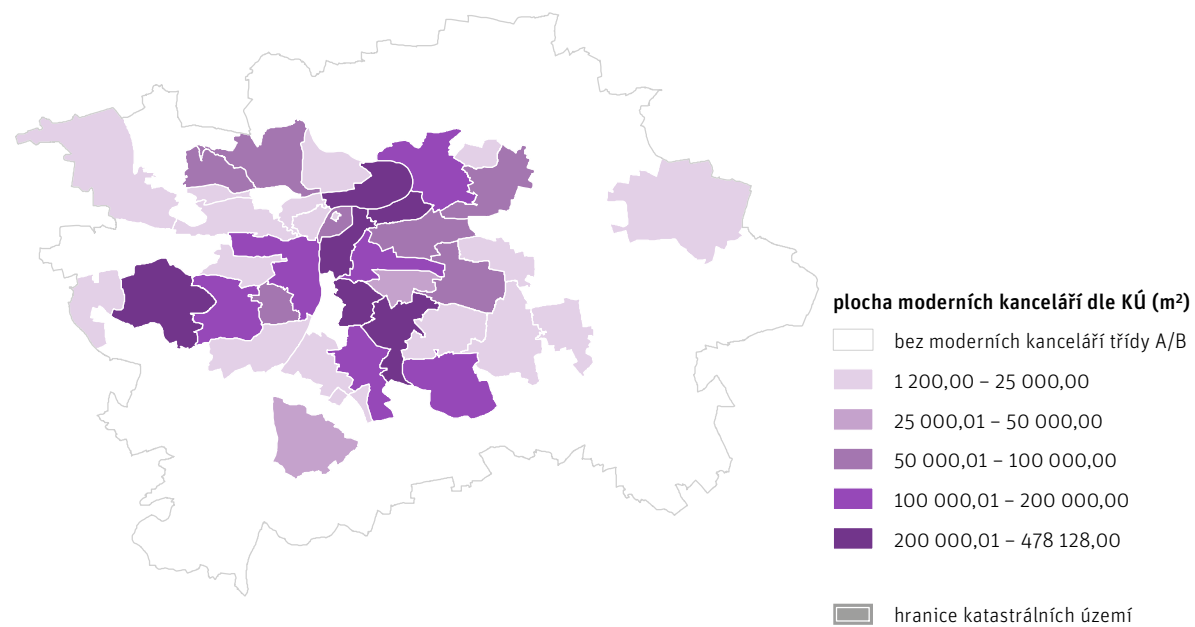

- kancelářský objekt
- kancelářský komplex

| 0 | | | | 5 km

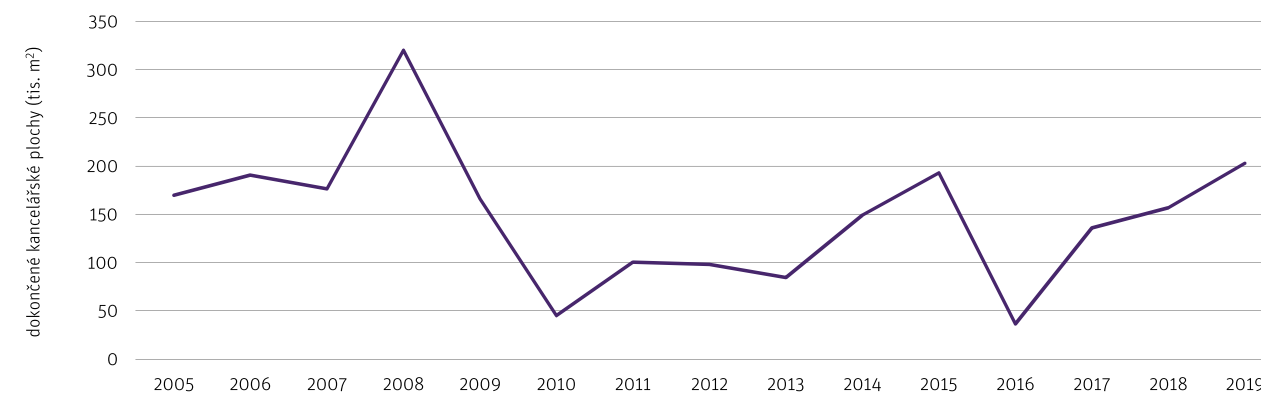
2.1.1.2 Moderní kancelářské plochy v katastrálních územích

IPR Praha 2020 / data: JLL 2019

2.1.1.4 Dokončené nové kancelářské plochy v Praze

IPR Praha 2020 / data: JLL 2019

2.1.1.3 Nejrozsáhlejší kancelářské objekty a komplexy

IPR Praha 2020 / data: JLL 2019

tohoto intervalu. V zavedených kancelářských oblastech širšího centra města, jakými jsou především okolí Anděla, Pankráce/ Budějovické či Karlín, se nejvyšší dosahované nájemné pohybuje v rozmezí 14,5–16,9 EUR/m²/měsíc (→ Obr. 2.1.2.1).

V rámci podkapitoly jsme nevěnovali prakticky žádnou pozornost starším kancelářským budovám, nevyhovujícím kvalitativním standardům A nebo B – viz úvod podkapitoly, jejichž význam se neustále snižuje. Je přitom zřejmé, že tyto budovy, aby získaly konkurenceschopnost na stále se rozvíjícím pražském kancelářském trhu, budou muset projít zásadní rekonstrukcí. Tyto rekonstrukční akce budou mít přitom opodstatnění zejména v žádaných kancelářských lokalitách, ve kterých to dává ekonomický smysl s ohledem na rostoucí stavební náklady a potenciálně dosažitelný příjem z pronájmu. U starších objektů v okrajových částech Prahy může docházet ke konverzi na rezidenční využití, jelikož současná situace na rezidenčním trhu trpí relativním převisem poptávky nad nabídkou, respektive nad dostupnou nabídkou.

2.1.3 ZÁVĚR PODKAPITOLY

Pražský kancelářský trh lze považovat za dostatečně rozvinutý a etablovaný, přestože v porovnání s okolními evropskými metropolemi je z hlediska celkové nabídky kancelářských ploch stále poměrně malý. I vzhledem k aktuálně vysoké poptávce je tak zřejmé, že existuje značný prostor pro jeho další růst. Téměř tři čtvrtiny moderních kancelářských ploch jsou soustředěny v Praze 4 (zejména okolí Pankráce, Michle a Budějovické), Praze 5 (okolí Anděla, Radlické, Jinonic), Praze 8 (především Karlín) a v Praze 1, resp. v centru města. S ohledem na rozbor plánované výstavby lze očekávat, že tento poměr zůstane i nadále relativně stabilní. Z hlediska budoucího rozvoje pražského kancelářského trhu tkví dlouhodobě velký potenciál i v transformaci velkých rozvojových území, jakými jsou zejména smíchovské nádraží, nákladové nádraží Žižkov, Bubny či Rohanský ostrov.

Pražský kancelářský trh bude prodělávat i významné kvalitativní změny, které souvisejí nejenom s novými trendy v oblasti výstavby (např. ekologické certifikace budov), ale i s užíváním kancelářských budov a se změnami organizace práce. V současné době je patrný tlak na zvyšování podílu flexibilních pracovních prostor v nových kancelářských budovách a společně s tím bude klesat počet m² potřebných na jednoho zaměstnance, bude tak docházet k efektivnějšímu využití kancelářských prostor. Zároveň roste počet lidí, kterým je umožňováno pracovat z domova prostřednictvím vzdáleného přístupu. Obecně lze konstatovat, že vývoj kancelářského trhu bude rovněž silně ovlivněn externími faktory, jakými jsou zejména makroekonomický vývoj, vývoj úrokových sazeb nebo rozvoj a rostoucí vliv technologií.

• • •

2.2 Obchod

Cílem podkapitoly je představit infrastrukturu nejvýznamnějších typů obchodních zařízení v rámci území Prahy a rovněž základním způsobem nastínit některé kvalitativní změny, které maloobchodní trh v posledním období zaznamenává a jež souvisejí se změnami chování spotřebitelů. Podkapitola se detailněji zaměřuje zejména na vybavenost města těmi největšími zařízeními, tedy nákupními centry, která představují nejenom centra obchodu a služeb, ale v poslední době stále více plní funkci center pro trávení volného času. V rámci podkapitoly prezentujeme rovněž hlavní závěry analýzy, jež posuzovala vybavenost a fyzickou dostupnost plnosortimentních potravinářských prodejen v jednotlivých částech Prahy.

2.2.1 PROMĚNY MALOOBCHODNÍ SÍTĚ A SPOTŘEBITELSKÉHO CHOVÁNÍ

Společenské a ekonomické změny přinesly změny životního stylu i zvýšení životní úrovně, což se přirozeně promítlo i do sféry nakupování. Spolu s tím se proměňuje infrastruktura obchodu a služeb, na kterou jsou kladeny nové nároky. V rámci tématu je velmi stručně nastíněn vývoj pražského

maloobchodního trhu a infrastruktury obchodních zařízení, pozornost je věnována také segmentu internetového nakupování (e-commerce), který se prudce rozvíjí a podstatným způsobem přetváří odvětví maloobchodu v tradičním slova smyslu.

Pražskou maloobchodní síť, která za posledních 30 let prodělala velmi výrazné strukturální a kvantitativní změny, lze v současnosti charakterizovat jako vysoce rozvinutou a diverzifikovanou. V praxi to pro obyvatele i návštěvníky Prahy znamená, že mají možnost využívat **rozsáhlé obchodní kapacity, které jsou soustředěny v rámci široké škály různých typů obchodních zařízení**. Zatímco ještě v 90. letech 20. století plnily klíčovou roli hlavně obchodní domy, úzce specializované prodejny⁹ či prodejny smíšeného zboží, ve druhé polovině 90. let a především po roce 2000 se již infrastruktura maloobchodních zařízení zásadně proměnila. V současné době představují nejdůležitější obchodní zařízení především nákupní centra, hypermarkety, supermarkety, diskontní prodejny, retail parky či specializované

⁹ — Specializovanou prodejnu se míní malá specializovaná prodejna nepotravinářského zboží, tj. prodejna do 1500 m².

2.1.2.1 Realizovaná poptávka a míra neobsazenosti kancelářských ploch v Praze

IPR Praha 2020 / data: JLL 2019

velkoprodejny s nepotravinářským zbožím. S prosazováním nových formátů obchodních zařízení se v posledních dvou dekádách přirozeně proměnila i prostorová lokalizace infrastruktury, a to se zřetelnou tendencí k dekoncentraci, kdy většina nových kapacitních obchodních zařízení vznikala spíše mimo centrální oblasti Prahy (→ Obr. 2.2.1.1). Vzhledem k popularitě Prahy jako globální turistické destinace představuje nicméně nakupování v rámci hlavních nákupních tříd v centru města – Na Příkopě, Václavské náměstí, Pařížská, Národní, Revoluční apod. – důležitý segment trhu, který do značné míry cílí na zahraniční klientelu.

S příznivou makroekonomickou situací, zvyšující se životní úroveň a kupní sílu v posledních letech významně rostou v České republice maloobchodní tržby, a to navzdory negativnímu poslednímu vývoji v některých okolních zemích, především v Německu. **Spotřebitelská poptávka je tedy u nás velmi silná** a spolu s ní se zvyšují nejenom nároky na obchodní infrastrukturu, ale i nároky kupujících na kvalitu poptávaného zboží a služeb. I když většina obyvatel stále preferuje tzv. levné nakupování, přesto se v poslední době úspěšně rozvíjejí finančně náročnější alternativní formy prodeje např. farmářské trhy či dražší produkty, jež jsou kupříkladu ohleduplné k životnímu prostředí např. bio a bezobalové potraviny atd. či zohledňují etické aspekty obchodování např. Fair Trade. V důsledku změn životního stylu se nakupování rovněž stalo jedním ze způsobů trávení volného času obyvatel města, což se nejvíce projevilo ve způsobu využívání nákupních center (2.2.2).

V rámci České republiky má nakupování přes internet již desetinový podíl na maloobchodním obratu a **význam segmentu e-commerce každoročně roste**. Tento trend je v posledních letech patrný především v segmentu potravin a nealkoholických nápojů. Přitom ještě před pár lety bylo téměř nemyslitelné objednávat potraviny přes internet s doručením do domu, nicméně poptávka po této službě je stále silnější, což přirozeně zvyšuje nároky na logistiku v rámci města (více v tématu 600.2.2.2 City logistika). Mimo jiné i v souvislosti s růstem nakupování potravin online začíná být v Praze povolna patrný trend snižování plochy hypermarketů. Obecně lze předpokládat, že růst oblíbenosti plochy hypermarketů. Obecně lze předpokládat, že růst oblíbenosti plochy hypermarketů bude nadále pokračovat, a to především v případech, kdy koupě konkrétního zboží nevyžaduje odborné poradenství či osobní kontakt prodejce se zákazníkem.

2.2.2 INFRASTRUKTURA A ROLE NÁKUPNÍCH CENTER

V rámci tématu je představena infrastrukturu nákupních center, která již nejsou pouze místy vysoké koncentrace maloobchodních jednotek a služeb, ale v poslední době nabízejí stále více nejrůznějších aktivit zaměřených na trávení volného času a plní tak funkci významných společenských center. Téma uvádí hodnocení úspěšnosti jednotlivých pražských nákupních center a rovněž v obecné rovině faktory, které se na tomto hodnocení podílejí. Na závěr tématu je zaměřena pozornost na aktuálně realizované a plánované projekty výstavby nových nákupních center. Informačně a datově téma převážně čerpá z „Analýzy pražského trhu nemovitostí a jeho srovnání s vybranými evropskými městy“, kterou v listopadu 2019 zpracovala pro IPR společnost JLL. [4]

Moderní nákupní centra již zdaleka neplní pouze svou primární roli center obchodu a drobných služeb. To je dáno v obecné rovině proměnami životního stylu, ale souvisí to také s tím, že v současné době je pražský maloobchodní trh již téměř satureovaný, což je patrné například v segmentu obchodů s módním sortimentem. Zároveň narůstá oblíbenost internetových obchodů, které nákupním centrům přirozeně konkurují. **Současným trendem je tak posilování dalších sekundárních rolí nákupních center.** V nových, modernizovaných či rozšiřovaných nákupních centrech tak bývá více ploch vyhrazeno pro funkce stravování, zábavy a trávení volného času. Nové projekty nákupních center musejí s tímto trendem počítat.

V Praze se ke konci roku 2019 nacházelo celkem 1 039 600 m² moderních maloobchodních ploch soustředěných v nákupních centrech, obchodních domech, outletových centrech a **retail parcích** (údaj nezahrnuje plochy hypermarketů, supermarketů, velkoplošných prodejen nábytku, hobbymarketů apod.). Přibližně tři čtvrtiny ploch z uvedeného celkového objemu (konkrétně 785 tisíc m²) byly alokovány ve 20 nákupních centrech. Vůbec tím největším se po svém rozšíření v roce 2017 stalo Centrum Chodov (95 900 m²), které tak předstihlo do té doby nejrozsáhlejší Obchodní centrum Letňany (94 400 m²). Třetím z hlediska velikosti je Centrum Černý Most (81 200 m²), které bylo postaveno již v roce 1997 (rozšířeno v roce 2013) a představuje tak nejstarší standardní nákupní centrum v Praze (→ Obr. 2.2.2.1).

Neobsazenost ploch v rámci pražských nákupních center je nízká a ke konci roku 2019 se pohybovala jen okolo 5 %. Úspěšnost jednotlivých nákupních center, o které vypovídá především denní návštěvnost centra či výše dosahovaných tržeb na metr čtvereční, se nicméně liší. Podle expertního hodnocení poradenské společnosti JLL **jsou nejúspěšnějšími**

pražskými nákupními centry Palladium, Nový Smíchov, Centrum Chodov a Metropole Zličín. Dobře fungujícími nákupními centry jsou i Arkády Pankrác, Atrium Flora, Centrum Černý Most, Europark Štěrboholy, Obchodní centrum Letňany a Quadrio. Naopak nejhůře jsou hodnocena lokální nákupní centra Park Hostivař a Centrum Krakov a úplně nejnižší hodnocení společnost JLL udělila Obchodnímu centru Šestka, v rámci kterého je patrná relativně vyšší neobsazenost ploch. Za klíčové faktory úspěšnosti nákupních center lze označit dopravní dostupnost městskou hromadnou dopravou, především metrem a osobním automobilem, kde klíčová je dostupnost na rychlostní komunikace – dálnice a dobré parkovací možnosti, velikost spádové oblasti a v neposlední řadě vhodný mix nájemníků.

Boom výstavby nových nákupních center, který byl v Praze zjevný v první dekádě nového tisíciletí, se vzhledem ke **značné saturaci maloobchodního trhu** pravděpodobně již nikdy nezopakuje. V roce 2019 bylo v Praze nově otevřeno jediné nové nákupní centrum, kterým je Centrum Stromovka (15 700 m²) v Praze 7. Na přelomu let 2019 a 2020 bylo ve fázi výstavby pouze nákupní centrum Bořislavka (přesněji řečeno půjde o polyfunkční objekt integrující nákupní centrum), které po svém dokončení v roce 2021 nabídne

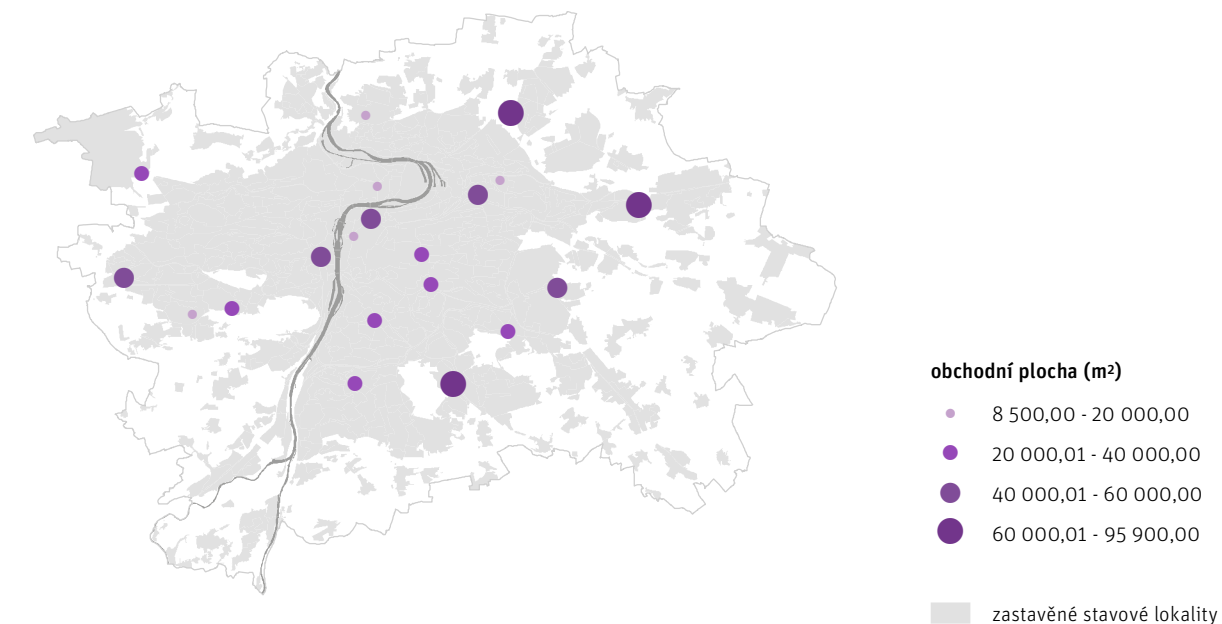
8 600 m² obchodních ploch. Nejvýznamnějšími plánovanými projekty jsou Savarin (33 700 m²) poblíž Václavského náměstí či rozšíření stávajícího nákupního centra Metropole Zličín (23 000 m²). Mnohem nejistější termín realizace panuje v případě nového obchodního centra Bubny (55 000 m²), které by mělo vzniknout v rámci transformačního území Bubny–Zátory.

2.2.3 DOSTUPNOST OBCHODNÍ SÍTĚ V RÁMCI ÚZEMÍ PRAHY

Potenciální úspěšnost jednotlivých obchodních zařízení je hlavním faktorem, který formuje maloobchodní síť a rozmístění prodejen v rámci města. Úroveň fyzické dostupnosti obchodní sítě v jednotlivých pražských městských částech (nebo v jiných dílčích územních celcích) může být vnímána jako jeden z dílčích faktorů kvality a určitého komfortu života v dané oblasti. Téma prezentuje hlavní závěry IPR vycházející z dat z roku 2018, která sledují dostupnost sítě plnosortimentních potravinářských prodejen, tj. obchodů s potravinářským zbožím, které je každodenně každým z nás spotřebováváno. [5]

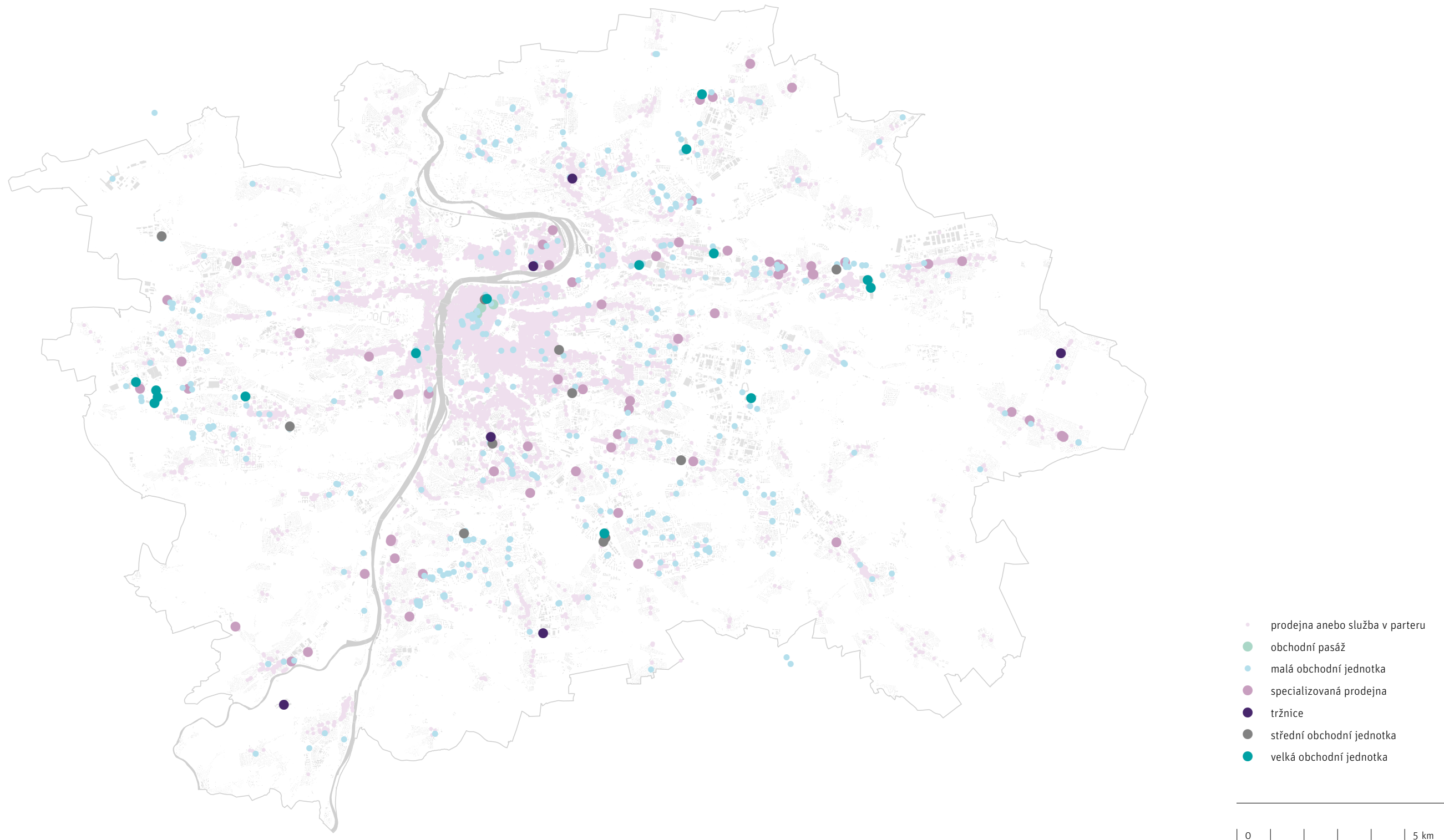
2.2.2.1 Nákupní centra

IPR Praha 2020 / data: JLL 2019

2.2.1.1 Maloobchodní síť

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019, JLL 2019

Vzhledem ke značně heterogennímu charakteru území Prahy (mj. podle hustoty zalidnění) disponují její jednotlivé dílčí části značně odlišnými předpoklady z hlediska příhodnosti podmínek pro lokalizaci jednotlivých obchodních zařízení. Ve vztahu k veřejné vybavenosti lze považovat prodejny s potravinářským sortimentem za nejdůležitější součást maloobchodní sítě, a to především z toho důvodu, že potraviny představují předmět každodenní spotřeby, který v různé míře a kvalitě logicky spotřebovávají úplně všichni obyvatelé města. Z tohoto důvodu **považujeme fyzickou blízkost a možnost přímé docházky do některé ze sledovaných plnosortimentních potravinářských prodejen za jeden z aspektů, jež ovlivňují nejenom lokální nabídku veřejné vybavenosti, ale částečně i kvalitu života v daném místě.** Primárně jsme analyzovali dostupnost rozsáhlejších prodejen typu hypermarket, supermarket, diskontně orientovaná prodejna, popř. supereta, které nabízejí kompletní potravinářský sortiment. V kontextu Prahy jsou uvedené typy prodejen provozovány prakticky bez výjimky zahraničními obchodními řetězci.

V srpnu roku 2018 bylo na území hlavního města identifikováno **celkem 249 plnosortimentních potravinářských prodejen** (z toho 129 supermarketů, 70 diskontně orientovaných prodejen, 30 hypermarketů a 20 superet), které provozovalo celkem 10 zahraničních obchodních řetězců (→ Obr. 2.2.3.1). Pražská síť sledovaných prodejen je tedy relativně hustá, navíc se setrvale doplňuje a rozšiřuje. Mezi lety 2012 a 2018 se počet sledovaných prodejen navýšil o necelých 14 %. I přes značný rozsah a hustotu plnosortimentních potravinářských prodejen vykazuje pražská síť z vnitroměstského pohledu relativně významné územní rozdíly ve vybavenosti těmito obchodními zařízeními, které jsou primárně důsledkem značně různorodého charakteru, hustoty osídlení a zástavby v rámci území hlavního města. Nejvyšší počet plnosortimentních potravinářských prodejen obchodních řetězců byl v srpnu 2018 identifikován na území městské části Praha 8 (celkem 25 prodejen z celkového počtu 249) a dále v Praze 4 a 10 Praze (20 prodejen). V rámci 22 městských částí (z celkového počtu 57) nebyla identifikována ani jedna plnosortimentní potravinářská prodejna, která by byla součástí některého z 10 obchodních řetězců.

V docházkové vzdálenosti do 600 metrů, resp. cca do 10 minut od některé z 249 identifikovaných plnosortimentních potravinářských prodejen (→ Obr. 2.2.3.1) (i.03.3.09) bydlí téměř 842 tisíc obyvatel, tedy 65 % pražské populace. Ve vzdálenosti do 1 200 metrů (resp. cca do 20 minut) od některé ze sledovaných prodejen má bydliště 1,14 milionu obyvatel, což je naprostá většina (88 %) obyvatel hlavního města. Zatímco **nejlepšího hodnocení z hlediska**

dosazitelnosti sledovaných obchodních zařízení dosahují hustě obydlené městské části bezprostředně navazující na historické centrum (Praha 2, Praha 3, Praha 7) a rovněž městské části, pro které je typická převažující panelová sídlištní zástavba (Praha 11, Praha 13, Praha 15, Praha 17), kde má více než 80 % obyvatel prodejnu s plným potravinářským sortimentem ve vzdálenosti do 600 metrů od bydliště (a téměř 100 % obyvatel ve vzdálenosti od 1 200 metrů), tak na druhé straně existují části Prahy (především okrajové s nižším počtem obyvatel), v rámci kterých se všichni obyvatelé musí za účelem nákupu plného potravinářského sortimentu plně spolehnout na dojíždku vlastním automobilem či městskou hromadnou dopravu, případně využít internetových obchodů s potravinami (→ Obr. 2.2.3.2).

Na základě provedené analýzy můžeme konstatovat, že z celkového počtu 760 pražských lokalit (resp. 614 obydlených lokalit) jsme identifikovali 63 lokalit, v rámci kterých má 100 % obyvatel některou z plnosortimentních potravinářských prodejen obchodního řetězce ve vzdálenosti do 600 metrů od bydliště. Pokud bychom vzali za výchozí dvojnásobnou vzdálenost tj. 1 200 metrů, pak takových lokalit bylo dokonce 316, tedy více než polovina z celkového počtu obydlených lokalit v Praze. Naopak obydlených lokalit, v rámci kterých neměl nikdo z obyvatel některou z identifikovaných prodejen v docházkové vzdálenosti, bylo sečteno 160 v případě vzdálenosti do 1 200 metrů a 315 při vzdálenosti do 600 metrů od bydliště. V těchto případech ve většině případů jde o lokality s nižším počtem obyvatel v příměstské krajině (→ Obr. 2.2.3.3).

2.2.4 ZÁVĚR PODKAPITOLY

Pražský maloobchodní trh představuje nejvýznamnější regionální trh v rámci České republiky, čemuž odpovídá i vysoce rozvinutá infrastruktura nabízející vysoký počet a kompletní škálu obchodních zařízení. I přes rostoucí úroveň spotřebitelské poptávky jsou již potřeby obyvatel a návštěvníků Prahy v oblasti obchodu do značné míry saturevané, což je velmi dobře patrné především u těch největších zařízení, nákupních center. V důsledku toho v posledním období převládá spíše trend rozšiřování či modernizace stávajících nákupních center oproti výstavbě zcela nových center „na zelené louce“. Zároveň nákupní centra stále ve větší míře plní „nenákupní“ roli a nabízejí mnohem více služeb a volnočasových aktivit. Dnes se již setkáme s tím, že v nákupních centrech najdeme nejenom gastronomické provozovny a multikina, ale například i poštovní pobočky, ordinace praktických lékařů, fitcentra,

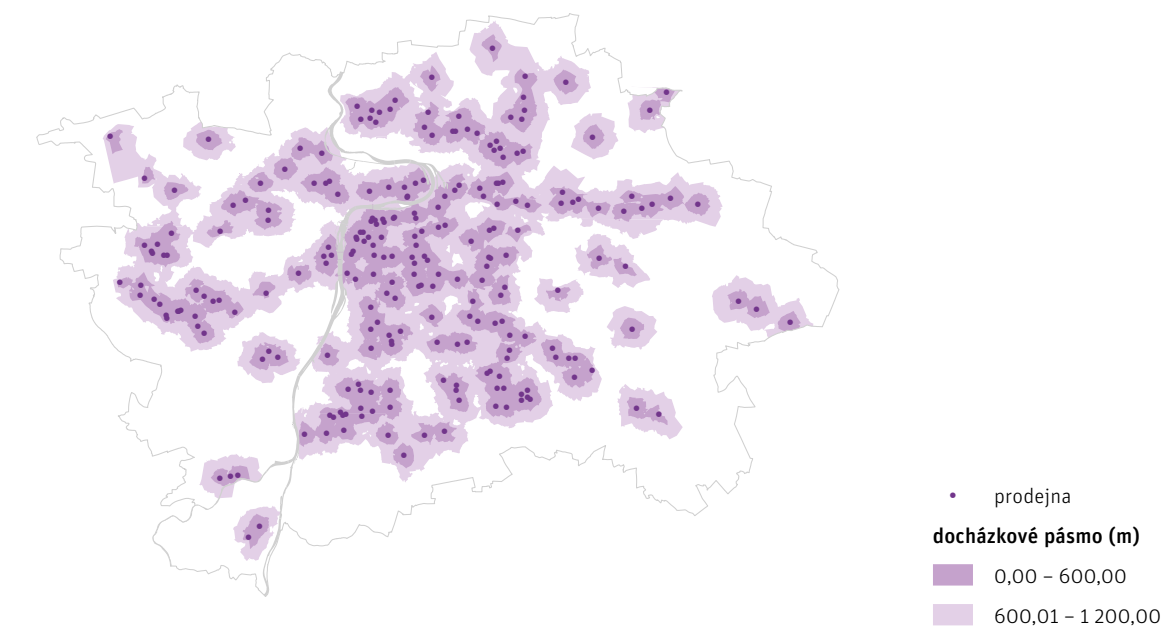
saunová centra apod. Vše nasvědčuje, že tento trend bude pokračovat i nadále.

Zatímco zcela nových nákupních center přibývá v Praze v posledním období již relativně málo, síť plnosortimentních potravinářských prodejen (hypermarketů, supermarketů, diskontních prodejen atd.) se postupně stále rozšiřuje, v důsledku čehož ubývá oblastí hlavního města s deficitní vybaveností těmito zařízeními. Fyzická dostupnost potravinářských obchodů, která byla analyzována výše, jestále velmi důležitá především ve vztahu ke specifickým skupinám obyvatel se sníženou mobilitou (např. senioři, zdravotně postižení, matky s malými dětmi atd.). Na druhou stranu s velmi rychlým rozvojem nákupů přes internetové obchody (včetně těch s potravinářským sortimentem) lze předpokládat, že v budoucnu nebude význam fyzické dostupnosti obchodní sítě zdaleka tak důležitý, jako je tomu dnes.

-
-
-

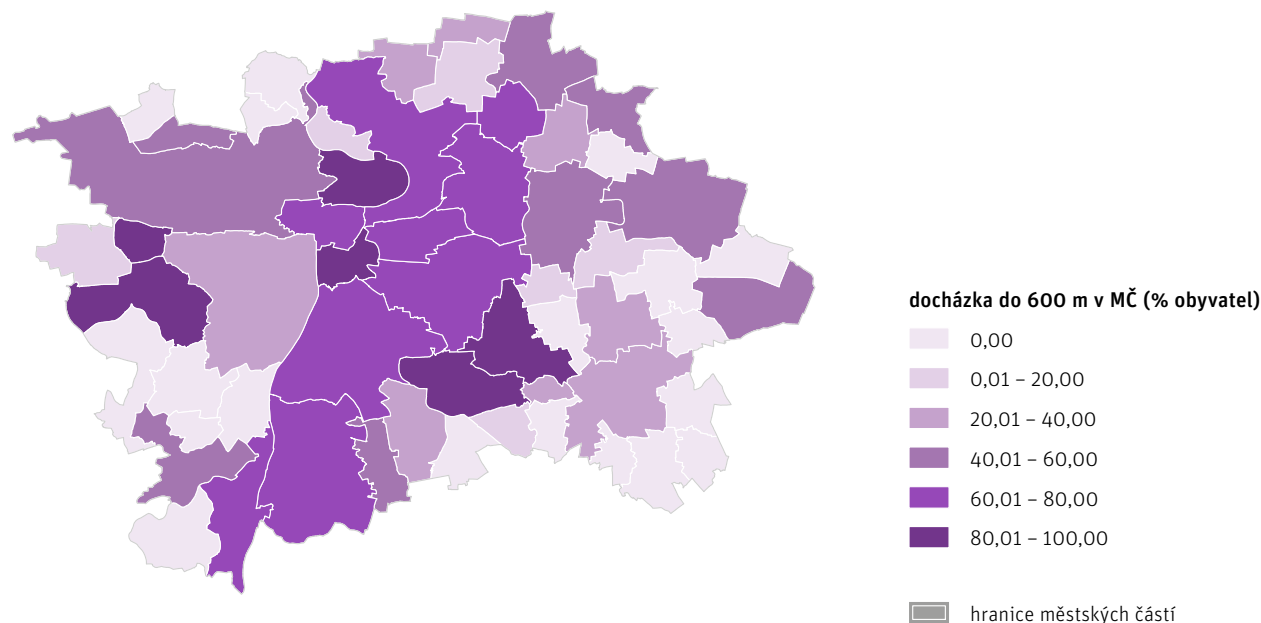
2.2.3.1 Plnosortimentní potravinářské prodejny a jejich docházková pásma

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2018

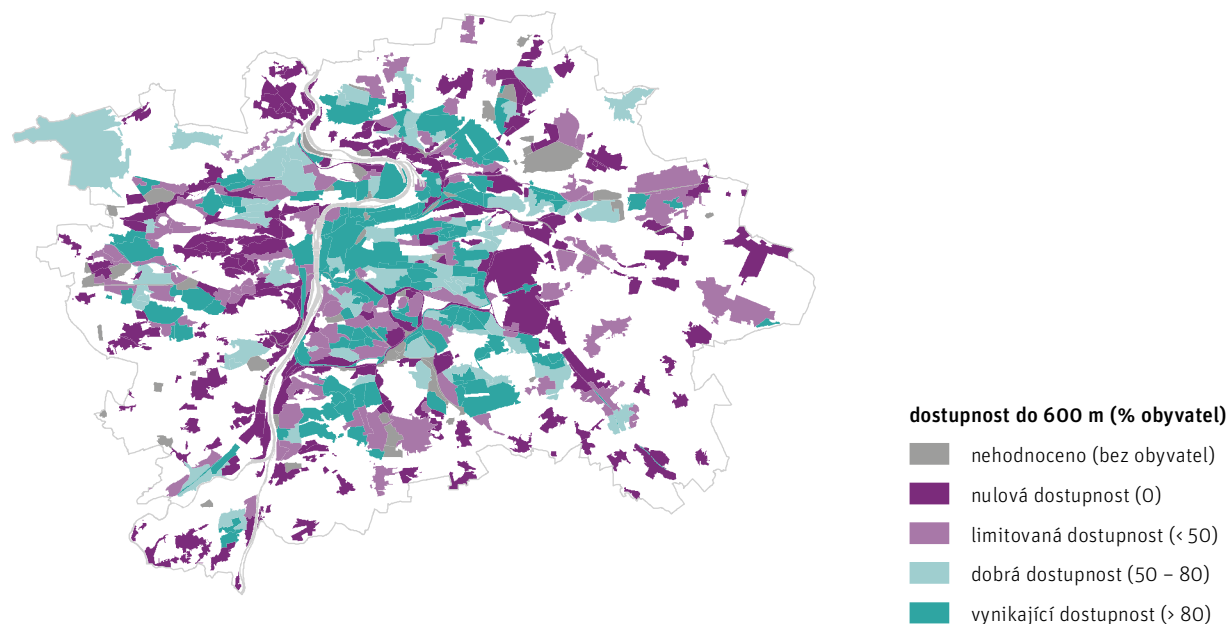
2.2.3.2 Obyvatelé bydlící v docházkovém pásmu plnosortimentních potravinářských prodejen

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2018

2.2.3.3 Dostupnost plnosortimentních potravinářských prodejen v lokalitách vystavěného prostředí

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2018, 2019

3. OBČANSKÁ VYBAVENOST

3.1 Regionální školství

Školství je důležitou součástí dobře fungující vyspělé společnosti. Školská infrastruktura je proto zásadní součástí občanské vybavenosti každého státu, regionu i obce, dostupné vzdělávání odpovídající úrovni má vliv na kvalitu života v daném sídle. V Praze se nachází poměrně hustá síť školských zařízení, dostupnost těchto zařízení však není ve všech městských částech stejná. Podobně je tomu i s kapacitou školských zařízení. Podkapitola regionální školství mapuje síť školských zařízení včetně kapacitní naplněnosti a teoretické kapacitní (ne)dostatečnosti pro mateřské a základní školy, také pěší dostupnost MŠ a ZŠ. Zmiňujeme také dojížděku do pražských základních škol, podrobněji v knize *Metropole a region (050.3.4.3)*.

Prostor v podkapitole dále věnujeme školským zařízením s regionálním i nadregionálním významem. Střední školy i vyšší odborné školy mají přesah i mimo Prahu. Nejtěsnější vazby jsou se Středočeským krajem, ale pro některé školy je přesah celorepublikový (050.3.4.3). Komplexnější pohled na vzdělávání v Praze doplňujeme o zájmové vzdělávání, např. základní umělecké školy, a další vzdělávání, např. jazykové školy. Zmiňujeme také vzdělávání osob se specifickými potřebami, většinou osob s různými druhy postižení. Témata této podkapitoly naplňují sledovaný jev A003 – zařízení občanského vybavení.

3.1.1 CHARAKTERISTIKA INFRASTRUKTURY REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ

Cílem tématu je stručně přiblížit změny a charakterizovat infrastrukturu v oblasti veřejné vybavenosti pro regionální školství. Současná kapacitní dostatečnost či nedostatečnost infrastruktury je z velké části způsobena nejen demografickou situací v uplynulých letech, ale i řadou dalších faktorů, jako je redukce sítě veřejných škol počátkem 21. století z důvodu poklesu počtu dětí, následně babyboom, dále také suburbanizace apod. Je potřeba efektivně reagovat na zvyšování počtu dětí ve věku předškolní a základní školní docházky. Chybějící infrastruktura veřejných škol je impulzem pro vznik privátních komerčních zařízení.

Školskou infrastrukturu lze členit **dle významu**, který charakterizuje navštěvovanost jednotlivých stupňů a druhů vzdělávacích zařízení a zároveň indikuje možné nároky zařízení na ostatní systémy infrastruktury, zejména tu dopravní. **Lokální význam** a charakter měly vždy mateřské a základní

školy, tj. primární vzdělávání. V porevolučním období se jejich výhradně lokální charakter změnil, a to vlivem suburbanizace, zaměstnáním rodičů v Praze i vznikem soukromých výběrových škol [6], které jsou cílené na rodiny schopné investovat čas a prostředky do vzdělání svých dětí a vzdálenost jako faktor při výběru školy pro ně nehraje roli. Sekundární vzdělávání je vybaveností **regionálního významu**, patří sem především gymnázia, střední a vyšší odborné školy, některé jsou i **nadregionálního významu**, např. ekonomické školy (050.3.4.3). Podoba a **proměna sítě** školské infrastruktury úzce **souvisí s demografickým vývojem** (300.2.1.5), s důsledky střídání silných a slabých ročníků (→ Obr. 3.1.1.1) se školská zařízení a jejich zřizovatelé potýkají v pravidelných cyklech, a to na všech úrovních vzdělávání.

Hustou sítí primární školské infrastruktury a škol sekundárního vzdělávání včetně vyššího středního vzdělávání doplňují další zařízení nezbytná pro rozvoj osobnosti dětí, žáků a studentů, jako jsou základní lidové školy, domy dětí a mládeže, jazykové školy apod. Nedílnou součástí školské infrastruktury jsou také speciální základní školy, často sloučené se speciálními mateřskými i speciálními středními školami. **Plošná distribuce regionálního školství je jako celek nevyrovnaná, nejvyšší hustota školských zařízení různých typů a úrovní je v centru Prahy**, z centra směrem k okrajovým částem pak hustota školské infrastruktury klesá, střední školy mají relativně rovnoměrné prostorové rozmístění (→ Obr. 3.1.1.2). Školská infrastruktura kopíruje **hustotu obyvatel** (300.3.1.2) (→ Obr. 300.3.1.2.2), která vykazuje obdobný charakter.

Infrastrukturu pro bezplatné vzdělávání¹⁰ zajišťuje **státní a veřejný sektor**. U mateřských (MŠ) i základních škol (ZŠ) je **zcela dominantním zřizovatelem** veřejný sektor reprezentovaný **městskými částmi**. Městské části zřizují přibližně 70 % jak MŠ, tak ZŠ v Praze. Jde **spíše o větší školy**, např. sídlištní. MŠ zřizované městskými částmi navštěvuje přibližně 90 % všech dětí. Stejně je tomu v případě ZŠ, kdy podíl žáků navštěvujících tyto školy činí dokonce přes 90 %. U středních škol (SŠ) je nejčastějším zřizovatelem kraj jak co do počtu škol – téměř 3/5, tak ohledně počtu studentů – 3/4. Odlišná je situace v případě neprezenčních forem studia. **Druhým nejvýznamnějším zřizovatelem jsou subjekty privátního sektoru**. Jejich podíl u MŠ a ZŠ mírně stoupá, ale v řadě případů jde spíše o menší školská zařízení – často také se specifickým zaměřením, např. alternativní výuka nebo jazyková výuka. Jinak je tomu v případě SŠ, kdy privátní sektor nejčastěji zřizuje školy s ekonomickými obory, to se týká

10 — Vzdělávání je založeno na zásadách bezplatného základního a středního vzdělávání státních občanů České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ve školách, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí (§ 2, odst. 1, písm. d) zákona č. 561/2004 Sb.).

1/3 všech SŠ. MŠ a ZŠ **zřizované krajem slouží převážně pro děti se specifickými potřebami**. Tuto síť doplňují školská zařízení soukromá a církevní. Církevní školy se od veřejných škol příliš neliší. Rozdíly mohou být povinná výuka náboženství a platba školného, která částečně pokrývá náklady na vzdělávání. Nejméně častým zřizovatelem škol a školek bývají ministerstva, např. Ministerstvo školství a mládeže (→ Obr. 3.1.1.3). Podíl dětí ve věku 3–5let, které se účastní předškolního vzdělávání, se mírně zvyšuje, na což mohou mít mírný vliv právě i jiní zřizovatelé. I tak je však infrastruktura stále nedostačující vůči poptávce (i.08.1.01).

Krajské srovnání vybrané infrastruktury regionálního školství – mateřské, základní, střední a vyšší odborné školy není úplně vypovídající za všechny kraje Česka. Kraje totiž nemají územní srovnatelnost jak z pohledu rozlohy, tak z pohledu počtu obyvatel, což nás více zajímá. **Srovnatelné jsou čtyři největší kraje** dle počtu obyvatel: Praha, Středočeský kraj, Jihomoravský kraj a Moravskoslezský kraj. Vysoký podíl mateřských škol na 100 tis. obyvatel mají Středočeský a Jihomoravský kraj. Přibližně srovnatelná je situace v případě Prahy a Moravskoslezského kraje. V případě základních škol je podíl těchto zařízení na 100 tis. obyvatel u všech tří zbývajících krajů oproti Praze téměř dvojnásobný. Vyšší počty těchto zařízení regionálního školství mohou odrážet rozlohu a kompaktnost daných krajů. Praha má – ve srovnání s ostatními posuzovanými kraji – poměrně kompaktní a hustě osídlené území. U středních a vyšších odborných škol je situace opačná. Vyšší podíl těchto zařízení je jednoznačně v Praze, obzvláště vyšších odborných škol. U středních škol jsou tyto podíly poměrně vyrovnané, přesto je však nejvyšší v Praze.

Bližší srovnání za střední a vyšší odborné školy je v knize 050 | Metropole a region (050.3.4.3).

3.1.2 MATEŘSKÉ A ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Téma podrobněji ukazuje síť zařízení pro předškolní a základní školní vzdělávání, rozložení mateřských (MŠ) a základních škol (ZŠ) a jejich dělení dle zřizovatele. Prezentuje hlavní závěry analýzy současných infrastrukturních potřeb MŠ a ZŠ, které sledují teoretickou kapacitní dostatečnost (deficity/přebytky), skutečnou kapacitní naplněnost a očekávaný vývoj. Vlivy suburbanizace, kvůli níž jsou v pražských MŠ a ZŠ i děti s trvalým bydlištěm mimo Prahu, ZŠ s nejvyšším podílem dětí s trvalým bydlištěm mimo Prahu. O dojíždě do ZŠ pojednává kniha 050 | Metropole a region (050.3.4.3).

Mateřské školy

Téměř 3/4 mateřských škol (MŠ) – bez rozdílu zřizovatele – v Praze vykazuje **plný stav svých kapacit**. V devíti případech je dokonce kapacitní naplněnost překročena. Pokud budeme kapacitní naplněnost posuzovat za městské části, jež jsou zároveň zřizovateli, pak více než 4/5 z nich mají naplněný stav svých kapacit. Při pohledu do mapy zobrazující **teoretickou kapacitní (ne)dostatečnost**¹¹ tak můžeme vidět poměrně rozsáhlé deficitní oblasti (→ Obr. 3.1.2.1). Výrazné deficity jsou ve velkých městských částech, např. Praha 4, Praha 5,

11 — Teoretická kapacitní nedostatečnost je rozdíl rejstříkové kapacity škol a počtu dětí v dané věkové skupině za danou územní jednotku.

Praha 6, Praha 9 a Praha 10. Jako deficitní je vyhodnocen i jihovýchod Prahy, např. Praha 22, Benice, Křeslice, Kolovraty, Královice, Nedvězí a Petrovice, dále centrum Prahy, např. Praha 2, Praha 3, Praha 7 nebo Praha 8 [7]. K roku 2019 celková bilance míst u MŠ zřizovaných MČ vykazovala deficit 2969 míst (i.08.1.05). **Demografický vývoj** by měl být do budoucna pro předškolní infrastrukturu **příznivější**. Bude docházet ke snižování porodnosti, tudíž se i v některých deficitních městských částech situace výraznělepší. I tak ale zůstanou deficitní oblasti jako např. Praha 5, Praha 6, Praha 9 nebo jihovýchod Prahy. Výrazným faktorem ovlivňujícím tyto skutečnosti bude **nová bytová výstavba**. Více je prezentováno v Analýze infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřené na infrastrukturu vybrané občanské vybavenosti): 1A Školství – Mateřské školy [7].

Mateřské školy (MŠ) navštěvují děti většinou do věku 6 let. Toje také důvodem pro návrh ideální docházkové dostupnosti MŠ. Ve městě typu Praha je tato ideální docházková vzdálenost z domova do MŠ stanovena na 600 m. Její nedodržení lze ovšem kompenzovat dobrou dostupností MHD. V hustěji obydlených částech Prahy (300.3.1.2) (→ Obr. 300.3.1.2.2) je docházková vzdálenost ideální (→ Obr. 3.1.2.2), jak potvrzuje i podíl dětí bydlících v městských částech (MČ) v ideálním docházkovém pásmu MŠ zřizovaných MČ (→ Obr. 3.1.2.3). Ideální dostupnost je však celkově v Praze vlivem nové developerské výstavby i zvyšováním poptávky po předškolním vzdělávání stále menší (i.03.3.06 / i.08.1.03). Hodnocení dostupnosti MŠ za lokality ukazuje velmi dobré pokrytí MŠ v centrální části Prahy, směrem od centra se situace až na výjimky zhoršuje, byť část z hůře pokrytých lokalit tvoří ty, kde se potřeba MŠ nepředpokládá (zejména lokality s produkčním a rekreačním využitím, lokality

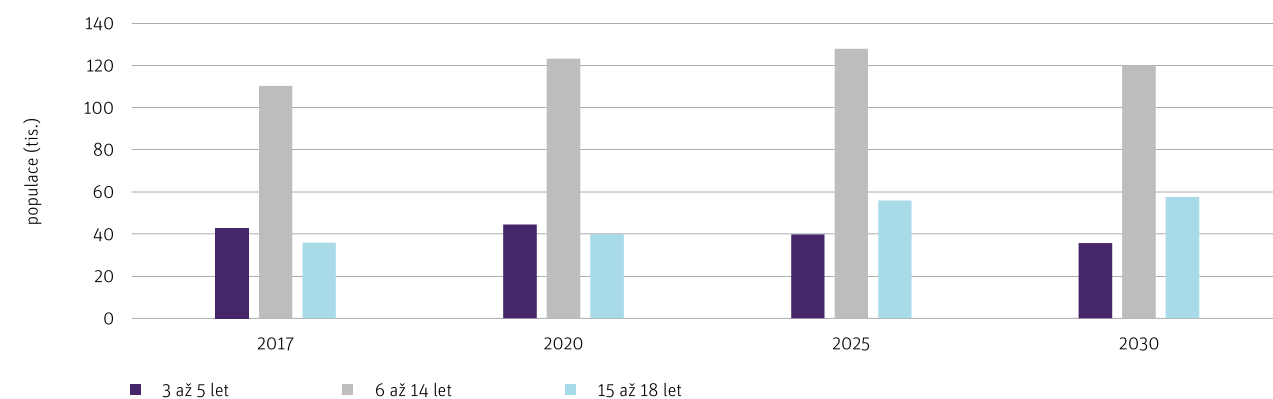
s velmi nízkým počtem obyvatel). Lokality se značnou hustotou zástavby a obyvatel bez přítomnosti MŠ jsou v Praze 9, severní části Prahy 20 nebo části Prahy 22 (→ Obr. 3.1.2.4).

Základní školy

Plný stav kapacit vykazují **2/5 základních škol (ZŠ)** v Praze bez rozdílu jejich zřizovatele, v případě devíti ZŠ je dokonce kapacita škol překročena. Při posouzení kapacitní naplněnosti za městské části, jež jsou zároveň zřizovateli, je u **35 %** z nich plný kapacitní stav. Přítomnost nastupujících silných ročníků je patrná při pohledu do mapy zobrazující **teoretickou kapacitní (ne)dostatečnost** (→ Obr. 3.1.2.5) (i.08.1.06). Výrazné deficity jsou ve velkých městských částech, např. Praha 5, Praha 6, Praha 9 nebo Praha 10. Deficitní jsou i okrajové části Prahy, např. Praha 21, Kolovraty, Kunratice, Šeberov, Újezd, Zličín nebo Březiněves, deficity jsou také např. v Křeslicích, Dolních Měcholupech, Libuši nebo Řeporyjích [6]. K roku 2019 celková bilance míst u ZŠ zřizovaných MČ vykazovala přebytek 5820 míst (i.08.1.06). **Demografický vývoj by měl být do budoucna pro základní školskou infrastrukturu spíše nepříznivý**. Bude sice docházet ke snižování porodnosti, ale na základní školy se budou postupně dostávat silné ročníky z mateřských škol. V řadě městských částí tak dojde k **výraznému zhoršení**. Projeví se to ve větších a centrálních částech, např. Praha 5, Praha 6, Praha 7, Praha 9, Praha 10 nebo Praha 14, ale i okrajových částech – Zličín, Dolní Chabry, Čakovice, malé části na jihu Prahy a jihovýchod Prahy. **Výrazným faktorem ovlivňujícím tyto skutečnosti bude i nová bytová výstavba**. Více je prezentováno v Analýze infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřené na infrastrukturu vybrané občanské vybavenosti): 1B Školství – Základní školy [6].

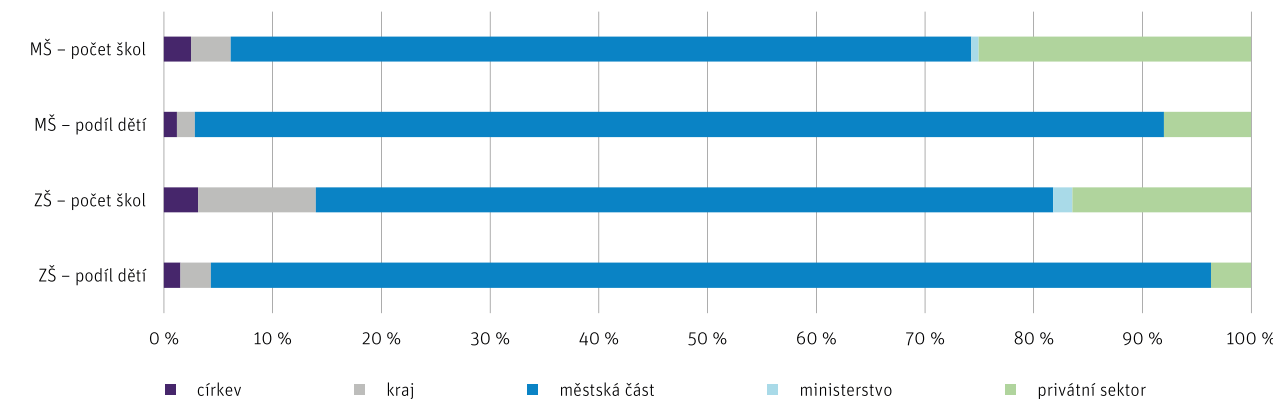
3.1.1.1 Demografický vývoj vybraných věkových skupin v Praze

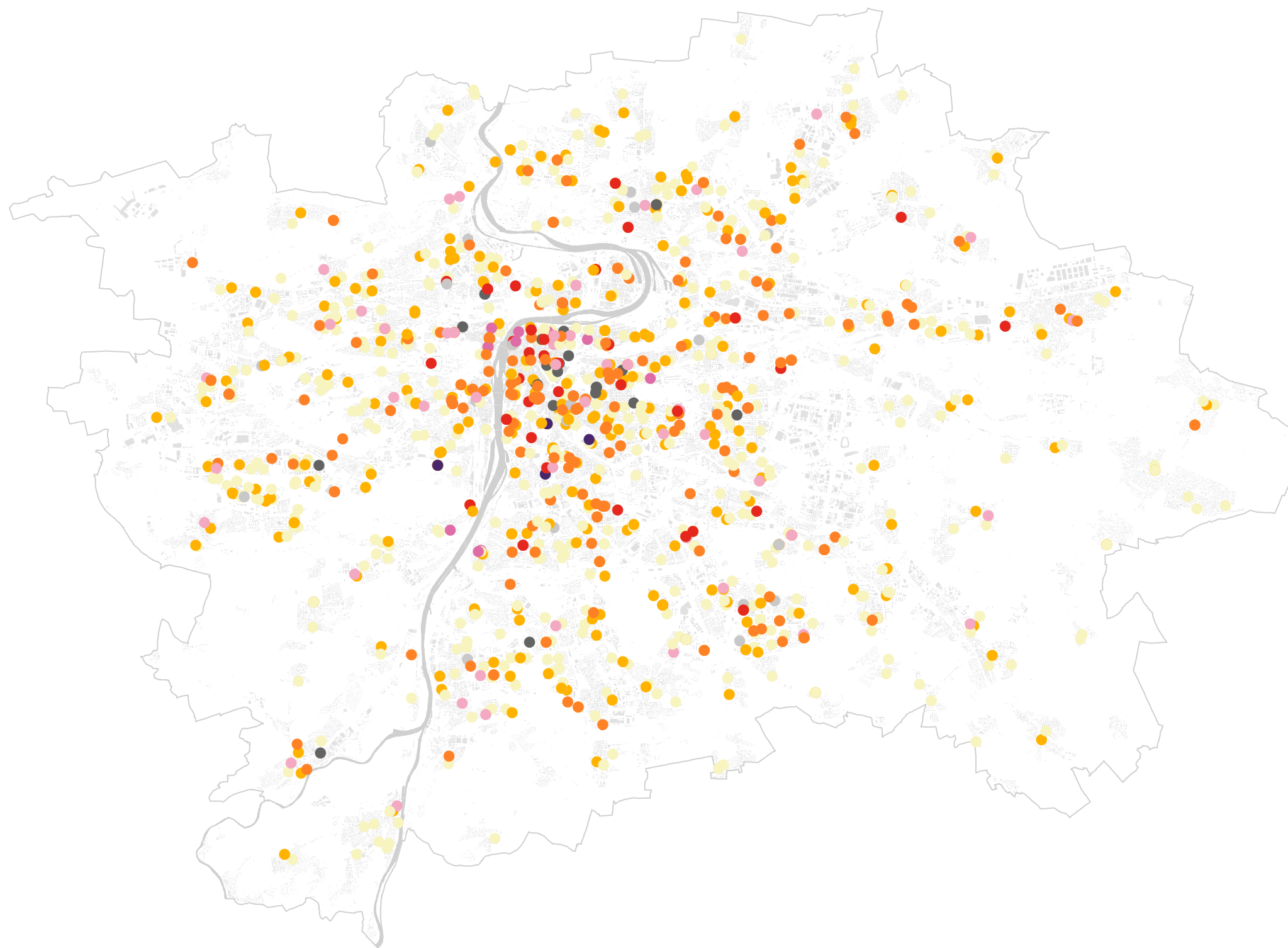
IPR Praha 2020 / adaptováno z: Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy, 0 – Demografie. Praha: IPR Praha, 2019, s. 15

3.1.1.3 Základní údaje pražských mateřských a základních škol dle zřizovatele

IPR Praha 2020 / data: MHMP Odbor školství, mládeže a sportu 2019

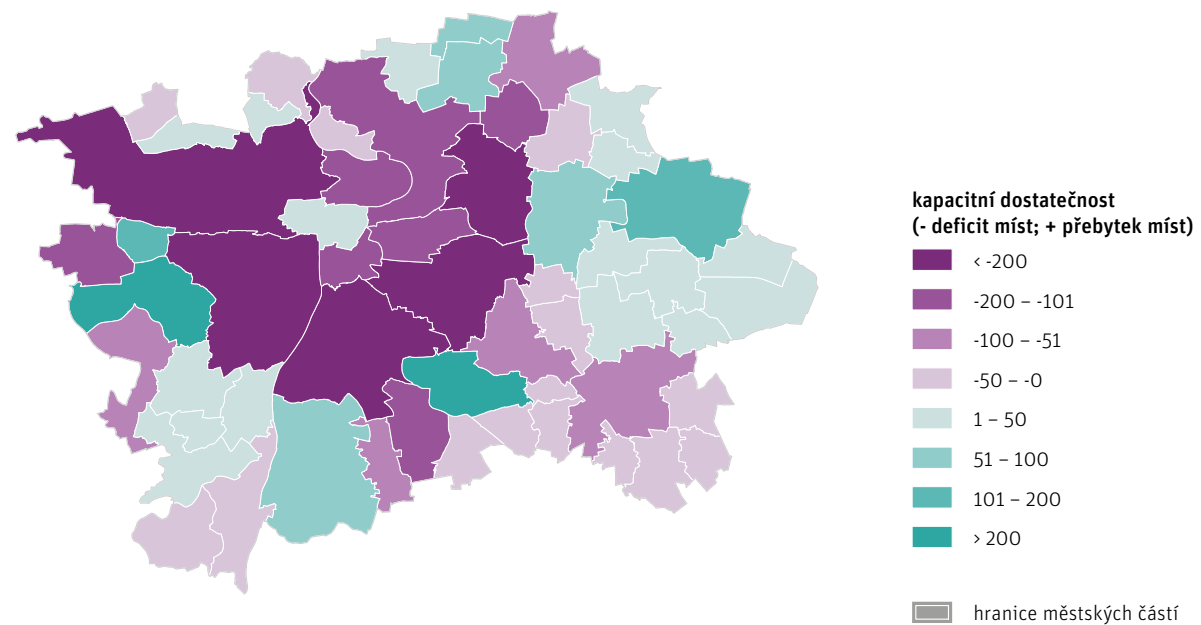

- vyšší odborná škola
- střední škola
- základní škola
- mateřská škola
- jazyková škola
- konzervatoř
- základní umělecká škola
- dům dětí a mládeže
- stanice zájmových činností

| 0 | | | | 5 km

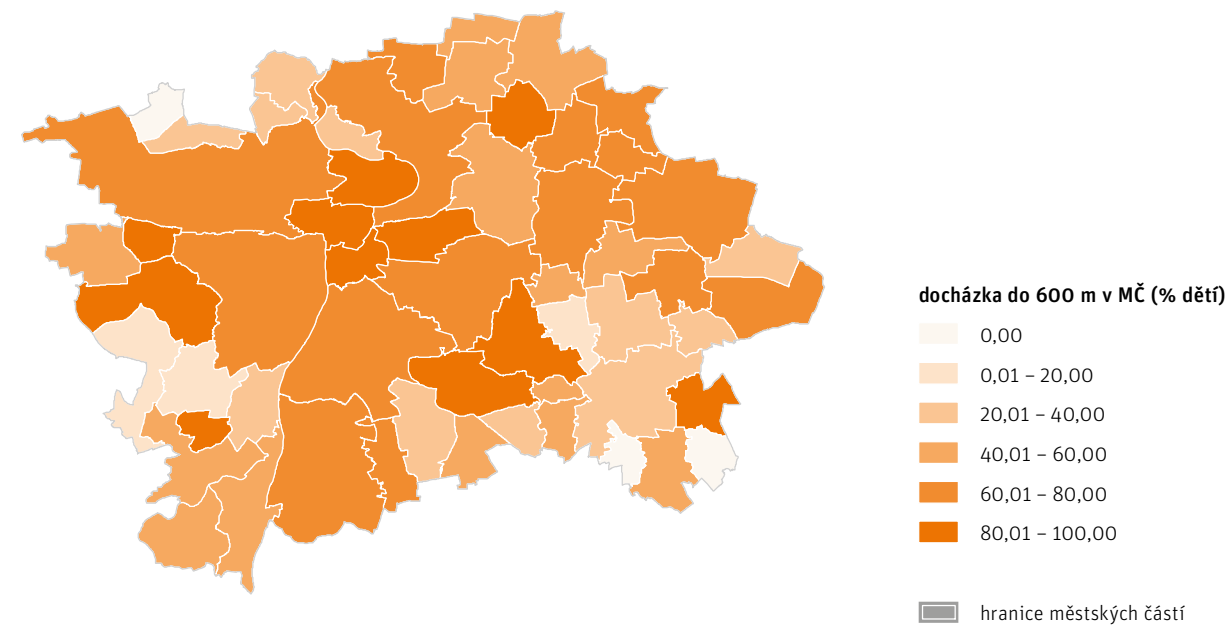
3.1.2.1 Kapacitní (ne)dostatečnost mateřských škol zřizovaných MČ

IPR Praha 2019 / data: IPR Praha 2019

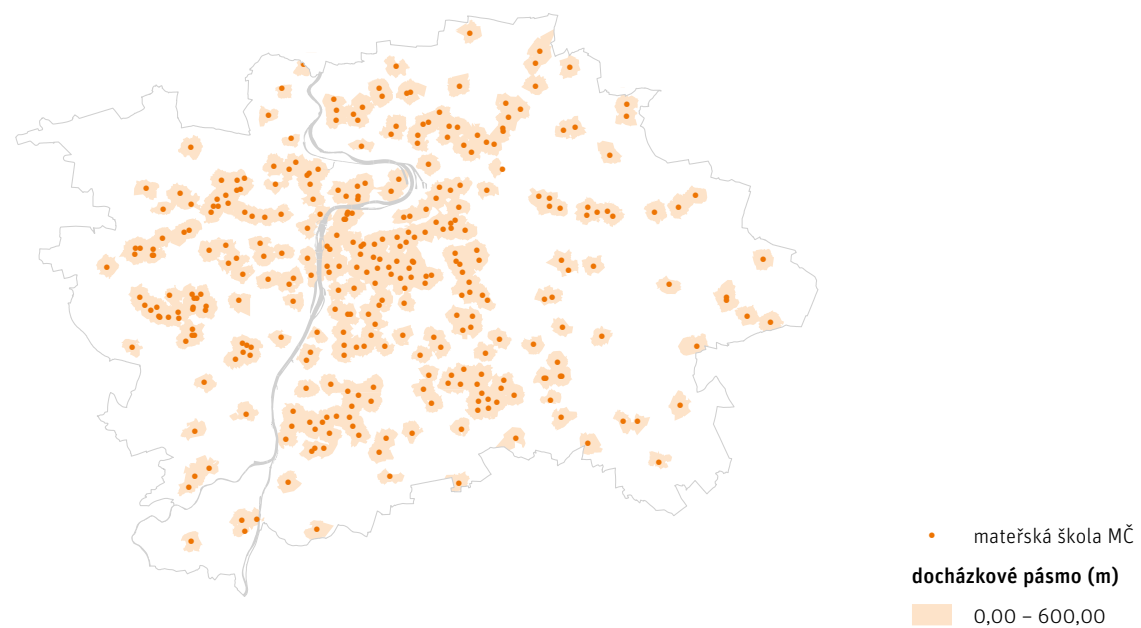
3.1.2.3 Děti bydlící v docházkovém pásmu mateřských škol zřizovaných MČ

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

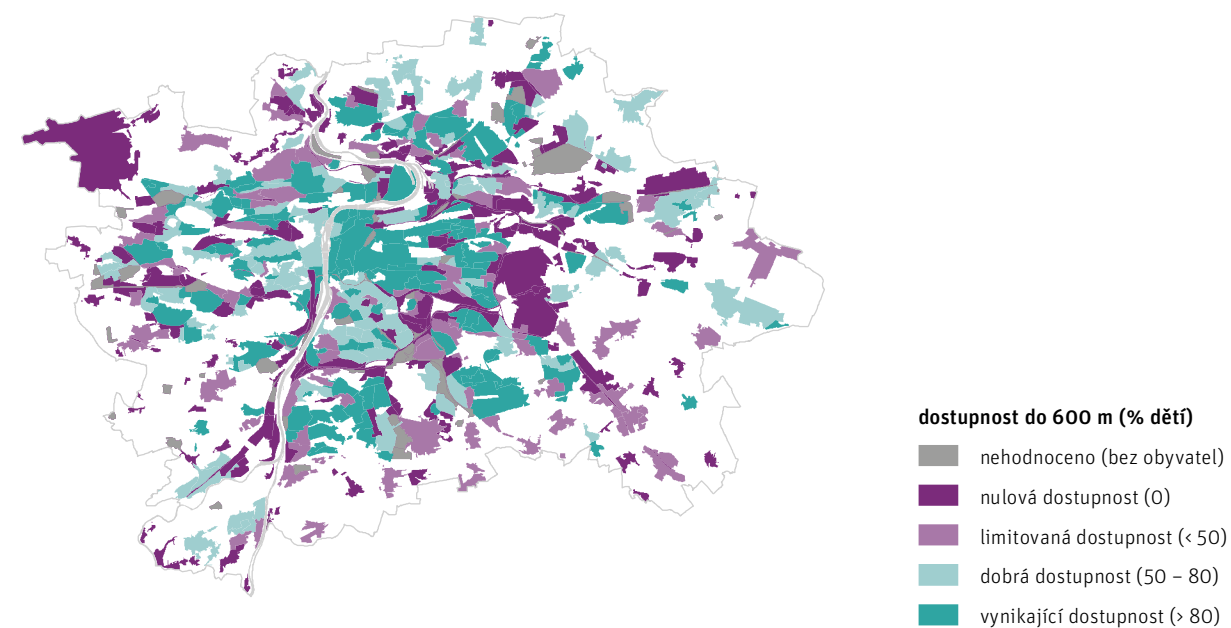
3.1.2.2 Mateřské školy zřizované MČ a jejich docházková pásma

IPR Praha 2020 / data: MHMP Odbor školství, mládeže a sportu 2019, IPR Praha 2019

3.1.2.4 Dostupnost mateřských škol zřizovaných MČ v lokalitách vystavěného prostředí

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

Základní školy (ZŠ) navštěvují děti, u nichž je už jistá míra samostatnosti. To se odráží také v návrhu ideální docházkové dostupnosti ZŠ s tím, že se rozlišuje jednostupňová a dvoustupňová ZŠ. Ve městě typu Praha je tato ideální docházková vzdálenost z domova do ZŠ stanovena na 600 m, pokud je jednostupňová, a 800 m, pokud je dvoustupňová. Jejím nedodržení lze ovšem opět kompenzovat dobrou dostupností MHD. V hustěji obydlených částech Prahy (300.3.1.2) (→ Obr. 300.3.1.2.2) je i u ZŠ docházková vzdálenost ideální (→ Obr. 3.1.2.6), jak potvrzuje podíl dětí bydlících v městských částech (MČ) v ideálním docházkovém pásmu ZŠ zřizovaných MČ (→ Obr. 3.1.2.7). Ideální dostupnost je však celkově v Praze vlivem nové developerské výstavby i zvyšováním poptávky po základním vzdělávání stále menší (i.03.3.07 / i.08.1.04). Hodnocení dostupnosti ZŠ za lokality ukazuje velmi dobré pokrytí ZŠ v centrální části Prahy. Tato situace se obecně zhoršuje směrem od centra, což ale nemusí být nutně pravidlem. ZŠ bývají spádové, takže dobré pokrytí ještě nemusí znamenat, že školy mají i druhý stupeň. Navíc v rámci Prahy se nacházejí i takové lokality, kde se přítomnost ZŠ ani nepředpokládá (zejména lokality s produkčním a rekreačním využitím, lokality s velmi nízkým počtem obyvatel). Lokality se značnou hustotou zástavby a obyvatel bez přítomnosti ZŠ jsou v Praze 9 nebo severní části Prahy 20 (→ Obr. 3.1.2.8).

3.1.3 STŘEDNÍ ŠKOLY A OSTATNÍ FORMY SEKUNDÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Téma je zaměřeno na infrastrukturu sekundárního vzdělávání – strukturu a rozložení sítě gymnázií, středních odborných škol, středních odborných učilišť, konzervatoří a vyšších odborných škol. Na rozdíl od mateřských a základních škol nejsou střední školy primárně vztahovány ke konkrétním územním jednotkám v administrativně-správním pojetí. Dále téma popisuje rozdělení středních škol dle zřizovatele a zaměření oborů. Spádovost z ostatních krajů ČR, převážně těch nejbližších, jako je Středočeský kraj, a dojíždku vyjádřenou zastoupením studentů na školách s trvalým bydlištěm mimo Prahu představuje téma 050.3.4.3.

V rámci sekundárního vzdělávání **dominuje u středních škol veřejný sektor** (téma 3.1.1). Gymnázia v Praze zřizují pouze kraj, církev a privátní sektor. Více než polovinou se podílí kraj, druhý nejvýznamnější je privátní sektor a nejmenší podíl mají církve. **Státní gymnázia navštěvuje více než 70 % studentů**, soukromá gymnázia pak necelá čtvrtina studentů. Velmi podobná je situace u středních odborných škol a středních odborných učilišť, kdy kraj zřizuje více než polovinu těchto škol a navštěvuje je přibližně 70 % studentů. I tady je druhým nejvýznamnějším zřizovatelem privátní

sektor. Zřizuje přibližně **35 %** středních škol, které navštěvuje přibližně čtvrtina studentů [8]. Zajímavý pohled je na podíly studentů podle formy studia, kdy u **jiných než prezenčních forem studia** – což se týká hlavně odborných škol – **dominuje privátní sektor**. Ostatní formu výuky na soukromých školách realizují přibližně 3/5 všech studentů, což je výrazně více než v případě státních škol, kde v těchto formách výuky studuje přibližně čtvrtina studentů. Podíl ostatních zřizovatelů u těchto forem výuky je zanedbatelný oproti privátnímu sektoru a kraji (→ Obr. 3.1.3.1).

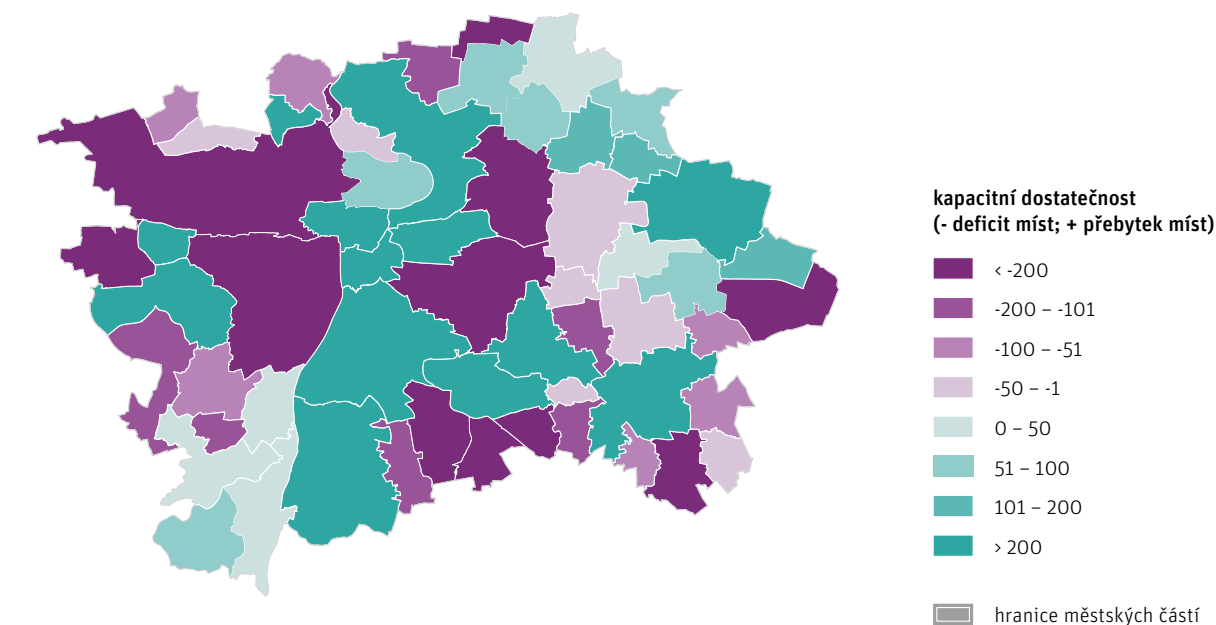
Koncentrace gymnázií v centru Prahy **je dána historickým vývojem města**. Gymnázia často sídlí v historicky a kulturně cenných budovách. Nachází se zde i nejstarší pražské gymnázium – Akademické gymnázium ve Štěpánské, které bylo založeno v roce 1556. Téměř čtvrtina všech gymnázií je situována do užšího centra Prahy. Pokud bychom posuzovali širší centrum Prahy, jde přibližně o 45 % gymnázií¹². Koncentrace středních škol se zaměřením na odborné vzdělávání je více heterogenní než v případě gymnázií. Přesto je i tady **poměrně silná vazba na užší centrum Prahy**, kdy více než **28 %** středních škol se nachází právě v této oblasti. V širším centru Prahy jejich koncentrace dosahuje téměř **50%** podílu. Počty i lokalizace gymnázií a středních odborných škol jsou **vázány také na demografický vývoj** (300.2.1.5). Snižující se počet studentů způsobený nástupem slabých ročníků je impulsem pro revizi sítě školských zařízení. Dochází ke **slučování škol** nebo v rámci jednoho objektu realizuje **vzdělávání více středních škol** (→ Obr. 3.1.3.2).

V Praze se nachází 37 vyšších odborných škol (VOŠ). Přes 4/5 z nich zřizují kraj a privátní sektor. Zbývající zřizovatelé jsou církev a ministerstvo – Policejní akademie pod Ministerstvem vnitra. Z 16 VOŠ zřizovaných krajem je jich 15 zřizovaných při středních školách. Takto vysoké zastoupení je pouze u VOŠ zřizovaných krajem a ministerstvem. **Přibližně 2/5 VOŠ, bez ohledu na zřizovatele, jsou lokalizovány v užším centru Prahy**. V širším centru Prahy to jsou přibližně 3/5. Svým zaměřením mohou mít regionální význam pro Prahu a Středočeský kraj, nebo i silně nadregionální význam (050.3.4). Podobně jako v případě středních a vyšších odborných škol jsou i konzervatoře lokalizovány převážně v centrální části Prahy. **V užším centru Prahy se nachází polovina pražských konzervatoří**. V širším centru to pak jsou 3/4. Z celkového počtu 8 konzervatoří je polovina zřizována krajem, 3 jsou zřizovány subjekty privátního sektoru a 1 konzervatoř zřizuje Ministerstvo školství a mládeže

12 ——— Problém ovšem může nastat v přesnější lokalizaci místa výuky. Nemusí být nutně, často ani není, v místě, kde sídlí ředitelství příslušné školy. Některé školy jsou navíc integrované a tak se stává, že v rámci střední školy probíhá všeobecné i odborné vzdělávání.

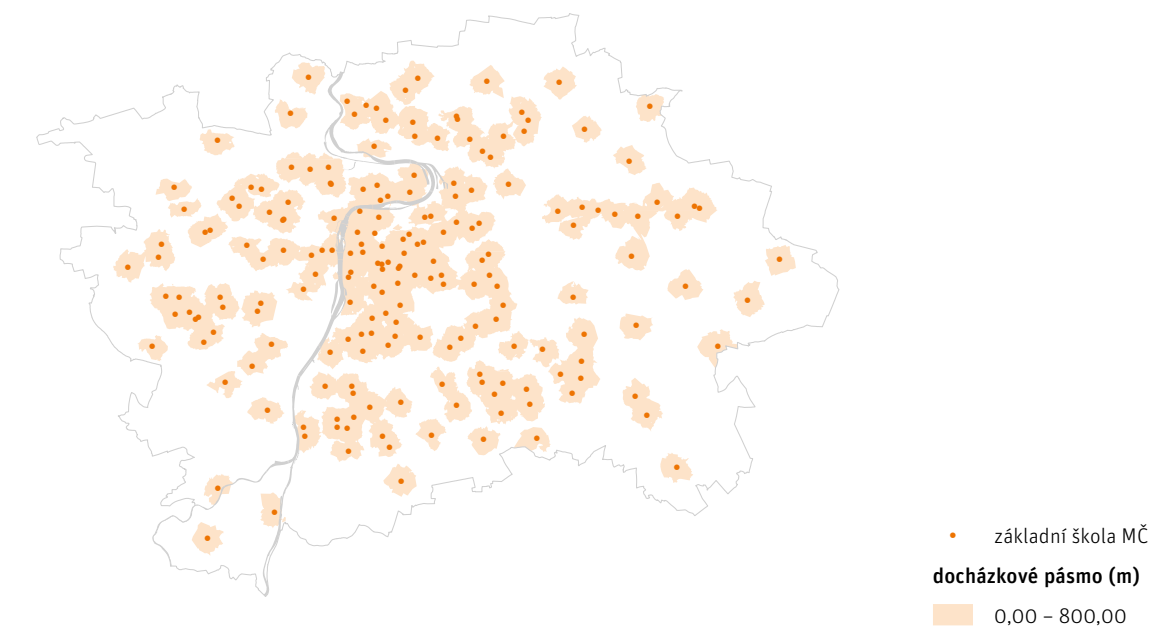
3.1.2.5 Kapacitní (ne)dostatečnost základních škol zřizovaných MČ

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

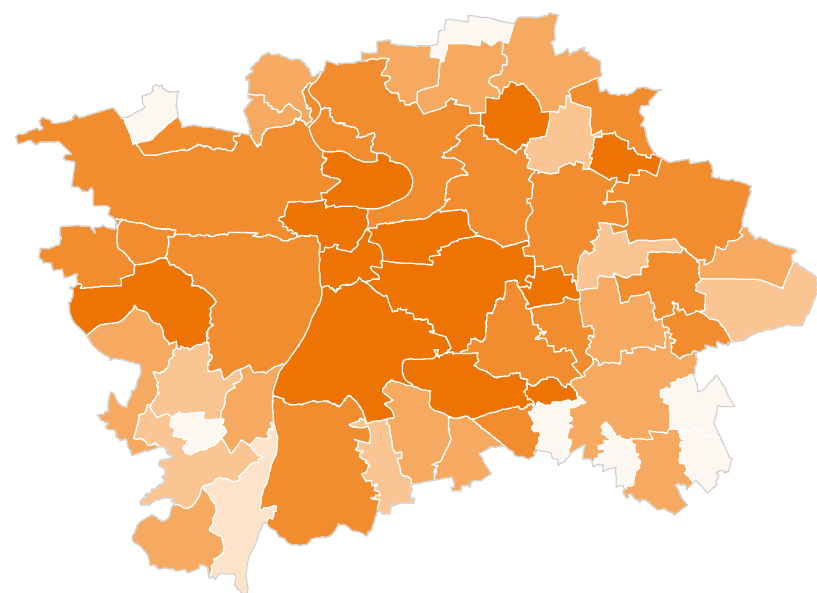
3.1.2.6 Základní školy zřizované MČ a jejich docházková pásma

IPR Praha 2020 / data: MHMP Odbor školství, mládeže a sportu 2019, IPR Praha 2019

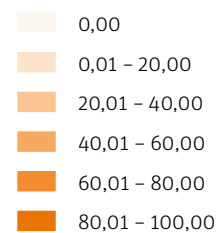

3.1.2.7 Děti bydlící v docházkovém pásmu základních škol zřizovaných MČ

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

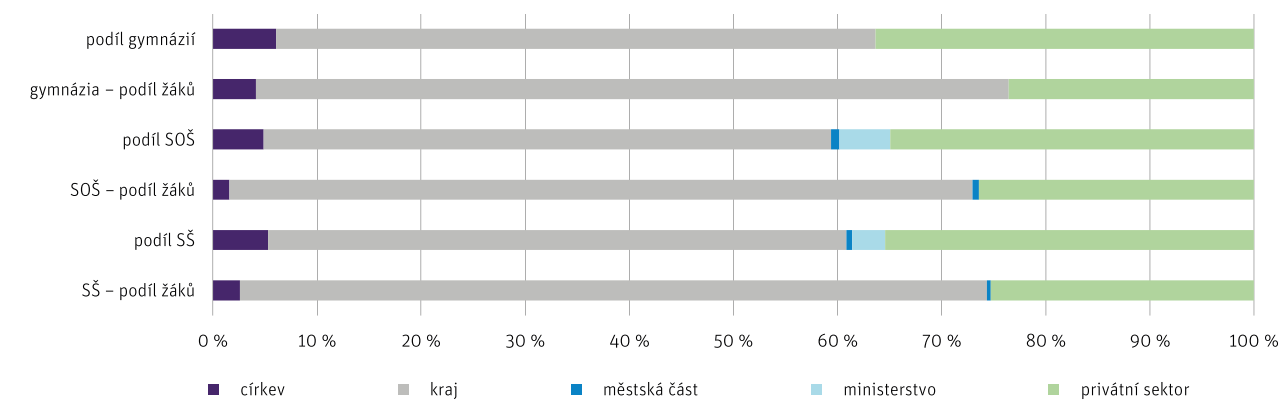
docházka do 800 m v MČ (% dětí)

hranice městských částí

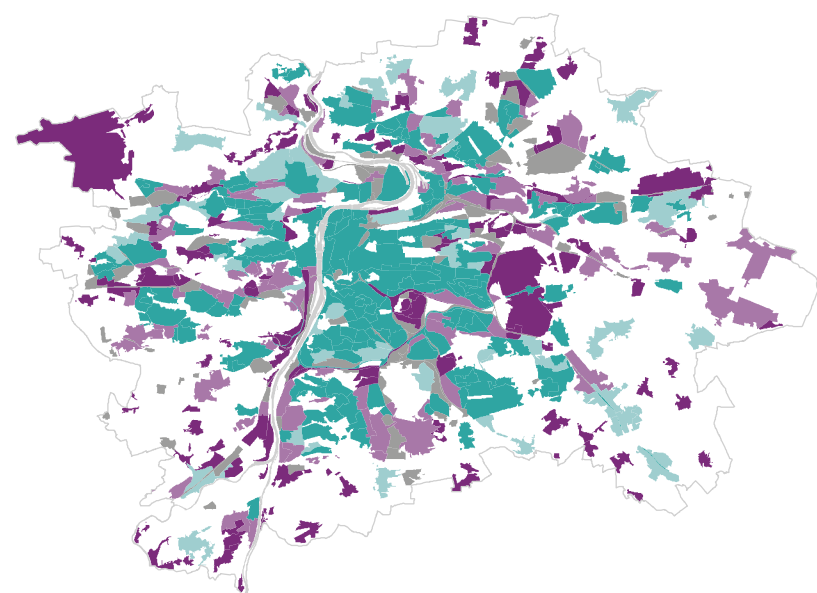
3.1.3.1 Základní údaje pražských středních škol dle zřizovatele

IPR Praha 2020 / data: MHMP Odbor školství, mládeže a sportu 2019

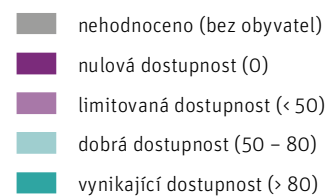

3.1.2.8 Dostupnost základních škol zřizovaných MČ v lokalitách vystavěného prostředí

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

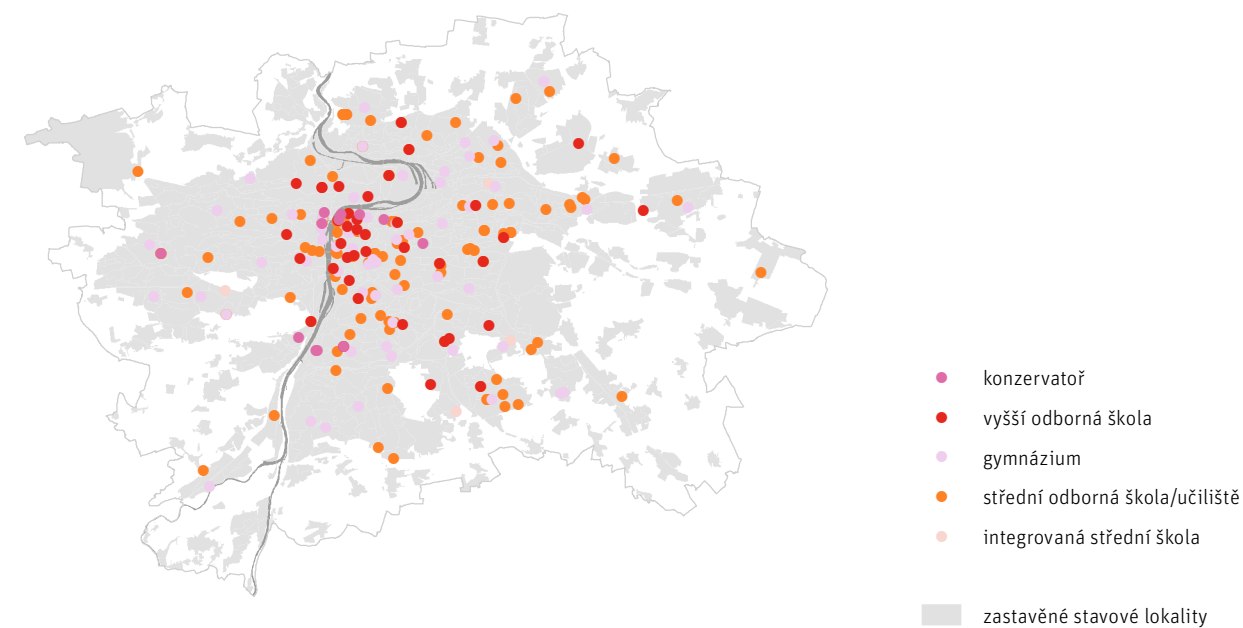

dostupnost do 800 m (% dětí)

3.1.3.2 Gymnázia, střední a vyšší odborné školy, konzervatoře

IPR Praha 2020 / data: MHMP Odbor školství, mládeže a sportu 2019

(MŠMT). Pražské konzervatoře se specializují na tanec, na obory hudba, zpěv a herectví, tj. hudebně-dramatický obor, nebo na obory hudba a zpěv. To se týká Konzervatoře a střední školy Jana Deyla pro zrakově postižené, která je zřizována MŠMT a je přístupná žákům a studentům se specifickými potřebami. Konzervatoře mají vzhledem ke svému zaměření studia nadregionální význam (O50.3.4).

3.1.4 DALŠÍ FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání dětí, žáků a studentů se specifickými potřebami je nedílnou součástí naší vzdělávací soustavy, která má zajišťovat právo na vzdělání jak předškolní a základní, tak i následné středoškolské pro všechny obyvatele bez rozdílu. Pro žáky se specifickými potřebami jsou zřizovány speciální mateřské, základní i střední školy. Kromě zřizování těchto zařízení je snaha o inkluzi dětí, žáků a studentů se specifickými potřebami do běžných škol. Velmi důležité je v současnosti také jazykové vzdělávání, které je realizované zejména při středních školách. Mezi další formy vzdělávání patří zájmové vzdělávání, které může být realizované např. v základních uměleckých školách nebo v domech dětí a mládeže. Toto vzdělávání je nepovinné, přesto často využívané a poptávané širokou veřejností. Velmi důležité je také celoživotní vzdělávání u nás zastoupené vzděláváním seniorů – formou kurzů nebo na univerzitě třetího věku.

Počet školských zařízení pro žáky se specifickými potřebami dosahuje téměř stovky. Tato zařízení navštěvuje přes **10 000 lidí s různým postižením či handicapem**. Mateřské

školy navštěvuje přibližně **1 200 dětí**, základní školy přibližně **7 100 žáků** a střední školy přibližně **1 850 studentů** (→ Obr. 3.1.4.1). Vzdělání získávají i v uměleckých oborech, např. na Konzervatoři Jana Deyla a střední škole pro zrakově postižené. I školská zařízení pro děti, žáky a studenty se specifickými potřebami jsou lokalizována spíše v centru Prahy (→ Obr. 3.1.4.2).

Rozmístění základních uměleckých škol (ZUŠ) vykazuje větší míru heterogenity než některá jiná školská zařízení. V Praze se nachází celkem **36 ZUŠ, které navštěvuje více než 26 400 žáků**. Nejčastěji jsou zřizovány krajem – přibližně 70 %. Oproti tomu téměř zanedbatelný podíl mají subjekty privátního sektoru, církve, městské části a Ministerstvo školství a mládeže. V procesu zájmového vzdělávání mají nezastupitelnou roli i **domy dětí a mládeže, kterých je v Praze celkem 24**, z toho 14 zřizuje kraj – tedy Praha, 6 církve, 2 městské části a 2 privátní sektor. Jde o střediska volnočasových aktivit, která svým programem navazují na rámcové vzdělávací programy škol. Nejsou koncentrovány do jedné oblasti, ale rozmístěny po celé Praze. K zájmovému vzdělávání dále patří jazykové vzdělávání. V Praze je 11 jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky. S výjimkou jediné, kterou zřizuje kraj, jsou všechny zřizovány subjekty privátního sektoru. V užším centru Prahy je lokalizována přibližně polovina z nich, v širším centru pak více než 70 % těchto jazykových škol (→ Obr. 3.1.4.2).

V rámci **celoživotního vzdělávání**, které také spadá pod zájmové vzdělávání, se vzdělávají i seniori. Vzdělávání seniorů nemusí probíhat jen formou univerzit třetího věku, přestože ty jsou poměrně populární. Také na základních a středních

školách probíhají jazykové kurzy pro seniory nebo kurzy počítačové gramotnosti. Dále může jít o různé umělecké dovednosti, např. modelování nebo keramickou dílnu. Mohou to být i kurzy, které seniorům pomáhají zvládat běžné denní překážky související s přibývajícím věkem – kurzy duševního zdraví, kurzy asertivity nebo trénink paměti. Všechny tyto kurzy mohou mít velký vliv na kvalitu života seniorů, neboť pomáhají mírnit negativní dopady stáří, kterým čelí tato věková skupina – nízká kvalita života, snižující se mentální zdraví a sociální izolace.

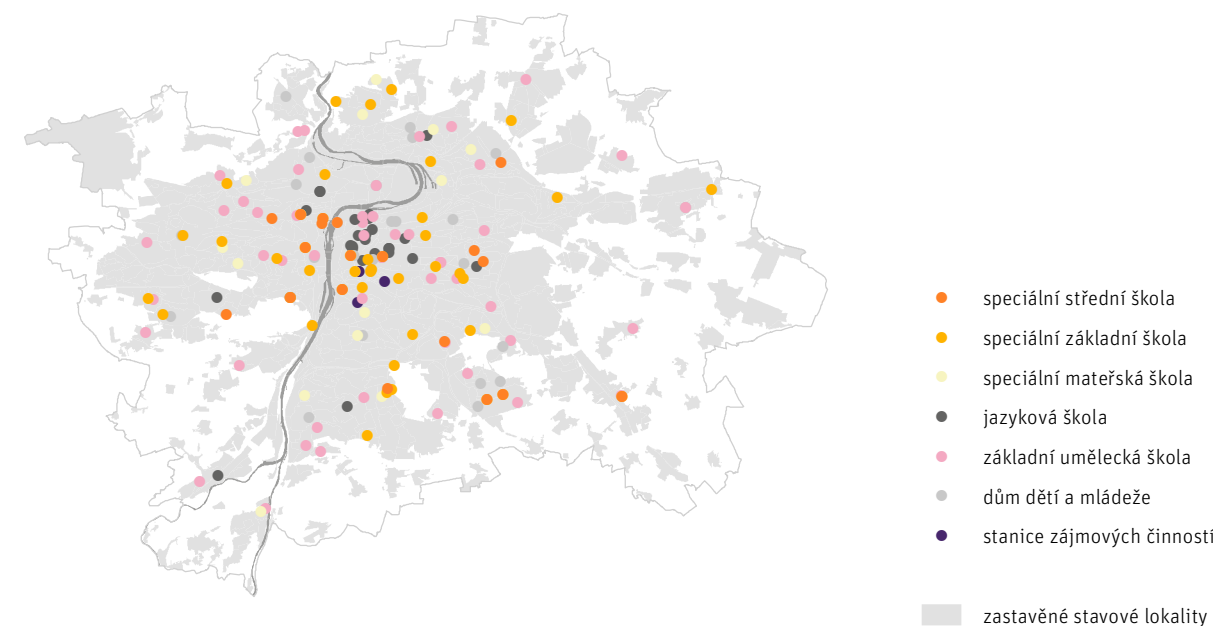
3.1.5 ZÁVĚR PODKAPITOLY

Praha má v rámci Česka významné zastoupení vzdělávacích institucí i na úrovni mimo vysoké školství. Jde o poměrně hustou síť, která se ovšem vlivem demografického vývoje i výstavbou nových bytů potýká s řadou problémů, hlavně kapacitních. Klíčovou se stává adekvátní reakce na demografický vývoj a správa školské infrastruktury postavené na prognózách a trendech. Problém silných demografických ročníků v budoucnu prověří dostatečnost kapacit středních škol. Totéž se může týkat i VOŠ, konzervatoří či jazykových škol. Vzhledem k nadregionálnímu významu těchto institucí budou nároky kladené také na infrastrukturu obslužnou a dopravní.

• • •

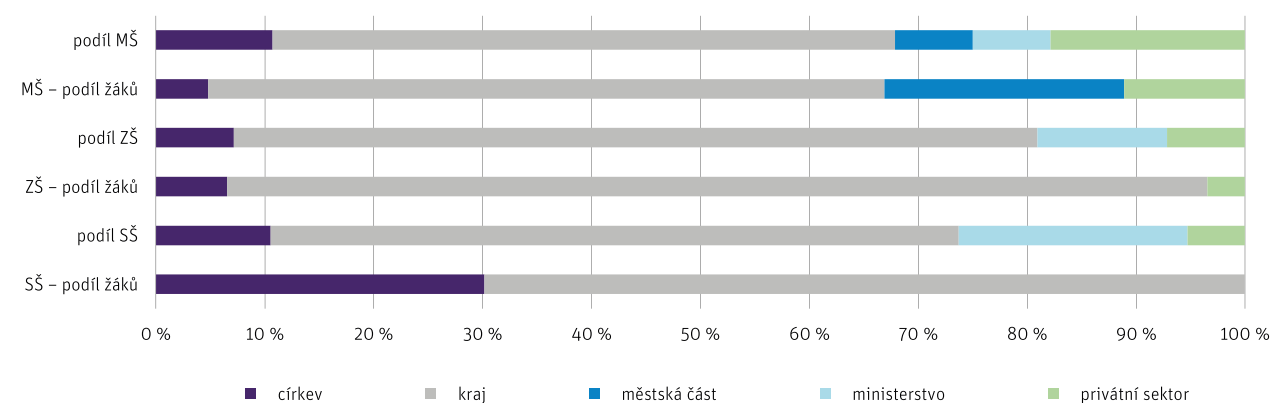
3.1.4.2 Školská zařízení speciální a pro další vzdělávání

IPR Praha 2020 / data: MHMP Odbor školství, mládeže a sportu 2019

3.1.4.1 Základní údaje pražských speciálních škol dle zřizovatele

IPR Praha 2020 / data: MHMP Odbor školství, mládeže a sportu 2019

3.2 Vysoké školy, věda a výzkum

Vysokoškolské vzdělávání a věda, výzkum a inovace mají významný přesah do výroby a služeb, jako je inovace výrobků, výrobních procesů, způsobů obchodu či organizace práce, vzniku nových podniků či adopce nových technologií (300.4.2.6). A právě v případě podnikového výzkumu a vývoje upozorňujeme na pokles soustředění výzkumných, vývojových a inovačních aktivit do Prahy. Cílem podkapitoly je podat základní informace o vysokoškolské a vědecko-výzkumné infrastruktuře ve městě, ale také upozornit na zeslabení dominantního postavení Prahy v ČR v této oblasti ve prospěch ostatních krajů. Jednotlivá témata se postupně zabývají charakteristikou vysokoškolské a vědeckovýzkumné infrastruktury, dále vysokými školami – jejich kapacitou, rozmístěním, ale také ubytováním vysokoškolských studentů. Poslední téma této podkapitoly se věnuje vědecko-výzkumným centrům. Témata této podkapitoly naplňuje sledovaný jev A003 – zařízení občanského vybavení.

3.2.1 CHARAKTERISTIKA VYSOKOŠKOLSKÉ A VĚDECKO-VÝZKUMNÉ INFRASTRUKTURY

Praha je centrem vysokoškolského vzdělávání a výzkumu, vývoje a inovací v ČR. Dotýká se jí řada procesů probíhajících v těchto systémech, např. nejnižší stavy studentů, nasycení trhu soukromých vysokých škol, podpora mezisektorové spolupráce či nastavení podpory z fondů Evropské unie. Téma vyčisluje množství vysokých škol a provázanost VŠ s výzkumnými organizacemi, popisuje síť veřejných výzkumných institucí a zobrazuje na území města sídla vysokých škol, vědecké a výzkumné organizace, podniky s výzkumem a vývojem nad 10 zaměstnanců. Na závěr zmiňuje dotace z evropských fondů na podporu vědy a vzdělávání.

Na území hl. m. Prahy sídlí **29 z 62 vysokých škol (VŠ) v České republice**, tj. **47% podíl** (k lednu 2020) a představují tak největší koncentraci vysokoškolského vzdělávání v zemi. Přitom u soukromých VŠ lze v Praze i ČR jako celku sledovat pokles jejich počtu způsobený nasycením trhu v této oblasti, což vede ke slučování škol, ukončení činnosti či odebrání státního souhlasu. K 31. 12. 2019 na VŠ v Praze studovalo celkem **112 tisíc studentů, tj. 38,8 % všech studentů v ČR**. Počet studentů VŠ dosáhne v roce 2020 svého dna, neboť do systému vysokoškolského vzdělávání vstupují nejslabší populační kohorty¹³ narozené okolo roku 2000. Po roce 2020 lze v souvislosti s nástupem početně silnějších kohort do

¹³ — Populační kohorta je soubor jedinců narozených v určitém časovém úseku, stejnověká populace.

systému vysokoškolského vzdělávání očekávat růst počtu studentů. Pražské vysoké školy tak musí udržet své stávající kapacity. VŠ mají nezastupitelnou úlohu v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, úzce spolupracují jak s jinými výzkumnými organizacemi, tak organizacemi z praxe, a to veřejnými jako např. nemocnicemi, orgány veřejné správy nebo i soukromými subjekty (→ Obr. 3.2.1.1).

Ze 75 **veřejných výzkumných institucí** v ČR jich v Praze **sídlí 49**. Tento typ organizací se skládá z ústavů Akademie věd ČR, jichž v Praze sídlí 38 z celkového počtu 54 v ČR, a tzv. bývalých resortních výzkumných ústavů¹⁴, z nichž 11 má sídlo v Praze z celkem 21 v ČR. V roce 2017 bylo ve veřejných výzkumných institucích v Praze evidováno celkem zhruba **4 600 úvazků výzkumných pracovníků**, tj. **68 %** všech úvazků v ČR (→ Obr. 3.2.1.1).

Důležitou úlohu v rozvoji pražského vědecko-výzkumného systému mají prostředky z fondů Evropské unie. K 1. prosinci 2019 subjekty výzkumu a vývoje se sídlem v hl. m. Praze vyčerpaly podporu Evropské unie z prioritních os operačních programů **Praha – pól růstu a Výzkum, vývoj a vzdělávání** zaměřených na posilování kapacit pro kvalitní výzkum, posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací a rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj dohromady ve výši **21,6 mld. Kč**. To znamená **48,2 %** soustředění této podpory pro pražské subjekty výzkumu a vývoje. Na rozvoj potenciálu pražského vysokoškolského vzdělávání, výzkumu, vývoje a inovací je zaměřena i Regionální inovační strategie hl. m. Prahy (naposledy aktualizovaná v roce 2018). Konkrétně jde o rozvoj partnerství a odstraňování bariér mezi aktéry inovačního systému a rozvoj místních lidských zdrojů pro potřeby znalostní ekonomiky. Tyto aktivity jsou realizovány mj. prostřednictvím Operačního programu Praha – pól růstu ČR, a to v podobě voucherů¹⁵ na inovační projekty a voucherů na specializované služby.

3.2.2 VYSOKÉ ŠKOLY

Téma Vysoké školy (VŠ) sleduje rozložení VŠ a identifikuje území s koncentrací vysokoškolských objektů ve městě. Z prostorového hlediska jsou VŠ rozloženy na území města nerovnoměrně, nejvíce se nacházejí v městských částech

¹⁴ — Resortní výzkumné ústavy jsou v pojetí ÚAP veřejné výzkumné instituce zřízené konkrétním ministerstvem (např. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v. v. i., při Ministerstvu zemědělství nebo Výzkumný ústav vodohospodářský TGM, v. v. i., zřízený Ministerstvem životního prostředí).

¹⁵ — V širokém významu slova jde o poukázku na odběr či nákup zboží nebo služeb. V kontextu výzkumu, vývoje a inovací jde o nástroj finanční podpory poskytnutý v tomto případě městem vybraným soukromoprávním subjektům na odběr výzkumných, vývojových, inovačních či jinak specializovaných služeb.

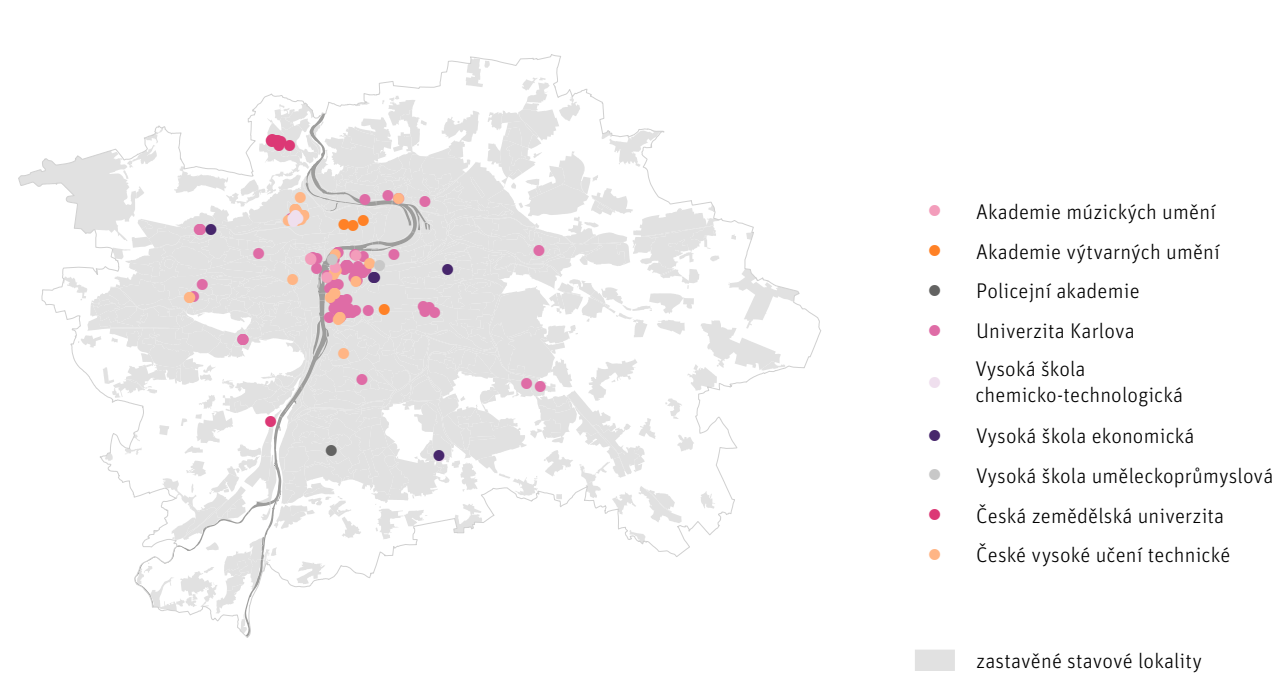
Praha 1, 2 a 6. Závěrem téma stručně zmiňujeme také ubytování vysokoškolských studentů na kolejích, jejichž kapacita je velmi omezená, a proto mnozí studenti volí ubytování v soukromí v podnájmu nebo jsou nuceni denně dojíždět do Prahy.

Z územního hlediska jsou **kapacity vysokých škol rozprostřeny na území Prahy velmi nerovnoměrně**. Objekty využívané vysokými školami se nejvíce soustřeďují do městských částí Praha 1, 2 a 6. Na jejich území se nachází téměř dvě třetiny vysokoškolských objektů. Veřejné vysoké školy jsou zastoupeny v historickém centru města i mimo něj, soukromé vysoké školy mají převážně objekty mimo historické centrum. Objekty vysokých škol jsou rozdrobeny v městské struktuře Prahy, nalezneme zde však i významné výukové areály (→ Obr. 3.2.2.1).

Rozdrobeností kapacit především do historických objektů v centru města se vyznačuje **Univerzita Karlova**. Zároveň má i významné výukové areály, a to v prostorech Albertov–KarloVětrov, na Pelc-Tyrolce, v Jinonicích, Motole, na Vinohradech či v Hostivaři. Univerzita usiluje o rozvoj svých kapacit, aby její studenti i akademičtí pracovníci měli lepší studijní a pracovní

3.2.2.1 Budovy vysokých škol

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2020

podmínky. V historicky vzniklých menších univerzitních centrech probíhají rekonstrukce cílené na doplnění chybějících prostorů pro potřebu moderní formy výuky a současnou kapacitu VŠ. Univerzita nadále projevuje zájem o rozsáhlé výhledové rozvojové území mezi Dubčí a Běchovicemi, plochy na Dívčích Hradech a lokalitu Třešňovka při nemocnici v Motole. **České vysoké učení technické v Praze** má budovy v sedmi městských částech, nejvíce v Praze 6 (kampus Dejvice a koleje Strahov) a Praze 2 (prostor Karlova náměstí a Albertova). **Vysoká škola ekonomická v Praze** má výukové kapacity na dolním Žižkově a v objektu na pomezí Kunratic a Chodova. Plnohodnotné vysokoškolské kampusy se všemi složkami ubytování, výuky, vědy a výzkumu a sportovní základny mají **Česká zemědělská univerzita v Praze** v Suchdole a **Policejní akademie ČR** v Kamýku.

Ubytování vysokoškolských studentů zajišťují podle možností koleje patřící pěti největším VŠ na území Prahy (Univerzita Karlova, České vysoké učení technické v Praze, Vysoká škola ekonomická v Praze, Česká zemědělská univerzita v Praze, Vysoká škola chemicko-technologická v Praze). Podle odhadů IPR jde o cca 30 tisíc lůžek. Největší kapacity ubytování vysokoškolských studentů se nacházejí v Břevnově (Na Větrníku, Strahov, Kajetánka), na Jarově, v Hostivaři

a na pomezí Kunratic a Chodova. Pro přidělování ubytování na kolejích jsou na některých školách pořadníky, studenti jsou nuceni dojíždět i ze vzdálenějších míst. Řada studentů proto řeší ubytování v soukromí, a to jak z ryze ekonomických důvodů, tak z důvodu preference soukromí. Nové ubytovací kapacity pro studenty se realizují jen ve velmi omezeném rozsahu, prováděné rekonstrukce jsou doprovázeny zvýšením standardu ubytování, ale také převedením části kolejní kapacity na hotelové ubytování. V konečném důsledku dochází ke stagnaci počtu lůžek pro studenty.

3.2.3 VĚDECKO-VÝZKUMNÁ CENTRA

Výzkumné a vývojové aktivity v ČR jsou přirozeně koncentrované do Prahy. Dochází ale i k opačnému procesu a poklesu dominantního postavení Prahy – k odlivu vědy a výzkumu za její hranice a k rozvoji vědecko-výzkumných center a výzkumných aktivit podniků v regionech. Tento rozvoj za hranicemi Prahy je pojednán v knize 050 | Metropole a region (050.3.4). Téma stručně popisuje síť vědecko-výzkumných center v Praze (vědecké a výzkumné instituce včetně VŠ a nemocnic, podniky zaměřené na výzkum a vývoj). Dále téma předkládá hlavní závěry z mapování inovační kapacity podniků. Problematikou se zabývá také kniha 400 (400.3.3).

Kromě vysokých škol sídlí v Praze dalších 49 veřejných výzkumných institucí. Největší soustředění těchto organizací je v městských částech Praha 1 (organizace rozmístěny po území celé městské části), Praha 6 (zejména Podbaba a Ruzyně), Praha 4 (zejména areál v Krči a Spořilov) a Praha 8 (zejména Libeň – areál Na Slovance a oblast Vychovatelny) (→ Obr. 3.2.1.1). V hlavním městě ještě sídlí dalších 8 veřejnoprávních organizací, které mají více než 10 zaměstnanců a hlavní činnost zaměřenou na výzkum a vývoj. Do této kategorie patří organizační složky státu a příspěvkové organizace zřizované ministerstvy. Významné kapacity výzkumu a vývoje představuje také 14 pražských nemocnic. V podnikatelském sektoru lze identifikovat 37 obchodních společností (k lednu 2020), které mají výzkum a vývoj jako svoji hlavní činnost. Do této kategorie spadají také bývalé resortní výzkumné ústavy, které prošly organizační a právní transformací. Dále v Praze působí dalších zhruba **5500 ekonomických subjektů s výzkumem a vývojem jako vedlejší činností**. A právě do této kategorie spadá řada významných pražských podniků, **několik desítek z nich má roční výdaje na výzkum a vývoj vyšší než 50 mil. Kč**. Podnikatelský sektor jako celek v Praze evidoval v roce 2017 zhruba 5 400 úvazků výzkumných pracovníků (27 % těchto úvazků v ČR). Celkové výdaje na výzkum

a vývoj v podnikatelském sektoru v roce 2017 v Praze činily 15,1 mld. Kč.

Z mapování inovačních kapacit podniků¹⁶ vyplývá **mimořádná pozice hlavního města v hospodářském a inovačním systému ČR**. V Praze se tento výzkum týkal podniků, které jsou špičkovými pracovišti z hlediska technologií a inovací. Zkoumané domácí i zahraničí podniky působící v Praze z většiny realizovaly výzkumné a vývojové aktivity nad rámec svých zakázek, čímž se aktivně připravovaly na změny svých budoucích trhů. U zahraničních podniků byla významně zastoupena kategorie utváření budoucnosti trhů. Pozice podniků v dodavatelském řetězci byla převážně na úrovni výrobců komplexního produktu či dodavatelů složitých dílčích celků; v těchto kategoriích vynikly malé i velké podniky. Zároveň zhruba polovina těchto podniků měla vyšší stupeň autonomie, zejména v rozhodování o složení a změně produktového portfolia, vývoji nových produktů nebo služeb a výběru dodavatelů. To umožňuje do jejich aktivit zapojit i další ekonomické subjekty z Prahy a ostatních krajů ČR. Pro další rozvoj inovativních podniků, ale i rozvoj ekonomických aktivit ve městě obecně je ze strany Prahy nezbytné uvědomění si potřeb ekonomických subjektů v tom nejširším kontextu, tj. potřeb podniků, jejich zákazníků i životních podmínek zaměstnanců. Rovněž byla identifikována hrozba ztráty části unikátních technických znalostí a dovedností ve městě a riziko poklesu pozice některých podniků v globálních dodavatelských řetězcích.

Ve výzkumných a vývojových aktivitách pražských podniků lze identifikovat významný negativní trend způsobený nastavením operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, který zastřešuje Ministerstvo průmyslu a obchodu. Tento program totiž na území hlavního města nelze využít. Pražské subjekty nicméně mohly realizovat projekty v ostatních krajích ČR, což přispívá k dekoncentraci mimo Prahu výzkumných a vývojových aktivit, ale i ekonomických aktivit obecně. **K 1. lednu 2020 pražské subjekty uskutečňovaly v ostatních krajích ČR projekty** z prioritních os zaměřených na rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace a rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků s podporou z Evropské unie **ve výši dohromady 6,1 mld. Kč**. Jde o jednu šestinu z celkové podpory na takto zaměřené prioritní osy tohoto operačního programu. V důsledku toho došlo v zázemí Prahy k výstavbě velkých výzkumných infrastruktur (050.2.3.4) (→ Obr. 050.2.3.4.1). Vědecko-výzkumná centra v zázemí Prahy využívají ve značné

16 ——— Mapování inovační kapacity podniků realizoval v Praze IPR ve spolupráci s Technologickou agenturou ČR a agenturou CzechInvest. Mapování proběhlo na konci roku 2017 a během roku 2018 v celé ČR a zastřešovala je Technologická agentura ČR.

míře pracovní síly pražských mateřských institucí, což přináší další nároky na dopravní infrastrukturu.

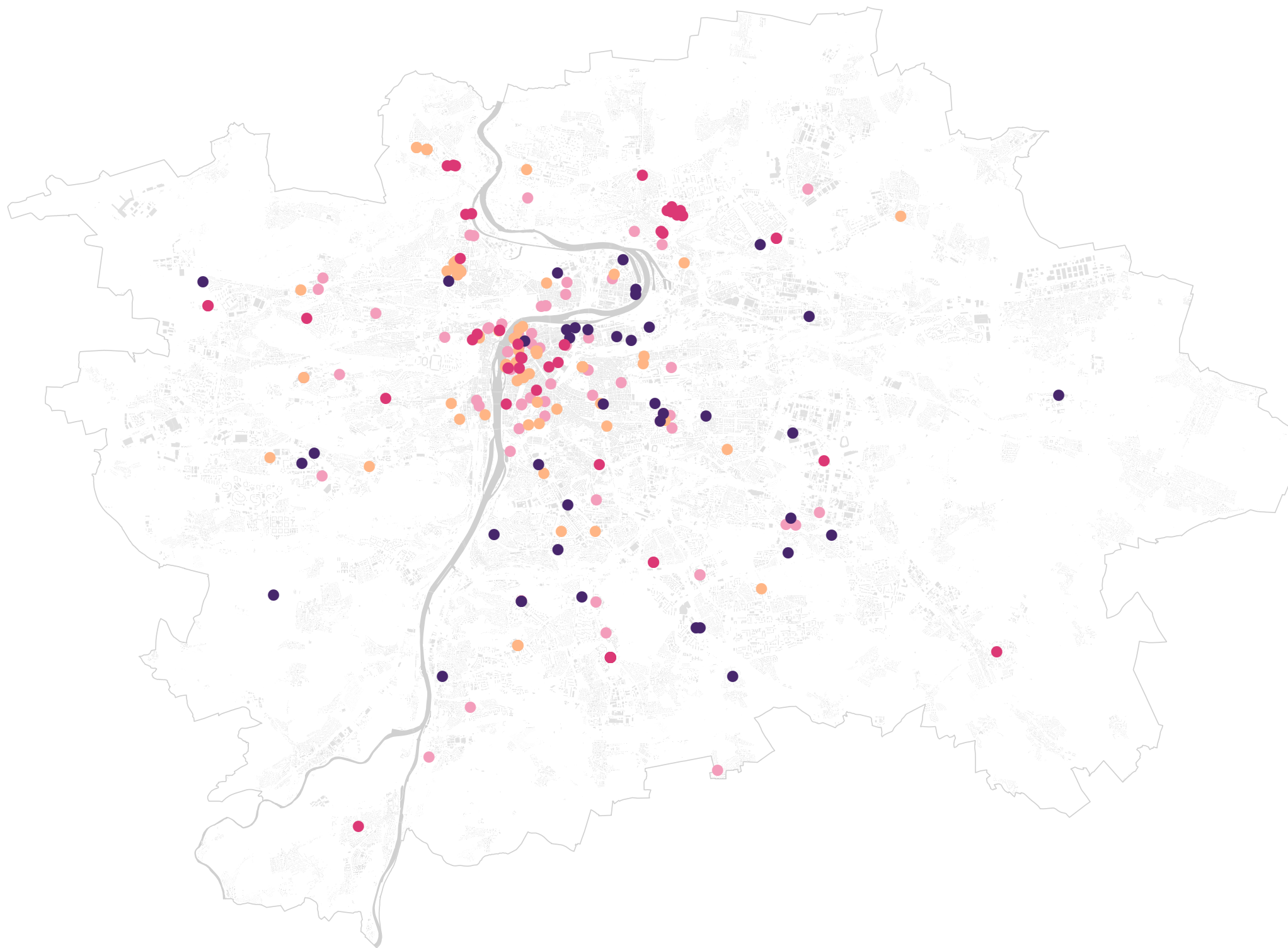
3.2.4 ZÁVĚR PODKAPITOLY

Praha vždy zastávala v rámci ČR pozici významného centra výzkumu, vývoje a inovací a vysokoškolského vzdělávání. Soustřeďuje se v ní 39 % všech studijních oborů na vysokých školách v ČR, sídlí zde 65 % veřejných výzkumných institucí a 36 % výdajů na výzkum a vývoj v ČR je realizováno v Praze. Praha je centrem vysokoškolského vzdělávání v ČR a vysoké školy na území hlavního města čelí jak obecným problémům (nasyčení trhu soukromých vysokých škol, nejnižší stavy studentů, potřeba modernizace a udržení kapacit, rozvoj spolupráce s podnikatelským a veřejným sektorem), tak i problémům specifickým (relativní podinvestovanost a nárůst konkurence ze strany zejména moravských vysokých škol v důsledku nastavení podpory z EU v období 2007–2013). Praha i nadále zůstává nejvýznamnějším centrem výzkumných, vývojových a inovačních aktivit v ČR. Avšak koncentrace těchto aktivit ve veřejném i podnikatelském sektoru, vyjádřená podílem na počtu výzkumných pracovníků či na výši výdajů na výzkum a vývoj, v Praze klesá, mj. v důsledku nastavení operačních programů v období 2007–2013 a 2014–2020. Přesouvání vědy a výzkumu za hranice Prahy přináší další nároky na dopravní infrastrukturu, neboť nová vědecko-výzkumná centra využívají převážně pracovní síly mateřských institucí na území Prahy.

-
-
-

3.2.1.1 Výzkumné organizace s doloženou výzkumnou aktivitou

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2020, MŠMT 2020, Rada pro výzkum, vývoj a inovace 2018

- hlavní vědecká a výzkumná instituce
- ostatní vědecká a výzkumná instituce
- podniky s výzkumem a vývojem, s 10 a více zam.
- sídlo vysoké školy nebo fakulty

| 0 | | | | 5 km

3.3 Zdravotní a sociální péče

Vybavenost v oblasti zdravotní a sociální péče je jedním z významných faktorů ovlivňujících kvalitu života obyvatel města, zejména s nástupem dlouhodobě společnosti s rostoucím podílem seniorů starších 80 let. Cílem podkapitoly je představit vybavenost zdravotní a sociální péče na území Prahy a zjistit, jak je pro obyvatele dostupná. Úvodní téma se nejprve zaměřuje na sociodemografické podmínky ovlivňující infrastrukturu v této oblasti, základní charakteristiku infrastruktury v kontextu ČR a také ve využití města jako takového. Následující témata samostatně prezentují zdravotní služby a sociální služby, nejen co se týče sítě zařízení, ale i hodnocení fyzické dostupnosti pro obyvatele v různých částech města. IPR zpracoval analytické studie Demografie, bydlení a veřejná vybavenost v Praze (2015) a Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (2019), které sledují ve městě dostupnost sociálních služeb, nemocnic, poliklinik i praktických lékařů. Následující témata prezentují analýzy a podrobněji se věnují vybavenosti lokalit. Témata této podkapitoly naplňují sledovaný jev A003 – zařízení občanského vybavení.

3.3.1 CHARAKTERISTIKA INFRASTRUKTURY ZDRAVOTNÍCH A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Sociodemografické podmínky významně ovlivňují infrastrukturu zdravotních a sociálních služeb. Praha jako metropole s vysokou koncentrací obyvatel na svém území zajišťuje výjimečnou poptávku po infrastruktuře zdravotních a sociálních služeb. Je zde nejvíce lůžkových kapacit, zdravotnických zařízení i samostatných ordinací lékařů, což potvrzují i relativní ukazatele v přepočtu na 10 tisíc obyvatel ve srovnání s ČR.

Sociodemografické podmínky výrazně ovlivňují veřejnou vybavenost zdravotních a sociálních služeb (téma 1.3.2). Už samotná **vysoká koncentrace obyvatel** v metropoli, a to nejen trvale bydlících, ale i přechodně bydlících či dojíždějících za prací, studiem a také návštěvníků (300.2.2), přináší zvýšenou poptávku po této vybavenosti oproti ostatním městům ČR. Výrazné změny v infrastruktuře přinesl vstup soukromého sektoru, a to nejen v rozšíření sítě vybavenosti, ale i v kvalitě poskytovaných služeb. Dlouhodobý nárůst dokládá nejvyšší úroveň naděje dožití¹⁷ v Praze ve srovnání s kraji ČR – ženy 83,1 let a muži 78,3 let při narození v roce 2017 až 2018 [9]

¹⁷ — Střední délka života neboli naděje dožití je statistický údaj udávající průměrný, tedy předpokládaný věk, jehož dosahují členové dané populace.

– i snížení počtu zemřelých v Praze na civilizační choroby¹⁸. Také ukazatele pracovní neschopnosti jsou v Praze příznivější. Infrastruktura zdravotních a sociálních služeb se v posledních letech postupně rozrůstá spolu s rostoucím počtem obyvatel starších věkových skupin – v letech 2008 až 2018 vzrostl počet osob starších 65 let (65+) v Praze o 52 tisíc, tj. více než o čtvrtinu (→ Obr. 3.3.1.1). **Demografické stárnutí populace zvyšuje nároky na určité obory a služby** – geriatrické obory, domácí zdravotní péči, služby pečovatelské, osobní asistence atd., roste také důležitost praktických lékařů.

Praha jako metropole a největší město ČR **disponuje rozsáhlou sítí zdravotnických zařízení** a koncentrací specifických zařízení, je zde největší lůžková kapacita¹⁹ a nejvíce zdravotnických zařízení i samostatných ordinací lékařů ve srovnání s největšími městy i kraji v ČR (podkapitola 5.1, K.800.3.1). **Praha je centrem specializované zdravotní péče**, která slouží i mimopražským obyvatelům (050.3.4). Koncem roku 2018 zde pracovala více než pětina lékařů z ČR a lůžkové kapacita nemocnic a odborných léčebných ústavů představovala 15 % lůžkové kapacity ČR [10]. Nadprůměrnou infrastrukturu zdravotnických služeb dokazují **relativní ukazatele ze zdravotnictví** v přepočtu na 10 tisíc obyvatel, které **výrazně převyšují celorepublikový průměr**. Ke konci roku 2018 připadalo v Praze na 10 tisíc obyvatel 75 lůžek v nemocnicích a 80 lékařů, v ČR to bylo 57 lůžek a 47 lékařů. Výjimečná je **široká škála poskytovaných sociálních služeb** na území Prahy, avšak **počet lůžek v pobytových zařízeních sociálních služeb je podprůměrný**, také v přepočtu na 10 tisíc obyvatel, a to **zejména kapacita pobytových zařízení pro seniory**. Praha v rámci ČR ke konci roku 2018 vykázala 7% podíl lůžek ve vybraných pobytových zařízeních sociálních služeb²⁰ s počtem 5 634 lůžek [11], zatímco v počtu obyvatel podíl 12,3 % a v počtu příjemců důchodu podíl 11,4 % – celkem 304 340 osob, z toho 204 892 plně starobních. Na 10 tisíc obyvatel Prahy připadalo 43 lůžek, v ČR 76,5.

Z pohledu rozložení vybavenosti v Praze **vyčnívá významnou koncentrací zdravotnických zařízení i sociálních služeb centrální oblast města**, zejména pravobřežní část. Je zde několik historických areálů nemocnic, cca 20 % lůžkové kapacity města, velké množství ambulancí lékařů specialistů, služeb sociální prevence a sociálního poradenství

¹⁸ — Češi nejčastěji umírají na nemoci oběhové soustavy – ischemické nemoci srdeční, např. infarkt a cévní onemocnění mozku, např. mozkovou mrtvici. Druhou nejčastější příčinou úmrtí jsou nádorová onemocnění.

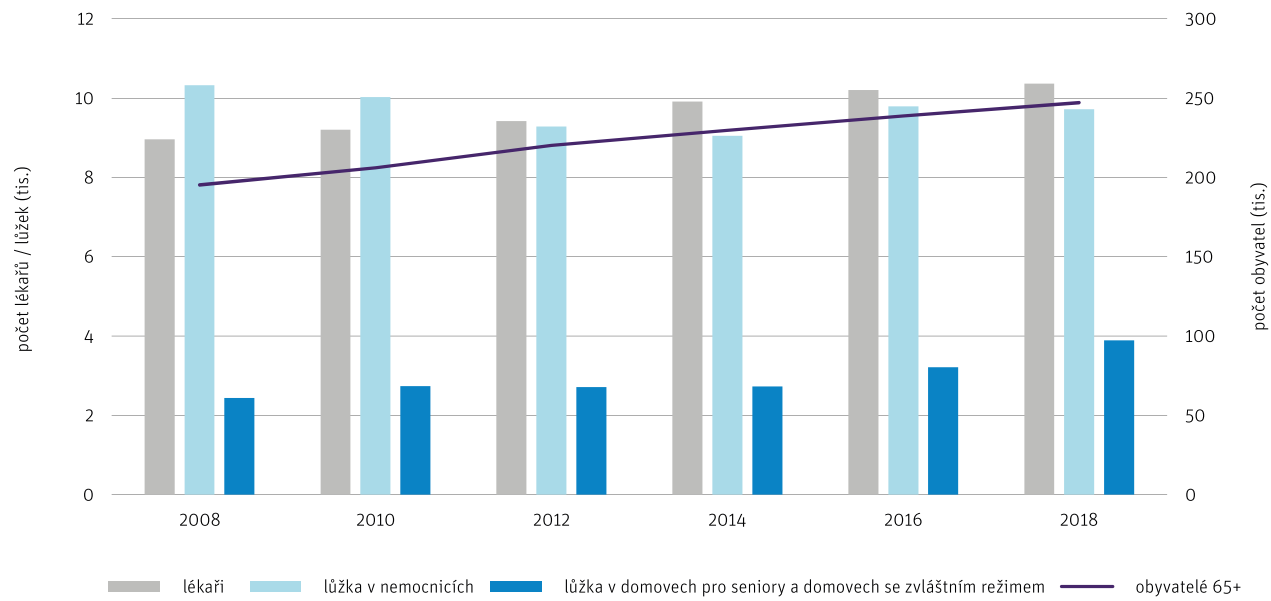
¹⁹ — počet lůžek v nemocnicích, léčebnách pro dlouhodobě nemocné, léčebnách respiračních nemocí, psychiatrických léčebnách, rehabilitačních ústavech, ostatních léčebných ústavech, ozdravovnách, hospicích

²⁰ — domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, domovy pro osoby se zdravotním postižením, azylové domy, chráněné bydlení, týdenní stacionáře

(→ Obr. 3.3.1.2 / 3.3.1.3). **Vyjma centra představují lůžková zařízení rozsáhlé areály:** Fakultní nemocnice v Motole s nemocnicí Na Homolce – 44 ha, Fakultní Thomayerova nemocnice a IKEM – 28 ha, nemocnice Na Bulovce spolu s léčebným ústavem kardiologie Na Bulovce – 22 ha, Psychiatrická nemocnice Bohnice spolu s léčebnou dlouhodobě nemocných a Psychiatrickým centrem – 64 ha. Dnes v prostředí města **již nevytvářejí zásadní prostorovou bariéru**, neboť jsou v určitém režimu dostupné a otevřené veřejnosti, třeba i pro kulturní akce, např. Mezi ploty v areálu v Bohnicích. Více otevřené veřejnosti jsou i areály velkokapacitních domovů pro seniory v modernistické struktuře – na sídlištích Ďáblice, Kobylisy, Bohnice, Jižní Město, Zahradní Město. Za negativní porevoluční trend považujeme, že město nedokázalo využít v řadě lokalit nepotřebné areály jeslí pro jiné sociální či zdravotní služby jako např. v Kobylisích, kde vzniklo Gerontologické centrum, na sídlištích Černý Most a Letňany, kde jsou domy s pečovatelskou službou. Ztratilo tak areály s výhodnou polohou v obytné zástavbě a výjimečně kvalitním zázemím vlastních zahrad.

3.3.1.1 Lékaři, lůžka a obyvatelé 65+ v Praze

IPR Praha 2020 / data: ČSÚ 2019

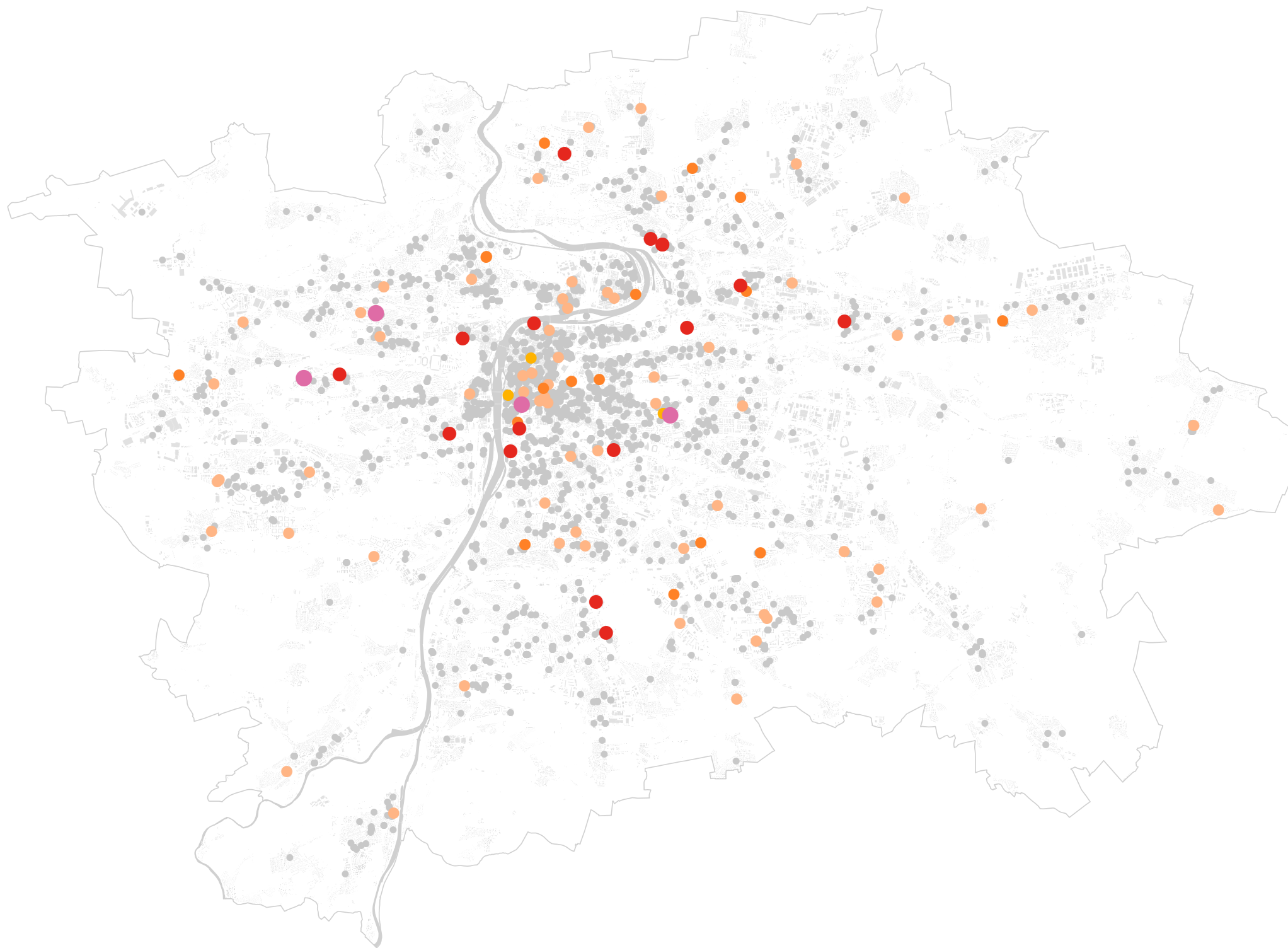

3.3.2 ZDRAVOTNÍ SLUŽBY

Rozsáhlá infrastruktura zařízení poskytujících zdravotní služby a péči na území metropole je více méně stabilizovaná, v posledním období neprošla výraznými změnami. Zdravotnická zařízení, ač nerovnoměrně rozložená na území Prahy, jsou díky veřejné dopravě pro všechny obyvatele dosažitelná. Nicméně dostupnost v místě bydliště významně přispívá ke kvalitě života, zejména ve stárnoucí společnosti. Proto IPR podrobněji sleduje infrastrukturu zdravotních služeb v jednotlivých částech Prahy. V analytických studiích se zabývá fyzickou dostupností poliklinik i lékařů, vychází z dat Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS ČR).

Infrastruktura zařízení poskytujících zdravotní služby a péči²¹ **se již poměrně stabilizovala**, nedochází k výrazným změnám, jako tomu bylo na začátku porevolučního období. Za posledních 5 let (2014–2018) vykazuje celkový počet lékařů

²¹ — Zdravotní služby a zdravotní péči v ČR vymezuje zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotnických službách a podmínkách jejich poskytování, a jsou poskytovány formou péče ambulantní, jednodenní, lůžkové a zdravotní péče poskytované ve vlastním prostředí pacienta.

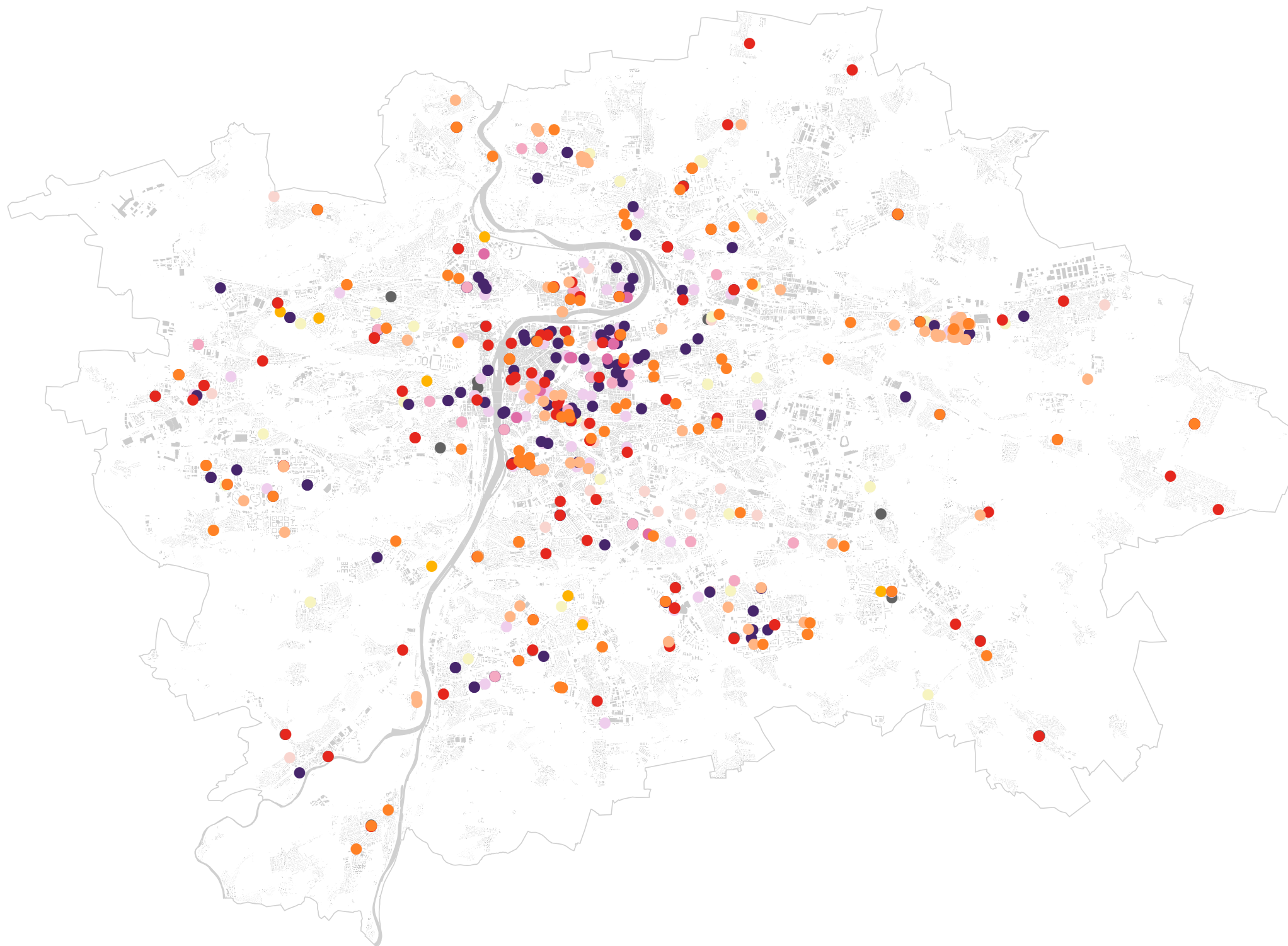

- sdružené ambulantní zařízení, ordinace, další zdravotnická zařízení
- poliklinika, zdravotní středisko
- hygienická stanice, zdravotní ústav
- nemocnice následné péče, další lůžková zařízení
- nemocnice
- fakultní nemocnice

| 0 | | | | 5 km

3.3.1.3 Zařízení sociálních služeb

IPR Praha 2020 / data: MHMP Odbor soc. věcí 2019

- odlehčovací služba, centrum denních služeb, stacionář
- chráněné bydlení, podpora samostatného bydlení
- pečovatelská služba, osobní asistence
- noclehárna, nízkoprahové centrum
- kontaktní centrum, krizová pomoc
- další služby sociální prevence
- odborné sociální poradenství
- domov pro seniory, domov se zvláštním režimem
- domov pro osoby se zdravotním postižením
- azylový dům, dům na půl cesty
- dům s pečovatelskou službou

| 0 | | | | 5 km

a lůžek v nemocnicích nárůst o cca 6 %, tj. více než nárůst počtu obyvatel (3,9 %), ale méně než vzrostl počet obyvatel starších 65 let (7,6 %), kteří mají vyšší nároky na zdravotní péči. Nadále však **konstatujeme dobrou úroveň zdravotní péče v Praze**, což ukazuje srovnání v rámci ČR (3.3.1). Ke konci roku 2018 zde pracovalo v přepočteném počtu 10 359 lékařů, na 1 lékaře připadalo 126 obyvatel (i.09.2.03), nemocnice disponovaly 9 713 lůžky [12]. Vybavenost jednotlivých částí Prahy je rozdílná co do počtu lůžkových i ambulantních zařízení (→ Obr. 3.3.2.1). Nejvíce nemocnic je v MČ Praha 2 (5 nemocnic) a Praha 5 (4 nemocnice), nejvíce samostatných ordinací lékařů k roku 2017 bylo v městských obvodech Praha 4 (18 %) a Praha 5 (15 %). Rozložení zdravotnických zařízení na území Prahy je nerovnoměrné (3.3.1) (→ Obr. 3.3.1.2). Nezbytnou složkou zdravotní péče je zdravotnická záchranná služba zajišťující přednemocniční neodkladnou péči (podkapitola 3.5).

Lůžkovou zdravotní péči v porevolučním období výrazně ovlivnil proces restrukturalizace lůžek²², který redukoval počet lůžek akutní péče, zejména v regionu. Řada pacientů tak směřuje na lůžka v pražských nemocnicích nejen za specializovanou péčí, ale i za akutní péčí (050.3.4.3).

Na kapacitě akutní lůžkové péče se nejvíce podílejí fakultní nemocnice – FN v Motole, Všeobecná FN v Praze, FN Královské Vinohrady a Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská FN Praha, které k roku 2017 zajišťovaly 4 260 akutních lůžek z celkového počtu 7 547, tj. 56 %. Fakultní nemocnice **poskytují navíc výukovou základnu lékařským fakultám a zázemí pro vědu a výzkum** (podkapitola 3.2). Odborné léčebné ústavy s kapacitou 1 891 lůžek k roku 2018 vykazují pokles na 71 % kapacity roku 2013²³. Lůžkovou kapacitou se zabývala v roce 2015 samostatná analýza IPR [13], která porovnála počet lůžek na 10 tisíc obyvatel v jednotlivých částech Prahy s průměrnou hodnotou ČR, podobně tak kapacitu v léčebnách pro dlouhodobě nemocné na 10 tisíc obyvatel starších 65 let, kteří jsou nejčastějšími pacienty léčeben dlouhodobě nemocných. K posílení lůžkové péče analýza doporučila východní část Prahy a potvrdila tak územní rezervu již uvažovanou v ÚPnSÚ. Více je prezentováno ve studii Demografie, bydlení a veřejná vybavenost v Praze: Sociální služby a zdravotnictví - Analýza vybavenosti a dostupnosti sociálních a zdravotních služeb v Praze [13].

Nabídka ambulantní zdravotní péče se **po roce 1990** významně rozšířila přechodem do soukromé sféry, **infrastrukturu**

zdravotní péče doplnila řada samostatných ordinací lékařů, v Praze také díky velké poptávce. Počet ordinací se za posledních 5 let zvýšil o 12 %, zejména lékařů specialistů – o 21 % (→ Obr. 3.3.2.2). Neméně důležitá je pro obyvatele komplexní ambulantní zdravotní péče poskytovaná v poliklinikách. **Na území Prahy je celkem 52 poliklinik**, nejvíce v Praze 4, Praze 7 a Praze 1. Na rovnoměrnost sítě poliklinik se IPR zaměřil v analýze, kde sleduje pěší dostupnost. Za přijatelnou docházku zvolil vzdálenost do 800 m – cca do 13 min a pro pěší dostupnost vyšší vybavenosti považuje za hraniční vzdálenost 1 500 m – cca 25 minut chůze (→ Obr. 3.3.2.3). V pěší dostupnosti má polikliniku 67 % obyvatel Prahy, z toho do 13 minut chůze 34 % (→ Obr. 3.3.2.4). Mimo docházku bydlí 33 % obyvatel (438 259), z toho 117 994 obyvatel v menších MČ na okrajích města. Nejlepší dostupnost vykazují lokality s modernistickou strukturou a v centrální oblasti města (→ Obr. 3.3.2.5). Podrobnější studie IPR Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřená na infrastrukturu vybrané občanské vybavenosti): 2B Zdravotnictví – Polikliniky [14] prezentuje více informací, pro vybraná území²⁴ doporučuje posílit infrastrukturu poliklinik.

První kontakt v systému zdravotní péče obstarávají **všeobecní praktičtí lékaři (PL)**, kteří mají být co nejbližší pacientům, **nejlépe v místě bydliště**. Proto se IPR zabývá analýzou sítě ordinací²⁵ v městských částech, kde dostupnost této základní vybavenosti odvozuje z hodnocení počtu ordinací PL pro děti a dorost a PL pro dospělé ve vztahu k počtu obyvatel příslušných věkových kategorií. Zjištěné hodnoty porovnává s průměrem v ČR dle údajů Českého statistického úřadu (ČSÚ) a tak identifikuje území s podprůměrnou vybaveností. IPR pak závěrem analytické studie pro vybraná území²⁶ doporučuje posílit infrastrukturu všeobecných praktických lékařů. Více informací podrobněji prezentuje Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřená na infrastrukturu vybrané občanské vybavenosti): 2A Zdravotnictví – Praktičtí lékaři [15]. **Nejmenší pražské městské části však co do počtu obyvatel nesplňují předpoklad pro umístění základní zdravotní péče** (3.4.1). Standardem dostupnosti je přítomnost v obci s více než 2 tis. obyvatel, optimální počet obyvatel pro celotýdenní

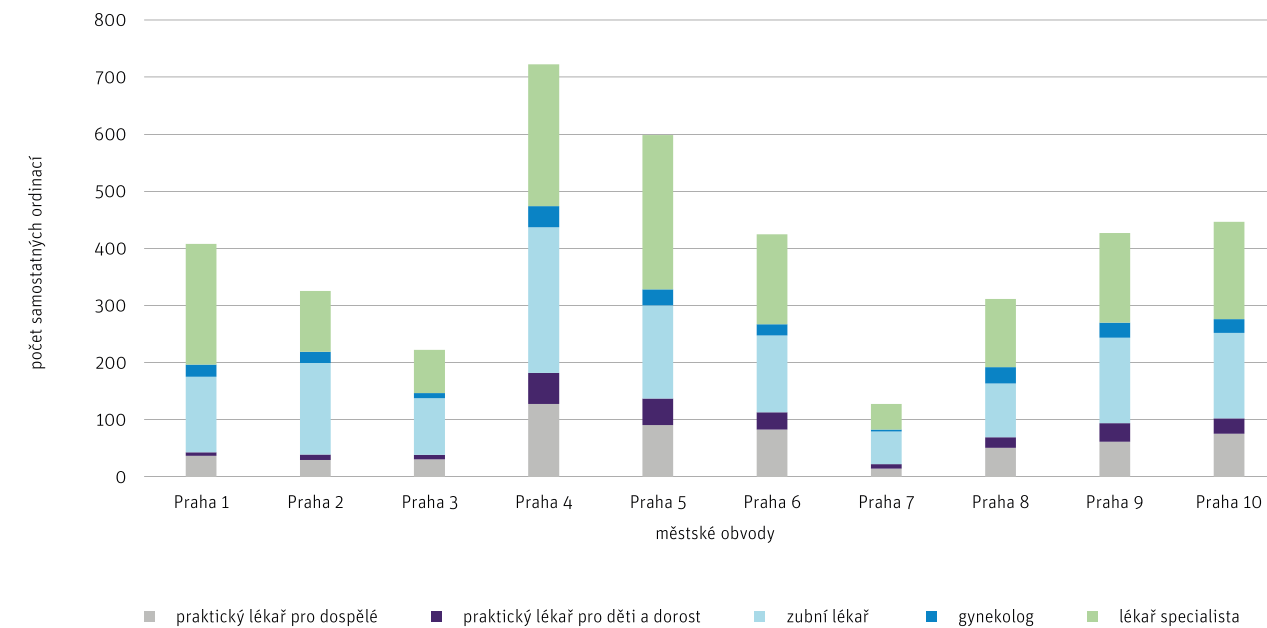
24 — Výběr území k posílení infrastruktury vychází ze souhrnného vyhodnocení pěší dostupnosti poliklinik (podíl obyvatel v dostupnosti 800 a 1 500 m) a je zohledněn fakt, že malé městské části (méně než 10 tis. obyvatel) logicky nemají vyšší vybavenost. Mezi území s nedostatkem dostupnosti poliklinik jsou zařazena také území, kde počet obyvatel obsluhovaných poliklinikami přesahuje 40 tis. obyvatel.

25 — Analýza nezohledňuje kapacitu jednotlivých zařízení a ordinací z důvodu proměnlivosti a nezávislosti na vlastní infrastruktuře.

26 — Analýza doporučuje posílit infrastrukturu v územích s podprůměrnou hustotou ordinací PL a území bez ordinací PL, kde žije více než 2 tis. obyvatel, přihlíží se také k vybavenosti navazujícího území.

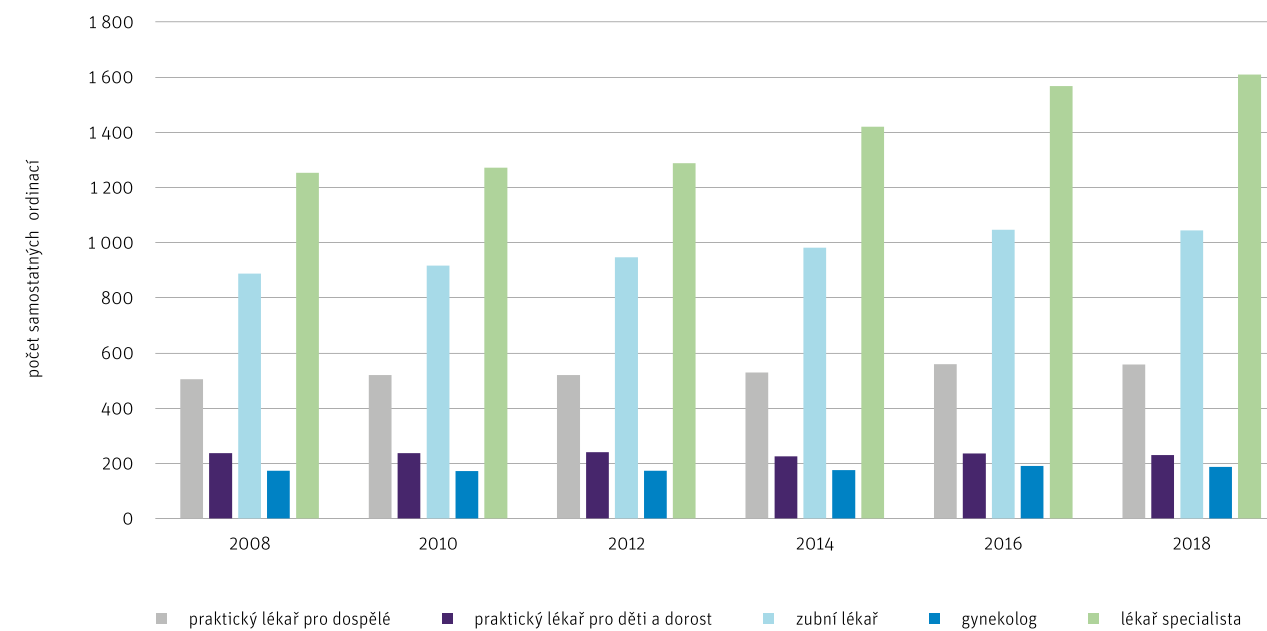
3.3.2.1 Samostatné ordinace lékařů v roce 2017

IPR Praha 2020 / data: ÚZIS ČR 2019

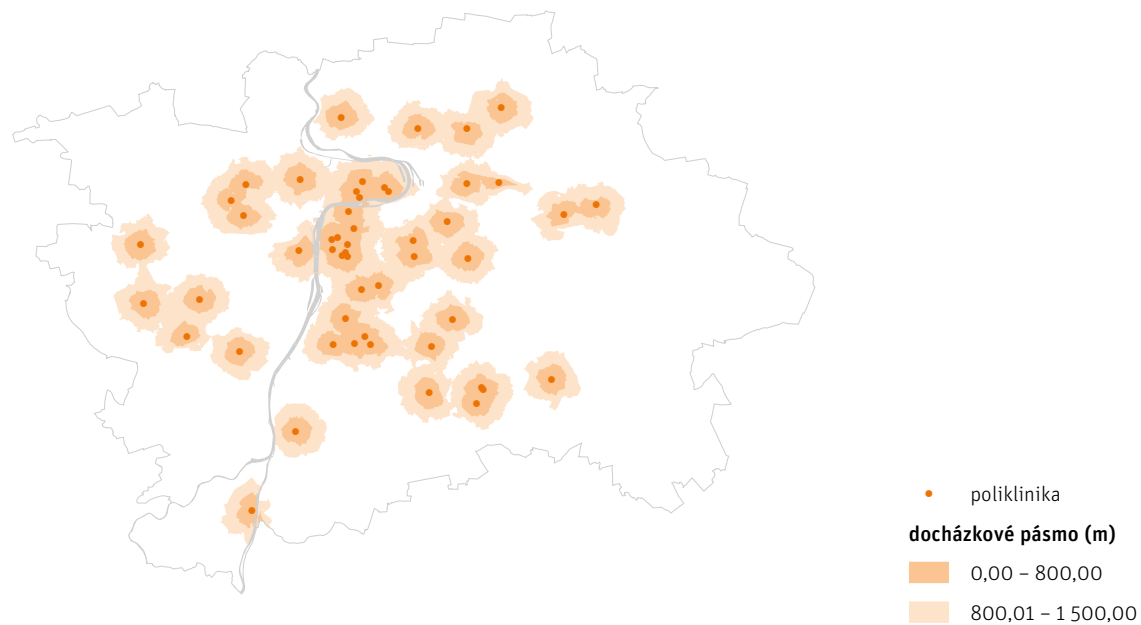
3.3.2.2 Samostatné ordinace lékařů v Praze

IPR Praha 2020 / data: ČSÚ 2019

3.3.2.3 Polikliniky a jejich docházková pásma

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

provoz je 1 800 obyvatel u praktického lékaře pro dospělé a 4 500 obyvatel u praktického lékaře pro děti a dorost [3].

Podrobněji se IPR dále zabývá rovnoměrností sítě ordinací praktických lékařů pro dospělé (PLD). K roku 2018 dle statistiky ČSÚ v Praze bylo celkem 558 samostatných ordinací PLD (i.09.2.04). Analýza sleduje pěší dostupnost všech 663 ordinací PLD²⁷. Vymezuje území s **ideální docházkou do ordinací, tj. do 600 m** – cca do 10 min. [3] a do 900 m – cca do 15 min., kterou považuje za hraniční pro pěší dostupnost ordinací (→ Obr. 3.3.2.6) a sleduje počet obyvatel²⁸ zde bydlících. Podle analýzy bydlelo v Praze v roce 2019 v pěší dostupnosti ordinací PL pro dospělé 946 691 obyvatel – 87 %, z toho **v ideální docházce 763 380 obyvatel – 70 %** (i.09.2.05) a bez pěší dostupnosti bylo 137 350 obyvatel – 13 %. Hustotu sítě ordinací v městských částech lze odvodit z podílu obyvatel bydlících v ideální docházce (→ Obr. 3.3.2.7). Při hodnocení dostupnosti bylo zjištěno, že podíl MČ se zhoršenou dostupností, tj. kde více než 50 % obyvatel bydlelo

27 — ordinace praktických lékařů pro dospělé včetně ordinací ve sdružených ambulantních zařízeních, data: ÚZIS ČR 2019

28 — Pěší dostupnost ordinací praktických lékařů pro dospělé se sleduje ve vztahu obyvatelům starším 19 let.

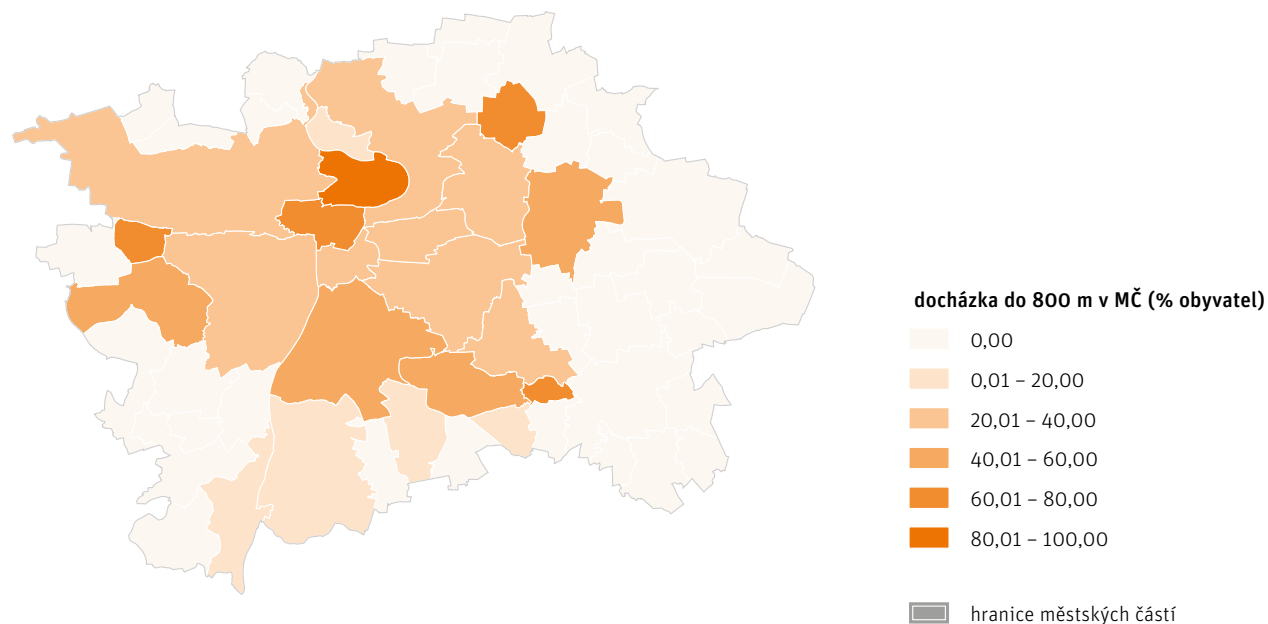
dále než cca 10 min. od ordinací PLD, činil 53 % (i.03.3.08). Z celkového počtu 614 obydlených lokalit mělo v roce 2019 celkem 242 lokalit 100 % obyvatel starších 19 let v pěší dostupnosti ordinací PL pro dospělé, z toho 90 lokalit 100 % obyvatel v ideální docházce ordinací. **Bez pěší dostupnosti ordinací** bylo celkem 143 lokalit a 244 lokalit nemělo obyvatele v ideální docházce. Jde o **lokality s nízkým počtem obyvatel, převážně na okrajích města** (→ Obr. 3.3.2.8).

3.3.3 SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Zodpovědnost za poskytování sociálních služeb přijetím zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, přešla na město a městské části. Téma Sociální služby úvodem stručně zmiňuje vývoj a změny infrastruktury v posledních letech. Představuje komunitní plánování sociálních služeb. IPR se v analýze zaměřil na dostupnost domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem, porovnání vybavenosti všech druhů sociálních služeb mezi lety 2015 a 2019 a také územní rozložení. Analýzy zpracované IPR vycházejí z dat poskytnutých Odborem sociálních věcí MHMP.

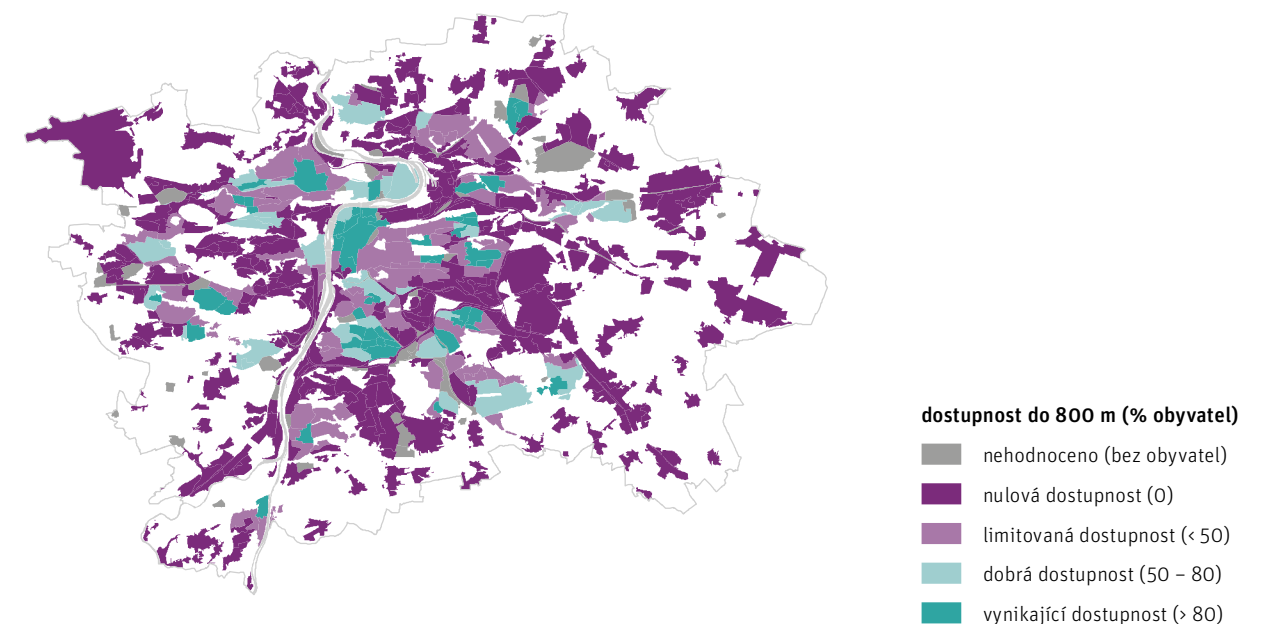
3.3.2.4 Obyvatelé bydlící v docházkovém pásmu poliklinik

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

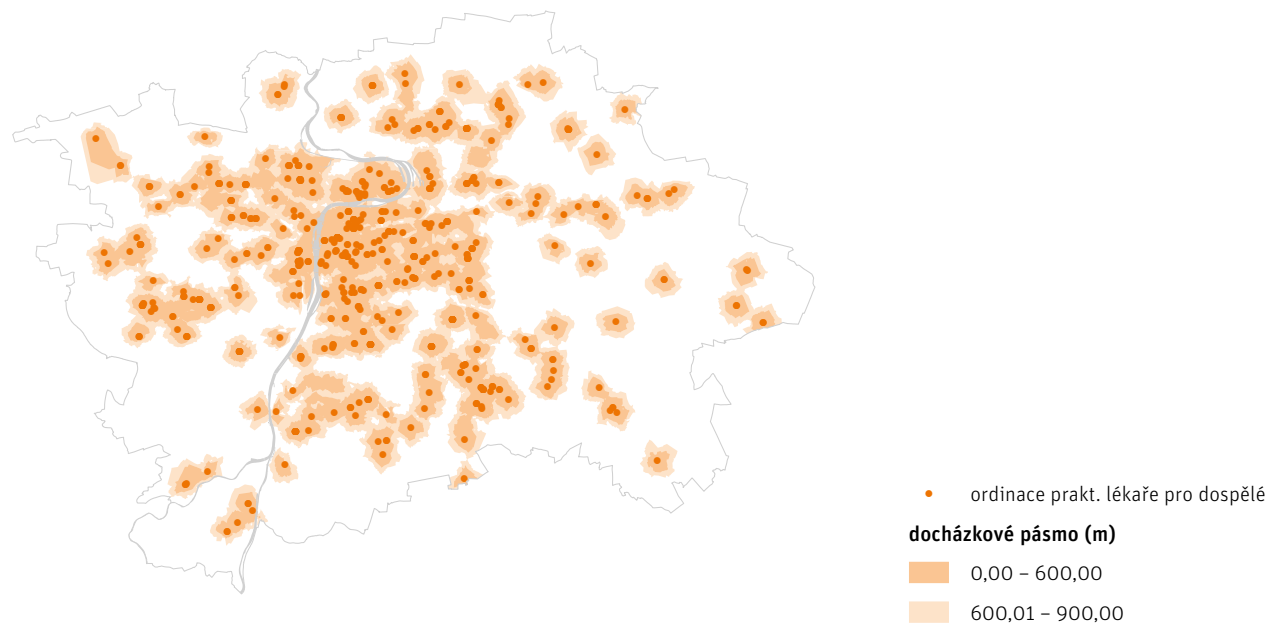
3.3.2.5 Dostupnost poliklinik v lokalitách vystavěného prostředí

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

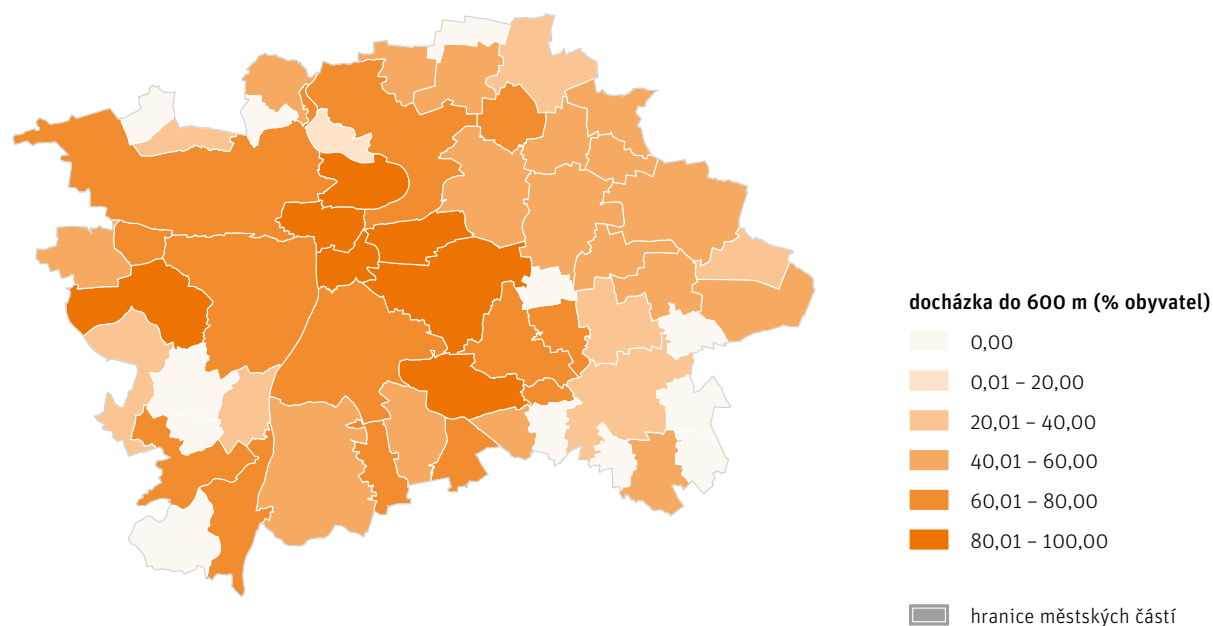
3.3.2.6 Ordinace praktických lékařů pro dospělé a jejich docházková pásma

IPR Praha 2020 / data: ÚZIS ČR 2019, IPR Praha 2019

3.3.2.7 Obyvatelé bydlící v docházkovém pásmu ordinací praktických lékařů pro dospělé

IPR Praha 2020 / data: ČSÚ 2019

Roli státu v oblasti poskytování sociálních služeb přijetím zákona o sociálních službách (zákon č. 108/2006 Sb.)²⁹ převzalo město, městské části i nestátní neziskové organizace, které významně přispěly k rozšíření nabídky sociálních služeb. V porevolučním období se zvýšil zejména počet pobytových zařízení pro seniory i zdravotně postižené, dílčí pokles kapacity souvisel se zvyšováním kvality zařízení. **Síť sociálních služeb zajišťuje obyvatelům Prahy dostupnost 32 druhů sociálních služeb.** Podle registru poskytovatelů sociálních služeb MPSV bylo na území Prahy k březnu 2019 poskytováno celkem 804 sociálních služeb, tj. o 18 % více než v září roku 2015 (→ Obr. 3.3.3.1). **Největší nárůst za posledních 5 let zaznamenala podpora samostatného bydlení (o 225 %), domovy se zvláštním režimem (o 92 %), týdenní stacionáře (o 86 %) a nízkoprahová denní centra (o 75 %).** Kapacita v domovech se zvláštním režimem (DZR) se v letech 2014–2018 více než zdvojnásobila a v domovech pro seniory (DS) vzrostla o 24 %, celkem nárůst o 1 162 lůžek [12]. Podíl

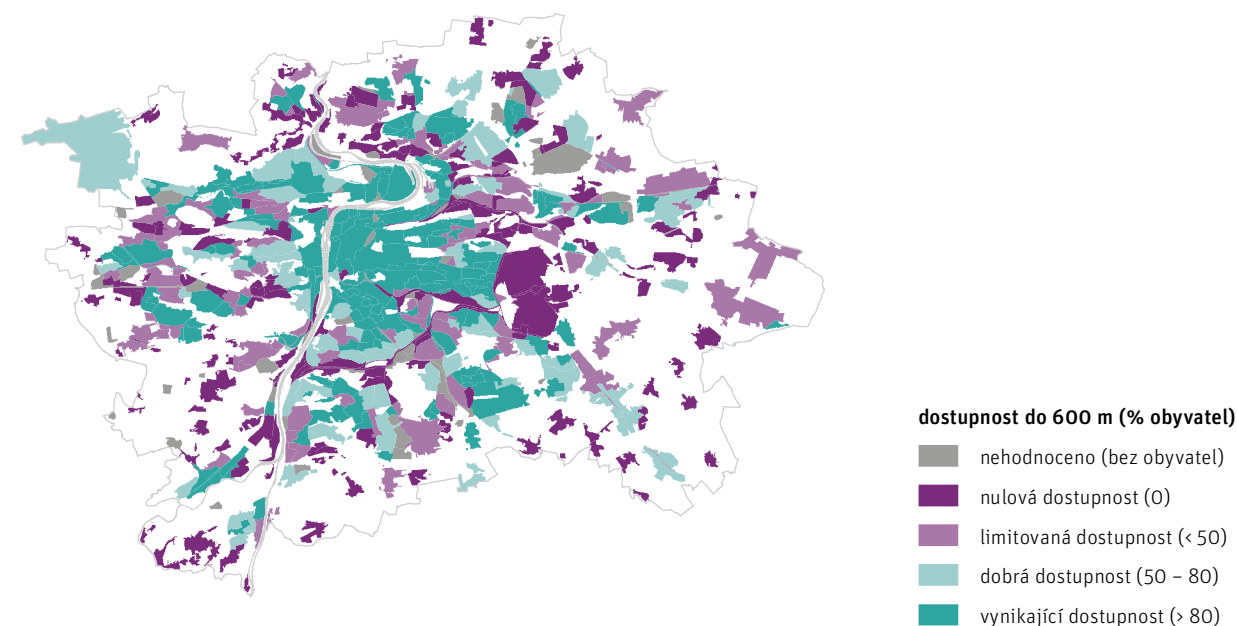
29 — zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, definuje sociální služby jako činnost nebo soubor činností zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Sociální služby mohou mít formu terénní, ambulantní a pobytovou.

obyvatel starších 80 let, pro které má Praha teoreticky lůžka v DS a DZR, činil 7 % k roku 2018 (i.09.2.06) a v posledních letech stále roste. Přesto je **situace Prahy v kapacitě pobytových zařízení pro seniory nejméně příznivá v ČR (K.800.3.1).** Deficit **systemově doplňují služby ambulantní a terénní.** Pod správu sociálních služeb dále spadá celkem 7 jeslí provozovaných MČ.

Podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, bylo zahájeno **komunitní plánování sociálních služeb**, a to schválením nultého Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb na území hlavního města Prahy pro rok 2008 a dokumentem Komunitní plánování sociálních služeb v Praze. Cílem bylo stanovit dlouhodobé priority rozvoje sociálních služeb na území Prahy **v souladu s trendy demografického a socioekonomického vývoje, zefektivňovat systém a vytvořit finančně udržitelnou funkční síť sociálních služeb.** Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na období 2013–2015 se již více zaměřil na analýzu stavu sociálních služeb a problematiku jednotlivých cílových skupin, také na komunikaci uživatelů, poskytovatelů sociálních služeb a městských částí. Následující plán dále analyzoval a aktualizoval potřebu sociálních služeb a zaměřil se na financování sítě Prahou od roku 2015. Poslední aktualizace

3.3.2.8 Dostupnost ordinací praktických lékařů pro dospělé v lokalitách vystavěného prostředí

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

na rok 2020 [16] opět zdůrazňuje **prioritu terénních sociálních služeb před pobytovými**, ale upozorňuje i na **potřebnou kapacitu těchto služeb** vzhledem k očekávanému **nárůstu počtu obyvatel starších 85 let** v letech 2014–2050 o 39 212, tj. na více než dvojnásobek. (i.09.2.06)

S ohledem na komunitní plánování se IPR analýzou sociálních služeb na území Prahy zabývá jen zevrubně. V analýze z roku 2015 sledoval hustotu sociálních služeb v městských částech jako počet sociálních služeb ve vztahu k počtu obyvatel, na méně vybavená území upozornila analýza závěrem. Více prezentuje samotná analýza Demografie, bydlení a veřejná vybavenost v Praze: Sociální služby a zdravotnictví – Analýza vybavenosti a dostupnosti sociálních a zdravotních služeb

v Praze [13]. **V roce 2019 byly nejlépe vybaveny podle počtu poskytovaných sociálních služeb MČ Praha 4 a Praha 8**, bez sociálních služeb převážně malé městské části pod 5 tis. obyvatel, ale i MČ Praha-Petrovice a Praha 18 s vyšším počtem obyvatel (→ Obr. 3.3.3.2). Rozložení druhů sociálních služeb podle zákona č. 108/2006 Sb. více méně odpovídá potřebám uživatelů – celkem 481 lokalit, z toho 13 nad 5 tis. obyvatel, bylo bez služeb sociální péče, 520 lokalit bez služeb sociální prevence, z toho 20 nad 5 tis. obyvatel a 571 lokalit bez služeb odborného sociálního poradenství, z toho 38 nad 5 tis. obyvatel. Nejvíce služeb sociální péče vykazují lokality Sídliště Černý Most a Podhájská pole, převážně chráněné bydlení (→ Obr. 3.3.3.3), sociální prevence bylo nejvíce v lokalitách Karlín, Vinohrady, Sídliště Černý Most a Nové Město

(→ Obr. 3.3.3.4) a odborného sociálního poradenství v lokalitách Vinohrady, Karlín, Nové Město (→ Obr. 3.3.3.5).

Podrobněji se IPR zaměřil na dostupnost domovů pro seniory (DS) a domovů se zvláštním režimem (DZR) v samostatné studii Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy: 3A Sociální služby – Domovy pro seniory, Domovy se zvláštním režimem [17], kde sledoval kapacitu domovů vzhledem k počtu obyvatel starších 80 let. Mezi lety 2007 a 2017 jsme zaznamenali úbytek lůžek v DS, který byl způsoben i modernizací zařízení – na 1 lůžko v DS se zvýšil počet seniorů o 3, tj. na cca 21 seniorů. Významně roste kapacita v DZR – v roce 2008 připadalo na 1 lůžko 265 seniorů a v roce 2017 již jen 60. Nejlépe jsou na tom území, kde jsou velká kapacitní zařízení z předrevolučního období, dřívější domovy důchodců, nyní stále v gesci města, která ale slouží obyvatelům celého města. Dnes jsou **trendem menší bytová zařízení s kapacitou do 50 lůžek**. Městské části podle svých finančních možností a za podpory Magistrátu hl. m. Prahy zvolna rozšiřují kapacitu služeb pro seniory na svém území, např. Praha 1 otevřela v roce 2016 mezigenerační dům v ul. Samcova sloužící nejen jako bydlení s pečovatelskou službou pro seniory, ale i jako startovací bydlení pro mladé. **Na rozšiřování kapacity se významně podílejí soukromí investoři**, kteří se **často orientují na bohatší klientelu**, např. Areál pro seniory Zátíší v Kunraticích, SeneCura SeniorCentrum Klamova v Praze 5 aj.

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území HMP pro období 2019–2021, Aktualizace 2020 [16] opět poukazuje na **složitou problematiku zjištění skutečných potřeb** sociálních služeb a problém zajistit dostatečnou kapacitu některých služeb s ohledem na **nedostatečnost personálních kapacit a omezenost finančních zdrojů**. Prioritou je terénní péče, tzn. **komplexní podpora života v běžném bydlení**, posílení systému sdílené péče navýšením kapacity odlehčovací služeb i navýšením kapacity domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem v souvislosti s demografickým stárnutím populace.

3.3.4 ZÁVĚR PODKAPITOLY

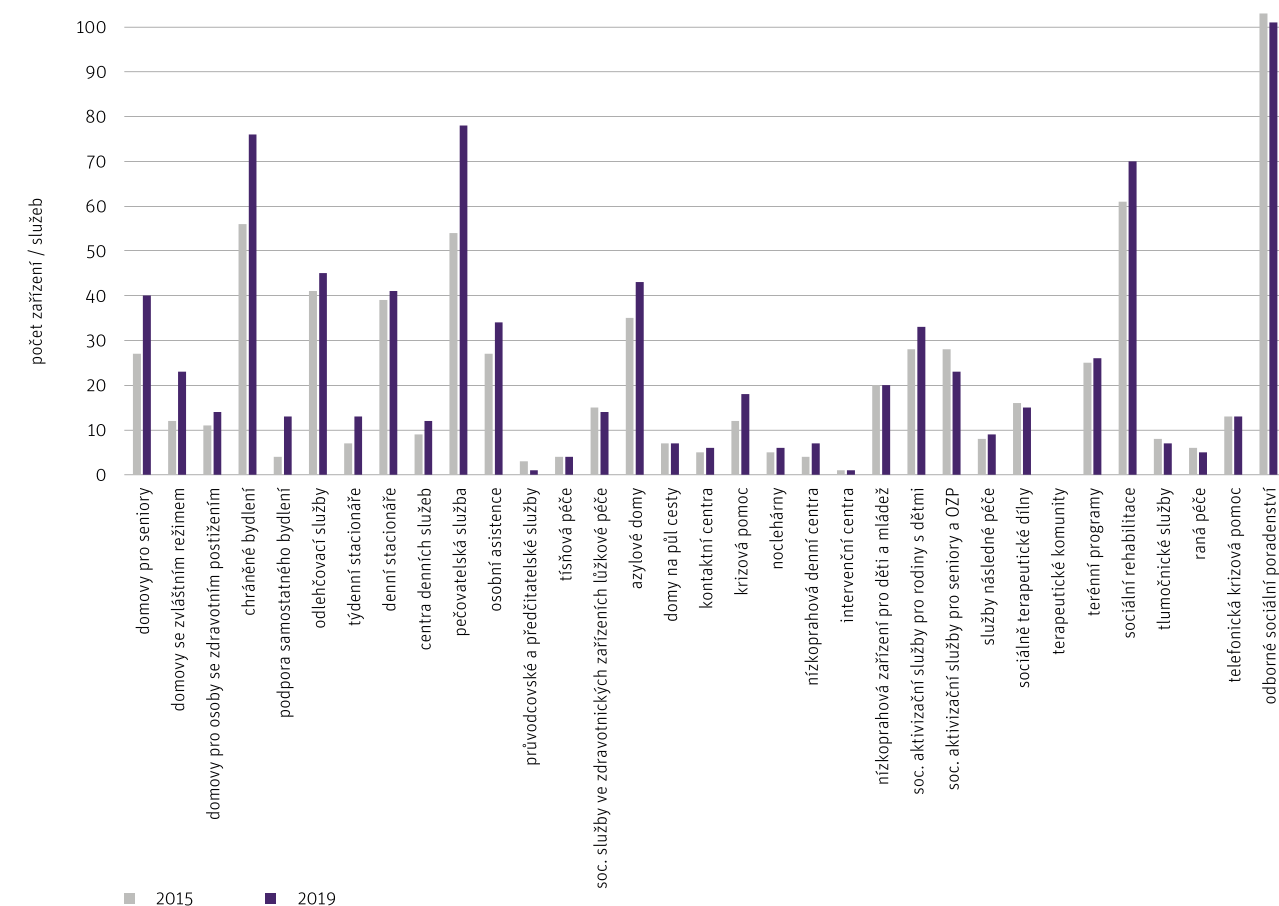
Hustá síť zdravotnických zařízení na území Prahy přináší dostupnost služeb a péče nejen obyvatelům Prahy, ale i v regionu, většina specializovaných pracovišť slouží pacientům z celé ČR (050.3.4). Sociální služby hrají v systému veřejných služeb v Praze důležitou a nezastupitelnou roli nejen z pohledu potřeb seniorů a zdravotně postižených, ale slouží i osobám v nepříznivé sociální situaci³⁰, jejichž mimořádnou koncentrací na území Prahy podporuje anonymita velkoměsta.

Praha disponuje rozsáhlou nabídkou zdravotní péče a sociálních služeb, přesto se musíme připravit na specifické požadavky stárnoucího obyvatelstva, a to se týká nejen infrastruktury vybavenosti, ale i městského prostředí. Očekávaný trend tedy znamená zvyšování nároků na užívání městského prostředí, prostupnost a bezbariérovost a na sociální kohezi zejména na lokální a komunitní úrovni. Lze očekávat zvýšení počtu osob se sníženou soběstačností a pohyblivostí, zvyšování nároků na podporu života v přirozeném prostředí, nutnost posílení profesionální terénní služby a podpory neformální péče v rámci rodin a místních komunit. S prodlužující se střední délkou života je potřeba udržovat starší osoby co nejdéle aktivně zapojené na pracovním trhu a integrované v sociálním prostředí [18]. Lze předpokládat, že i když se bude nadále preferovat péče v domácím prostředí, současný deficit kapacit domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem se bude s demografickým stárnutím populace dále prohlubovat.

• • •

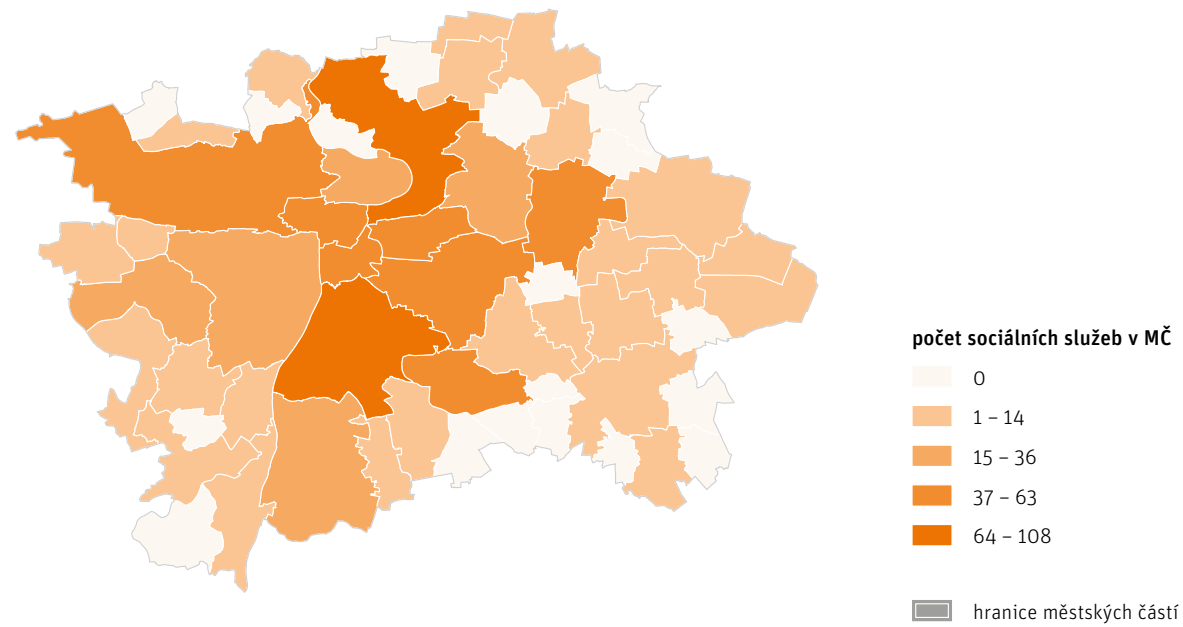
3.3.3.1 Síť sociálních služeb v Praze v letech 2015 a 2019

IPR Praha 2020 / data: MHMP – Odbor sociálních věcí 2015, 2019

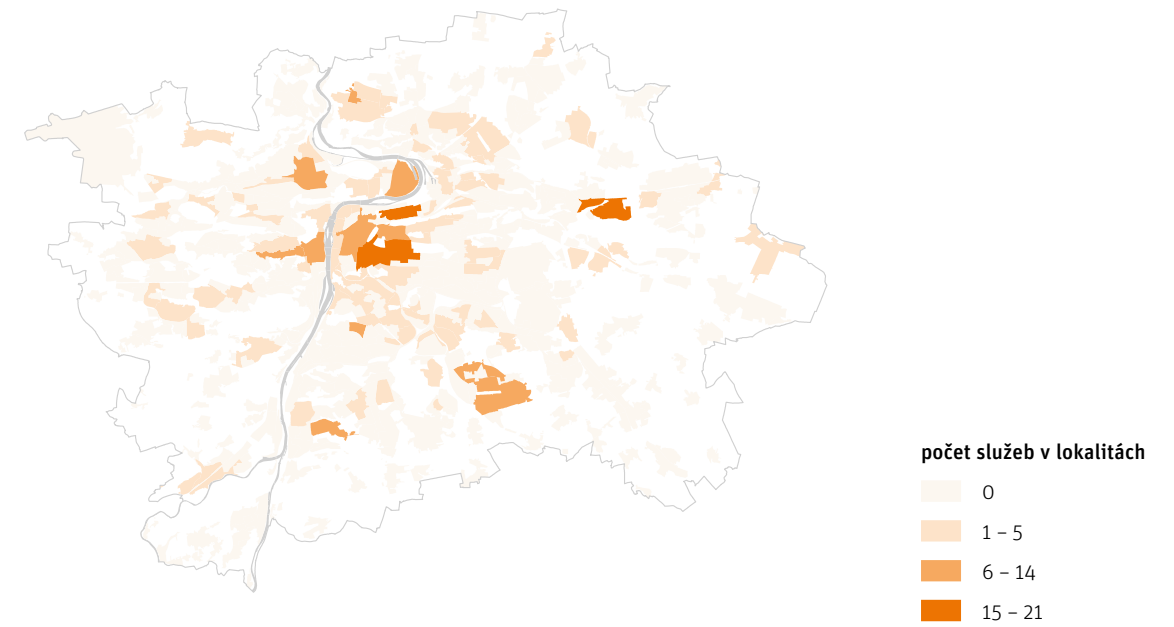
3.3.3.2 Sociální služby

IPR Praha 2020 / data: MHMP Odbor sociálních věcí 2019, IPR Praha 2019

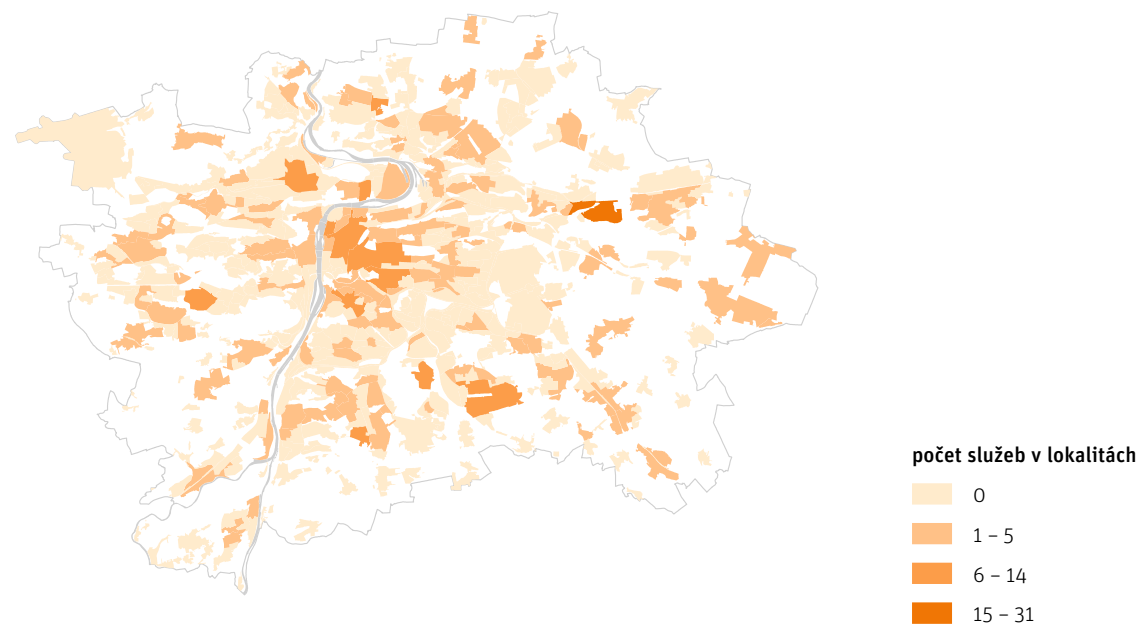
3.3.3.4 Služby sociální prevence v lokalitách vystavěného prostředí

IPR Praha 2020 / data: MHMP Odbor sociálních věcí 2019, IPR Praha 2019

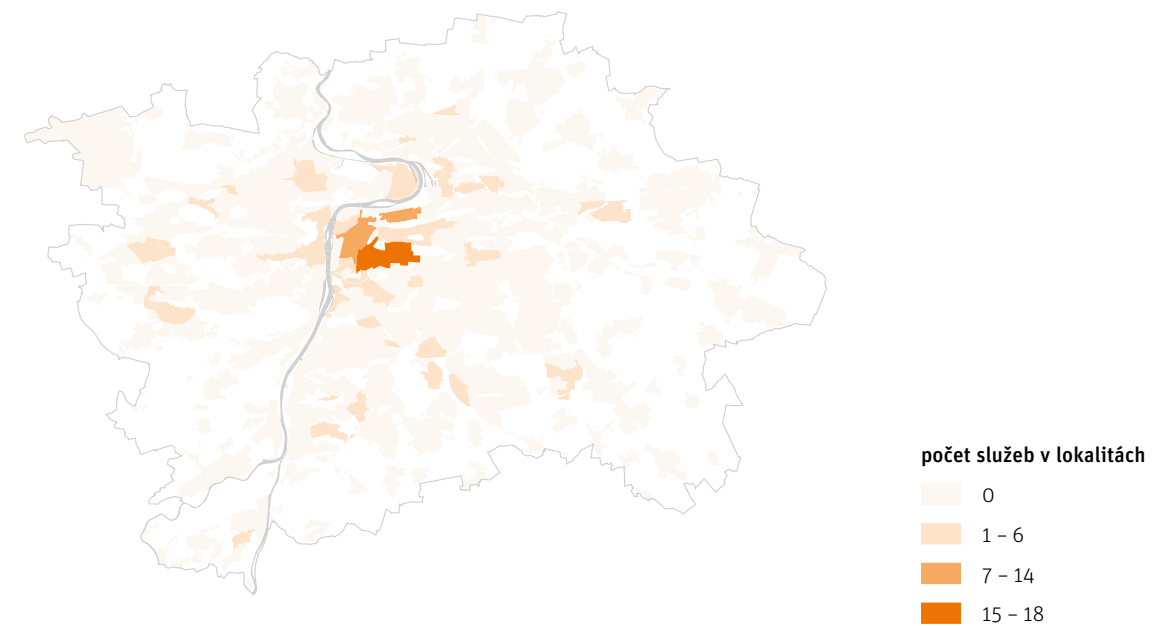
3.3.3.3 Služby sociální péče v lokalitách vystavěného prostředí

IPR Praha 2020 / data: MHMP Odbor sociálních věcí 2019, IPR Praha 2019

3.3.3.5 Služby odborného sociálního poradenství v lokalitách vystavěného prostředí

IPR Praha 2020 / data: MHMP Odbor sociálních věcí 2019, IPR Praha 2019

3.4 Veřejná správa

Každodenní kontakt lidí s institucemi veřejné správy je faktorem, který je často spojován s kvalitou této infrastruktury. I přes snahu zavádět do veřejné správy e-Government³¹, je „fyzický“ kontakt s úřady poměrně běžný. Kromě reprezentativnosti budov institucí veřejné správy – hlavně na vyšší hierarchické úrovni je snaha dbát také na dobrou dostupnost a efektivní využití prostoru – spíše na hierarchicky nižší úrovni. Dochází tak k rekonstrukcím stávajících budov, případně k plánování a realizaci nových staveb.

Podkapitola veřejná správa mapuje rozmístění budov institucí veřejné správy, a to v širším pojetí tohoto termínu. Komentář je věnován reprezentativnosti budov i jejich lokaci v rámci Prahy – centrum, širší centrum, okrajové části. V neposlední řadě je zde zmínka o vývoji a současné podobě samosprávy v hlavním městě Praze. Témata této podkapitoly naplňují sledované jevy A003 – zařízení občanského vybavení a A118a – vymezení správních územních celků.

3.4.1 CHARAKTERISTIKA INFRASTRUKTURY VEŘEJNÉ SPRÁVY

Téma charakteristika infrastruktury veřejné správy pojednává o rozdělení veřejné správy a stručně nastiňuje její hierarchické uspořádání. Praha je sídlem institucí veřejné správy a samosprávy i pro jiné administrativně-správní jednotky státu, na krajské i okresní úrovni. Vývoj její sídelní struktury se odrazil i v administrativně-správním členění a podobě současné samosprávy, rozdělení Prahy na 57 městských částí je co do počtu obyvatel i rozlohy velmi diferencované. V neposlední řadě Praha zastává roli správního centra státu a také je přirozeným reprezentantem celé České republiky, což se projevuje koncentrací institucí veřejné správy a zastupitelských úřadů cizích států. Širší působnost veřejné správy podrobněji zahrnuje téma 050.3.4.1.

Veřejnou správu lze stručně rozdělit na státní správu a samosprávu. V širším pojetí je možné zahrnout také zákonodárné orgány, složky výkonné moci státu, instituce zastupující ostatní státy nebo mezinárodní organizace – včetně jejich poboček. **U orgánů republikové úrovně je mimopražský přesah naprosto zřejmý** (050.3.4.1). Sídla některých orgánů – úřadů, institucí – z jiných krajů či okresů mohou

také sídlit na území hlavního města. Zpravidla to jsou úřady pro okresy Praha-východ a Praha-západ jako např. finanční úřad nebo okresní správa sociálního zabezpečení. Platí to také pro samosprávné celky. Krajské úřady Středočeského kraje se nacházejí na území Prahy, jelikož Středočeský kraj jako jediný z krajů nemá své krajské město. Důvodem pro umístění správy a samosprávy kraje do Prahy je i **výhodná dopravní poloha hlavního města**.

Praha prošla v minulosti výraznou proměnou své sídelní struktury. V roce 1784 se spojila čtyři pražská města – Staré Město, Nové Město, Hradčany a Malá Strana [19]. K největšímu územnímu rozvoji došlo ve 20. století – 1922 vznik tzv. „Velké Prahy“; následně v letech 1968, 1970 a 1974 připojení více než 60 okolních obcí [19]. **Tyto změny se odrazily i v administrativně-správním členění a v podobě současné samosprávy** (→ Obr. 3.4.1.1). Praha má unikátní postavení v rámci administrativně-správního členění. Je obcí, krajem i hlavním městem zároveň. Člení se na 57 městských částí (MČ), jež jsou z pohledu počtu obyvatel, jejich hustoty (300.3.1.2) (→ Obr. 300.3.1.2.2) i rozlohy **velmi diferencované**. Čtyři nejpočetnější MČ mají přes 100 000 obyvatel, u pěti nejmenších počet obyvatel nepřesahuje 1 000. Nesrovnatelnost městských částí je i z pohledu rozlohy – největší MČ Praha 6 je více než 23 × větší než nejmenší Petrovice. Hustota obyvatel je výrazně vyšší v centru města, v případě Prahy 2 a Prahy 3 přesahuje hodnotu 11 000 obyvatel na km². Nejmenší hustotu zalidnění mají Královice a Nedvězí, pod 100 obyvatel na km². Pro výkon přenesené státní správy je Praha rozdělena na 22 správních obvodů, některé jsou totožné s městskými částmi jako např. Praha 1, Praha 2 a Praha 3.

Praha je **historickým správním centrem státu** a také přirozeným **reprezentantem** celé České republiky. Vrcholné a reprezentativní instituce jsou z tohoto důvodu umístěny do historického centra města, např. sídlo prezidenta republiky, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo financí nebo Úřad vlády České republiky, případně do jeho nejbližšího okolí. **Výrazná koncentrace institucí veřejné správy je tak v Praze 1**, dále pak v Praze 6 nebo Praze 2. Částečně však probíhá **decentralizace veřejné správy**, z tohoto důvodu některé instituce sídlí i mimo historické centrum města, např. na Praze 3, Praze 5, Praze 8 nebo Praze 9. Podobná jako u institucí veřejné správy je situace i v případě zastupitelských úřadů. Ty jsou **převážně situovány do budov v Praze 1 a Praze 6** [20]. Umístění do jiných městských částí je spíše ojedinelé. V centru města se nacházejí také budovy správy města – Magistrátu hl. m. Prahy a úřady některých velkých městských částí. Sídla úřadů městských částí, obvodní soudy, úřady práce, finanční úřady a další objekty veřejné

správy jsou podle potřeby rozmístěny po celém území města (→ Obr. 3.4.1.2).

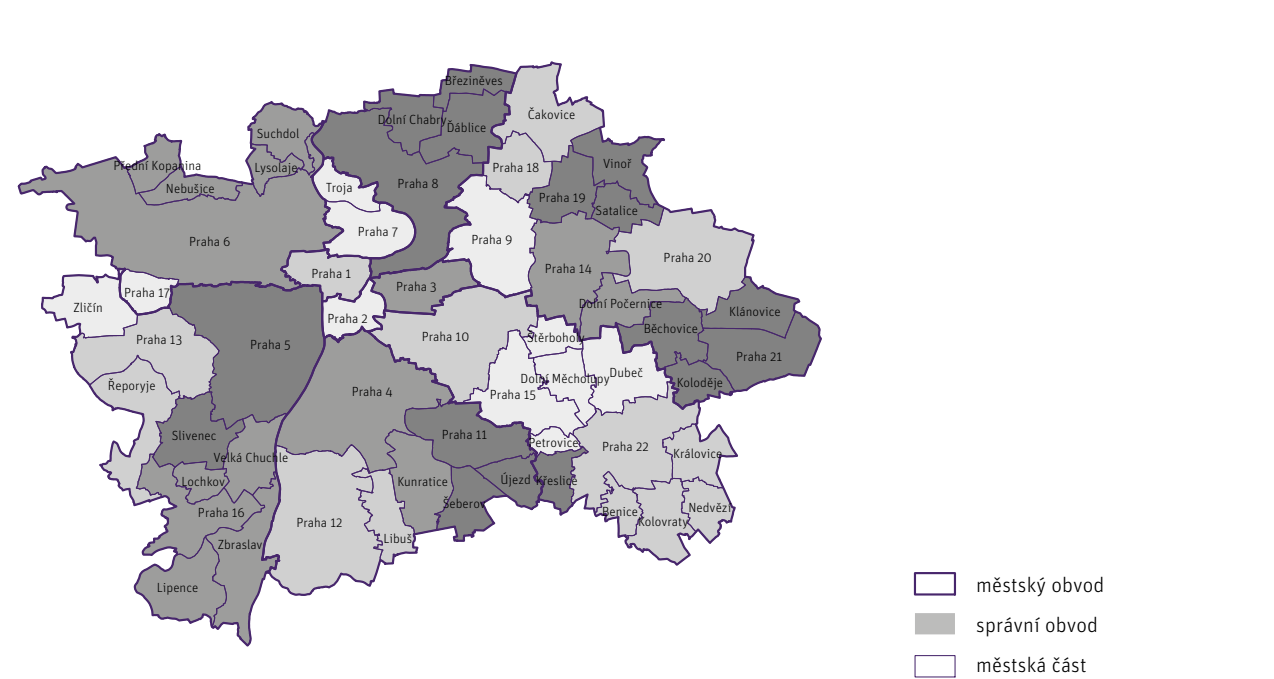
3.4.2 NEJVÝZNAMNĚJŠÍ LOKALITY VEŘEJNÉ SPRÁVY A PŘIPRAVOVANÁ VÝSTAVBA

Instituce veřejné správy, zejména na nejvyšší hierarchické úrovni, dbají na reprezentativnost a jejich sídla jsou umístěna do architektonicky zajímavých i historicky významných budov, a to převážně v centrální části Prahy. Porevoluční doba přinesla nové nároky na prostory a provoz správních institucí, podobně tak úřadů městských částí. Řada budov prošla rekonstrukcí, některé instituce získaly nová sídla, např. Katastrální úřad, Český statistický úřad nebo Státní ústřední archiv. Trendem je jednak snaha o koncentraci budov úřadů veřejné správy na jednom místě, na straně druhé probíhá decentralizace veřejné správy jako takové – přesun některých institucí mimo historické centrum Prahy, kde jsou lépe dopravně dostupné.

Nejvyšší orgány státní správy **sídlí v reprezentativních budovách v centru Prahy**. Reprezentativnost budov a lokality je pro činnost institucí veřejné správy zásadní,

3.4.1.1 Správní a samosprávné celky

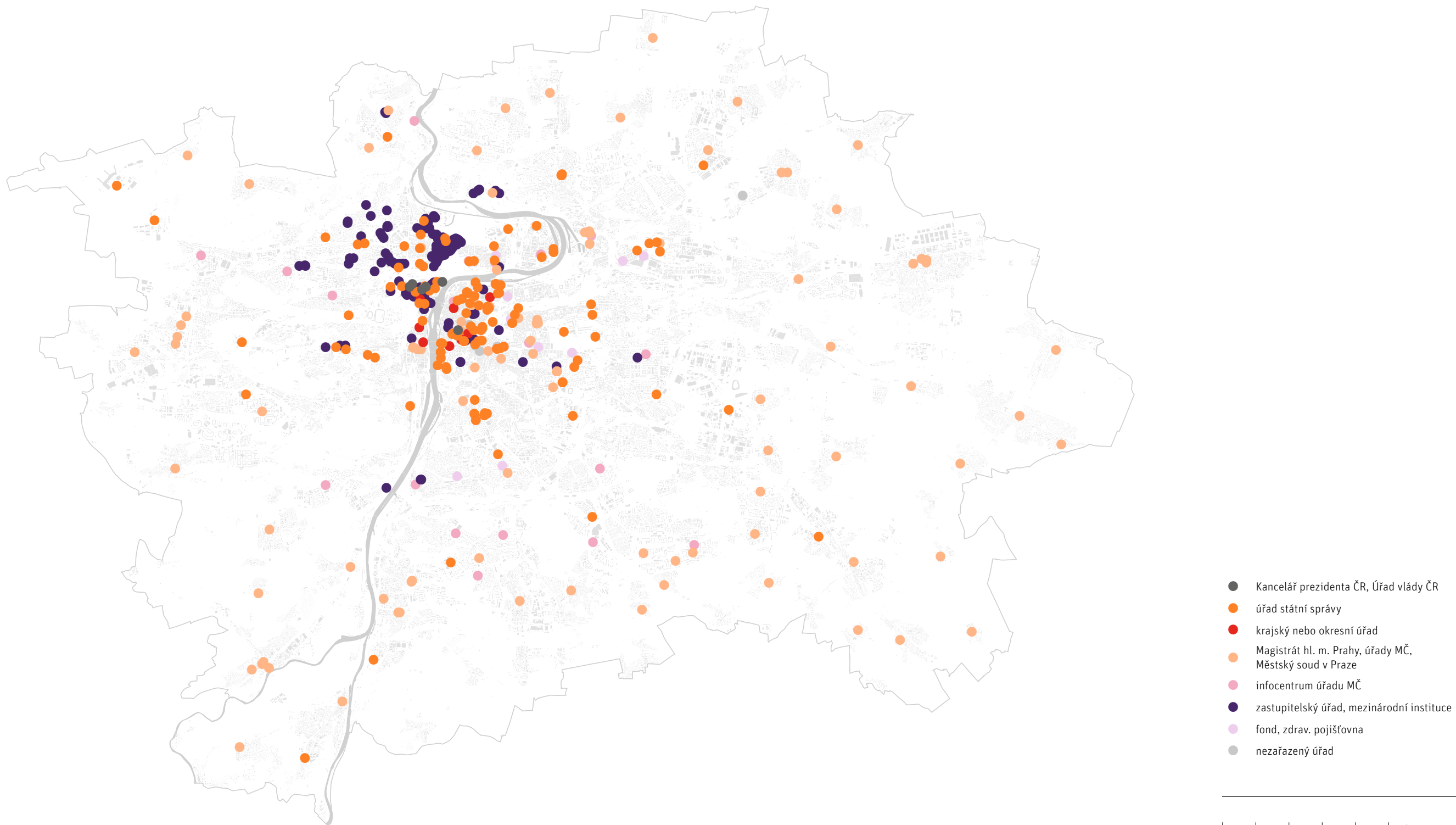
IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019, ČSÚ 2019

31 — e-Governmet je digitální interakce, na níž se spolupodílí veřejná správa. Ke správě se tak využívá moderních elektronických nástrojů. Účelem má být přátelštější, rychlejší, dostupnější, efektivnější a levnější veřejná správa.

3.4.1.2 Správní úřady a další instituce

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

Veřejná správa za dobu své existence **prochází vývojem a s tím souvisejí i nové nároky na prostory** pro její výkon. Dochází tak k **rekonstrukcím stávajících budov**, ojedinele k **výstavbě nových budov**. Jejich důvodem často bývá nejen snaha o integraci institucí veřejné správy, ale také lepší přístup pro občany, větší reprezentativnost nových prostor a dopravní obslužnost. **Rekonstrukce či výstavba budov úřadů městských částí** již proběhla v řadě městských částí – Praha 6, Praha 13, Praha 22 a v poslední době i v Praze 7 a Praze-Štěrboholích. V dalších městských částech je v přípravě – Praha 8, Praha 10, Praha 11. Rekonstrukcí prošel také areál Obvodního státního zastupitelství v Praze 10 nebo Nejvyššího kontrolního úřadu. Nové budovy získaly centrální instituce veřejné správy jako např. Katastrální úřad, Český statistický úřad (ČSÚ) nebo Státní ústřední archiv.

3.4.3 ZÁVĚR PODKAPITOLY

Praha je v současnosti stále výrazné administrativně-správní centrum na všech hierarchických úrovních – státní, krajské, okresní i obecní. V rámci Prahy je patrná výrazná centralizace úřadů a institucí veřejné správy do historického centra – převážně na území Prahy 1. Týká se to nejen institucí republikové úrovně, ale také zastupitelských úřadů nebo magistrátních úřadů. Všechny zmíněné úřady a instituce sídlí v historicky i architektonicky cenných a reprezentativních budovách, což lze hodnotit pozitivně. U některých institucí veřejné správy je však zřejmá jistá snaha o decentralizaci a přesun úřadů těchto institucí mimo centrum Prahy, např. do Prahy 4, Prahy 9 nebo Prahy 10. Tento proces je podpořen rekonstrukcí stávajících budov ve vlastnictví města, ale také výstavbou nových budov pro výkon veřejné správy na různých hierarchických úrovních. Přílišná decentralizace je naopak patrná při pohledu na počet samosprávných jednotek Prahy. Nejen velký počet těchto samosprávných jednotek, ale také jejich výrazná diferencovanost se může při řízení města jevit jako problém. Srovnání fragmentace samosprávy Prahy s ostatními městy zahrnuje téma 050.3.4.1 (c.10.2.07).

-
-
-

3.5 Ochrana obyvatelstva

Zajištění bezpečnosti obyvatel je jedním ze základních povinností státu, potažmo sídelního útvaru. Ochrana obyvatel je specifický druh veřejné vybavenosti, po kterém vyžadujeme maximální efektivitu a účinnost. Zároveň ale se s těmito službami chceme přijít co nejméně do styku. V této podkapitole se nejdříve věnujeme kriminalitě v Praze, poté záchrannému bezpečnostnímu systému, který zajišťují hasiči, záchranná zdravotní služba a policie. Nakonec se zabýváme armádou a vězenstvím. Oproti jiným druhům veřejné vybavenosti je v této kapitole menší důraz na územní průmět daných služeb občanské vybavenosti. Souvisí to jednak s faktem, že dostupnost složek integrovaného záchranného systému je daná zákonnými dojezdovými časy a v Praze je nadprůměrně lepší než v ostatních částech republiky, dále s faktem, že potřeba zajistit bezpečnost není vázána na počet obyvatel, ale např. na počet trestných činů. Témata této podkapitoly naplňují sledované jevy:

- A003 – zařízení občanského vybavení
- A105 – hraniční přechody
- A107 – objekty důležité pro obranu státu a vymezená území pro zajištění bezpečnosti státu
- A110a – objekty civilní a požární ochrany
- A112a – stavby důležité pro bezpečnost státu a vymezená území pro zajištění bezpečnosti státu

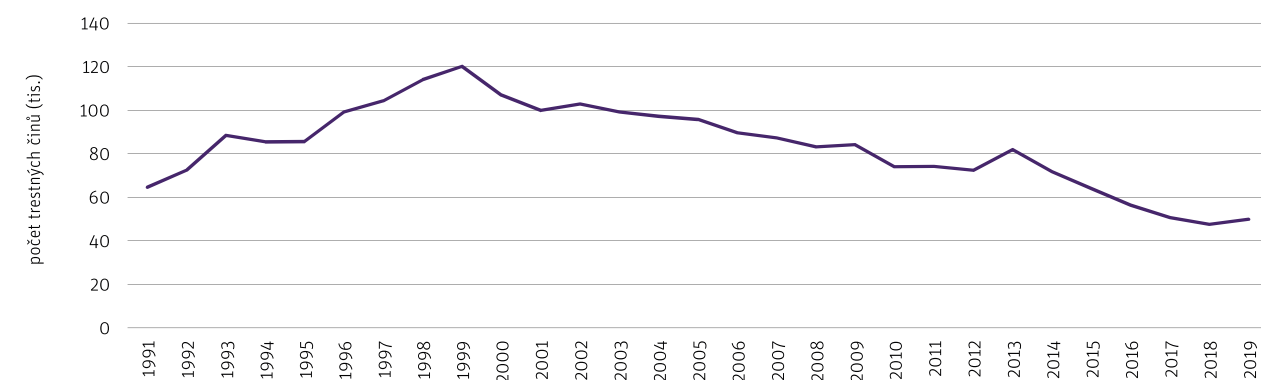
3.5.1 CHARAKTERISTIKA INFRASTRUKTURY OCHRANY OBYVATELSTVA

Ochrana obyvatelstva je specifickým druhem vybavenosti, po kterém vyžadujeme maximální efektivitu a účinnost, ale zároveň s těmito službami chceme přijít do styku co nejméně. Téma předkládá stručný popis systémů ochrany obyvatelstva jako je záchranný bezpečnostní systém, městský kamerový systém a stálé úkryty. Dále popisuje změny v posledních letech, trendy a obsahuje komentář, co z nich pro město vyplývá, jak se do jeho fungování promítají.

V Praze je relativně vyšší úroveň kriminality než v ostatních částech republiky. Oproti průměru Česka je zde evidováno skoro dvojnásobně více trestných činů na 1 000 obyvatel (i.07.3.03). Dvojnásobně vyšší je také počet trestných činů na 1 000 obyvatel v obecné kriminalitě, a to zejména počtem loupeží a vloupání do bytů. Počet zjištěných trestných činů v Praze stejně jako v celém Česku nicméně dlouhodobě klesá, resp. stagnuje (→ Obr. 3.5.1.1) (i.07.3.01). **Za posledních 10 let se počet trestných činů snížil o 40 %. Struktura kriminality se dlouhodobě výrazně nemění.** Přibližně 75 % zjištěných trestných činů představuje majetková kriminalita, tedy krádeže nebo vloupání. Minimum ze všech trestných činů představují násilné činy jako vraždy či loupežná přepadení. Dlouhodobě nejvyšší koncentrace trestných činů na obyvatele je patrná v centru města, kde se v průběhu dne vyskytuje velké množství lidí. Vysokou míru kriminality vykazují také vybrané oblasti vnitřního města, jako jsou Karlín, Smíchov či Nové Město. Dále jde místa o s koncentrací velkých nákupních a zábavních center (Výstaviště, Zličín, Letňany).

3.5.1.1 Vývoj počtu trestných činů v Praze

IPR Praha 2020 / data: Policie ČR 2020

Nejnižší úroveň indexu kriminality nalezneme v okrajových částech Prahy (Újezd nad Lesy, Vokovice) a na některých sídlištích (Bohnice, Řepy) (→ Obr. 3.5.1.2). V posledních letech dochází k mírnému růstu počtu odhalených přestupků (i.07.3.02). Což může být způsobeno i zlepšenou prací Městské policie hl. m. Prahy.

Ochranu obyvatel při mimořádných událostech, krizových situacích a řešení jejich negativních dopadů zajišťuje **Záchranný bezpečnostní systém hl. m. Prahy.** Jeho základními složkami jsou Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy (HZS HMP), Zdravotnická záchranná služba hl. m. Prahy (ZZS HMP), Policie ČR a Městská policie hl. m. Prahy. Do systému jsou zařazeny i další právní subjekty umožňující provádění záchranných prací. Záchranný bezpečnostní systém zabezpečuje koordinovaný postup záchranných, pohotovostních a odborných složek, orgánů státní správy a samosprávy, právnických a fyzických osob při likvidaci následků mimořádných událostí na území Prahy. Na území Prahy je v současné době 11 stanic HZS HMP, dále zde působí sbory dobrovolných hasičů a podnikových hasičských záchranných sborů. Jednotlivé hasičské stanice jsou situovány tak, aby dojezdovými vzdálenostmi pokryly celé město (→ Obr. 3.5.1.3). Jedním z cílů HZS HMP je **výstavba nových**

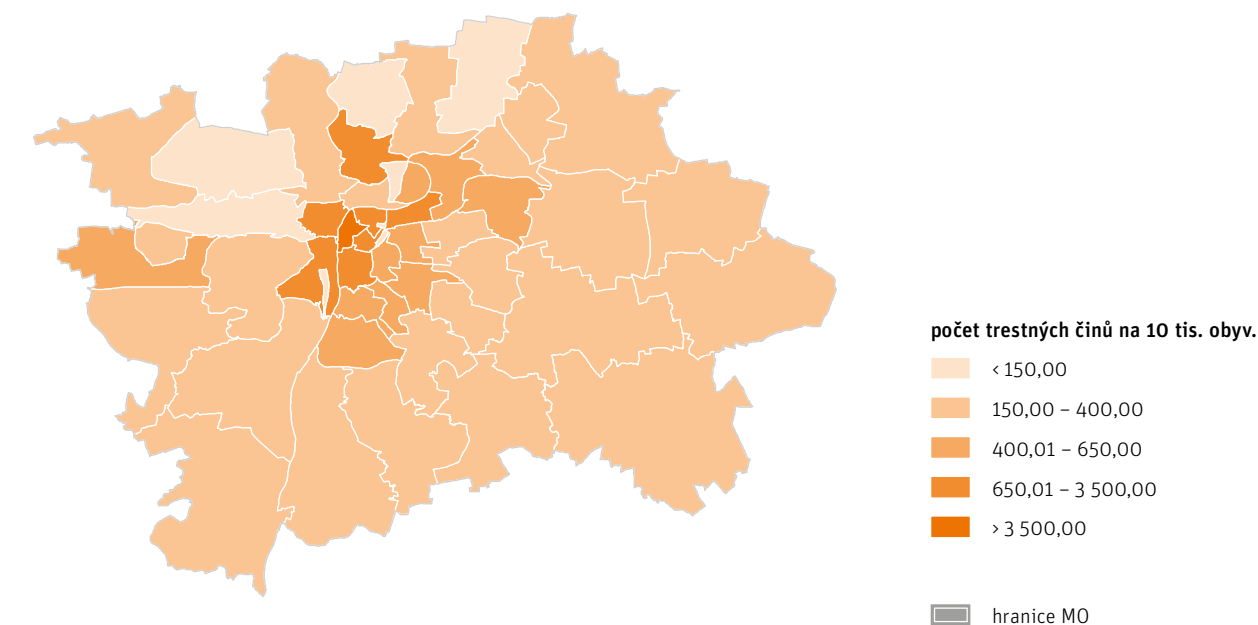
hasičských stanic za účelem zkrácení dojezdových časů a odpovědného zabezpečení území hlavního města z hlediska plošného pokrytí.

Zdravotnická záchranná služba hl. m. Prahy – územní středisko záchranné služby zajišťuje odbornou přednemocniční neodkladnou péči u stavů ohrožujících život obyvatel a návštěvníků Prahy i blízkého okolí. Průměrný dojezdový čas k pacientovi je v Praze dlouhodobě kolem 7–8 minut, tedy výrazně nižší, než je zákonná doba dojezdu (20 minut) (§5 zákona č. 374/2011 Sb.). V současné době se v Praze nachází 22 výjezdových základen, jejichž počet by ZZS HMP ráda navyšovala. Nedostatek je pociťován především v centru města. Dlouhodobě nedořešeným problémem je výstavba nové administrativní a provozní budovy záchranné služby, kde by sídlilo i ředitelství ZZS HMP.

Policie ČR – Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy se#dělí na 4 obvodní ředitelství, 47 místních oddělení pořádkové policie, oddělení letiště Ruzyně a 4 oddělení železniční policie na největších pražských nádražích. Dále jsou v Praze 4 oddělení hlídkové služby a další oddělení jako např. dopravní policie, kriminální policie, oddělení služební kynologie, pořiční oddělení atd. **Městská policie hl. m. Prahy**

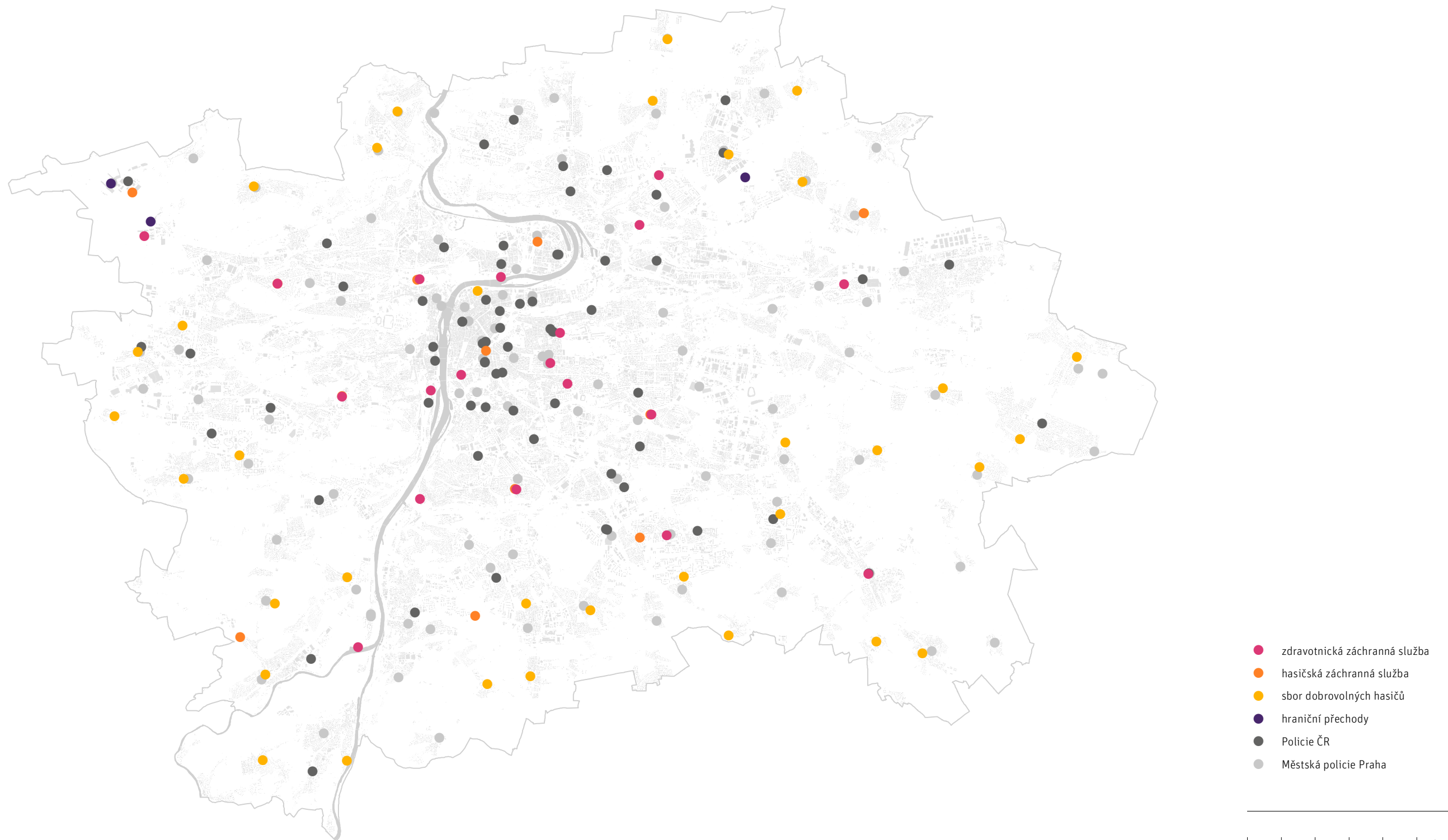
3.5.1.2 Index kriminality podle policejních místních oddělení za rok 2019

IPR Praha 2020 / data: Policie ČR 2020

3.5.1.3 Ochrana a bezpečnost obyvatelstva

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

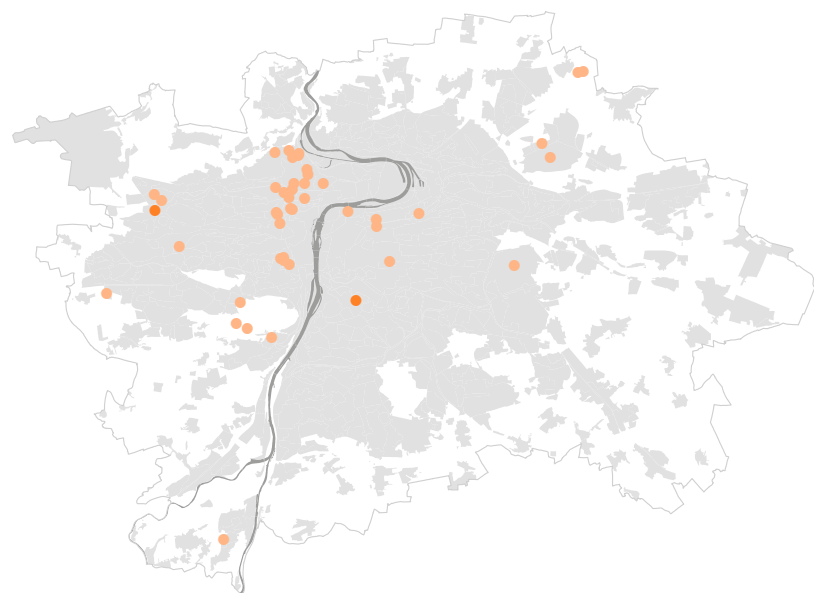

se dělí na 15 obvodních ředitelství, hlídkový útvar, útvar psovodů, pořádní útvar, útvar řešení přestupků a další složky. Kromě jiného zajišťuje 2 útulky pro opuštěná zvířata (v Troji a Dolních Měcholupech). Celkový počet policistů v Praze činil 7 955 osob v roce 2018 (5 780 Policie ČR a 2 175 Městská policie). Dlouhodobě dochází k poklesu policejního stavu, i přes snahu o navyšování počtu příslušníků .

V Praze je provozován **jednotný systém varování a vyrozumění**, který zajišťuje 431 poplachových sirén, rozmístěných po celé Praze. Na území města je umístěno na 1 100 kamerových stanovišť a 99 monitorovacích pracovišť. Do kamerového systému jsou integrovány kamery Technické správy komunikací hl. m. Prahy a Dopravního podniku hl. m. Prahy v metru. Pro zabezpečení ochrany obyvatelstva slouží **stálé úkryty a stanice metra s ochranným systémem** (L81). Na území Prahy je připraveno 768 stálých úkrytů s kapacitou 150 tisíc osob. Mezi stanice metra a přilehlé mezistaniční úseky plně využitelné v rámci ochranného systému metra patří 12 stanic na trase A, 15 stanic na trase B a 7 stanic na trase C. Kromě toho Strahovský tunel má kapacitu 15 tisíc osob (→ Výkres O.2) (L81).

3.5.2.1 Armáda a vězeňství

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

- Armáda ČR
- věznice
- zastavěné stavové lokality

3.5.2 ARMÁDA A VĚZEŇSTVÍ

I přes konstantní pokles kriminality, dochází v posledních letech ke zhoršení obav o bezpečnost či zvýšení rizik, jako jsou teroristické útoky, uprchlická vlna, hybridní válka ze strany Ruska atd. Hlavním subjektem obrany Česka je Armáda České republiky, jejíž řídicí instituce sídlí v Praze. Téma předkládá stručnou charakteristiku Armády ČR, vězeňství v Praze a územní průmět objektů a zařízení těchto institucí na území města.

Hlavním subjektem obrany České republiky je Armáda České republiky, jejíž řídicí instituce sídlí v Praze. Praha je sídlem **Ministerstva obrany a Generálního štábu Armády ČR**, je zde umístěn Vojenský ústřední archiv. Dále v Praze působí Posádkové velitelství Praha a 24. základna dopravního letectva v Praze-Kbelích. Posádku Praha tvoří vojenské útvary a zařízení rozmístěné trvale nebo dočasně na území hl. m. Prahy (→ Obr. 3.5.2.1) (→ Výkres O.2) (L82). Armáda ČR je orgánem pro zabezpečení chodu posádkové služby hlavního města republiky, celoposádkových akcí za účasti vojsk a pro řešení ostatních posádkových záležitostí, včetně jejich návaznosti na občanskou veřejnost. Spolupracuje také se složkami

integrovaného záchranného systému, Magistrátem hl. m. Prahy a úřady městských částí. Armáda také často pomáhá při živelných pohromách, a to především při ničivých povodních velkého rozsahu.

Na území Prahy se nacházejí dva rozsáhlé areály vazebních věznic,

a to Vazební věznice Praha Ruzyně v Praze 6 s kapacitou 871 vězňů a Vazební věznice Praha Pankrác v Praze 4 s kapacitou 1 236 vězňů, kde součástí areálu je i Vazební nemocnice Pankrác (→ Obr. 3.5.2.1). V těchto věznicích jsou drženi obvinění, kteří byli soudem vzati do vazby. Nacházejí se zde také odsouzení, které nelze z kapacitních důvodů umístit do příslušné věznice pro výkon trestu. České věznice jsou dlouhodobě přetížené s často nevyhovující infrastrukturou. Kapacita českých věznic je kolem 21 tis., přičemž počet vězňů je asi o 500 vyšší (v roce 2018). Je proto snaha ve větším rozsahu používat alternativní tresty, jakými jsou např. pokuty či veřejně prospěšné práce.

3.5.3 ZÁVĚR PODKAPITOLY

Praha je relativně bezpečné město s dlouhodobě klesajícím indexem kriminality, tj. počtem trestných činů na 10 tis. obyvatel. V Praze je funkční integrovaný Záchraný bezpečnostní systém hl. m. Prahy. Jeho základními složkami jsou Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy (HZS HMP), Zdravotnická záchranná služba hl. m. Prahy (ZZS HMP), Policie ČR a Městská policie hl. m. Prahy. I když je v Praze dobrá dostupnost záchranných složek, tzn. dojezdový čas je vysoce nadprůměrný, HZS i ZZS se potýkají s problémem nedostatečného počtu a modernizace výjezdových zdravotnických základen a hasičských stanic. Dlouhodobým problémem je také personální podstava, kdy např. klesají počty zaměstnaných policistů.

• • •

3.6 Kultura

Cílem podkapitoly je popsat a zmapovat kulturní život v Praze. Kulturu vnímáme jako prvek, který utváří podobu společnosti. Kultura je uchovatelem specifických hodnot, zvyků a postupů společnosti, které za pomoci intergenerační výměny předává současným generacím, které výše zmíněné prvky reprodukují, dále rozvíjí a udržují je tak živé v povědomí populace. Bezpochyby se tedy dá tvrdit, že kultura má funkci vzdělávací, neboť rozvíjí znalosti a dovednosti jednotlivců. Plní také funkci společenskou, jelikož kulturní aktivity mohou přispět například k oživení veřejného prostoru, jsou častou příležitostí pro setkávání, k utváření komunitních vztahů, k podpoře lokální identity, k předcházení a mírnění sociopatologických jevů. Mohou také do oblasti přilákat nové podnikatelské subjekty s vysokým multiplikačním efektem³² a rozvíjet tak místní ekonomiku. Ve výsledku lze tedy tvrdit, že kultura významně působí na úroveň kvality života obyvatel města a současně má silný vliv na vnímání atraktivity města pro současné a potenciální obyvatele a hosty. Atraktivita města má také vliv na investiční rozhodování při hledání nového místa pro obchodní expanzi, kdy investoři chtějí svým současným a budoucím pracovníkům zajistit vyšší úroveň kvality života a podpořit tak jejich výkonnost. Kultura může přispět k ekonomickému rozvoji města a ve výsledku není čistě výdajovou záležitostí, ale i příjmovou příležitostí.

Témata podkapitoly postupně rozebírají charakteristiku infrastruktury, kde uvádíme počty , kategorie a druhy kulturních zařízení, rozlišujeme primární a sekundární zařízení. Další téma se věnuje dostupnosti kulturních zařízení ve městě, především dostupnosti a deficitům kulturně-komunitních center, která mají velký význam pro komunitní život obyvatel a kvalitu jejich života. Témata této podkapitoly naplňují sledovaný jev A003 – zařízení občanského vybavení.

3.6.1 CHARAKTERISTIKA INFRASTRUKTURY

Praha je centrem kultury a kulturního dění České republiky. V Praze je soustředěn vysoký počet kulturních institucí a zařízení, a to i ve srovnání se zahraničními městy (Vídeň, Varšava, Berlín). Téma ukazuje přínos kultury, dále popisuje existující kulturní infrastrukturu a její kategorizaci a jednotlivé počty kulturních zařízení. Analýza počtu kulturních zařízení

^[1] Původně makroekonomický pojem; jde o jev, kdy výsledný finanční obnos je vyšší než finanční obnos vložený. Příkladem mohou být veřejné pobídky, které vyvolají poptávku u dalších subjektů, které vyprodukují dodatečnou ekonomickou hodnotu. V městském prostředí mohou určité funkce lákat do lokality další ekonomické aktivity a zvyšovat tak ekonomický výnos.

ukazuje, že deficity jsou v sekundární infrastruktuře, tedy v podpůrných zařízeních, která slouží k výrobě, skladování, zkoušení, výuce či depozitaci.

Praha

Praha je kulturním centrem České republiky. Většina kulturních aktivit na území republiky je pořádána v Praze. Za rok 2017 bylo v Praze realizováno 213 942 kulturních akcí, tedy v průměru 586 denně³³, což je suverénně **nejvyšší kulturní aktivita v rámci republiky**. Kulturní význam Prahy potvrzuje také zápis historického jádra města na Seznam světového dědictví UNESCO a získání titulu Kreativní město literatury. Velký kulturní význam Prahy a vysoká kulturní aktivita je odůvodněna také vysokým počtem kulturních institucí a zařízení nadregionálního významu, které se v Praze nacházejí. To jsou například scény Národního divadla (Národní divadlo, Státní opera, Nová scéna, Stavovské divadlo), Národní muzeum, Národní knihovna, Česká filharmonie, Národní galerie, či Uměleckoprůmyslové muzeum. Dále se **v Praze nachází 49 národních kulturních památek a 2110 památkově chráněných objektů** (200.2.2.3), včetně tří nejnavštěvovanějších památek v republice za rok 2018 – Pražského hradu, Petřínské rozhledny a Starého židovského hřbitova (Pinkasovy synagogy).

Praha

V roce 2018 IPR zmapoval kulturní zařízení dle vlastní metodiky mapování kultury v hl. m. Praze. V rámci výzkumu identifikoval **na území Prahy celkově 673 kulturních zařízení** (i.04.3.01), které rozdělil do následujících kategorií (→ Obr. 3.6.1.1). Z hlediska počtu kulturních zařízení Praha vyniká nejen v tuzemském, ale i v mezinárodním srovnání. **V Praze se nachází více divadel na obyvatele** – 13 323 obyvatel na jedno divadlo – **než například v téměř dvojnásobně větší Paříži** – 15 292 obyvatel na jedno divadlo – **a trojnásobně větším Berlíně** – 24 986 obyvatel na jedno divadlo. Sousední Varšavu a Vídeň převyšuje Praha jak v počtu divadel (Varšava 27, Vídeň 26), tak v počtu muzeí a galerií (Varšava 66, Vídeň 56). **S výjimkou Bratislavy však Praha zaostává v oblasti kultury za všemi sousedními hlavními městy v objemu veřejných výdajů na obyvatele** (Varšava 64 Kč/obyv., Vídeň 138 Kč/obyv., Berlín 122 Kč/obyv.), v Praze činí pouze 38 Kč/obyv. (i.04.3.04). Městské části v rámci svých grantových programů přispívají na rozvoj kulturně-komunitních služeb v lokalitách objemem necelých 37 milionů Kč (i.11.2.02).

Praha

Počet kulturních zařízení je s ohledem na velikost a populaci města vysoký. Za existující deficit můžeme považovat absenci koncertní síně, která vyhovuje moderním technickým standardům. **Většina zjištěných existujících deficitů kulturní**

Praha

Praha

Praha

33 — Zdroj: GoOut

infrastruktury se netýká infrastruktury primární – tedy té, která je navštěvována koncovým uživatelem – **ale sekundární infrastruktury, tj. podpůrných zařízení**. Jde především o zařízení, která slouží k výrobě, skladování, zkoušení, výuce, či depozitaci. Příkladem jsou divadelní dílny a sklady, zkušebny pro soubory nového cirkusu a orchestrální tělesa, depozitáře pro muzea a galerie. Současné deficity citelně komplikují provoz institucí a zabraňují expanzi produkce. Případný budoucí rozvoj kulturní infrastruktury by se měl věnovat **nejen výstavbě nových primárních zařízení**, ale především doplnění stavu podpůrných zařízení a tím zmírnit existující deficity.

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

obyvatel bydlících v docházkové vzdálenosti (po městských částech) stávajících kulturně-komunitních center a knihoven.

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

Praha

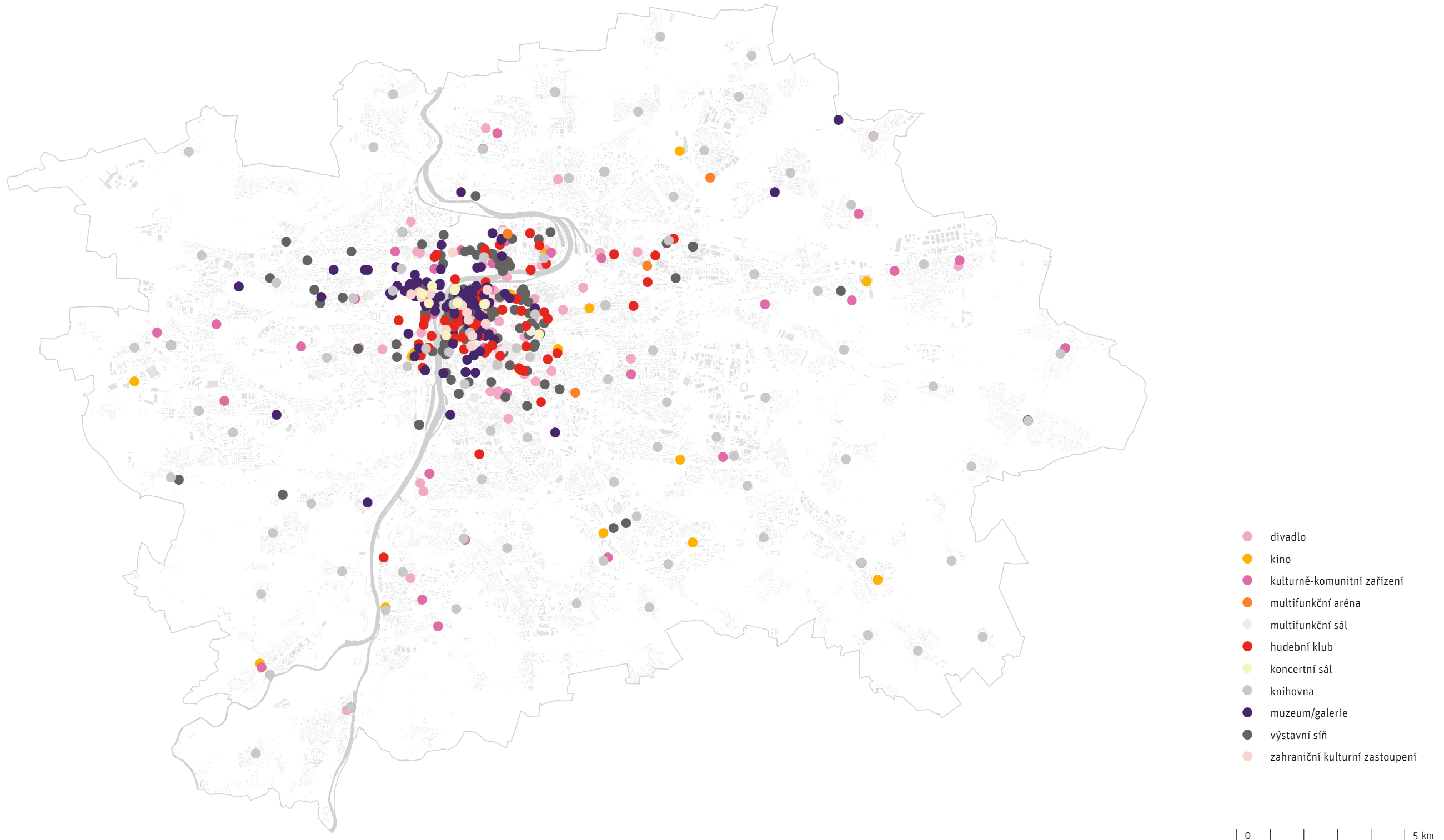
Praha

Praha

Praha

3.6.2.1 Kulturní zařízení

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2018

v lokalitě. Snižuje tak nutnost cestovat do jiných částí města, čímž jsou sníženy náklady a náklady na dopravu a dochází k podpoře koncepce města krátkých vzdáleností.

Pro identifikaci rozložení výše zmíněných zařízení byly využity studie Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřená na infrastrukturu vybrané občanské vybavenosti): 4A Kultura – Kulturně komunitní centra [21] a Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřená na infrastrukturu vybrané občanské vybavenosti): 4B Kultura – Knihovny [22]. Z hlediska polohy ve městě je většina kulturně-komunitních center soustředěna ve vnitřním městě, dostatečně obsloužena je i řada periférních sídlišť (→ Obr. 3.6.2.2). Kulturně-komunitní centra jsou provozována jak městskými částmi, jejich příspěvkovými organizacemi, tak soukromými subjekty a církvemi. Na území hl. m. Prahy evidujeme 57 těchto zařízení (i.04.3.02). Rozložení knihoven je v rámci prostoru města rovnoměrnější. Z celkového počtu 87 knihoven (i.04.3.03) je 45 knihoven, tj. 52 %, provozováno příspěvkovou organizací hlavního města Prahy – Městskou knihovnou v Praze. Ostatní knihovny, s výjimkou Národní knihovny, jsou zpravidla provozovány městskými částmi, především ty v okrajových částech města. V současnosti procházejí knihovny provozované Městskou knihovnou v Praze postupnou transformací, jejímž cílem je umožnit poskytování větší škály kulturně-komunitních aktivit a funkcí. Jedním ze záměrů je suplovat či doplňovat obslužnost především v oblastech, které vykazují nižší míru saturace infrastrukturních potřeb kulturně-komunitního centra.

Území s nízkou úrovní saturace infrastrukturní potřeby kulturně-komunitních center a knihoven identifikoval IPR v rámci Analýzy infrastrukturních potřeb Prahy a její aktualizace pro potřeby ÚAP. Území s nedostatkem hledal pomocí vypočítání území s pěší dostupností zařízení (→ Obr. 3.6.2.2 / 3.6.2.5) a zjištění počtu obyvatel zde bydlících (→ Obr. 3.6.2.3 / 3.6.2.6).

Ideální pěší vzdálenost od zařízení IPR určil do 800 m.

V takové vzdálenosti žije 27,4 % obyvatel v případě kulturně-komunitních center (i.11.2.03) a 44,4 % obyvatel v případě knihoven (i.11.2.04). Za hraniční označil vzdálenost 1 500 m. Jako oblasti s nízkou úrovní saturace identifikoval lokality, v kterých je vysoký počet obyvatel žijících mimo vymezenou pěší dostupnost. V případě kulturně-komunitních center jde především o lokality Sídlíště Jižní Město 1. jih, Sídlíště Prosek či Vršovice (→ Obr. 3.6.2.4). V případě knihoven to jsou především lokality Libeň, Sídlíště Červený Vrch či Braník (→ Obr. 3.6.2.7). Vzhledem k rovnoměrnějšímu rozložení knihoven v rámci města jde o slabší případy nedostupnosti než v oblasti kulturně-komunitních zařízení. Analýzou nebyla nalezena korelace mezi charakterem zástavby a úrovní saturace potřeby kulturně-komunitních center. Lokality s charakterem zástavby modernistického sídliště a s klasickou blokovou zástavbou se vyskytují u obou extrémů míry saturace potřeby.

Dřívější hypotéza, že modernistická sídliště disponují zákonitě nižší úrovní saturace kulturně-komunitních center, je tímto popřena.

V rámci výše zmíněné Analýzy infrastrukturních potřeb Prahy IPR identifikoval také oblasti s opačným charakterem, tedy s nejvyšší úrovní saturace infrastrukturní potřeby kulturně-komunitního centra a knihovny. Jde o území, která disponují nejvyšším počtem obyvatel žijících v intervalu ideální pěší vzdálenosti od zařízení, tedy do 800 metrů. V případě kulturně-komunitních zařízení jde například o tyto lokality: Nusle, Sídlíště Řepy, Holešovice či Sídlíště Novodvorská. V případě knihoven jde o lokality: Staré Město, Nové Město, Vinohrady či Vojtěšská čtvrť. Vysokou úroveň saturace potřeby knihovny mají také okrajové části města. Toto lze vysvětlit skutečností, že v okrajových částech města jsou knihovny provozovány často v budovách místního obecního úřadu, tedy je jednodušší pro ně zaručit fyzický prostor.

3.6.3 ZÁVĚR PODKAPITOLY

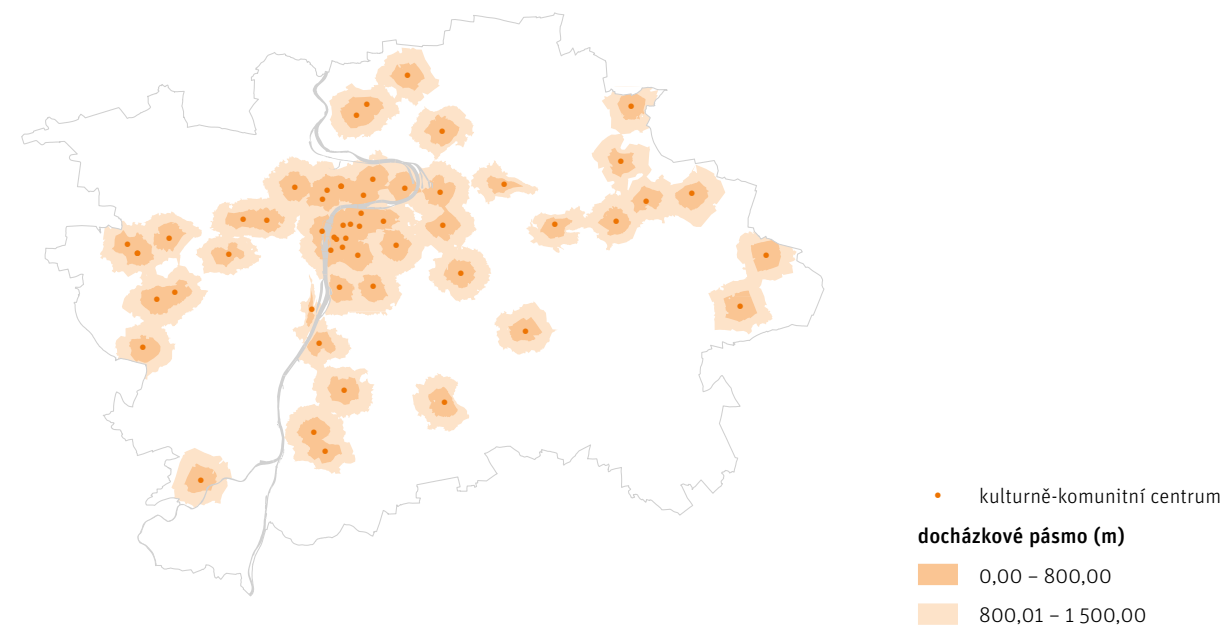
Z hlediska počtu kulturních zařízení a rozvinutosti kulturní oblasti je Praha na dobré úrovni. Za deficit můžeme považovat absenci koncertní síně, která by vyhovovala moderním technickým standardům. Nedostatky IPR analyzoval v úrovni dostupnosti kulturně-komunitních center (KKC). V současnosti 64,1 % obyvatel města žije v oblastech se špatnou až nulovou pěší dostupností KCK, tj. s KCK dále než 1 500 metrů od místa bydliště. Sice dotační titul jednotlivých městských částí podporuje současně aktivity, ale pro vybudování nových zázemí pro komunitní život nestačí. Pro řešení je možné vybudovat nové objekty, využít již existující prázdné prostory či posílit dedikované dotační tituly městských částí. Velmi pozitivní v tomto ohledu je probíhající transformace poboček Městské knihovny v Praze, kde cílem je zvýšit možnosti poskytování kulturně-komunitních služeb a aktivit. Základní kulturní obslužnost má být poskytována v místě bydliště. Pro tento záměr jsou klíčovými poskytovateli kulturně-komunitní zařízení a knihovny.

Praha disponuje vysokým počtem primárních kulturních zařízení v rámci své kulturní infrastruktury, ale potýká se s deficitem v sekundárních, tedy podpůrných, zařízeních – nezbytné je doplnění chybějících kapacit. Tím jsou myšleny například divadelní dílny, ateliéry, zkušebny, depozitáře a sklady. Současné deficity bohužel citelně znesnadňují další rozvoj profesionálního i amatérského umění a kulturní scény ve městě.

• • •

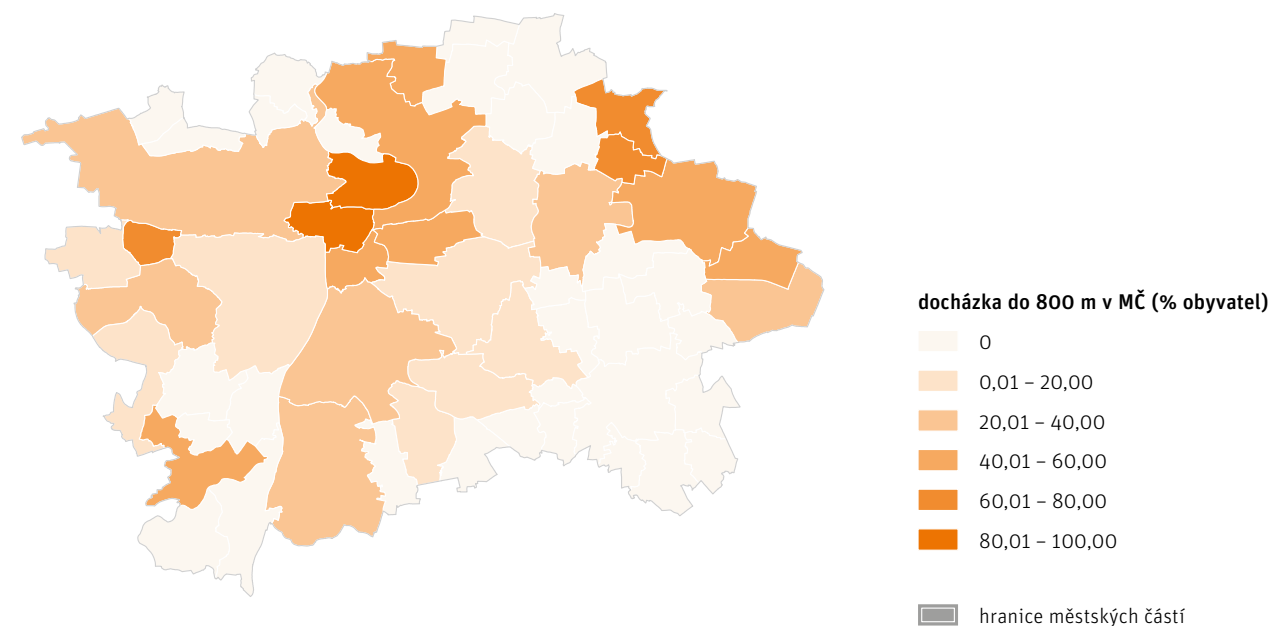
3.6.2.2 Kulturně-komunitní centra a jejich docházková pásma

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2018, 2019

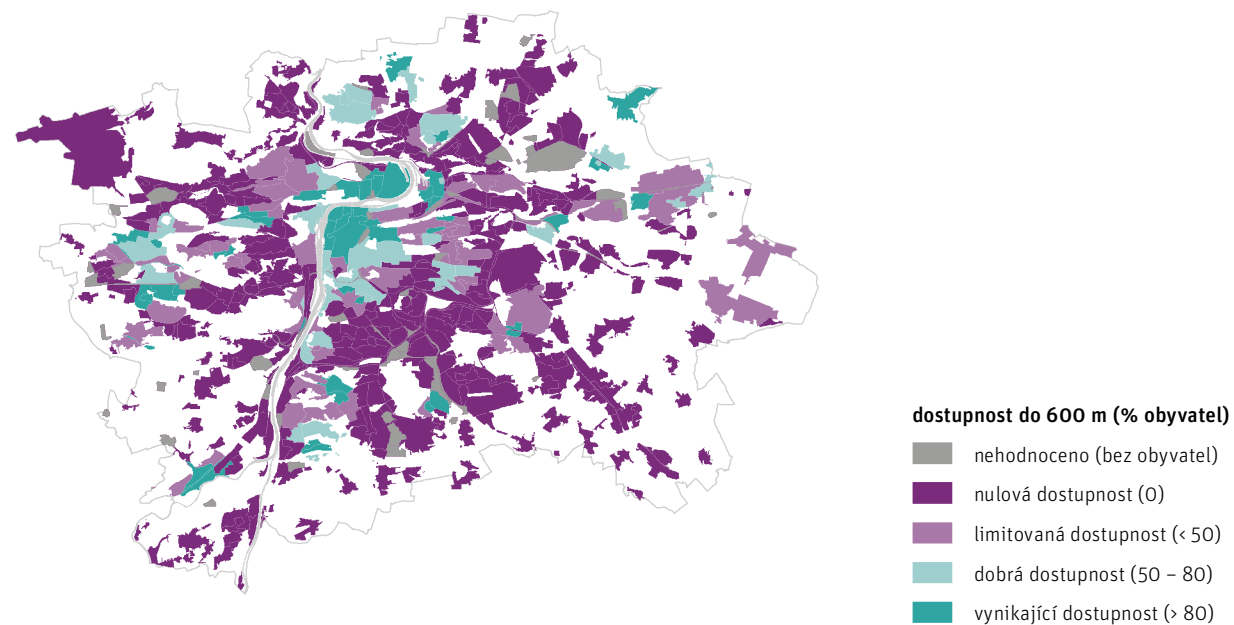
3.6.2.3 Obyvatelé bydlící v docházkovém pásmu kulturně-komunitních center

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

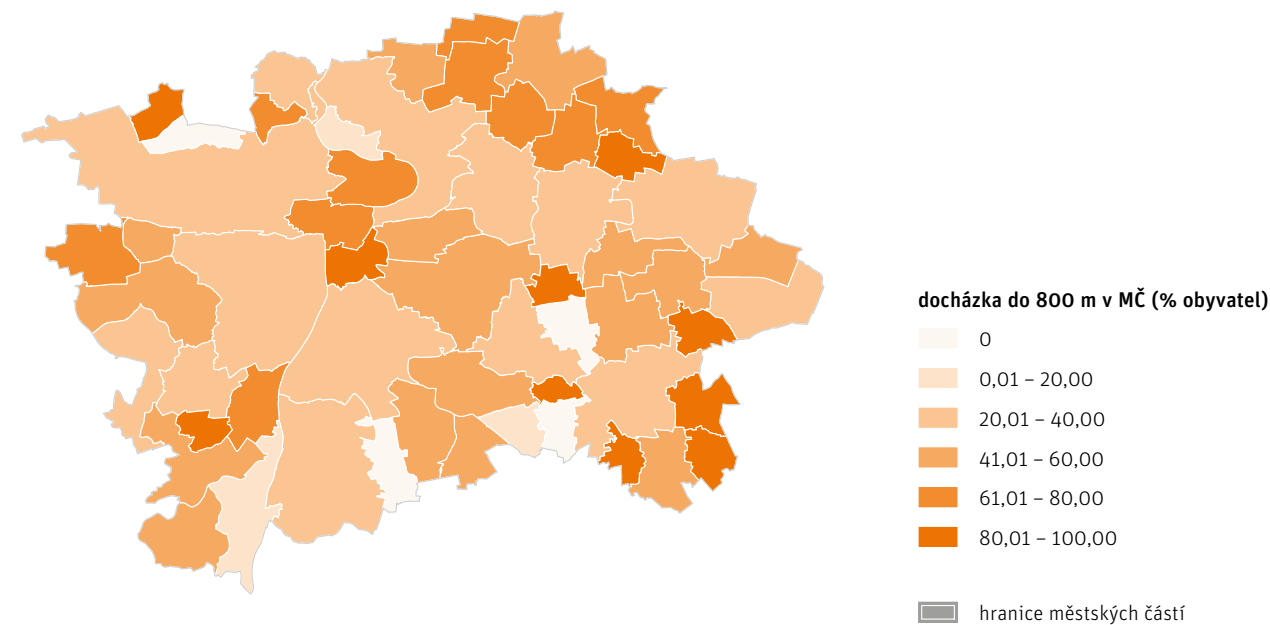
3.6.2.4 Dostupnosti kulturně-komunitních center v lokalitách vystavěného prostředí

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

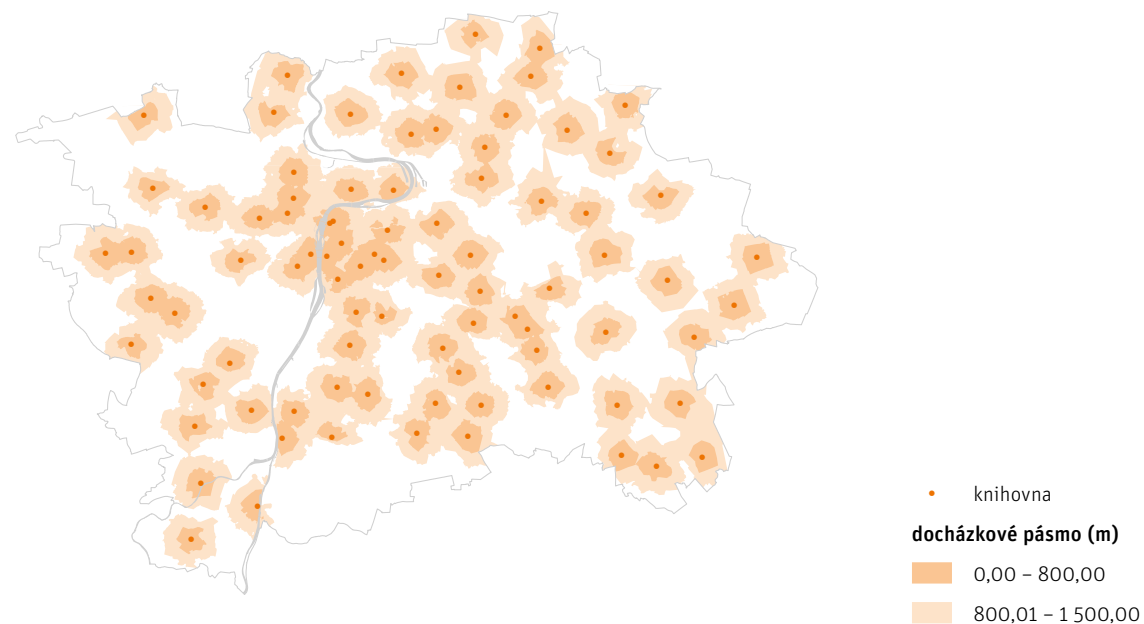
3.6.2.6 Obyvatelé bydlící v docházkovém pásmu knihoven

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

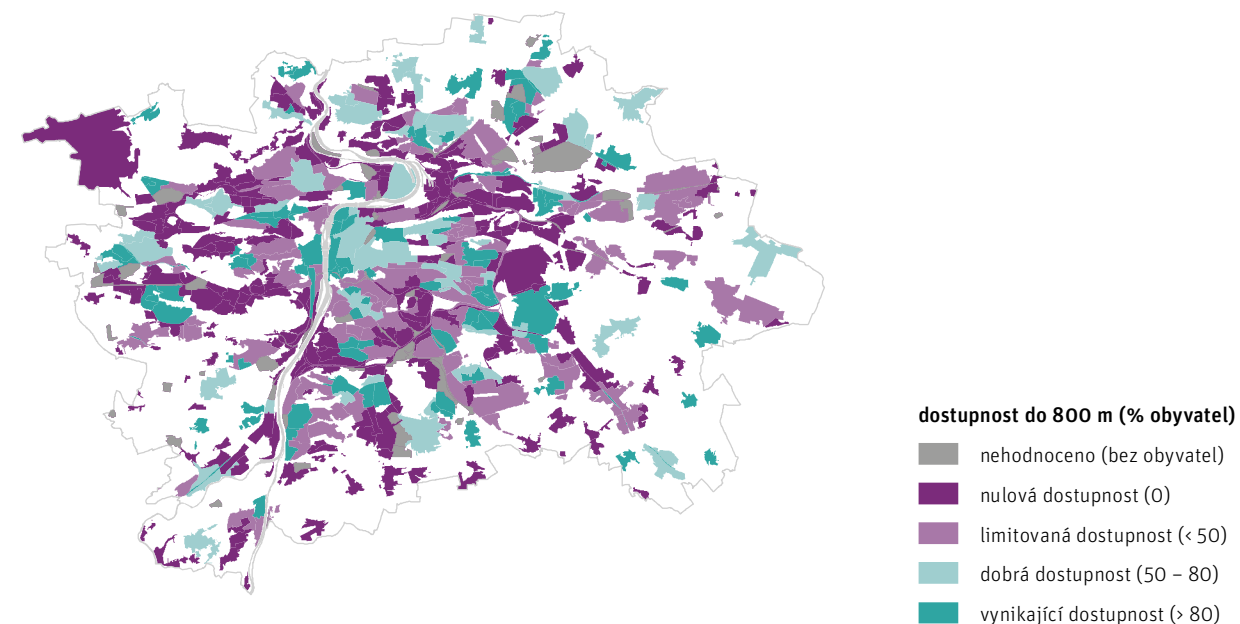
3.6.2.5 Knihovny a jejich docházková pásma

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

3.6.2.7 Dostupnost knihoven v lokalitách vystavěného prostředí

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

3.7 Náboženská krajina

Náboženství hraje ve veřejném prostoru města významnou roli, a to i přes skutečnost, že se za věřící v Praze považuje jen necelá pětina obyvatel. V Praze se nachází vysoký podíl duchovních staveb s historickým významem – památkově chráněné chrámy, kostely, kláštery či kaple. Historicky významné stavby jsou důležité nejen pro utváření české národní identity, jsou součástí našeho kulturního dědictví, ale mají i význam pro kulturní život ve městě i cestovní ruch.

Cílem podkapitoly³⁴ je představit strukturu a charakter náboženské krajiny v Praze [23], tedy počty věřících hlásících se k různám denominacím podle sčítání lidu a jejich výskyt ve městě, aktivní farnosti a náboženská společenství včetně jejich trvání. Jak se struktura věřících prolíná se strukturou a rozmístěním sakrálních staveb ve městě a jak se změnilo jejich využití v posledních letech. Druhé téma podkapitoly se zabývá využitím sakrálních staveb pro kulturně-komunitní činnosti v místech jejich působení a ve vztahu k náboženským a duchovním společenstem a církvím různých denominací. Témata této podkapitoly naplňují sledovaný jev A003 – zařízení občanského vybavení.

3.7.1 CHARAKTER NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI A KRAJINY

Téma se zabývá strukturou náboženské krajiny v Praze, rozmístěním sakrálních objektů v Praze a jejich druhy, což jsou nábožensky aktivní kostely, fary, farní centra, kaple, kláštery, modlitebny, sborové domy, meditační centra a synagogy. Téma dále zmiňuje množství věřících v Praze podle dat ze sčítání ČSÚ 2011 a jejich strukturu podle náboženských směrů, společeností a církví. Podává přehled, jak je strukturovaná náboženská krajina v Praze a jak se mění v průběhu let s vývojem náboženské společnosti města.

Mapa náboženské krajiny v Praze

Ve sčítání v roce 2011 se jako věřící označilo 18,9 %, tj. 239 tis. obyvatel. Největší náboženskou skupinou jsou věřící, kteří se nehlásí k žádné konkrétní církvi, těch jej přibližně 100 tisíc (→ Obr. 3.7.1.1). Další skupiny představují římskokatolická církev s přibližně 80 tis. věřícími, neinstytucionalizovaní katolíci s cca 8 tis., členové Českobratrské církve evangelické se 7 tis. a po přibližně 6 tis. věřících se hlásí k pravoslavné církvi v českých zemích a Církvi československé husitské. Ostatní věřící se identifikují s množstvím dalších menších

církví a náboženských společností nebo náboženských směrů, jako je katolictví, evangelikalismus, buddhismus, islám aj. **Struktura věřících obyvatel Prahy se od celorepublikového průměru liší vysokým podílem menšinových náboženství a církví.** Vyšší procentuální zastoupení mají zejména pravoslavné a evangelikální církve, ale i věřící nekřesťanských náboženských společností – buddhismu, hinduismu, islámu. Větší náboženská pluralita souvisí s větším podílem cizinců i větším zájmem o menší křesťanské církve mezi mladými vzdělanými lidmi. **Vysoká heterogenita věřících je patrná v centru města** – Staré Město, Vyšehrad, Nové Město a v dalších částech s vyšší koncentrací cizinců, např. ve Stodůlkách. Podíly věřících také klesají směrem od historického jádra města, kde žije od 23 do 18 % věřících obyvatel v průměru v městské části, k přibližně 16 až 12 % věřících v okrajových částech města, zejména v městských částech venkovského charakteru, nejméně např. v Nedvězí, Křeslicích, Přední Kopanině, Březiněvsi aj.

Vysoká pluralita věřících se odráží i ve formě sakrálních objektů. V říjnu 2018 se v Praze nacházelo celkem 422 objektů, které aktivně sloužily k modlitbám a setkávání věřících nebo členů náboženských společností. Dalších přibližně 50 náboženských objektů je buď chátrajících, zcela zaniklých, nebo již neslouží k aktivitám věřících a došlo k jejich konverzi například na galerie, muzea, ale i soukromé domy, firmy, sklady a podobně. **Mezi nábožensky aktivními objekty je 163 kostelů, 62 far a farních center a dále kaple, kláštery, modlitebny, sborové domy, meditační centra a synagogy.** Některé objekty farností a sbory se přímo označují za komunitní centra, kde se nachází nejen modlitebna, kaple či kostel, ale i prostory pro další komunitní aktivity církve nebo náboženské společnosti, jako jsou např. přednáškové sály, učebny, hudební sály, sportovní sály, provozní zázemí aj.

Mapa náboženské krajiny v Praze

Sakrální objekty jsou často dominantní součástí sídel. Alespoň jeden kostel se nachází ve většině městských částí. **Největší koncentrace sakrálních objektů** je v historickém jádru města, **na území Prahy 1 a částečně Prahy 2**, zejména v katastrálních územích **Hradčany, Malá Strana, Staré Město, Nové Město a Vyšehrad**. Příčinou této koncentrace je historický vývoj, historický a společenský význam, vyšší koncentrace i pluralita věřících. Počet sakrálních objektů se snižuje se vzdáleností od centra města. Mimo historické centrum je vyšší koncentrace sakrálních staveb patrná také v oblasti Břevnova, Bubenče, Dejvic, Střešovic, Smíchova, Vinohrad a Libně. V oblasti modernistického města se situace změnila zejména po roce 1989. V posledních 30 letech zde byly vystavěny nové kostely, často i s komunitními centry, nebo z iniciativy občanů opraveny ty staré. Celkem **čtvrtina dnes aktivních sakrálních staveb vznikla po roce 1989** (→ Obr. 3.7.1.2).

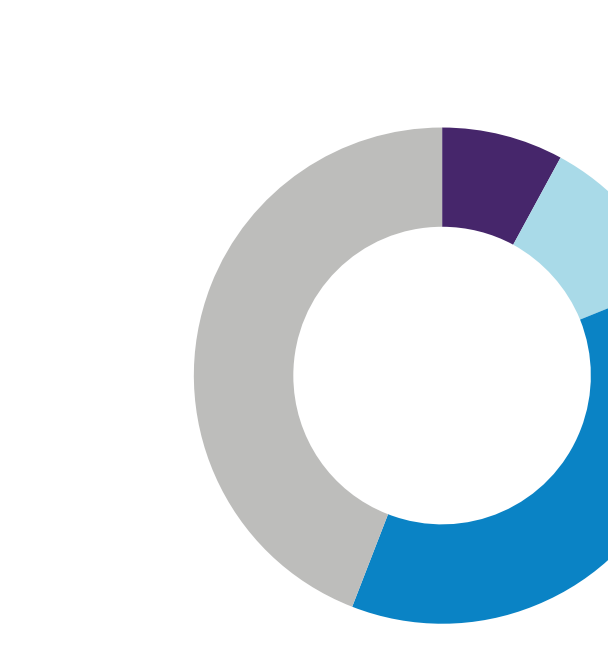
Z náboženských směrů je v Praze **nejvýznamněji zastoupeno křesťanství** (400 sakrálních objektů), dále v pořadí podle významnosti buddhismus, židovství, islám a hinduismus. Sakrální místa provozuje okolo 67 náboženských subjektů (církví nebo náboženských společností), z nichž mnohé se ještě dále dělí na farnosti, sbory či obce, obvykle s působností v jednotlivých městských částech. Jsou zde zastoupeny téměř všechny státem registrované církve a náboženské společnosti. Největší počet sakrálních staveb provozuje římskokatolická církev, a to 217 objektů, ostatní církve provozují výrazně menší počet objektů, např. Církev československá husitská provozuje 24 objektů. Z nekřesťanských společností má největší zastoupení Ústředí muslimských obcí s celkem 6 objekty a Židovská obec v Praze s 5 objekty. To, kolik aktivních náboženských objektů jednotlivé církve a společnosti provozují, je ovlivněno počtem věřících, historickou tradicí a strukturou věřících. Církev bratrská je v posledních dvou desetiletích jednou z nejvýrazněji rostoucích církví, ze 419 věřících v roce 1991 na 1 832 v roce 2011. To se odráží i ve vysokém počtu aktivních sakrálních objektů vzhledem k malé členské základně. Naopak počty věřících Náboženské společnosti Svědkové Jehovovi, která provozuje 13 objektů, za poslední tři desetiletí spíše klesají. U progresivních církví s mladší strukturou věřících, zejména s větším počtem

Mapa náboženské krajiny v Praze

Mapa náboženské krajiny v Praze

3.7.1.1 Struktura náboženské víry v Praze

IPR Praha 2020 / data: SLDB 2011

mladých rodin s dětmi, je vyšší tlak na zakládání a udržování aktivních náboženských center. U nejpočetněji zastoupených církví to platí například pro Církev bratrskou či Českobratrskou církev evangelickou, které provozují 23 objektů. Za **nejprogresivněji se vyvíjející náboženské společnosti s velmi mladou strukturou věřících lze považovat evangelikální církve** jako například Křesťanská společenství s 10 objekty, Církev adventistů sedmého dne s 7 objekty, Apoštolskou církev či Evangelickou církev metodistickou.

Mapa náboženské krajiny v Praze

3.7.2 NÁBOŽENSKÁ KULTURNĚ-KOMUNITNÍ CENTRA

Téma se zabývá společenskou funkcí sakrálních staveb provozovaných náboženskými společnostmi a jejich otevřeností širší veřejnosti v podobě kulturně-komunitních center.

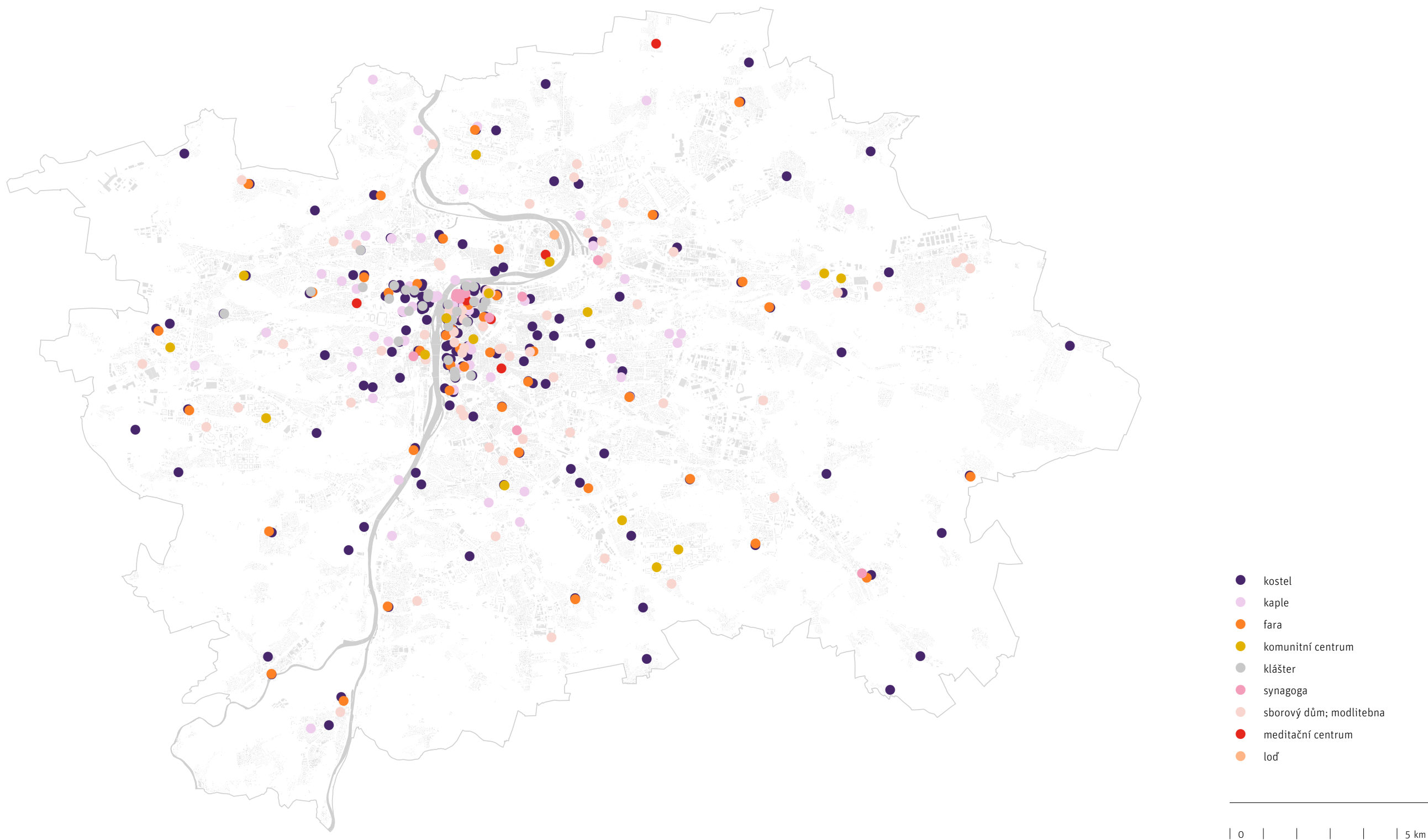
Mapa náboženské krajiny v Praze

Nejvýraznějším **trendem**, který je patrný zejména v posledních několika letech a bude ovlivňovat náboženskou krajinu Prahy i v budoucnosti, je **snaha náboženských společností otevřít své prostory a nabízené aktivity širší veřejnosti**. Z celkového počtu 422 aktivních sakrálních objektů lze celkem 58 charakterizovat jako kulturně-komunitní centra. Jde

^[1] Cílem podkapitoly34 je představit strukturu a charakter náboženské krajiny v Praze [23], tedy počty věřících hlásících se k různám denominacím podle sčítání lidu a jejich výskyt ve městě, aktivní farnosti a náboženská společenství včetně jejich trvání

3.7.1.2 Sakrální objekty podle jejich využití

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2018

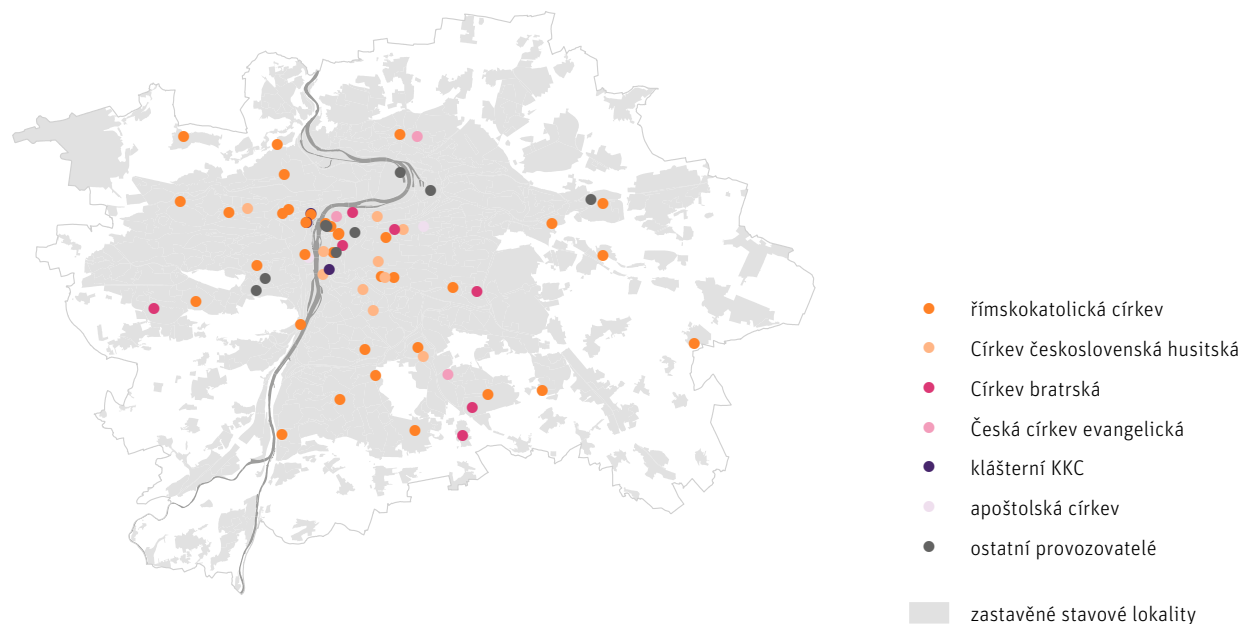
o sakrální objekty, které provozují aktivity, jež jsou otevřeny nejen pro věřící dané náboženské společnosti, ale i širší nevěřící veřejnosti. Jako **kulturně-komunitní centra** jsou definovány ty objekty, které provozují ve svých prostorách širokou škálu aktivit – výstavy, koncerty, přednášky, kurzy, kroužky pro děti, divadlo, sportovní aktivity atd. a zároveň své aktivity zaměřují na co nejvíce skupin obyvatel – děti, mládež, seniory, rodiče s malými dětmi.

Většinu kulturně-komunitních center provozuje římskokatolická církev (31 z 58), menší počet větší evangelické a evangelikální církve, např. Církev československá husitská 7, Církev bratrská 7, Českobratrská církev evangelická 3. Právě evangelické a evangelikální církve jsou nejvíce nakloněny kulturně-komunitním aktivitám pro veřejnost. Například Církev bratrská provozuje 7 kulturně-komunitních center z celkového počtu 18 sakrálních objektů této církve v Praze, je jí tedy možné, vzhledem k cca 1 800 věřících, označit za církev nejvíce otevřenou veřejnosti. Naopak málo aktivní v kulturně-komunitních záležitostech jsou Českobratrská církev evangelická a Náboženská společnost Svědkové Jehovovi. Většina objektů byla transformována v kulturně-komunitní centra až po roce 1990.

Jedna **třetina ze všech náboženských kulturně-komunitních center** se nachází v jádrové části města, zejména **na Starém a Novém Městě**. Směrem dále od centra města se jejich koncentrace snižuje. V modernistickém městě se nachází pouze několik kulturně-komunitních center a jejich rozmístění je rovnoměrné, v okrajových částech města se nacházejí pouze tři, v Kolodějích, Nebušicích, Šeberově. Jejich vznik a poloha závisí na podílu věřících v dané městské části, případně komunitě a hlavně na iniciativě konkrétních církví a náboženských společností, jejich představitelů a členů (→ Obr. 3.7.2.1).

3.7.2.1 Kulturně-komunitní centra v sakrálních objektech dle provozovatele

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2018

3.7.3 ZÁVĚR PODKAPITOLY

Praha je bohatá na množství a rozmanitost sakrálních staveb na svém území. Historicky se v Praze tyto stavby koncentrují zejména v historické části města, kde je také patrná největší pluralita těchto staveb. Některé z těchto kostelů a chrámů, zejména v historickém centru Prahy, se v posledních třech desetiletích staly primárně turistickými cíli, aniž by jejich duchovní role byla utlumena (katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha, bazilika sv. Jiří, kostel Věch svatých, chrám sv. Mikuláše, kostel Panny Marie Vítězné se soškou Pražského Jezulátka, Týnský chrám). Rozmístění a typ sakrálních staveb úzce souvisí s množstvím, typem a koncentrací věřících v dané oblasti. U některých sakrálních staveb došlo v posledních letech ke změně jejich využití, nebo k zániku, typické pro kostely v centru města (kostely sv. Anny a sv. Michala) nebo naopak k rozšíření jejich využití (kostel Panny Marie Sněžné a františkánský klášter menších bratří, kostel sv. Jiljí a dominikánský klášter, kostel Panny Marie Vítězné a karmelitánský klášter).

V Praze lze najít nezanedbatelné množství kostelů či náboženských center, které hrají aktivní roli v kulturně-společenském vyžití obyvatel města. Trendem posledních let je otevírání některých církví širší veřejnosti ve formě kulturně-komunitních center a reagují na zvyšující se poptávku nejen věřících, ale i ostatních obyvatel městských částí po společenských, vzdělávacích či charitativních aktivitách a zároveň reflektují náboženské trendy objevující se v Praze v posledních letech (Noc kostelů, koncerty, přednášky, výstavy, programy pro různé skupiny obyvatel od dětí po důchodce). Ty ukazují na zvyšující se roli náboženství v každodenním životě lidí a na vzrůstající pluralitu náboženské scény.

• • •

4. REKREAČNÍ VYBAVENOST

4.1 Rekreační vybavenost

Rekreace a sport jsou jinými slovy souhrnem pohybových aktivit, které většina populace vykonává v rámci svého volného času pro zachování dobré tělesné i duševní kondice. Pro menší část populace představují pohybové aktivity zdroj obživy, ať už to znamená zaměstnání ve službách, nebo přímý výkon sportovních aktivit. Prostředí města by mělo přispívat ke kvalitě života obyvatel vhodnými podmínkami pro zdravý životní styl, umožnit obyvatelům všech věkových kategorií každodenní relaxaci a rekreační sportování, organizovaný i neorganizovaný sport.

Městské sportovní centrum v Praze

Cílem podkapitoly je seznámit čtenáře s rekreační a sportovní vybaveností v Praze. Úvodní téma ukazuje, kde všude se dají ve městě vykonávat pohybové aktivity. Představuje infrastrukturu rekreační a sportovní vybavenosti. Pro každodenní relaxaci a rekreaci jsou základním prostorem volně přístupné plochy města, které sleduje druhé téma. Dále se podkapitola v tématu Sportoviště za úplatu nebo s definovaným režimem zabývá druhy a typy otevřených i krytých rekreačních areálů a sportovišť. Zda mají Pražané dostatek příležitostí pro rekreační sportování a neorganizovaný sport, hodnotí IPR ve svých analytických studiích. Posledním samostatným tématem je infrastruktura pro vrcholový a výkonnostní sport. Témata této podkapitoly naplňují sledovaný jev B015 – rekreační oblasti.

Městské sportovní centrum v Praze

4.1.1 POHYBOVÉ AKTIVITY

Město nabízí rekreační a sportovní příležitosti jak v krajinném prostředí, tak ve vystavěném prostředí. Část těchto možností je veřejně i zcela volně k dispozici všem obyvatelům, kteří o ně projeví zájem, část je však striktně vyhrazena pro přesně definované aktéry. A někde se tyto dva světy prolínají a vzájemně sdílejí prostor.

Každé město by mělo obyvatelům nabízet prostředí pro každodenní oddech a relaxaci, rekreační sportování a neorganizované pohybové aktivity nebo jen pobyt v přírodním prostředí a tak podporovat podmínky pro zdravý životní styl svých obyvatel a přispívat k jejich kvalitě života. Při utváření města je tak důležité pamatovat nejen na ty formy rekreace, které se konají v přírodním prostředí nebo v prostředí přírodě blízkém, ale též na prostředí, které je za účelem rekreace vytvořeno. Při posuzování úrovně vybavenosti města

je nezbytné rozlišovat **vybavení pro vrcholový a výkonnostní sport** od vybavenosti **pro neorganizovanou tělovýchovu, rekreační sportování a příležitostnou i každodenní, pohybovou aktivitu obyvatel.** Zvláštní skupinou vybavenosti je **školní tělovýchova.** Mezi těmito druhy vybavenosti existují různé formy větší či menší integrace ve využívání sportovní infrastruktury organizacemi výkonnostního sportu, sportovními kluby a tělovýchovnými jednotami, školami i neorganizovanou veřejností (→ Obr. 4.1.1.1).

Městské sportovní centrum v Praze

Základní struktura území vhodných v Praze k rekreaci vychází z krajinných daností města, přírodního reliéfu a ze systému městské krajiny (100.2). Přírodní osy směřující z otevřené krajiny ke středu města vytvářejí základní kostru zelené infrastruktury a jsou hlavními prostory pro rekreaci a odpočinek obyvatel – Klánovický les s Xaverovským hájem, území Divoké a Tiché Šárky, Komořanský les s Modřanskou roklí a Kopaninský les. Dále to jsou území víceméně ostrovního typu – Prokopské a Dalejské údolí, masív Kunratického lesa, hostivařská oblast s jádrem přehrady, trojská kotlina. Klíčovým nositelem rekreačních příležitostí centra města je prostor Vltavy. V historickém centru a v městské struktuře využívají lidé pro rekreaci zejména původní historické zahrady a parky založené v 19. století – nejvýznamnější jsou Petřínské a Letenské sady a obory Stromovka, Hvězda a vrch Vítkov. V širších souvislostech funguje rekreační zázemí města v přilehlých oblastech Středočeského kraje, zejména okolí Sázavy, slapské přehrady a Polabí v okolí Brandýsa nad Labem.

Městské sportovní centrum v Praze

Dědictvím Prahy je **velké soustředění sportovní infrastruktury sloužící profesionálnímu sportu**, tj. zejména vrcholovému a výkonnostnímu. V Praze byl k roku 2006 ve srovnání čtyř největších českých měst v absolutních číslech i největší počet klasické sportovní infrastruktury částečně využitelné i pro rekreační a neorganizované sportovní aktivity, tj. tělocvičen, zimních stadionů, bazénů a koupališť. Přepočtem na 100 tisíc osob je ale zřejmé, že Praha je těmito zařízeními vybavena nejméně, a to i ve srovnání s celorepublikovým průměrem³⁵. Dle pasportizace sportovních zařízení Českého svazu tělesné výchovy a sportu (ČSTV)³⁶ mají Praha a region Střední Čechy nejnižší počet sportovišť na jednoho obyvatele ve srovnání s ostatními regiony ČR. V druhové skladbě sportovišť v Praze absolutně převažují kopaná a tenis, dále drobnější hřiště pro odbíjenou, házenou a další míčové hry. Boom zažívají kromě tenisu také squash, ricochet, florbal,

Městské sportovní centrum v Praze

35 ——— Srovnávající sportovní zařízení v největších českých městech vychází z údajů ČSÚ za rok 2006, od roku 2007 nebyly srovnatelné údaje vydány. S určitou mírou nepřesnosti však stále odráží poměrné vybavení vybraných typů sportovní infrastruktury v největších městech.

36 ——— Pasportizaci sportovních zařízení ČSTV zpracovala společnost KPMG v roce 2012.

plážový volejbal zvětšuje se zájem o softbal, baseball, rugby, americký fotbal, kriket apod., ale také adrenalinové sporty. Po revoluci vznikl velký počet různě vybavených fitness center, zařízení s umělými horolezeckými stěnami, lanová centra.

Městské sportovní centrum v Praze

Komerčních zařízení, která vznikla po roce 1990, jsou **převážně věnována neorganizovaným sportovně-rekreačním aktivitám obyvatel, např. sportovně-relaxační centra, fitness centra** – největší zařízení tohoto typu jsou Factory-Pro, tenisové kluby a různá specializovaná sportoviště. Tato zařízení vznikají převážně v centrální oblasti města a navazující městské struktury – tedy v územích s velkou koncentrací i pohybem obyvatel. Soukromníci jsou početně největší skupinou zřizovatelů sportovní infrastruktury v Praze, řádově jich je 3x více než tradičních sportovních organizací, tj. tělovýchovných jednot a sportovních klubů, které však spravují plošně rozsáhlé areály.

Městské sportovní centrum v Praze

Problémem sportovních zařízení komerčního charakteru je **nalezení citlivé rovnováhy mezi cenou služeb, rentabilitou a nevyváženou vytížeností zařízení během dne a týdne.** Poměrně vysoké ceny služeb mohou být pro určitou část populace, zejména pro mládež, překážkou k častějšímu využívání, které by vedlo k návyku pravidelného sportování, sloužilo jako prevence před nemocemi i jako součást programů protidrogové prevence. Komeracionalizace sportovních zařízení s sebou nese také riziko proměny na využití se sportem souvisejícím pouze okrajově, pohybové aktivity se pak stávají jen doplňkem jiné zábavy, stravování a luxusního ubytování. Obecně chybí širší účinná podpora z veřejných rozpočtů pravidelného sportování obyvatel, kteří nejsou nikde organizovaní. Celospolečensky se ukazuje **nedostatek sportovních areálů provozovaných a vlastněných veřejným sektorem, které by byly schopny zajistit efektivní provoz zařízení i pro neorganizované sportování** veřejnosti a mládeže bez závislosti na přímém zisku.

Městské sportovní centrum v Praze

4.1.2 VOLNĚ PŘÍSTUPNÉ PLOCHY

Městské sportovní centrum v Praze

Základním prostorem pro každodenní relaxaci a rekreační sportování jsou veřejně přístupné plochy města, ať už jsou součástí krajiny, nebo vystavěného prostředí. Jejich množství a charakter, dostupnost a vybavenost vytváří více či méně kvalitní prostor pro spontánní, neorganizované rekreační pohybové aktivity.

Městské sportovní centrum v Praze

Významné rekreační celky jsou převážně soumítné s přírodními lokalitami nejvyšší krajinářské a přírodní hodnoty. **Nejvýznamnějším nositelem stávajících a zejména**

potenciálních rekreačních příležitostí Prahy je prostor řeky Vltavy s přítokem Berounky s jejich břehy, ostrovy, nábřežími, náplavkami a souvisejícími prostory. Výzvou a zásadním úkolem pro město je proměna celého koridoru řeky ve skutečně funkční, živý rekreační prostor v celé své délce průchodu hlavním městem včetně plynulých vazeb do Středočeského kraje. Tento v současné době nesourodý prostor, v němž se střídají místa živá a lidmi využívaná s místy ležícími ladem nebo nepřístupnými či využívanými pro zcela nevhodné funkce, je ve své podstatě nejcennějším veřejným prostorem Prahy. Významným krokem ke zlepšení situace je přijetí uceleného strategického a iniciačního dokumentu Koncepce pražských břehů, který formuluje jednotné zásady správy, prostupnosti, využívání a rozvoje území a nabízí náměty, které je třeba rozpracovat a uvést v život. Pro každodenní relaxaci má velký význam dostupnost parků (100.2.1.3).

Městské sportovní centrum v Praze

V parcích a v lokalitách krajiny ve městě je trendem intenzivní zájem všech městských částí posilovat různé formy aktivní rekreace. Parky jsou vybavovány hřišti pro různé věkové kategorie, v posledních letech se staví často in-line dráhy. Vybavení města pro **každodenní hry, relaxaci a rekreační sportování ve volném prostoru** – dětská hřiště (→ Obr. 4.1.2.1) a veřejná sportoviště, tj. veřejně přístupná hřiště pro starší děti, mládež a dospělé (→ Obr. 4.1.2.2) – nepopíratelně zvyšují kvalitu života ve městě. Městské části věnují nemalé prostředky na regeneraci dětských hřišť pro nejmladší věkové kategorie dětí i pro rekreační sportování mládeže a dospělých. V posledních letech byla značná část hřišť opravena, vybavena či zcela nově založena. Koncentrace energie do obnovy transformačních území, která jsou v územním plánu vymezena a do zastavování proluk, které jsou vnitřní rezervou stabilizovaných lokalit, je předpokladem k tomu, aby nezanikaly stávající hřiště, plácky a parky místního významu, ale naopak se hledaly prostředky na jejich údržbu a kultivaci.

Městské sportovní centrum v Praze

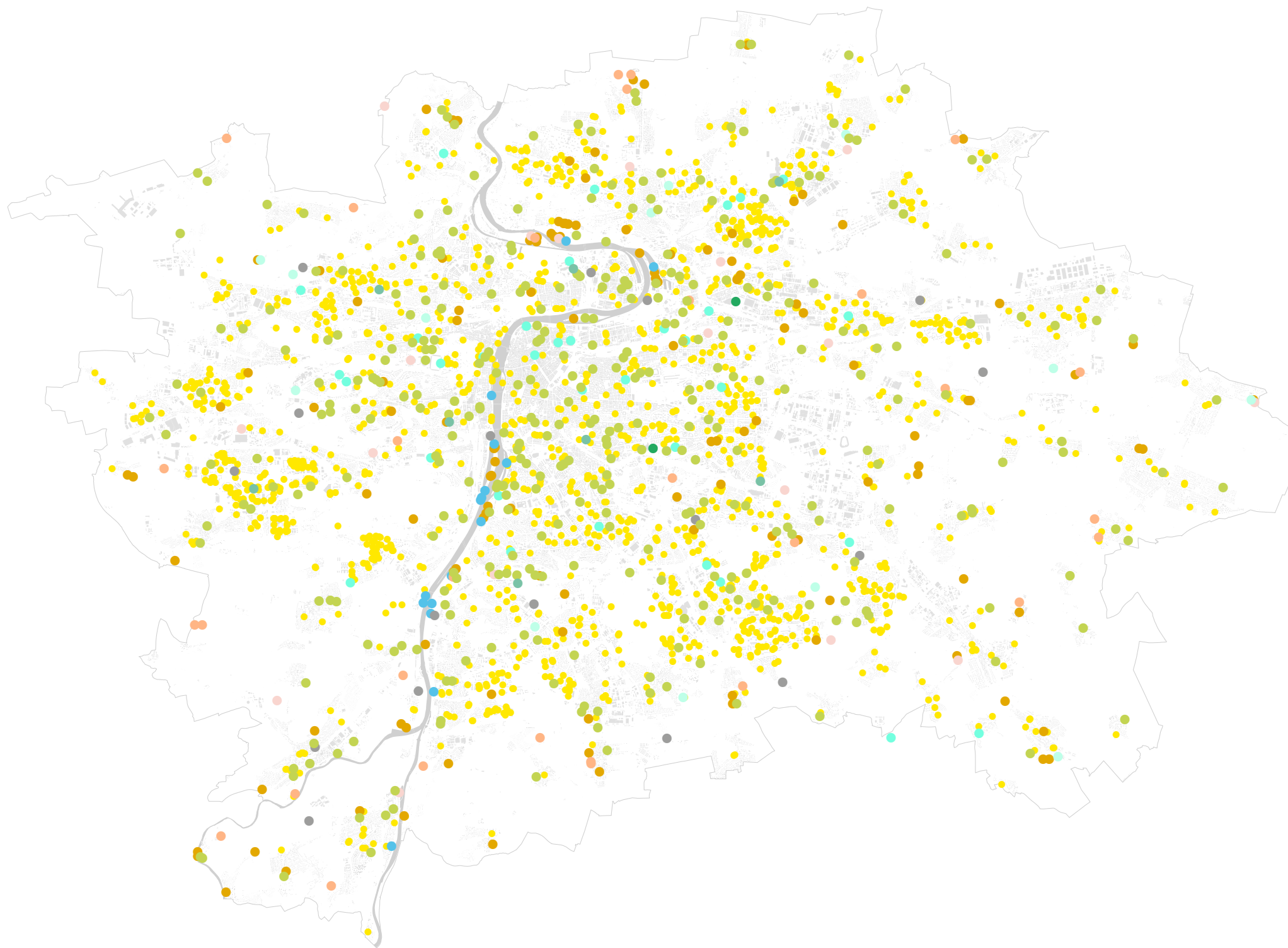
Sítí dětských hřišť se IPR zabývá podrobněji, analyzuje jejich dostupnost. Vymezuje území s ideální docházkou, tj. do 200 m [3] – cca 3 až 4 min. a do vzdálenosti 600 m – cca do 10 min., kterou považuje za hraniční pro pěší dostupnost dětských hřišť (→ Obr. 4.1.2.1), a sleduje počet a podíl zde bydlících dětí³⁷. Podle analýzy bydlelo v roce 2019 v Praze v pěší dostupnosti dětských hřišť 38 761 dětí – cca 88 %, z toho v ideální docházce 15 727 dětí – 36 % a bez pěší dostupnosti bylo 5 486 dětí – 12 %. **Dostupnost dětských hřišť se zlepšuje – podíl dětí bydlících v ideální docházce se oproti roku 2014 zvýšil o 3 %, k roku 2019 činil necelých 36 %** (i.09.2.08). Hustotu dětských hřišť

Městské sportovní centrum v Praze

37 ——— Pěší dostupnost dětských hřišť se sleduje ve vztahu k dětem ve věku 3 až 5 let.

4.1.1.1 Rekreční a sportovní zařízení a areály

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

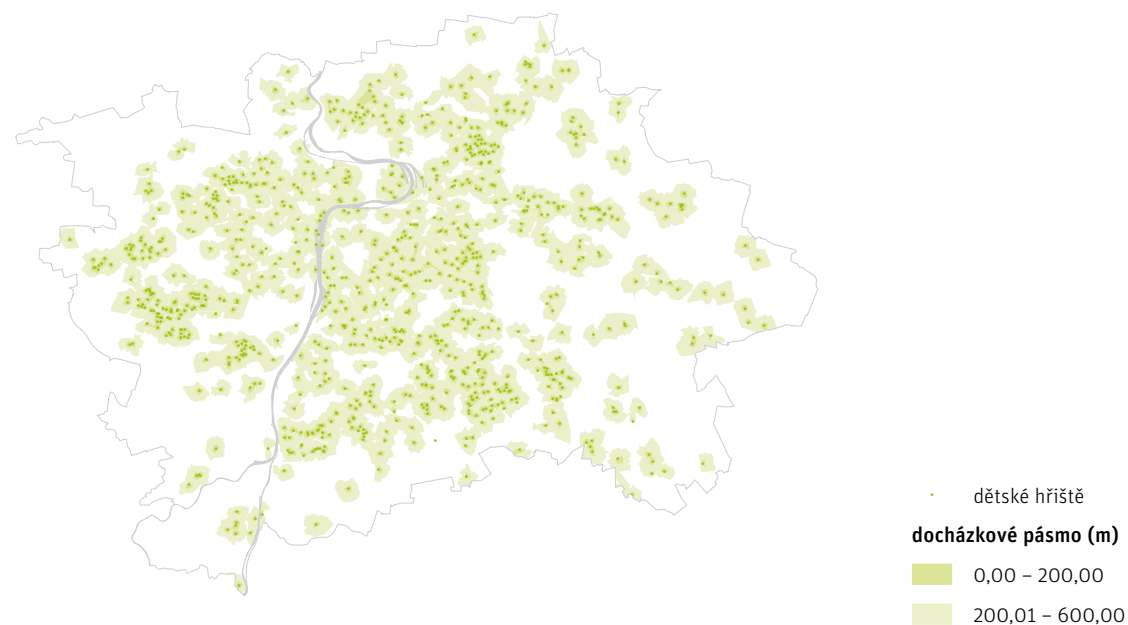

- multifunkční aréna, stadion
- zimní stadion
- sportovní hala, zařízení, areál
- krytý bazén, aquacentrum
- koupaliště
- golfové hřiště, minigolf
- jízďárna
- loděnice
- kynologické cvičiště
- sportovně-rekreační areál, kemp
- hřiště

| 0 | | | | 5 km

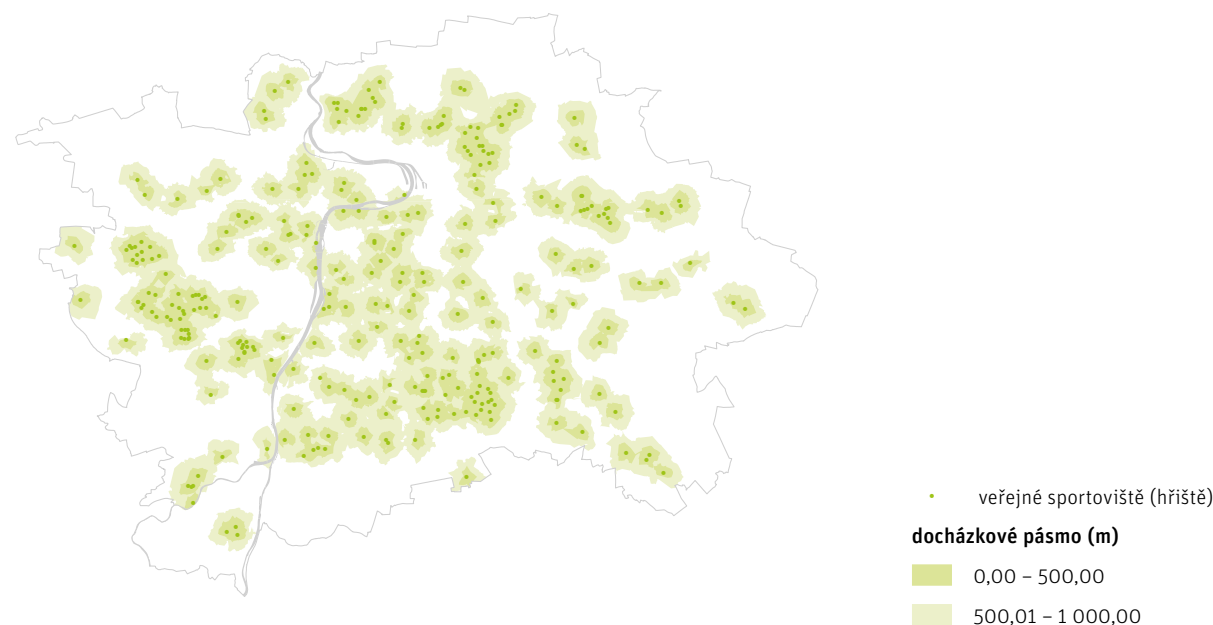
4.1.2.1 Dětská hřiště a jejich docházková pásma

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

4.1.2.2 Veřejná sportoviště a jejich docházková pásma

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

v městských částech analýza vyjadřuje prostřednictvím podílu dětí bydlících v ideální docházce (→ Obr. 4.1.2.3). Při hodnocení bylo zjištěno, že z celkového počtu 614 obydlených lokalit v roce 2019 v celkem 200 lokalitách bylo 100 % dětí v pěší dostupnosti dětských hřišť, z toho jen 6 lokalit mělo 100 % dětí v ideální docházce. Bez pěší dostupnosti dětských hřišť jsou často lokality s nízkým počtem obyvatel, převážně na okrajích města (→ Obr. 4.1.2.4) – celkem 208 lokalit, z toho 317 lokalit nemělo děti v ideální docházce, částečně jde o lokality bez dětí (131 lokalit). Více prezentuje samostatná analytická studie Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřená na infrastrukturu vybrané občanské vybavenosti: 5B Rekreace – Dětská hřiště [24]). Hodnocení je podrobnější, IPR zde poukazuje na území, kterých se deficit týká.

Podrobněji se IPR zabývá také **veřejnými sportovišti** – sleduje pěší dostupnost celkem 308 hřišť³⁸. Zde je ideální docházkou vzdálenost do 500 m [3] – cca do 8 min. a za hraniční pro pěší dostupnost hřišť se považuje 1 000 m – cca do 16 min. (→ Obr. 4.1.2.2). Podle analýzy bydlení v roce 2019 v Praze v pěší dostupnosti hřišť 1 045 987 obyvatel – 80 %, z toho v ideální docházce 614 827 obyvatel – 47 %, bez pěší dostupnosti bylo 265 061 obyvatel – 20 %. **Situace se oproti roku 2014 mírně zhoršila, podíl obyvatel v ideální docházce poklesl o 6 %, k roku 2019 činil necelých 47 %** (i.09.2.07). Hustota hřišť v městských částech je patrná z podílu obyvatel bydlících v ideální docházce (→ Obr. 4.1.2.5). Bylo zjištěno, že z celkového počtu 614 obydlených lokalit v roce 2019 mělo 237 lokalit 100 % obyvatel v pěší dostupnosti hřišť, z toho jen 40 lokalit 100 % obyvatel v ideální docházce. Bez pěší dostupnosti hřišť bylo 151 lokalit a 330 lokalit nemělo obyvatele v ideální docházce (→ Obr. 4.1.2.6). Území se špatnou dostupností IPR hodnotí podrobněji v samostatné studii Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřená na infrastrukturu vybrané občanské vybavenosti): 5C Rekreace – Veřejná sportoviště [25], kde zohledňuje i dostupnost venkovních školních hřišť (4.1.3).

Stále oblíbenější je u Pražanů cyklistika, která více než k dopravě po městě (600.3.5) slouží rekreačnímu využití. Řídka **síť cyklistické infrastruktury se v Praze stále doplňuje a zahušťuje**, k uspokojivému stavu zajišťujícímu dostatečně dimenzovaný a bezpečný průjezd pro cyklisty různými směry Prahou je však stále dlouhá cesta. Samostatné cyklostezky s kvalitním povrchem jsou však většinou využívány i pěšími a se strmě se rozmáhajícím in-line bruslením, což současně

38 — Jde o hřiště v rámci veřejně přístupných ploch parků nebo sídlištních parků ve volné zástavbě vybavené jako sportovní plocha pro rekreační tělovýchovu, tj. s vhodným povrchem a doplňky (sítě, koše, branky apod.), slouží pro větší děti (2. stupeň ZŠ), mládež i dospělé; nerozlišujeme velikost hřišť, rozsah či kvalitu vybavení.

s přetrvávajícím deficitem těchto komunikací vyvolává jejich značné přetížení a je zdrojem řady konfliktních situací. Negativem značených tras v kombinaci s automobilovou dopravou, zejména cyklopiktokoridorů, je skutečnost, že **vedou ulicemi s rušnou automobilovou dopravou, nejsou systémově propojeny a nepředstavují tak pro cyklisty zvýšení bezpečnosti**. V Praze se každoročně koná cyklistická Pražská padesátka a řada dalších sportovně zaměřených akcí, organizovaných městem nebo jinými subjekty.

4.1.3 SPORTOVIŠTĚ ZA ÚPLATU NEBO S DEFINOVANÝM REŽIMEM

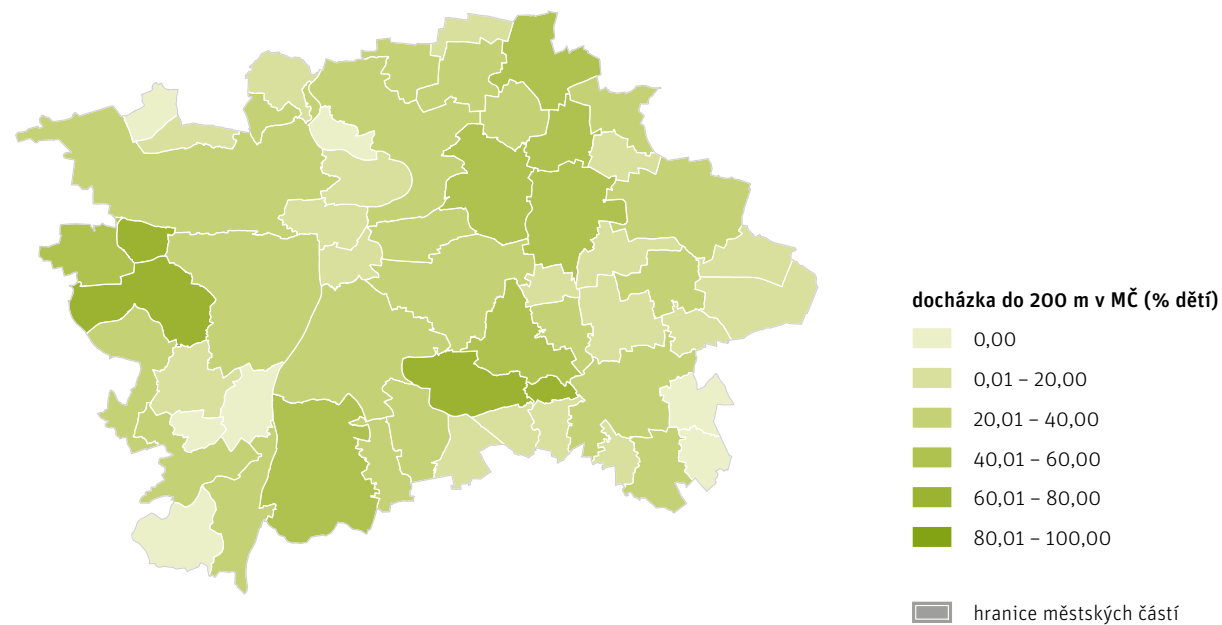
Máme kde sportovat? Zvyšující se poptávka po pohybových aktivitách se stává předmětem komerce. Veškerá technologicky složitější infrastruktura se však zřídka obejde bez veřejné podpory. Je potřeba nalézt rovnováhu mezi finanční dostupností, zátěží pro veřejný sektor, svobodou podnikání a prospěšností zařízení pro prvotní účel, a to pravidelnou pohybovou aktivitu obyvatel.

Systém uměle založených rekreačních areálů a zařízení s konkrétním zřizovatelem, s hierarchií významu jednotlivých zařízení podle předpokládané spádové oblasti zahrnuje zařízení metropolitního významu s celoměstskou nebo vyšší spádovou působností i čtvrtového významu se spádovou působností v oblastech o velikosti správních obvodů, městských částí či čtvrtí. **Metropolitního významu jsou výjimečně rozsáhlé areály, jako jsou golfová hřiště, pražská zoologická a botanická zahrada**. Čtvrtového významu jsou pak typicky areály pro jezdeckví, kynologická cvičiště, koupaliště, loděnice, založené sportovně-rekreační areály volného času, cyklokrosové areály, skateboardová hřiště a podobně (→ Obr. 4.1.1.1). Výjimečnou koncentrací aktivit nadmístního a celostátního významu s vysokou návštěvností – zoologické a botanické zahrady a pražského výstaviště v Bubenči – představuje prostor Trojské kotliny.

Kromě zařízení pro vrcholový sport, která mají jednoznačně celoměstský/metropolitní charakter, lze sportovní infrastrukturu hierarchicky členit podle významu a rozsahu spádové oblasti na čtvrtového a lokálního významu. Vícedruhové sportovní areály, významné sportovní haly, druhově výjimečná zařízení, jako jsou plavecké bazény, zimní stadiony apod., mají spádovou oblast v rozsahu městských částí nebo správních obvodů. Centrum čtvrtového významu má spádovou oblast v rozsahu menších městských částí nebo logických částí města. Patří sem místní sportovní areály, sportovní haly a tělocvičny, tenisová centra, fotbalová hřiště apod. Zvláštní skupinou vybavenosti je školní tělovýchova;

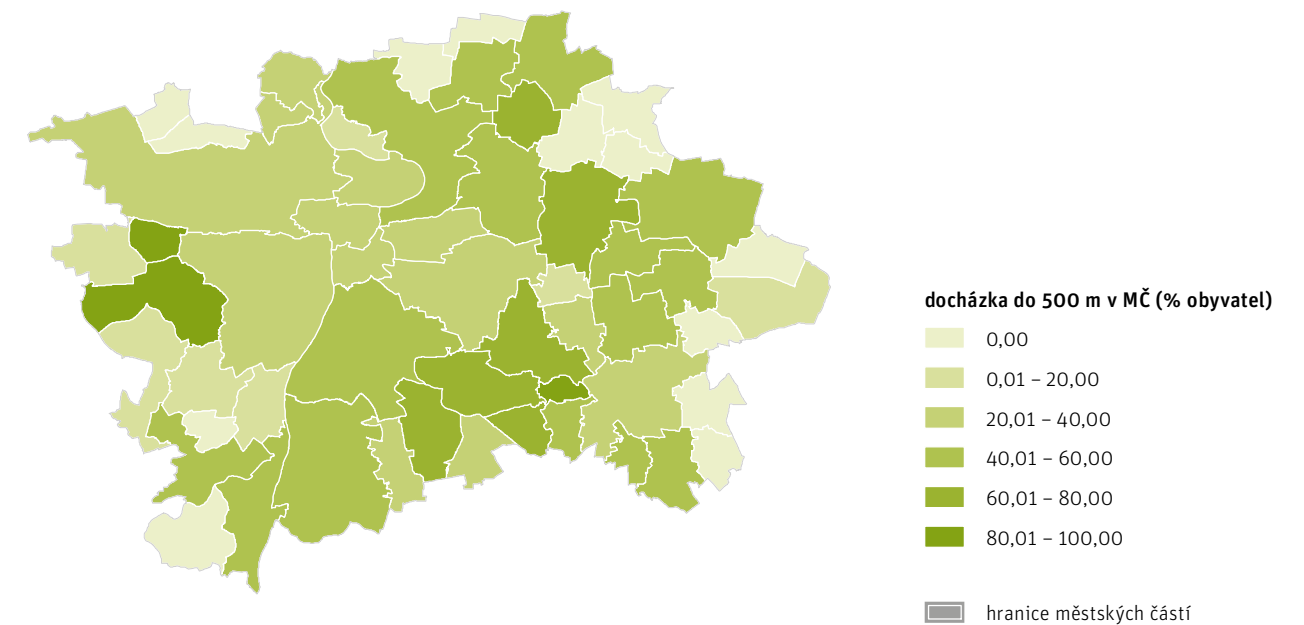
4.1.2.3 Děti bydlící v docházkovém pásmu dětských hřišť

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

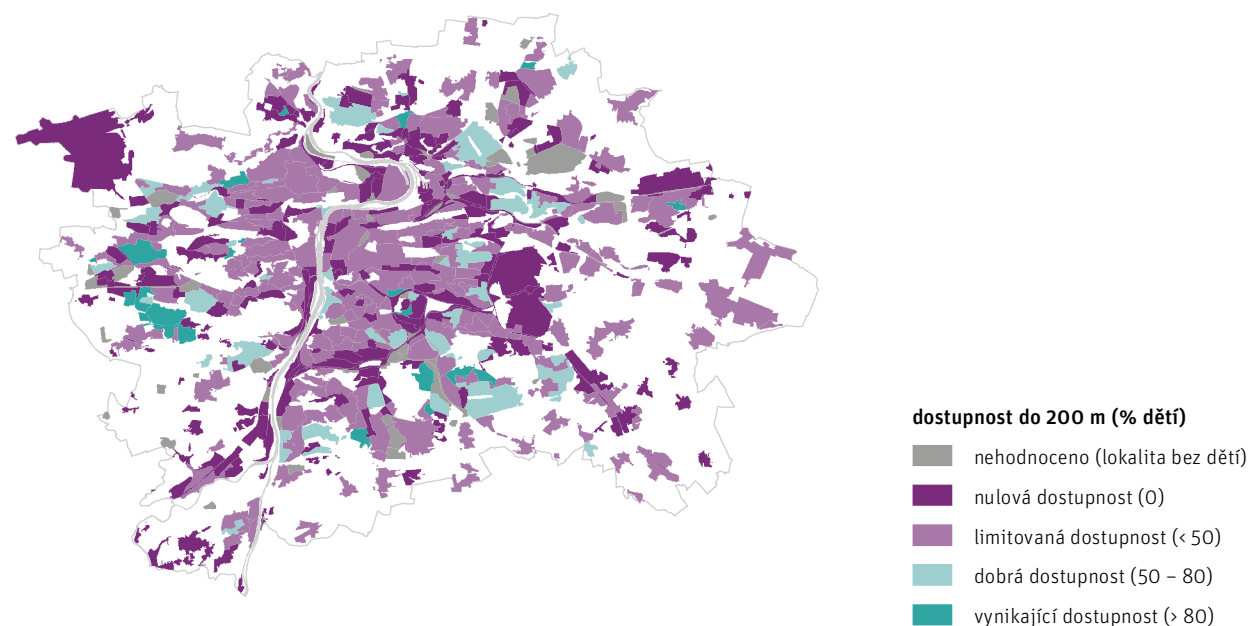
4.1.2.5 Obyvatelé bydlící v docházkovém pásmu veřejných sportovišť

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

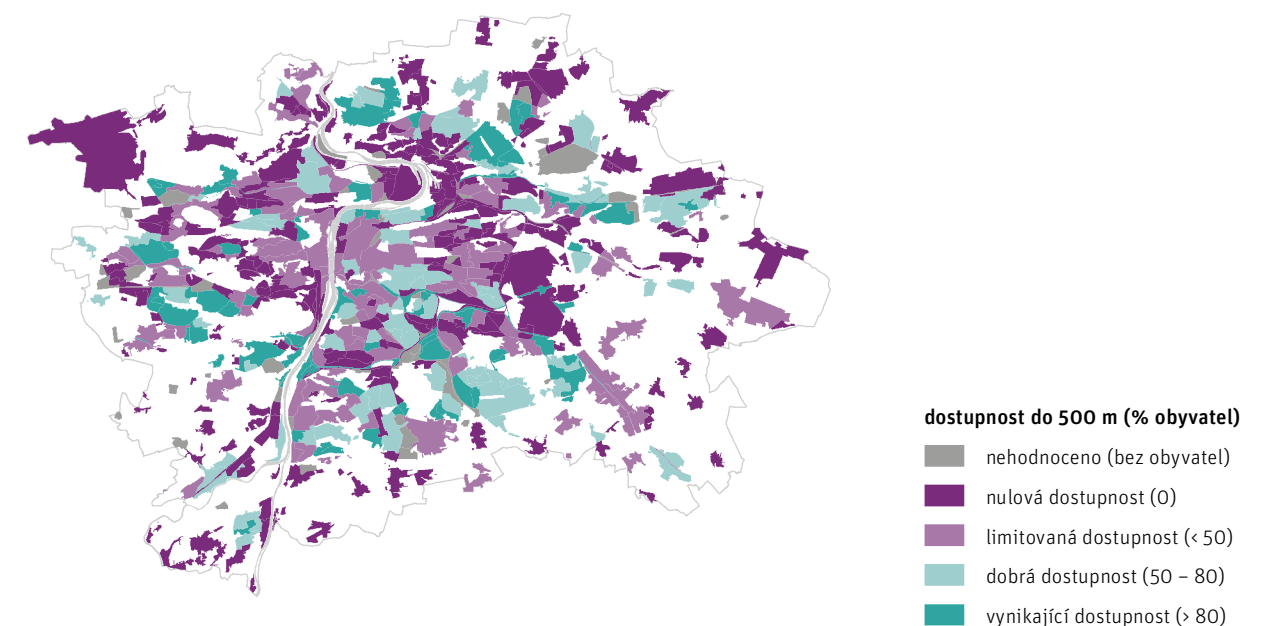
4.1.2.4 Dostupnost dětských hřišť v lokalitách vystavěného prostředí

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

4.1.2.6 Dostupnost veřejných sportovišť v lokalitách vystavěného prostředí

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

školy mají spádovou působnost, avšak v případě, že jsou dobře vybaveny, ale naopak chybí veřejná sportoviště, mají potenciál většího významu.

Velké sídlištní celky byly do konce devadesátých let mimo jiné charakteristické největším deficitem sportovních ploch a zařízení. Existovaly zde pouze areály základních škol, které byly většinou mírně předimenzované a chátraly nedostatkem údržby. **Dlouhodobě probíhá regenerace školských venkovních tělovýchovných zařízení za pomoci grantové politiky města a městských částí.** S tím souvisí i stále vyšší integrace školních sportovišť – pronajímání tělocvičen sportovním klubům i soukromým subjektům a otevírání revitalizovaných hřišť pro rekreační využití ve volném čase dětí, mládeže a širší veřejnosti. K podílu školních sportovišť ve vybavenosti se přihlíží s vědomím, že představují bezesporu nezanedbatelné kapacity, které mohou podvybavenost sportovní infrastruktury kompenzovat, ale jejichž efektivní využívání pro veřejnost je zatím spíše výjimkou. V některých případech je naopak část školního sportoviště pronajata nebo byla odprodána soukromému subjektu, přičemž škole zůstalo k dispozici pouze nezbytně nutné sportoviště omezených rozměrů. Zatímco **centrální oblast města i vnitřní město vykazují nedostatek ploch pro školní tělovýchovu, školní infrastruktura nadále představuje obrovský potenciál vybavení sídlišť.** Na velkých sídlištích – Jižní Město, Jihozápadní Město a v Řepích představují školní sportoviště bezkonkurenčně většinový podíl sportovní infrastruktury.

Typem sportovní vybavenosti, který lze považovat za **klíčový pro vybavenost městských čtvrtí,** jsou **sportovní areály čtvrtového významu, které převážně poskytují více než dva druhy sportů,** slouží převážně pro organizované formy sportovních činností a současně jsou přístupné veřejnosti alespoň v určitých denních hodinách. Tyto areály obsahují zpravidla kombinaci krytých i otevřených sportovišť, např. tělocvičnu, gymnastický sál, fitcentrum, venkovní hřiště pro míčové hry. Řadíme sem i menší plavecké bazény, které jsou v nabídce sportovní infrastruktury důležité. Dostupnost sportovních areálů čtvrtového významu IPR hodnotil v samostatné analytické studii, kde sledoval počet a podíl obyvatel v ideální docházce do 800 m [3] a v hraniční pěší dostupnosti do 1 500 m. Dle analýzy má celkem 65 % obyvatel sportovní areál v docházkové vzdálenosti do 1 500 m, z toho 27 % v ideální docházce. Podrobněji vyhodnocení vybavenosti MČ sportovními areály čtvrtového významu prezentuje Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřená na vybranou občanskou infrastrukturu): 6A Sport – Sportovní areály [26]. Nedostatečnou kvalitu dostupnosti má většina malých okrajových městských částí. **Při zohlednění velikosti spádového území se nedostatek týká MČ Praha 21, Praha 22 a Praha-Zbraslav, podprůměrnou dostupnost mají**

MČ Praha 1, Praha 9 a Praha 14. V samostatné kapitole analýzy celkové vybavenosti sportovními a rekreačními zařízeními Demografie, bydlení a veřejná vybavenost v Praze: Sport a rekreace – Analýza vybavenosti a dostupnosti zařízení sportu a rekreace v Praze [27] se IPR zaměřil na vybavenost města plaveckými bazény.

4.1.4 INFRASTRUKTURA PRO VÝKONNOSTNÍ SPORT

Vrcholovým a výkonnostním sportem se aktivně zabývá jen max. 10 % populace. Naprostá většina zařízení sítě sportovní infrastruktury v Praze je ale historicky spjatá právě s výkonnostním a vrcholovým sportem, který má nejen historickou tradici, ale politickou i institucionální podporu.

Sportovní infrastruktura sloužící profesionálnímu sportu, tj. zejména vrcholovému a výkonnostnímu, je tvořena polyfunkčními sportovními centry a areály lokálního až celoměstského významu a diváckými stadiony a nachází se zejména na území vnitřního města. Spravována je tělovýchovnými jednotami sdruženými v Českém svazu tělesné výchovy a sportu (ČSTV), jednotami Sokola a různými sportovními kluby. Na základě analýzy dat z pasportizace sportovních zařízení ČSTV identifikoval IPR, že **91 % všech klasifikovaných sportovních zařízení v ČR bylo vybudováno dříve než před 20 lety a cca polovina byla postavena před rokem 1960;** v posledních 20 letech bylo vybudováno pouze 9 % nové sportovní infrastruktury v síti ČSTV. Po roce 1990 došlo ke zmrazení postupného vývoje v souvislosti se změnou majetkové struktury a následně k drastickým snížením přísunu peněz do sportu a sportovní infrastruktury v důsledku krachu hlavního donátora Sazky i celkové finanční a ekonomické krize. V posledních letech se situace zlepšila díky státní podpoře a rozšíření grantové politiky města. K doplnění sítě polyfunkčních sportovních center, využívaných nejen pro výkonnostní sport, ale částečně též pro neorganizovanou pohybovou aktivitu obyvatel, došlo sporadicky ve vnější části kompaktního města a ve vnějším pásmu města (Letňany, Štěrboholy).

Z oboru vrcholové sportovní infrastruktury má Praha dvě stavby – multifunkční halu O2 arena ve Vysočanech a fotbalovou SynotTip Arénu klubu Slavia. **Celoměstský a regionální význam mají dále stadiony s velkou diváckou kapacitou –** fotbalová Generali Arena klubu Sparta na Letné, lehkooatletický stadion Juliska klubu Dukla v Dejvicích a sportovní hala v areálu Výstaviště v Bubenči; pro všechny tyto stavby platí nutnost rekonstrukčních zásahů pro případné konání nadnárodní akce. Výjimečné je soustředění vrcholového sportu se stadionem Rošického a tréninkovými sportovišti na

Strahově. Celoměstskou působnost mají rovněž **dvě pražská plavecká centra s padesátimetrovým krytým bazénem –** Podolí a Šutka (→ Obr. 4.1.1.1). **Metropolitní úroveň vrcholového sportu má minimální vztah k vybavenosti pro sportovní vyžití běžných obyvatel města;** deficity v této oblasti jsou otázkou strategií národních sportovních svazů a strategického rozhodování města, potažmo státu. Periodicky se vrací ideový záměr fotbalového svazu na vybudování národního fotbalového stadionu, který by umožnil zapojení ČR do soutěže o pořadatelství mistrovství Evropy či světa – tato myšlenka se neobejde bez politické podpory a finančního zainteresování státu; toto je však v současné době nulové.

4.1.5 ZÁVĚR PODKAPITOLY

Celkové rozložení rekreačních ploch a příležitostí v hl. m. Praze se v období od roku 2016 zásadně nezměnilo. Masovému trendu pro široké vrstvy populace vychází vstříc postupně rozšiřování systému cyklotras a zejména cyklostezek oddělených od automobilové dopravy a vhodných pro in-line bruslení. Cyklostezka podél pravého břehu Vltavy z Troji do regionu je propojena se stezkou na katastru Klecan. Deficity a tedy potenciál pro nový rozvoj páteřního rekreačního prostoru kolem toku Vltavy a Berounky představuje přijatý dokument Koncepce pražských břehů. Posun v rekreační atraktivitě vltavských břehů zaznamenala lahovická kotlina, kde dokončením zavěšené lávky pod dálničním mostem byly propojeny oba břehy Vltavy.

Obecně chybí širší účinná podpora z veřejných rozpočtů právě pravidelného sportování širokých vrstev obyvatel, kteří nejsou nikde organizováni. Celospolečensky se ukazují nedostatek sportovních areálů provozovaných a vlastněných veřejným sektorem, které by byly schopny zajistit efektivní provoz zařízení i pro neorganizované sportování veřejnosti a mládeže bez závislosti na přímém zisku. Ze zahraničních srovnání vyplývá, že Praze chybí moderně koncipovaná zařízení pohybové rekreace pro nejširší veřejnost, která dosud nejen v Praze, ale ani v ČR nemají zastoupení. Jde o komplexně vybavená zařízení nabízející pod jednou střechem různé formy pohybu včetně vodní plochy – rekondiční služby, odpočinek, relaxaci i rozptýlení včetně souvisejících doplňkových služeb. Ze zahraničních zkušeností však rovněž vyplývá, že takto koncipovaná síť center se neobejde bez veřejných dotací. Problémem většiny sportovních zařízení komerčního charakteru je nalezení citlivé rovnováhy mezi cenou služeb a rentabilitou provozu. V posledních letech se významně zlepšila informovanost obyvatel Prahy o možnostech rekreačního sportování všeho druhu prostřednictvím

webové stránky Praha sportovní, kde jsou soustředěny odkazy na databázi sportovišť v Praze, zajímavosti z pražského sportovního prostředí a také pozvánky na akce.

-
-
-

5. SYNTÉZA

5.1 Shrnutí

Komerční vybavenost hodnotíme jako nejvíce se rozvíjející oblast veřejné vybavenosti v porevolučním období, což se týká zejména kancelářského a maloobchodního trhu. Pražský kancelářský trh již považujeme za dostatečně rozvinutý a etablovaný, přestože v porovnání s okolními evropskými metropolemi je z pohledu celkové nabídky stále poměrně malý. Díky aktuálně vysoké poptávce a nízké míře neobsazenosti kanceláří lze očekávat jeho další růst. Téměř tři čtvrtiny moderních kanceláří jsou soustředěny ve čtyřech městských částech, a to v Praze 4 (okolí Pankráce, Michle a Budějovické), v Praze 5 (okolí Anděla, Radlické, Jinonic), v Praze 8 (především Karlíně) a v Praze 1, resp. centru města. Velký potenciál pro rozvoj kanceláří představují transformační území, jakými jsou smíchovské nádraží, nákladové nádraží Žižkov, Bubny či Rohanský ostrov. Pražský maloobchodní trh představuje nejvýznamnější regionální trh v ČR. Vysoce rozvinutá infrastruktura i přes stále rostoucí spotřebitelskou poptávku dostatečně saturuje potřeby obyvatel a návštěvníků Prahy, v důsledku toho v posledním období převládá spíše rozšiřování či modernizace stávajících nákupních center oproti výstavbě zcela nových center. Nákupní centra zároveň více plní nenákupní role – nabízejí služby a volnočasové aktivity, např. gastronomické provozovny a multikina, ale i poštovní služby, ordinace praktických lékařů, fitness centra apod. Vše nasvědčuje tomu, že tento trend bude pokračovat. Občanská vybavenost v Praze vykazuje

významné zastoupení vzdělávacích institucí vysokého i regionálního školství. Nezbytné je adekvátně reagovat na demografický vývoj a v tomto duchu spravovat školskou infrastrukturu. Pružně je potřeba řešit v některých městských částech nesoulad kapacit v mateřských a základních školách vůči počtu dětí v relevantním věku v souvislosti se silnými demografickými ročníky. Vysoké školy čelí jak obecným problémům, jako jsou nízké stavy studentů, nasycení trhu soukromých vysokých škol, potřeba modernizace a udržení kapacit, rozvoj spolupráce s podnikatelským a veřejným sektorem, tak i problémům specifickým, tj. relativní podinvestovanost a nárůst konkurence ze strany zejména moravských vysokých škol v důsledku nastavení podpory z EU v období 2007–2013. Praha i nadále zůstává nejvýznamnějším centrem výzkumných, vývojových a inovačních aktivit v ČR, i když soustředění aktivit ve veřejném i podnikatelském sektoru do Prahy klesá, mj. v důsledku nastavení operačních programů v období 2007–2013 a 2014–2020. Rozsáhlá nabídka zdravotních a sociálních služeb významně přispívá ke kvalitě života Pražanů, přesto by se město mělo připravit na demografické stárnutí populace. Současný deficit kapacit lůžek následné péče a pobytových zařízení pro seniory se bude dále prohlubovat, i když nadále bude preferována péče v domácím prostředí. Praha je relativně bezpečné město s dlouhodobě klesajícím indexem kriminality. Integrovaný Záchraný bezpečnostní systém hl. m. Prahy zajišťuje

nadprůměrný dojezdový čas záchranných složek. Přesto se Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy a Zdravotnická záchranná služba hl. m. Prahy potýkají s nedostatkem počtu a modernizací výjezdových zdravotnických základen a hasičských stanic, dlouhodobým problémem je personální podstav u policistů. Praha jako administrativně-správní centrum na všech hierarchických úrovních má na svém území řadu úřadů a institucí. Patrná je jejich centralizace do historického centra, převážně na území Prahy 1, kde sídlí v architektonicky cenných reprezentativních budovách. Pro zajištění lepších provozních podmínek se některé instituce snaží přesunout mimo centrum, např. do Prahy 4, 9 nebo 10. Přílišná decentralizace samosprávných jednotek je při řízení Prahy často problematická. Praha je kulturním centrem ČR. Další rozvoj kulturní scény brzdí deficity podpůrných zařízení, jako jsou divadelní dílny, ateliéry, zkušebny, depozitáře a sklady. Pro základní kulturní obslužnost je důležité podporovat rozvoj kulturně-komunitních center, čemuž napomáhá transformace poboček Městské knihovny v Praze, cílená na rozšíření kulturně-komunitních služeb a aktivit. Praha je bohatá na množství a rozmanitost sakrálních staveb, významně koncentrovaných v historickém centru města. V posledních letech došlo k zániku některých kostelů, nebo naopak k rozšíření jejich využití. Trendem je otevírání některých církví širší veřejnosti ve formě kulturně-komunitních center. V oblasti rekreační vybavenosti masovému zájmu obyvatel vychází vstřícné postupné rozšiřování systému cyklotras a zejména cyklostezek oddělených od automobilové dopravy a vhodných pro in-line bruslení. Další příležitost pro

rozšíření rekreačních možností Pražanů je zlepšení páteřního rekreačního prostoru kolem toku Vltavy a Berounky na podkladě přijatého dokumentu Koncepce pražských břehů. Obecně chybí širší účinná podpora z veřejných rozpočtů pravidelného sportování širokých vrstev obyvatel, kteří nejsou nikde organizováni. Celospolečensky se ukazují nedostatek sportovních areálů provozovaných a vlastněných veřejným sektorem, které by byly schopny zajistit efektivní provoz zařízení i pro neorganizované sportování veřejnosti a mládeže bez závislosti na přímém zisku. Ze zahraničních srovnání vyplývá, že Praze chybí moderně koncipovaná zařízení pohybové rekreace pro nejširší veřejnost, tj. komplexně vybavená zařízení nabízející pod jednou střechou různé formy pohybu a relaxace včetně souvisejících doplňkových služeb. Snadná dostupnost a atmosféra těchto zařízení motivující k opakovaným návštěvám by přivedla k pravidelnému pohybu především sportovně neorganizované skupiny obyvatelstva včetně mládeže. V posledních letech se významně zlepšila informovanost obyvatel Prahy o možnostech rekreačního sportování všeho druhu prostřednictvím webové stránky Praha sportovní, kde jsou soustředěny odkazy na databázi sportovišť v Praze, zajímavosti z pražského sportovního prostředí a také pozvánky na akce.

IPR v samostatných analytických studiích sleduje fyzickou dostupnost vybrané veřejné vybavenosti. Z aktualizace analýz pro ÚAP 2020 vyplývá, že ideální pěší dostupnost [3] nejlépe naplňují mateřské (MŠ) a základní školy (ZŠ) zřizované městskými částmi. K roku 2019 bydlelo celkem 74 % předškolních dětí

do 600 m od MŠ (i.08.1.03) a 75 % školních dětí do 800 m od ZŠ (i.08.1.04). Dobrou a vynikající dostupnost³⁹ vykazovalo u MŠ 58 % městských částí a u ZŠ 60 %. Zhoršenou dostupnost MŠ a ZŠ v městských částech sledují indikátory (i.03.3.06 / i.03.3.07). Naopak nejméně je naplněna ideální docházka do 200 m od dětských hřišť – necelých 36 % dětí (i.09.2.08). Limitovanou či nulovou dostupnost⁴⁰ dětských hřišť mělo 86 % městských částí (→ Obr. 5.1.1). V celkovém hodnocení dostupnosti vybrané VV v ÚAP jsou na tom nejlépe městské části, které u žádné vybavenosti nevykazovaly nulovou ideální dostupnost – MČ Praha 7, 1 a 2 v centrální oblasti a MČ Praha 17, 13 a 11 s modernistickou strukturou. Hůře hodnoceny jsou MČ s nulovou ideální dostupností u některé vybavenosti – převážně na jihovýchodě Prahy, většinou s méně než 5 tis. obyvatel, vyjma MČ Praha 21, 22 a Praha-Libuš. Největší podíl nulové dostupnosti se týká MČ s počtem obyvatel pod 2 tis., které jsou logicky méně vybavené, ale i některých větších MČ – Praha-Suchbát, Praha-Slivenec, Praha-Lipence (→ Obr. 5.1.2).

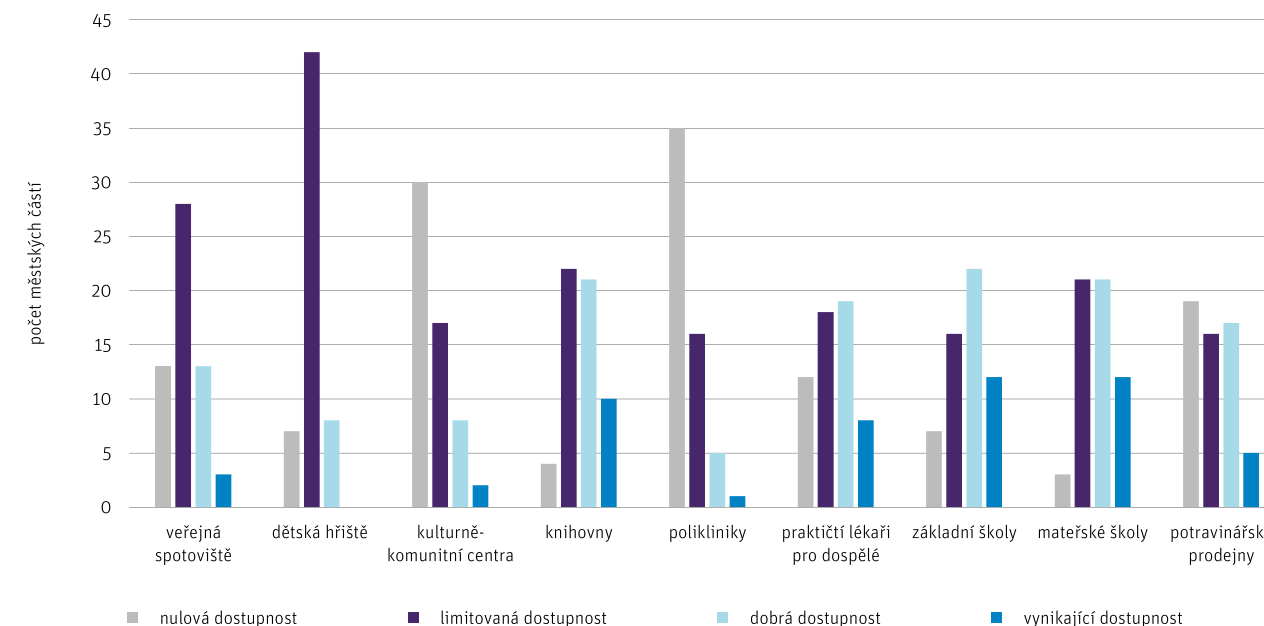
• • •

39 — Dobrou dostupností se míní, že 50 až 80 % dětí v městské části bydlí v ideální docházce MŠ/ZŠ; vynikající dostupnost znamená více než 80 % dětí bydlících v ideální docházce.

40 — Limitovanou dostupností se míní, že méně než 50 % dětí v městské části bydlí v ideální docházce dětských hřišť, nulová dostupnost znamená 0% dětí i v ideální docházce.

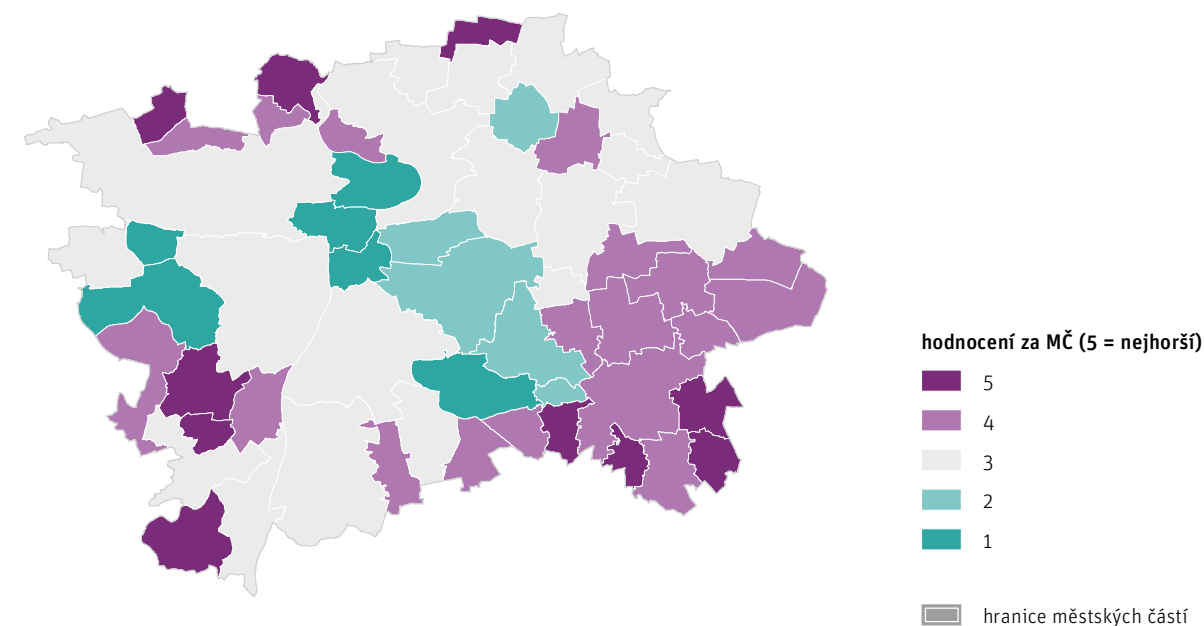
5.1.1 Dostupnost vybrané veřejné vybavenosti v městských částech

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2018, 2019

5.1.2 Shrnutí analýz dostupnosti vybrané veřejné vybavenosti

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2018, 2019

5.2 Dílčí rozbor udržitelného rozvoje

Celkový rozbor udržitelného rozvoje (RURU) (1100.4) skládá dohromady dílčí závěry z tematických (100–800) a komplexních (900 / 1000) knih, které se propisují do hierarchického hodnoticího rámce. Dílčí RURU vyhodnocuje, jak jsou jednotlivé vytyčené cíle udržitelného rozvoje (UR) naplňovány. Pro zajištění objektivního hodnocení je naplňování cílů UR sledováno pomocí indikátorů, u nichž je porovnána dosažená hodnota s **požadovanou (limitní) hodnotou (stavem)** nebo popsána **změna v průběhu času pomocí trendu (vývoje)**. Z porovnání žádoucího a skutečného dlouhodobého trendu vyplývá, jak se daří cíl UR naplňovat v průběhu let. Výstupem dílčího RURU je stanovení **pozitiv** a **negativ**, která plynou z naplňování či nenaplňování cílů UR. V kapitole Syntéza v podkapitole Dílčí rozbor udržitelného rozvoje tematických a komplexních knih jsou popsána stěžejní **pozitiva** a **negativa** za jednotlivé oblasti UR. Výběr klíčových pozitiv a negativ vyplývajících z (ne)naplňování byl proveden odborníky IPR, kteří témata dané knihy dlouhodobě sledují. Vzhledem k **vzájemným vazbám a úzkému zaměření cílů UR byla pozitivita a negativa formulována sdružením více cílů UR** dohromady. Celkový RURU na základě dílčích závěrů stanoví **problémy a hodnoty území** (témata 1100.5.2.1 / 1100.5.2.3) jako podklad pro územně plánovací dokumentaci (ÚPD). Současně definuje **problémy k řešení mimo kompetenci ÚPD** (téma 1100.5.2.2) jako podklad pro Strategický plán hl. m Prahy a další městské strategie a politiky.

Pro účely celkového RURU je sestavena databáze jednotlivých cílů UR (→ Příloha 1100.P.02). Tabulka cílů UR řešených v tématech této knihy (→ Obr. 5.2.1) je rozčleněna podle oblastí a principů UR. Pro každý princip UR existuje řada cílů UR, jejichž počet je stanoven tak, aby dostatečně popsaly daný princip UR. Současně jsou jednotlivé cíle UR zatříděny do pilířů UR a zpravidla patří do více pilířů najednou. Vzhledem k neměřitelnosti některých zásadních cílů UR či nedostupnosti dat definuje IPR dva typy cílů:

- **cíl UR (i)** – měřitelný indikátorem, objektivní vyhodnocení naplňování cílů je možné aktuálně nebo výhledově pomocí dat;
- **cíl UR bez indikátoru (c)** – neměřitelný, vyhodnocen pomocí expertního posouzení, méně objektivní, závěr podložen analýzami a popisem problematiky v rámci tematických a komplexních knih.

Pro oba typy cílů je stanoven dlouhodobý **žádoucí trend či hodnota**, které vycházejí z cílů formulovaných v **tematických a komplexních strategiích** (1100.2.1.2) nebo evropskou a národní legislativou (zejména limity). Pro cíle UR, sledované

pomocí indikátorů a s dostatečnou časovou řadou dat (minimálně 3 hodnoty), lze stanovit **dlouhodobý skutečný trend**, jak je daný cíl UR naplňován, a posoudit tak **soulad s žádoucím trendem**.

Data indikátorů, které sledují vytyčené cíle, a vyhodnocení cílů jsou dostupné Portálu ÚAP ↗, kde je uveden popis každého indikátoru, jak byly jednotlivé hodnoty napočítány, z jakých zdrojů a zda nedošlo ke změně metodiky v průběhu mnohaletého sledování. Portál zahrnuje i další doplňková a rozšiřující sledovaná data, která neslouží pro RURU.

V následujících tématech jsou představena **vybraná pozitiva a negativa vyplývající z (ne)naplňování cílů UR**, strukturovaná po jednotlivých oblastech UR (případně principech UR) a doplněná o odkaz na související **indikátory (i)** či **cíle bez indikátoru (c)**. Celkový přehled pozitiv a negativ je kompletně uveden v celkovém RURU (→ Příloha 1100.P.03).

5.2.1 Naplňování cílů udržitelného rozvoje v knize 800

IPR Praha 2020

	cíl UR	indikátor	žádoucí trend	dlouhodobý trend	pozitiva	negativa
03	VYVÁŽENÉ PROSTOROVÉ USPOŘÁDÁNÍ MĚSTA					
03.3	Kvalitní využití území					
i.03.3.06	Zlepšování dostupnosti základní veřejné vybavenosti v místě bydliště a omezování přesunů v rámci města jen na vyšší vybavenost (základní vybavenost je vybaveností každodenní potřeby a má být proto dostupná v místě bydliště, např. MŠ, ZŠ aj.)	Dostupnost mateřských škol v městských částech	pokles ↓	nelze	–	– rostoucí počet dětí, které mají mateřské školy (MŠ) garantované městskou částí (MČ) dále od svého bydliště, což se netýká jen dětí z okrajových MČ s malým počtem obyvatel, které zcela logicky mají nižší vybavenost. – více dojížděk i za základní vybaveností v rámci města – řada rodičů je nucena využívat placené soukromé MŠ
i.03.3.07	Zlepšování dostupnosti základní veřejné vybavenosti v místě bydliště a omezování přesunů v rámci města jen na vyšší vybavenost (základní vybavenost je vybaveností každodenní potřeby a má být proto dostupná v místě bydliště, např. MŠ, ZŠ aj.)	Dostupnost základních škol v městských částech	pokles ↓	nelze	–	– rostoucí počet dětí, které mají základní školy garantované městskou částí (MČ) dále od svého bydliště, což se netýká jen dětí z okrajových MČ s malým počtem obyvatel, které zcela logicky mají nižší vybavenost. – více dojížděk i za základní vybaveností v rámci města
i.03.3.08	Zlepšování dostupnosti základní veřejné vybavenosti v místě bydliště a omezování přesunů v rámci města jen na vyšší vybavenost (základní vybavenost je vybaveností každodenní potřeby a má být proto dostupná v místě bydliště, např. MŠ, ZŠ aj.)	Dostupnost praktických lékařů pro dospělé v městských částech	pokles ↓	nelze	– snižování dojížděk za základní vybaveností v rámci města zlepšením dostupnosti praktických lékařů v některých městských částech – zvyšuje se kvalita života populace a zjednodušuje se dostupnost základní zdravotní péče pro starší obyvatele	–
i.03.3.09	Zlepšování dostupnosti plnosortimentních potravinářských prodejen pro každodenní drobné nákupy	Podíl obyvatel v docházkovém pásmu do 600 m od plnosortimentních potravinářských prodejen	růst ↑	nelze	–	– nedochází ke snižování dojížděk za nákupy v důsledku nezlepšující se pěší dostupnosti plnosortimentních potravinářských prodejen
i.03.3.10	Zlepšování fungování a podpora rozmanitosti funkcí a aktivit lokálních center, omezování vzniku monofunkčních ploch a nákupních zón	Hustota nákupních center	stagnace →	růst ↑	– zpomalení růstu výstavby nových nákupních center také zpomalí navyšování dopravní zátěže	– nedochází ke snižování dojížděk za nákupy
i.03.3.11	Efektivní využívání kapacity moderních kanceláří	Míra neobsazenosti moderních kanceláří	stagnace → pokles ↓	pokles ↓	– efektivní využívání moderních kancelářských budov – nízká míra neobsazenosti implikuje ekonomickou vyspělost města a jeho atraktivitu pro působení (nadnárodních) firem s vyšší přidanou hodnotou	–
04	VYVÁŽENÝ ROZVOJ KULTURNÍCH A URBÁNNÍCH HODNOT					
04.3	Rozvíjet aktivní kulturní politiku města					
i.04.3.01	Zvyšování počtu kulturních zařízení	Počet kulturních zařízení	stagnace → růst ↑	růst ↑	– posilování kulturní značky Prahy a jejího významu a atraktivity pro investory a zahraniční i tuzemské pracovníky	– oslabování kulturní značky Prahy a její atraktivity
i.04.3.02	Zajišťování zázemí pro kulturní aktivity	Počet kulturně-komunitních center	růst ↑	růst ↑	–	– nízká ideální dostupnost kulturně-komunitních center pro většinu obyvatel
i.04.3.03	Zajišťování základního a nízkobariérového přístupu ke kultuře	Počet veřejných knihoven	růst ↑	nelze	–	– nízká ideální dostupnost knihoven pro většinu obyvatel
i.04.3.04	Zvyšování podílu výdajů města pro kulturu na obyvatele	Výše výdajů města na kulturu na obyvatele	růst ↑	růst ↑	– postupný růst objemu financí	– pro nedostatek objemu financí jsou možnosti dalšího rozvoje i údržby kulturních institucí omezené
07	BEZPEČNÉ, ODOLNÉ A PŘIPRAVENÉ MĚSTO					
07.3	Posilovat ochranu obyvatel a snižovat bezpečnostní hrozby					
i.07.3.01	Snižování kriminality, tím zvyšování pocitu bezpečnosti ve městě	Počet trestných činů	pokles ↓	pokles ↓	– vyšší kvalita života obyvatel i návštěvníků města – vyšší míra pocitu bezpečí a celkové spokojenosti lidí	–
i.07.3.02	Snižování počtu přestupků (jde zejména o dopravní), tím i zvyšování pocitu bezpečnosti ve městě	Počet přestupků odhalených Městskou policií hl. m. Prahy	stagnace → pokles ↓	růst ↑	– nižší míra drobné kriminality a dopravních přestupků – příjmy do rozpočtu	– možná vyšší nespokojenost lidí např. z důvodu vyšších pokut za dopravní přestupky
i.07.3.03	Snižování kriminality, tím i zvyšování pocitu bezpečnosti ve městě	Počet zjištěných trestných činů na 1 000 obyvatel	pokles ↓	pokles ↓	– vyšší kvalita života obyvatel i návštěvníků města – vyšší míra pocitu bezpečí a celkové spokojenosti lidí	–

	cíl UR	indikátor	žádoucí trend	dlouhodobý trend	pozitiva	negativa
08	VZDĚLANÉ A INOVATIVNÍ MĚSTO					
08.1	Zvyšování kvality a dostupnosti vzdělávání					
i.08.1.01	Zapojování více dětí do předškolního vzdělávání	Podíl dětí, které se účastní předškolního vzdělávání, na populaci ve věku 3–5 let	růst ↑	růst ↑	– růst zapojení dětí do předškolního vzdělávání umožňuje lepší socializaci ve společnosti vrstevníků a předání potřebných návyků pro přechod na základní školu	– přetrvávající problém s nedostatečnou infrastrukturou neumožňuje vyhovět všem žádostem o umístění dítěte
i.08.1.03	Zajišťování dostupnosti mateřských škol (MŠ) v místě bydliště, podpora pravidelného pohybu dětí pěší dostupností MŠ	Podíl dětí 3 až 5 let v docházkovém pásmu do 600 m od mateřských škol	růst ↑	nelze	–	– nárůst dětí umístěných do mateřských škol mimo jejich bydliště
i.08.1.04	Zajišťování dostupnosti základních škol (ZŠ) v místě bydliště, podpora pravidelného pohybu dětí pěší dostupností ZŠ	Podíl dětí 6 až 14 let v docházkovém pásmu do 800 m od základních škol	růst ↑	nelze	–	– nárůst dětí umístěných do základních škol mimo jejich optimální docházkovou vzdálenost
i.08.1.05	Zajišťování dostatečné kapacity mateřských škol zřizovaných městskými částmi, odpovídající počtu dětí ve věkové skupině 3 až 5 let	Teoretická kapacitní dostatečnost mateřských škol	stagnace → růst ↑	růst ↑	– kvalitní prostředí pro vzdělávání vyhovující normám (dostatek místa ve třídách, přítomnost odborných učeben)	– pokles kapacitní dostatečnosti mateřských škol
i.08.1.06	Zajišťování dostatečné kapacity základních škol zřizovaných městskými částmi, odpovídající počtu dětí ve věkové skupině 6 až 14 let	Teoretická kapacitní dostatečnost základních škol	stagnace → růst ↑	pokles ↓	– kvalitní prostředí pro vzdělávání vyhovující normám (dostatek místa ve třídách, přítomnost odborných učeben)	– pokles kapacitní dostatečnosti základních škol
09	SOCIÁLNĚ SOLIDÁRNÍ A SOUDRŽNÉ MĚSTO					
09.2	Kvalitní a dostupná péče o zdraví					
i.09.2.03	Zachování stabilní péče o zdraví	Počet obyvatel na 1 lékaře	stagnace → pokles ↓	pokles ↓	– dobře dostupná péče o zdraví, kterou dokazuje dlouhodobě nejvyšší počet obyvatel na 1 lékaře v ČR	– při stagnaci počtu obyvatel na 1 lékaře současně s nárůstem průměrného věku dožití bude znamenat stagnace pokles dostupnosti zdravotní péče, ale zatím jsou dostatečné rezervy
i.09.2.04	Rozšiřování sítě ordinací praktických lékařů pro dospělé s ohledem na demografické stárnutí populace a rostoucí nároky starších věkových skupin	Počet samostatných ordinací praktických lékařů pro dospělé	stagnace → růst ↑	růst ↑	– lepší dostupnost praktických lékařů pro dospělé, která zvyšuje kvalitu života populace a zjednodušuje dostupnost základní zdravotní péče zejména pro starší obyvatele	–
i.09.2.05	Zajišťování základní veřejné vybavenosti v místě bydliště a omezování přesunů v rámci města jen na vyšší vybavenost (základní vybavenost je vybaveností každodenní potřeby a má být proto dostupná v místě bydliště, např. MŠ, ZŠ aj.)	Podíl obyvatel starších 19 let v docházkovém pásmu do 600 m od ordinací praktických lékařů pro dospělé	růst ↑	nelze	– lepší dostupnost praktických lékařů pro dospělé, která zvyšuje kvalitu života obyvatel a zjednodušuje dostupnost základní zdravotní péče zejména pro starší obyvatele	– indikátor může signalizovat i zvyšující se nároky na kapacitu ordinací praktických lékařů pro dospělé v některých územích
i.09.2.06	Zvyšování kapacity lůžek v domovech pro seniory a domovech se zvláštním režimem s ohledem na demografické stárnutí populace, cílem je kapacita minimálně pro 6 % obyvatel starších 80 let	Podíl lůžek v domovech pro seniory a domovech se zvláštním režimem na obyvatele starší 80 let	stagnace → růst ↑	růst ↑	– růst kapacity lůžek v domovech pro seniory a domovech se zvláštním režimem s ohledem na demografické stárnutí populace a rostoucí podíl starších seniorů (80+) – daří se zajistit cílovou kapacitu minimálně pro 6 % obyvatel starších 80 let od roku 2017	–
i.09.2.07	Zlepšování podmínek pro každodenní venkovní pohybovou aktivitu jako prevence rizikového chování a podpora zdravého životního stylu obyvatel	Podíl obyvatel v docházkovém pásmu do 500 m od veřejných sportovišť	růst ↑	pokles ↓	–	– zhoršení dostupnosti veřejných sportovišť/ hřišť v místě bydliště, tj. v ideální pěší dostupnosti, vede k nižší motivaci obyvatel, zejména mládeže věnovat se pravidelné každodenní venkovní pohybové aktivitě
i.09.2.08	Zlepšování dostupnosti dětských hřišť v blízkosti domova, a tím podpora každodenního pobytu a pohybu dětí ve venkovním prostředí	Podíl dětí 3 až 5 let v docházkovém pásmu do 200 m od dětských hřišť	růst ↑	růst ↑	– lepší dostupnost dětských hřišť v blízkosti domova a tím se zlepšující podmínky pro každodenní pobyt a pohyb dětí ve venkovním prostředí	–

	cíl UR	indikátor	žádoucí trend	dlouhodobý trend	pozitiva	negativa
10	KVALITNÍ A TRANSPARENTNÍ VEŘEJNÁ SPRÁVA					
10.2	Inovativní přístup, efektivnost a otevřenost veřejné správy					
c.10.2.07	Zamezení tříštění veřejné správy a omezení negativních dopadů z toho plynoucích	–	nelze	nelze	–	– horší (nižší míra) participace na společných projektech – problémy v případě krizových řízení – složitější řízení veřejné správy
11	SPOKOJENOST A ANGAŽOVANOST OBYVATEL					
11.2	Zapojení obyvatel do komunitního života					
i.11.2.02	Vytváření transparentních mechanismů a nástrojů pro oživení kulturně komunitního života	Objem grantových prostředků poskytovaných městskými částmi pro kulturně-komunitní rozvoj v lokalitách	stagnace → růst ↑	růst ↑	– větší možnost pro zajištění kvalitních kulturních služeb pro obyvatele i návštěvníky	– v současnosti je však stále nedostatek financí alokovaných na potřebné investice
i.11.2.03	Snižování deficitů vybavenosti kulturně-komunitními centry a dalšími kulturními zařízeními v lokalitách	Podíl obyvatel v docházkovém pásmu do 800 m od kulturně-komunitních center	růst ↑	nelze	– roste dostupnost kulturních služeb pro obyvatele, především pro specifické skupiny obyvatel (děti, senioři)	– nízká ideální dostupnost kulturně-komunitních center pro většinu obyvatel
i.11.2.04	Snižování deficitů vybavenosti knihovnami a dalšími kulturními zařízeními v lokalitách	Podíl obyvatel v docházkovém pásmu do 800 m od knihoven	růst ↑	růst ↑	– roste dostupnost kulturních služeb pro obyvatele, především pro specifické skupiny obyvatel (děti, senioři) – rozvoj společenské vzdělanosti a kreativity	–

5.2.1 POZITIVA PLYNOUCÍ Z NAPLŇOVÁNÍ CÍLŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Oblast 03 Vyvážené prostorové uspořádání města

i.03.3.08 → Snižování dojíždky za základní vybaveností v rámci města zlepšením dostupnosti praktických lékařů pro dospělé v některých městských částech zvyšuje kvalitu života populace a zjednodušuje dostupnost základní zdravotní péče zejména pro starší obyvatele.

i.03.3.11 → Efektivní využívání moderních kancelářských budov, resp. nízká míra jejich neobsazenosti implikuje i ekonomickou vyspělost města, především jeho atraktivitu pro působení (nadmárodních) firem s vyšší přidanou hodnotou.

Oblast 04 Vyvážený rozvoj kulturních a urbánních hodnot

i.04.3.01 → Dochází k posílení kulturní značky Prahy a jejího významu a atraktivity pro investory a zahraniční i tuzemské pracovníky.

Oblast 07 Bezpečné, odolné a připravené město

i.07.3.01 / i.07.3.03 → Dlouhodobě dochází k poklesu úrovně kriminality. Důsledkem je vyšší míra pocitu bezpečí a celkové spokojenosti lidí, tím i kvalita života obyvatel a návštěvníků města.

Oblast 08 Vzdělané a inovativní město

i.08.1.01 → Roste počet dětí zapojených do předškolního vzdělávání, které umožňuje dětem lepší socializaci ve společnosti vrstevníků a získání potřebných návyků pro přechod na ZŠ.

i.08.1.05 → Dochází ke snižování deficitu teoretické kapacitní dostatečnosti mateřských škol nejen vlivem demografického vývoje – přesunu silných ročníků dětí na základní školy, ale i systematickým rozšiřováním kapacity MŠ zřizovaných městskými částmi.

i.08.3.06 → Zlepšují se podmínky pro pro výzkum, vývoj a inovace v soukromých podnicích, tj. tvorba nových obchodních a pracovních příležitostí, uplatňování nových technologií, efektivnější nakládání se zdroji, zvýšení konkurenceschopnosti podniků, příznivá pozice podnikového výzkumu a vývoje v Praze v hierarchii nadnárodních firem.

Oblast 09 Sociálně solidární a soudržné město

i.09.2.03 → Dobře dostupná péče o zdraví, jak dokládá dlouhodobě nejnižší počet obyvatel na 1 lékaře v ČR. Potvrzuje se tak výjimečná pozice Prahy v oblasti zdravotních služeb.

i.09.2.04 / i.09.2.05 → Lepší dostupnost praktických lékařů pro dospělé, která zvyšuje kvalitu života populace a zjednodušuje dostupnost základní zdravotní péče zejména pro starší obyvatele.

i.09.2.06 → Růst kapacity lůžek v domovech seniorů (DS) a domovech se zvláštním režimem (DZR) s ohledem na demografické stárnutí populace a rostoucí podíl starších seniorů (80+). Na rozšiřování kapacity DS i DZR se významně podílí soukromý sektor.

i.09.2.08 → Lepší dostupnost dětských hřišť v blízkosti domova a zlepšující se podmínky pro každodenní pobyt a pohyb dětí ve venkovním prostředí. Městské části věnují nemalé prostředky na regeneraci dětských hřišť i zřizování nových hřišť pro nejmladší věkové kategorie dětí.

Oblast 10 Kvalitní a transparentní veřejná správa

Vzhledem k nedostatku dat u indikátorů souvisejících s knihou 800 nelze pro ÚAP 2020 definovat klíčová pozitiva oblasti.

Oblast 11 Spokojenost a angažovanost obyvatelstva

i.11.2.02 → Růst finančních prostředků, které městské části vkládají do grantových programů pro kulturně-komunitní rozvoj, rozšiřuje možnosti pro zajištění kvalitních kulturních služeb pro obyvatele, také je motivuje k zapojení do komunitního života.

i.11.2.04 → Zvyšuje se podíl obyvatel v ideální péši dostupnosti knihoven. V důsledku toho se zlepšuje dostupnost kulturních služeb pro obyvatele, především pro specifické skupiny obyvatel (děti, senioři). Obyvatelé tak mají lepší podmínky pro vzdělávání a kreativitu, což přináší i pokles sociopatologických jevů.

5.2.2 NEGATIVA PLYNOUCÍ Z NENAPLŇOVÁNÍ CÍLŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Oblast 03 Vyvážené prostorové uspořádání města

i.03.3.06 / i.03.3.07 → Nárůst dojíždky za základní vybaveností v rámci města v důsledku zhoršení dostupnosti mateřských a základních škol zřizovaných městskými částmi

v několika městských částech. K tomu přispívají i nové obytné celky budované bez vybavenosti.

i.03.3.09 / i.03.3.10 → Dochází k navyšování dopravní zátěže v důsledku značné hustoty nákupních center, nepřímo i snižování poptávky po nakupování mimo nákupní centra. Lokální centra a menší obchody zůstávají v některých případech bez využití a tím jsou degradována i navazující veřejná prostranství. Pokles využívání veřejných prostranství města je také ovlivněn novou rolí nákupních center jako center pro trávení volného času.

Oblast 04 Vyvážený rozvoj kulturních a urbánních hodnot

i.04.3.02 / i.04.3.03 → I přes růst počtu kulturně-komunitních center a veřejných knihoven, čímž je posílena dostupnost jejich služeb, se 64 % obyvatelstva nachází v oblasti nedostatečné dostupnosti těchto služeb.

i.04.3.04 → I přes postupný růst trvá stále nedostatek objemu financí. V důsledku toho jsou možnosti dalšího rozvoje i údržby kulturních institucí omezené.

Oblast 07 Bezpečné, odolné a připravené město

Vzhledem k nedostatku dat u indikátorů souvisejících s knihou 800 nelze pro ÚAP 2020 definovat klíčová negativa oblasti.

Oblast 08 Vzdělané a inovativní město

i.08.1.03 / i.08.1.04 → Roste počet dětí umístěných do mateřských a základních škol mimo jejich bydliště. Pokles podílu dětí v ideální péši dostupnosti MŠ a ZŠ zřizovaných městskými částmi ukazuje, že stále méně dětí má motivaci ke každodennímu pohybu.

i.08.1.06 → Snižuje se teoretická kapacitní dostatečnost základních škol, v důsledku toho postupně nebude dostatečná kapacitní rezerva vzhledem k demografickému vývoji – přesunu silných ročníků dětí na ZŠ .

Oblast 09 Sociálně solidární a soudržné město

i.09.2.07 → Zhoršení dostupnosti veřejných sportovišť – hřišť v místě bydliště, tj. v ideální péši dostupnosti, vede k nižší motivaci obyvatel, zejména mládeže, pro pravidelnou každodenní venkovní pohybovou aktivitu.

Oblast 10 Kvalitní a transparentní veřejná správa

c.10.2.07 → Důsledkem tříštění veřejné správy je složitější řízení veřejné správy a problémy v případě krizových řízení, nižší míra participace na společných projektech.

Oblast 11 Spokojenost a angažovanost obyvatelstva

i.11.2.03 → Zůstává stále nízký podíl obyvatel v ideální péši dostupnosti kulturně-komunitních center. Zhoršuje se dostupnost především pro specifické skupiny obyvatel (děti, senioři), v důsledku toho jsou horší podmínky pro zapojení obyvatel do komunitního života.

-
-
-

6. REJSTŘÍKY A SEZNAMY

6.1 Sledované jevy

číslo jevu	název jevu	výskyt jevu v ÚAP obce
A003	Zařízení občanského vybavení	3.1.1 Charakteristika infrastruktury regionálního školství
		3.2.1 Charakteristika vysokoškolské a vědecko-výzkumné infrastruktury
		3.3.1 Charakteristika infrastruktury zdravotních a sociálních služeb
		3.4.1 Charakteristika infrastruktury veřejné správy
		3.5.1 Charakteristika infrastruktury ochrany obyvatelstva
		3.6.2 Dostupnost kulturních zařízení
		3.7.1 Charakteristika náboženské společnosti a krajiny
A105	Hraniční přechody	3.5.1 Charakteristika infrastruktury ochrany obyvatelstva
A107	Objekty důležité pro obranu státu a jejich ochranná pásma a zájmová území	3.5.2 Armáda a vězeňství
A110a	Objekty civilní a požární ochrany	3.5.1 Charakteristika infrastruktury ochrany obyvatelstva
A112a	Stavby důležité pro bezpečnost státu a vymezená území pro zajištění bezpečnosti státu	3.5.1 Charakteristika infrastruktury ochrany obyvatelstva
A118a	Vymezení správních územních celků	3.4.1 Charakteristika infrastruktury veřejné správy
B015	Rekreační oblasti	4.1.2 Volně přístupné plochy

Pozn.: — Jevy, které se na území hl. m. Prahy nevyskytují, nejsou ve výčtu uvedeny.

6.2 Související legislativa

Obecně platné předpisy a nařízení jsou uváděny v posledním platném znění ve znění pozdějších předpisů, pokud není uvedeno jinak.

Zákony

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

Zákon č. 372/201 Sb., o zdravotnických službách a podmínkách jejich poskytování

Zákon. č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Nařízení

Nařízení č. 10/2016 Sb. hl. m. Prahy, kterým se stanovují obecné požadavky na využívání území a technické požadavky stavby v hlavním městě Praze (pražské stavební předpisy) ve znění nařízení č. 14/2018 Sb. hl. m. Prahy s aktualizovaným odůvodněním.

6.3 Referenční literatura

Břeň, Jan. *Základní charakteristika veřejné správy.* Praha: Institut pro veřejnou správu, 2014.

Burianek, Tomáš, Křapáček, Tomáš a Zelenka, Tomáš. *Plán rozvoje sportu v hlavním městě Praze 2021–2032.* Praha: MOORE Czech Republic, 2020.

Kučerová, Silvie. *Proměny územní struktury základního školství v Česku.* Praha: Česká geografická společnost, 2012.

Kučerová, Silvie. Územní rozmístění základních škol v Česku, hlavní rysy jeho proměn ve 2. polovině 20. století a jejich potenciální důsledky. *Studia paedagogica.* 2008, č. 13, s. 35 – 51. ISSN 1211-6971.

Mejstřík, Jiří. Územně analytické podklady hlavního města Prahy 2016: Ekonomická a občanská vybavenost: 836 Veřejná správa. *IPR Praha.* [Online] 2016. [Citace: 15. březen 2020.]

6.4 Citované zdroje

- 1 **Magistrát hl. m. Prahy.** Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území HMP pro období 2016–2018. *Portál pro sociální oblast města Prahy.* [Online] 17. prosinec 2015. [Citace: 12. únor 2020.] www.socialni.praha.eu/public/f4/43/a9/2128398_634544_Strednedoby_plan_rozvoje_socialnich_sluzeb_na_uzemi_hl_m_Prahy_na_obdobi_2016___2018.pdf.
- 2 **Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy.** *Územní plán hlavního města Prahy: Metropolitní plán: závazná část: text.* Praha : IPR Praha, 2018. ISBN 978-80-87931-77-6.
- 3 **Maier, Karel a kol.** TAČR Beta – TB050MMR001 Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury. *MMR.* [Online] prosinec 2016, aktualizace 2020. [Citace: 20. březen 2020.] www.mmr.cz/getmedia/172ef4fb-11fb-4647-bc0d-278110a20369/TB050MMR01-Standardy-dostupnosti-verejne-infrastruktury-aktualizace-2020-03.pdf.aspx?ext=.pdf.
- 4 **JLL.** *Analýza pražského trhu nemovitostí a jeho srovnání s vybranými evropskými městy.* Praha : JLL, 2019.
- 5 **Němec, Michal.** Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřená na infrastrukturu vybrané občanské vybavenosti): 7A Obchod – Potravinářské prodejny. *IPR Praha.* [Online] leden 2019. [Citace: 05. březen 2020.] www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/analzy/Obyvatelstvo/analiza%20infrastrukturnich%20potreb/7a_obchod_potravinarske_prodejny.pdf.
- 6 **Navrátil, Michal.** Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřená na infrastrukturu vybrané občanské vybavenosti): 1B Školství – Základní školy. *IPR Praha.* [Online] leden 2019. [Citace: 11. březen 2020.] www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/analzy/Obyvatelstvo/analiza%20infrastrukturnich%20potreb/1b_skolstvi_zs.pdf.
- 7 –. Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřená na infrastrukturu vybrané občanské vybavenosti): 1A Školství – Mateřské školy. *IPR Praha.* [Online] leden 2019. [Citace: 11. březen 2020.] www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/analzy/Obyvatelstvo/analiza%20infrastrukturnich%20potreb/1a_skolstvi_ms.pdf.
- 8 –. Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřená na infrastrukturu vybrané občanské vybavenosti): 1C Školství – Střední školy. *IPR Praha.* [Online] leden 2019. [Citace: 11. březen 2020.] www.iprpraha.cz/clanek/1895/analiza-infrastrukturnich-potreb-hl-m-prahy-zamerena-na-infrastrukturu-vybrane-obcanske-vybavenosti.
- 9 **Český statistický úřad.** Srovnání krajů v ČR 2019: 4-101. Vybrané demografické údaje podle krajů v roce 2018. *ČSÚ.* [Online] 16. leden 2020. [Citace: 16. červen 2020.] www.czso.cz/csu/czso/srovnani-kraju-v-ceske-republice-2019.
- 10 –. Srovnání krajů v ČR 2019: 21-107. Lůžka a pracovníci v lůžkových zařízeních podle krajů v roce 2018. *ČSÚ.* [Online] 16. leden 2020. [Citace: 16. červen 2020.] www.czso.cz/csu/czso/srovnani-kraju-v-ceske-republice-2019.
- 11 –. Srovnání krajů v ČR 2019: 22-101. Sociální služby poskytované ve vybraných pobytových zařízeních podle krajů 2018. *ČSÚ.* [Online] 16. leden 2020. [Citace: 16. červen 2020.] www.czso.cz/csu/czso/22-socialni-zabezpeceni-7a31btyz7h.
- 12 –. Dlouhodobý vývoj hlavního města Prahy v letech 1993-2019: 4. část – Zdravotnictví, pracovní neschopnost aj. *ČSÚ.* [Online] [Citace: 15. červen 2020.] www.czso.cz/csu/xa/casova-rada-dlouhodobvyvyvoj-kraje-ve-vybranych-ukazatelich.
- 13 **Peckelová, Hana.** Demografie, bydlení a veřejná vybavenost v Praze: Sociální služby a zdravotnictví – Analýza vybavenosti a dostupnosti sociálních a zdravotních služeb v Praze. *IPR Praha.* [Online] 15. červen 2015. www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/Demografie/7_socialni_sluzby_a_zdravotnictvi_2015_07_02_final.pdf. ISBN 978-80-87931-37-0.
- 14 –. Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřená na infrastrukturu vybrané občanské vybavenosti): 2B Zdravotnictví – Polikliniky. *IPR Praha.* [Online] leden 2019. [Citace: 15. březen 2020.] www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/analzy/Obyvatelstvo/analiza%20infrastrukturnich%20potreb/2b_zdravotnictvi_polikliniky.pdf.
- 15 –. Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřená na infrastrukturu vybrané občanské vybavenosti): 2A Zdravotnictví – Praktičtí lékaři. *IPR Praha.* [Online] leden 2019. [Citace: 15. březen 2020.] www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/analzy/Obyvatelstvo/analiza%20infrastrukturnich%20potreb/2a_zdravotnictvi_lekari.pdf.
- 16 **Magistrát hl. m. Prahy.** Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území HMP pro období 2019–2021: aktualizace 2020. *Portál pro sociální oblast města Prahy.* [Online] 13. prosinec 2019. [Citace: 20. březen 2020.] www.socialni.praha.eu/public/b1/3b/1a/3067713_1049559_Aktualizace_2020.pdf.
- 17 **Navrátil, Michal.** Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy: 3A Sociální služby – Domovy pro seniory, Domovy se zvláštním režimem. *IPR Praha.* [Online] leden 2019. [Citace: 11. březen 2020.] www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/analzy/Obyvatelstvo/analiza%20infrastrukturnich%20potreb/3a_socialni_sluzby.pdf.
- 18 **Brabec, Tomáš.** Demografie, bydlení a veřejná vybavenost v Praze: Demografie – Analýza a prognóza demografického vývoje Prahy. *IPR Praha.* [Online] červen 2015. www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/Demografie/2_Demografie_2015-06-29_final.pdf. ISBN 978-80-87931-37-0.
- 19 **Archiv hlavního města Prahy.** Vývoj pražské samosprávy. *Archiv hlavního města Prahy.* [Online] 2000. [Citace: 11. březen 2020.] www.ahmp.cz/index.html?mid=46&wstyle=0&page=%27%27.
- 20 **Ministerstvo zahraničních věcí ČR.** Úřady cizích států pro ČR. *MZV.* [Online] [Citace: 11. březen 2020.] www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/adresar_diplomatickych_misi/cizi_urady_pro_cr/index.html.
- 21 **Lieberzeit, Vladimír.** Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřená na infrastrukturu vybrané občanské vybavenosti): 4A Kultura – Kulturně komunitní centra. *IPR Praha.* [Online] leden 2019. [Citace: 20. březen 2020.] www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/analzy/Obyvatelstvo/analiza%20infrastrukturnich%20potreb/4a_kultura_kulturne_komunitni_centra.pdf.
- 22 –. Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřená na infrastrukturu vybrané občanské vybavenosti): 4B Kultura – Knihovny. *IPR Praha.* [Online] leden 2019. [Citace: 20. březen 2020.] www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/analzy/Obyvatelstvo/analiza%20infrastrukturnich%20potreb/4b_kultura_knihovny.pdf.
- 23 **Klingerová, Kamila.** *Mapování náboženské krajiny v Praze v roce 2018.* Praha : IPR Praha, 2018.
- 24 **Benešová Kubáková, Ivana.** Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřená na infrastrukturu vybrané občanské vybavenosti): 5B Rekreační – Dětská hřiště. *IPR Praha.* [Online] leden 2019. [Citace: 15. březen 2020.] www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/analzy/Obyvatelstvo/analiza%20infrastrukturnich%20potreb/5b_rekreace_detska_hriste.pdf.
- 25 –. Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřená na infrastrukturu vybrané občanské vybavenosti): 5C Rekreační – Veřejná sportoviště. *IPR Praha.* [Online] leden 2019. [Citace: 16. březen 2020.] www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/analzy/Obyvatelstvo/analiza%20infrastrukturnich%20potreb/5c_rekreace_sportoviste.pdf.
- 26 –. Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy (zaměřená na vybranou občanskou infrastrukturu): 6A Sport – Sportovní areály. *IPR Praha.* [Online] leden 2019. [Citace: 15. březen 2020.] www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/analzy/Obyvatelstvo/analiza%20infrastrukturnich%20potreb/6a_sport_sportovni_arealy.pdf.
- 27 **Kubáková, Ivana.** Demografie, bydlení a veřejná vybavenost v Praze: Sport a rekreace – Analýza vybavenosti a dostupnosti zařízení sportu a rekreace v Praze. *IPR Praha.* [Online] červen 2015. www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/Demografie/5_Sport_a_rekreace_2015-06-29.pdf. ISBN 978-80-87931-37-0.

6.5 Zdroje dat

Doplňkové zdroje dat obrazových příloh

- **Český statistický úřad.** Dlouhodobý vývoj hlavního města Prahy v letech 1993–2019: 4. část Zdravotnictví, pracovní neschopnost aj. *ČSÚ*. [online] Praha: ČSÚ Praha, 2019. [cit. 2020-09-24]. Dostupné z: www.czso.cz/csu/xa/casova-rada-dlouhodoby-vyvoj-kraje-ve-vybranych-ukazatelich
- **Český statistický úřad.** *Statistická ročenka Prahy 2011: 21-1. Vybrané údaje o zdravotnictví v hlavním městě Praze*. [online]. Praha: Krajská správa ČSÚ Praha, 12. prosince 2011. [cit. 2020-04-24]. Kód: e-101011-11. Dostupné z: www.czso.cz/csu/czso/numer-pragenses-statisticka-rocenka-hlm-prahy-2011-vuerg2ws9y
- **Český statistický úřad.** *Statistická ročenka Prahy 2015: 21-1. Vybrané údaje o zdravotnictví v hlavním městě Praze*. [online]. Praha: Krajská správa ČSÚ Praha, 29. prosince 2015. [cit. 2020-04-24]. Kód: 330120-15. Dostupné z: www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-hl-m-prahy-2015
- **Český statistický úřad.** *Statistická ročenka Prahy 2019: 21-1. Vybrané údaje o zdravotnictví v hlavním městě Praze*. [online]. Praha: Krajská správa ČSÚ Praha, 19. prosince 2019. [cit. 2020-04-24]. Kód: 330120-19. Dostupné z: www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-hl-m-prahy-2019
- **Český statistický úřad.** Srovnání krajů v ČR 2019: 4-101. Vybrané demografické údaje podle krajů v roce 2018. *ČSÚ*. [online]. Praha: ČSÚ, 2019. [cit. 2020-01-16]. Dostupné z: www.czso.cz/csu/czso/srovnani-kraju-v-ceske-republice-2019
- **Český statistický úřad.** Tab. 14 Obyvatelstvo podle náboženské víry a podle správních obvodů Prahy. *ČSÚ*. [online veřejná databáze]. Praha: ČSÚ, 2011. [cit. 2020-02-06]. Kód: ZVPH014/4. Dostupné z: www.vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&pvo=ZVPH014&katalog=30719&&str=v112&kodjaz=203
- **Český statistický úřad.** Tab. 614c Obyvatelstvo podle věku, náboženské víry a pohlaví. *ČSÚ*. [online veřejná databáze]. Praha: ČSÚ, 2011. [cit. 2020-04-28]. Kód: OBCR614C/3. Dostupné z: www.vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&pvo=OBCR614C&katalog=30719&&u=v1050_VUZEMI_100_3018&v=v1051__null__null__null&str=v1051&kodjaz=203
- **JLL.** *Analýza pražského trhu nemovitostí a jeho srovnání s vybranými evropskými městy*. Praha: JLL, 2019.

- **Policie ČR.** Statistické přehledy. Statistiky kriminality. *Policie ČR*. [online]. Policie ČR, 2020. [cit. 2020-03-10]. Dostupné z: www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx
- **Rada pro výzkum, vývoj a inovace.** *Hodnocení výsledků 2018*. Praha: RVVI, 2019.

Zdroje dat základního mapového díla

- **Budovy digitálně technické mapy** | IPR Praha 2019
- **Stavové lokality** | IPR Praha 2020
- **Vltava a Berounka** | IPR Praha 2020
- **Hranice Prahy** | IPR Praha 2019
- **Hranice městských částí** | IPR Praha 2020

AUTORSKÝ TÝM

Garance projektu

Ing. arch. Annamária Bohuniczky (vedoucí Kanceláře územně analytických podkladů)

Mgr. Bohdan Baron (vedoucí Kanceláře prostorových dat)

Projekt management

Ing. arch. Zdeňka Havlová, Ph.D.

Koordinace knihy

RNDr. Michal Navrátil (koordinace, garant knihy za KAP)

Ing. arch. Hana Peckelová (koordinace, garant knihy za ÚAP)

Odborná garance textů a analýz

RNDr. Tomáš Brabec, Ph.D. (1.3.2 / 3.5 / 5.2)

Ing. arch. Zdeňka Havlová, Ph.D. (1.1)

Ing. Vladimír Lieberzeit (3.6 / 5.2.)

Mgr. Veronika Marianovská (3.7 / 5.2.)

RNDr. Michal Navrátil (3.1 / 3.4 / 5.2)

Mgr. Michal Němec (2. / 5.2)

Ing. arch. Hana Peckelová (1. / 3.3 / 4. / 5.)

Ing. arch. Markéta Stefanová (1.2 / 5.2)

RNDr. Vladimír Vojtěch (3.2 / 5.2)

Konzultace

Ing. arch. Annamária Bohuniczky

Ing. arch. Ivana Benešová Kubáková

Ing. arch. Marie Smetana

Zpracování dat

Ing. arch. Annamária Bohuniczky

Mgr. Jana Irová

Ing. Vladimír Lieberzeit

Mgr. Veronika Marianovská

RNDr. Michal Navrátil

Mgr. Michal Němec

Ing. arch. Hana Peckelová

RNDr. Vladimír Vojtěch

Analytická činnost

Ing. Antonín Paduán

Ing. Milan Scholz

Grafický návrh

Táňa Martincová, M.A.

Sazba a grafická úprava obrazových příloh

Ing. arch. Zdeňka Havlová, Ph.D.

Pavla Nečasová

Ing. arch. Markéta Stefanová

Ing. arch. Peter Špiesz

Bc. Jana Watersová

Ing. arch. Alena Zmeškalová

Jazyková korektura

PhDr. Nataša Machačová

800 ———

Veřejná vybavenost

Služby obyvatelům města

Územně analytické podklady hl. m. Prahy pro obec
5. aktualizace, 11/2020
800 Veřejná vybavenost | Služby obyvatelům města
uap.iprpraha.cz

Pořizovatel

Odbor územního rozvoje Magistrátu hl. m. Prahy
Jungmannova 29/35, 110 00 Praha 1
Ing. Martin Čemus (ředitel odboru)

Zpracovatel

Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy
Vyšehradská 57/2077, 128 00 Praha 2
Mgr. Ondřej Boháč (ředitel)

Vzor citace

IPR Praha. Územně analytické podklady hl. m. Prahy pro obec:
800 Veřejná vybavenost | Služby obyvatelům města. Praha: IPR
Praha. 2020.

Tisk TOMOS Praha a.s.
první vydání / 124 stran

© IPR Praha 2021
Vydal Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy

ISBN 978-80-88377-21-4
ISBN 978-80-88377-32-0 (online; pdf)

